הארץ

VOL. 68/20647 MARCH 29 1987 | 0.85 ש"ח יום א' כ"ט אדר תשמ"ז, 29 במרץ 1987

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: פרופ' אפרים קציר, לשעבר נשיא המדינה, על החלטות הנשיא הרצוג לקצוב עונשם של אסירי המחתרת ולבקר בגרמניה (עמ' 2)

תאצ'ר במוסקווה: הזמינה את יוסף ביגון לסעוד על שולחנה (עמ' 2)

דיניץ: רק מישראל דורשים להיות טלית של תכלת לגבי סנקציות על דרא"פ (עמ' 3)

★

בית המשפט דורש הסבר על כפל התפקידים של מנכ"ל האוצר (עמ' 4)

יבוטלו 2600 משקים 'חסרי תקווה' במסגרת המלצות ועדת רביד שאושרו בקבינט הכלכלי (עמ' 4)

דמשק: "עיראק ביזבזה במלחמה עם איראן פי שלושה מההוצאות להנחתת אדם על הירח" (עמ' 5)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: מעונן חלקית. הטמפרטורות:
- ירושלים: 13–3.
- תל־אביב: 19–8.
- חיפה: 17–7.
- באר־שבע: 19–3.

הגולן 14–2, צפת 11–3, טבריה 20–7, עפולה 16–3, נתב"ג 19–6, עזה 19–8, אילת 25–12.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6123	+0.0023
נוסעים	1.9164	+0.0029
שחור	1.5800	−0.0100

שער הסל

יציג	1.6840	+0.0054

בגליון זה 14 עמודים

הדו"ח לקונגרס על דרא"פ: "נתונים מביכים" על ישראל

הדו"ח – על המדינות המפרות את האמברגו הצבאי על דרא"פ ● "ואשינגטון פוסט": נתונים מביכים גם על חברות נאט"ו

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). מקורות בממשל אומרים כי ארה"ב עדיין אינה משוכנעת שעיצומי ישראל נגד דרום־אפריקה יופעלו במלואם. בוואשינגטון הועלתה ההערכה כי ישראל ייצאה עד כה מדי שנה מוצרים צבאיים ישירים ב־150–300 מיליון דולר, ועוד מוצרים, שהוגדרו "בעלי אופי אזרחי וצבאי", ובכלל זה מוצרים טכנולוגיים מתוחכמים, בכ־ (המשך בעמוד 2 טור 6)

כשהוא מלווה אנשי־בטחון, עורך נשיא ארה"ב לשעבר ג'ימי קארטר ריצת־בוקר מסביב לחומות ירושלים. ראה כתבה בעמוד 3. (צילום: רחמים ישראלי).

ח"כ דוד מגן, חבר "וועדת אבן": הוועדה תפרסם את כל מימצאיה, וספק אם לאחר מכן תוכל ממשלת האחדות והנהגתה להמשיך בתפקידה

"ישראל מסרה לדרא"פ דיווחי פולארד על ריגול אמריקאי"

– זאת מוסר "סאנדיי טיימס", המסתמך על מיזכר של שר ההגנה ויינברגר ● "בעקבות קבלת המידע מישראל לכד הבין הדרום־אפריקאי סוכנים אמריקאים ועלה על עקבותיהם של אחרים"

מאת שאול צדקא, סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). ג'ונתן פולארד פגע קשות בפעילות המו־דיעינית האמריקאית בדרום־אפריקה בכך שגילה את סודותיה לישראל וזו העבירה אותם מיד לשלטונות פרטוריה. גילוי זה מופיע במיזכר בן ה־41 עמודים אשר הוכן למען בית־המשפט שבפניו הופיע פולארד, על ידי מזכיר ההגנה קספר ויינברגר. ויינברגר טען, בין היתר, כי לפחות סוכן אמריקאי אחד בדרום־אפריקה "נשרף" על ידי פולארד, בעוד אחרים נחשפו על ידי המשטר המקומי.

דברים אלה, המתפרסמים היום ב"סאנדיי טיימס" הלונדוני מאת כתבו בוואשינגטון, עשויים להחריף עוד יותר את יחסי ארה"ב וישראל. המיזכר קובע גם כי הריגול פגע בישראל עצמה, בערב־הסעודית ובדרום־אפריקה.

איזה מידע על דרום אפריקה הועבר על ידי פולארד לישראל לא ידוע בדיוק, אולם הסי־איי־אי משוכנע כי חלק ניכר ממידע זה הועבר לנשיא בותה על ידי הישראלים. כתוצאה מכך היתה דרום־אפריקה מודעת לעבודת המודיעין האמריקאי נגדה. המידע העניק לבין הדרום־אפריקאי הנגדי אפשרות ללכוד סוכנים אמריקאים ולהתחקות אחר עקבות אחרים. חלק מן המיזכר כלל הערכות על יכולתה של דרא"פ לעמוד בסאנקציות. פולארד, על פי המיזכר, פגע בשנים רבות של עבודה מודיעינית.

(ע). ועדת המשנה לענייני מו־ (המשך בעמוד 2 טור 3)

פגישה גלויה ראשונה בין נציגים של ישראל וסין

מנכ"ל משרד החוץ, אברהם טמיר, ושגריר סין באו"ם, לי לויה, נועדו בניו יורק ● טמיר: היתה אווירה יוצאת מהכלל; יהיו עוד פגישות על המזה"ת והוועידה הבינלאומית ● מקורות במשלחת ישראל לאו"ם: נציג סין אמר שאם ירצה עוד פגישה יודיע על כך

מאת שלמה שמיר ועקיבא אלדר, סופרי "הארץ"

הערכות סותרות השמיעו גורמים ישראליים בעקבות פגישה שנערכה בניו יורק בין מנכ"ל משרד החוץ, אברהם טמיר, ובין שגריר סין באו"ם, לי לויה.

במשרד החוץ בירושלים מדגישים כי זו פעם ראשונה בהיסטוריה שפגישה בין נציגים בכירים ישראליים וסיניים זוכה לאישור רשמי זה כפ־קין הן בירושלים.

גם טמיר עצמו ציין כי עצם קיומה של פגישה גלויה ורשמית בין נציגים בכירים של סין העממית וישראל היא התפתחות חשובה. הוא ציין כי השגריר הסיני אמר כי סוכנות הידיעות של סין העממית תפרסם הודעה על קיומה של פגישה זאת.

נציג סין באו"ם, לי לויה.

לעומת זאת, מקורות במשלחת ישראל לאו"ם הגיבו על הפגישה עם השגריר הסיני בנימה מסויגת, ולדבריהם, נערכו באחרונה פגישות ושיחות בין שגריר ישראל בנימין נתניהו לבין שגריר סין, ואין חידוש גדול בפגישה עם טמיר.

טמיר אמר בניו יורק, כי נציגים של ישראל וסין העממית יקיימו בקרוב פגישות נוספות לדיון על נושאים הנוגעים למזרח התיכון ולוועידה הבינלאומית לשלום.

לעומת זאת, מקורות במשלחת לאו"ם מסרו לסופר "הארץ" כי אין (המשך בעמוד 2 טור 5)

שמיר יקרא הבוקר בוועידת חרות: הצביעו רק בעד לוי, שרון וארנס

ארידור כבר הודיע: אתמודד עם ארנס על תפקיד יו"ר המזכירות ● קצב: לא אתמודד עם דוד לוי על תפקיד מ"מ יו"ר ההנהלה ● הוועידה אמורה למנות עצמה היום למרכז

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ראש הממשלה, יצחק שמיר, עומד לפנות הבוקר בפתיחת המושב השני של ועידת תנועת החרות בקריאה לאלפיים צירי הוועידה להתעלם מכל האישים שהגישו את מועמדותם לתפקידי המפתח בחרות, ולתת את קולם אך ורק לשלושת השרים דוד לוי, אריאל שרון ומשה ארנס לתפקידים של מ"מ יו"ר התנועה וההנהלה, יו"ר המרכז ויו"ר המזכירות.

שמיר יבקש מצירי הוועידה כי למען שלום־בית בתנועת החרות יינתנו התפקידים הבכירים רק לשלושת השרים האלה. זאת כדי לא להוביל את התנועה לאנרכיה העלולה לגרור פירוק הממשלה והקדמת הבחירות.

בכוונת שמיר לנסות ולשכנע עוד הבוקר את שלושת השרים להימנע מהתמודדות ולהגיש לוועידה הצעה מוסכמת להסדר חלוקת התפקידים ביניהם.

(המשך בעמוד 2 טור 3)

מי מתמודד בוועידה

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

סירובו של ח"כ יורם ארידור להסיר את מועמדותו מול השר משה ארנס לתפקיד יו"ר מזכירות התנועה, הופכת את המאבק לראשות המזכירות למאבק המעניין ביותר בוועידה.

מזכירות תנועת החרות היא הגוף הביצועי בתנועה, מעין ממשלה, האחראי לתפעולם השוטף של הסניפים ומרכז המפלגה.

(המשך בעמוד 2 טור 3)

אוסטריה תוריד הייצוג בארץ לדרג ממונה

אם תעמוד ישראל בסירובה למנות שגריר בווינה

מאת עקיבא אלדר, סופרו המדיני של "הארץ"

אוסטריה תוריד עד ראשית הקיץ את דרג הייצוג בישראל. באורח מעשי, לדרג של ממונה, אם תעמוד ישראל בסירובה למנות שגריר בווינה.

כך אמר אמש שגריר אוסטריה בישראל, ד"ר אוטו פליינרט, ל"הארץ".

בהתייחסו לפרסומים שהתבססו על הערכות של גורמים ישראליים בווינה שלפיהן משרד החוץ האוסטרי יאריך את כהונתו לשנה נוספת, אמר פליינרט כי הוא כבר מסיים חמש שנות שירות בישראל, והכוונה באוסטריה היא בהחלט להחזירו לווינה ולא למנות במקומו שגריר חדש כל עוד ישראל מסתפקת בייצוג בדרג של ציר.

ארנסט יפת "קופץ" מניו־יורק לאירופה: "יש לי שם ישיבות"

מאת אבי גנאור

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). ארנסט יפת, לשעבר יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי, שהגיע ביום בואו לניו־יורק, לפני כמה שבועות, כי תוך ימים ישוב לישראל — לא רק שאינו מראה כוונות לשוב ארצה, אלא נראה כי הוא עושה צעדים של ממש להשתקע במנהטן.

מאז בואם של יפת ושושנה רעייתו לניו־יורק, התגוררו במלון הדירות המפואר "למבאסדור" שברחוב 56 בין שדרות לקסינגטון לפארק אווניו. מחיר השהות בדירה במלון זה מוערך בכ־200 דולר ללילה — כ־5,000—6,000 דולר בחודש.

באחרונה עקר יפת משם לדירה שכורה חדשה ברחוב 58, בין השדרות השנייה והשלישית של מנהטן.

לפי שעה יפת ממשיך לשמור על סודיות עסקיו.

בסוף השבוע מסר ל"הארץ": "אני יוצא לאירופה; יש לי שם כמה ישיבות מנהלים, ואחזור רק בעוד כשבוע".

על אף השמועות, ארנסט יפת אינו עובד כבנק ספרא.

הנשיא קצב עונשי מאסר־עולם ל־3 אסירי ארגון הטרור — ל־24 שנה

המדובר במנחם לבני, עוזי שרבף ושאול ניר ● הרצוג ל"הארץ": אין בדעתי להקל בעתיד הקרוב בעונשיהם של יצחק גנירם, ברק ניר ויהודה עציון, שנדונו ל־7–6 שנות מאסר

מאת ברוך אלון, סופר "הארץ"

נשיא המדינה, חיים הרצוג, אמר ל"הארץ" כי אין בדעתו להקל בעתיד הקרוב בעונשם של שלושת אסירי ארגון הטרור היהודי יצחק גנירם, ברק ניר ויהודה עציון, שנדונו ל־6 — 7 שנות מאסר.

שלשום קצב הנשיא את עונשם של מנחם לבני, עוזי שרבף ושאול ניר, שנידונו בשעתם למאסר עולם, לאחר שהורשעו ברצח במכללה האיסלמית בחברון, והעמיד אותו על 24 שנות מאסר. עקב החלטת הנשיא יוכלו השלושה לצאת לחופש, ויתכן שייצאו לחופשה בחג הפסח.

למעשה, התכוון הנשיא לקצוב את עונשם, עוד לפני כחצי שנה, ערב ראש השנה, אבל עקב מסע הלחצים שהפעיל עליו הוועד למען אסירי ארגון הטרור, ושביתות השבת שקיים הוועד ליד בתיהם של שמיר ופרס, החליט הנשיא להפסיק את הטיפול בהמתקת העונשים.

רק לפני כמה שבועות, לאחר שהופסקה שביתות השבת, חידש הנשיא את הטיפול.

הרצוג אמר ל"הארץ" כי קציבת עונשם של אסירי עולם, היא נוהג קבוע ומקובל מאז קום המדינה. לדבריו, קיבל חוות דעת חיוביות על התנהגותם בכלא משרות בתי הסוהר.

שר המשפטים, אברהם שריר, חתם על ההמלצה להקל בדינם עוד לפני כמה שבועות, לפני צאתו לחו"ל.

נשיא המדינה הקל עד כה בעונשיהם של 11 מחברי ארגון הטרור היהודי. הוא לא העניק לאיש מהם חנינה מוחלטת.

הה־3 יכנסו לסבב החופשות הרגיל — רק בעוד 3 שנים

מאת ראובן שפירא

על פי הנהלים הקיימים בשרות בתי הסוהר, יוכלו שלושת האסירים שהנשיא קצב את עונשם, להיכלל בסבב החופשות הרגיל של האסירים רק בעוד כשלוש שנים, לאחר שיישבו כ־6 שנות מאסר.

כל אסיר — ובכלל זה אסיר עולם שנקצבה תקופת עונשו — רשאי להתחיל לצאת לחופשות רק אחרי שנשא רבע מתקופת המאסר הכוללת. לצורך זה, אין מביאים בחשבון אפשרות שינוכה ממנה שליש על התנהגות טובה, אלא מתחשבים באורכה של תקופת המאסר הכוללת.

אסירי המחתרת היהודית מוחזקים בכלא מזה כשלוש שנים. תקופת מאסר זו עדיין אינה מספיקה כדי לאפשר הכללתם בסבב חופשות רגיל, שמשמעותו יציאה לחופשה של עד 96 שעות באופן קבוע בכל חודשיים או שלושה.

אסירים יכולים לבקש חופשות חריגות בגלל סיבות אישיות ומשפחתיות, גם לפני סיום רבע מתקופת מאסרם.

ההסתדרות דוחה הצעת נסים להקפאת שכר עובדי הציבור ולרפורמה במס

תובעת לפחות 10% תוספת לבעלי השכר הנמוך, ולקצר שבוע העבודה תמורת השכר המשולם כעת ● בימים הקרובים: משא ומתן על חידוש הסכמי השכר במגזור העסקי

מאת יהודית וינקלר, סופרת "הארץ"

ההסתדרות דוחה את הצעת שר האוצר להקפיא את השכר בשרות הציבורי לשנה, ולהסתפק רק בפיצוי שיתחייב מעליית המדד, במסגרת הסכם תוספת יוקר שתוקפו עד 1988.

המנכ"ל קיסר, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, גם דחו את הצעת הרפורמה במיסוי, בנימוק שהיא מבטיחה ל־15,000 בעלי הכנסות גבוהות הקלות בסך 150 מיליון ש"ח, ואילו בעלי השכר הנמוך והבינוני לא ייהנו ממנה.

פגישה בלשכת נסים

שר האוצר וראשי ההסתדרות נפגשו ביום שישי בלשכת השר בירושלים לדון בעקרונות מדיניות השכר לשנה הקרובה, ימים אחדים בלבד לפני שיפוג תוקפו של הסכם השכר הנוכחי בשרות הציבורי.

תביעות ההסתדרות

ההסתדרות תובעת לפחות 10% תוספת לבעלי השכר הנמוך, לקצר את שבוע העבודה תמורת השכר המשולם כיום ולשמור על רמת תפוקה. כמו כן היא תובעת מהממשלה להבטיח את יציבות המחירים ועלויות השירותים, לשם בלימת האינפלציה.

תבנית טובה לעשירים

מקורבי ההסתדרות הורגש כי שיעור האינפלציה בחודשים הקרובים יהיה אמת מידה לעקרונות מדיניות (המשך בעמוד 2 טור 6)

לפרוייקט הלביא אושר תקציב רק לחצי שנה — בגלל מחסור במימון

רבין: אם נפטר אלפי עובדים עקב ניתוק הקשרים הבטחוניים עם דרום אפריקה — לא נוכל לבטל גם את הלביא ולגרום התמוטטות התעשייה האווירית ● הרמטכ"ל רמז שהוא נגד הלביא: חיל האוויר לא יהיה זקוק ל־300 מטוסי לביא אלא לכמות קטנה יותר

מאת ראובן פדהצור, סופרו הצבאי של "הארץ"

תקציב פרוייקט הלביא סוכם רק למחצית שנת העבודה 1987. כך הוחלט ביום שישי בישיבה של ועדה משותפת לוועדת החוץ והבטחון ולוועדת הכספים, במשרד הבטחון.

זאת, לאחר שהתברר כי הצעת משרד הבטחון להקצות ללביא 209 מיליון דולר לכל שנת העבודה, אינה עונה על תוכנית העבודה של הפרוייקט, העומדת על 300 — 350 מיליון דולר.

בדיון לא הצליחו נציגי משרד הבטחון, ובהם השר רבין, להצביע על מקורות מימון שיענו על צורכי הפרוייקט.

התעשייה האווירית אמנם הודיעה כי תממן 38 מיליון דולר ממקורותיה; התעשיות האחרות — עוד 6 מיליון דולר, אך הסכום הדרוש גדול הרבה יותר.

רוב חברי הכנסת שנכחו בדיון, הצביעו בעד אישור התקציב החצי־שנתי, אף שברור כי בתום תקופה זו ייאלצו למצוא מקורות מימון נוספים.

קשור בדרא"פ

שר הבטחון העיר כי נושא הלביא יובא במאי לדיון בממשלה. (המשך בעמוד 2 טור 7)

שעון קיץ באירופה — מהיום

מאת מיכאל גרטי

שעון קיץ שבו יוסטו מחוגי השעון בשעה אחת לפנים, יונהג היום כמעט בכל מדינות אירופה. הפעלתו תימשך עד 26 בספטמבר.

בארץ דוחה הממשלה את הצעת משרד האנרגיה להנהיג שעון קיץ מאמצע עד סוף אוקטובר, והוא יונהג רק ממוצאי שבת, 11 באפריל.

ואנונו מרח קצף גילוח על המצלמות בתאו ונענש

העונש: הושעו ביקורי משפחתו

מאת איתן רבין

שרות בתי הסוהר ושלטונות הביטחון ביטלו את כל ביקורי משפחתו של מרדכי ואנונו בכלא, עד להודעה חדשה.

זאת — כעונש על שואנונו מרח קצף גילוח על מצלמות הטלוויזיה במעגל סגור, שהותקנו לפני שלושה חודשים בתאו, ובכך נמנע כשעתיים מכוחות הביטחון לפקח על מעשיו בתא.

עורך את העמוד: משה ריינפלד

חדש ובלעדי בבינלאומי

לסוחרים ולבעלי עסקים:

הפקדת שיקים דחויים ללא עמלה

מעכשיו ועד ל־8.5.87 תוכל להפקיד בבינלאומי שיקים דחויים (המחאות מעותדות) לתאריכים בלתי מוגבלים מבלי לשלם עמלה על כל שיק מעל 300 ש"ח.
אם עדיין אין לך חשבון בבינלאומי - זאת ההזדמנות לפתוח חשבון, ליהנות מרווח ממשי ולהכיר את היתרונות המיוחדים של הבינלאומי.
לנוחותך, הבינלאומי פתוח כל יום עד 2.00 אחה"צ* ובימים ב' וד', כשהבנקים האחרים סגורים, הבינלאומי פתוח מ־4.00 ועד 7.00 בערב.

* בימי ו' וערבי חג עד 12.00

פתח חשבון גם בבינלאומי.

הבנק הבינלאומי הראשון

יוסף ביגון: תאצ'ר הזמינה אותי לסעודה בשגרירות ארצה במוסקווה

נראה שגם ולאדימיר סלפאק וכמה פעילים אחרים ישתתפו בסעודה ביום ד' • מזכיר הוועד המרכזי במפלגה הסובייטית: אין קשר בין הגירת יהודים ליחסים עם ישראל

מאת שמואל צדקא ואליהו הכהן
סופרי "הארץ"
והסוכנויות הידיעות

יוסף ביגון אמר ביום שישי כי הוזמן לסעוד על שולחנה של ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר ביום ד' בשגרירות בריטניה במוסקווה. ביגון, ששוחרר באחרונה מבית-הסוהר אמר זאת לכתבי הבי-בי-סי, שעה שהשתתף, יחד עם כ-20 מסורבי עליה, בהפגנה ליד שגרירות בריטניה במוסקווה.

הידיעה כי מרגרט תאצ'ר תפגש עם מסורבי עליה יהודים בבירת המועצות והצהרותיה האחרונות בעניין זכויות האדם בברית-המועצות, זיכו את ראש ממשלת בריטניה שכוונתה אמש בשדה התעופה של מוסקבה בקבלת-פנים חגיגית מעוררת בביקורת עזינת.

תאצ'ר הזמינה כמה פעילי עליה לארוחת בוקר שתיערך ביום רביעי בבנין שגרירות בריטניה במוסקבה. עד כה ידוע כי יוסף ביגון ואשתו אינה בין המוזמנים, אך נראה כי גם ולאדימיר סלפאק, כמה פעילים נוספים, נשים המבקשות לעלות לישראל ובנים להורים הנמצאים בארץ, יסעדו על שולחנה.

ניגוד לרמזים אופטימיים

"אין כל קשר בין הגירת יהודים מברית המועצות ובין יחסיה עם ישראל" ענה אתמול אנאטולי דוברינין מזכיר הוועד המרכזי במפלגה הקומוניסטית של בריה"מ, לשאלת סופר "הארץ" במסיבת עיתונאים רבת משתתפים בבנין הפרלמנט בקופנהאגן.

צעדים שינויים מקלים בתקנות ההגירה

ביום שישי אמר פקיד סובייטי בכיר, כי תהליך שיחרורם של אסירים מדיניים בברית-המועצות נמשך ובמקביל שוקלים השלטונות הסובייטיים גם הגמשת נוהלי ההגירה. אלכסי גלחוב, עוזר מנהל המחלקה במשרד-החוץ והאחראית לעניינים הומניטריים ותרבותיים, אמר בשיחה עם כתב סוכנות הידיעות הצרפתית: "ברגע תיקום של כמה אנשים שהעיתונות הבריטית דיווחה על מצבם הוזו שיחורים, התהליך נמשך".

ברנשטיין שוחרר, סלפאק שובת

פעיל העליה יוסף ברנשטיין, שנידון ב-1984 לארבע שנות מאסר לאחר שנמצא אשם ב"התנגדות לרשויות הסדר" שוחרר ביום השישי בעיר. ברנשטיין, מהנדס בן 49, שב לקייב, בירת אוקראינה.

ולאדימיר סלפאק בן 58, חבר הוועדה לפיקוח על ביצוע הסכמי הלסינקי, פתח ביום שישי בשביתת רעב כדי למחות נגד סירובם של השלטונות הסובייטיים להעניק לו אשרת יציאה, הודיעה רעייתו.

יוון וטורקיה היו על סף מלחמה בים האגיאי על רקע קידוחי נפט

טורקיה הורתה לספינה שלה לבדוק מאגרי הנפט באיזור שיוון טוענת לריבונות עליו
• שתי המדינות ריכזו ציי מלחמה אך בלחץ ברית נאט"ו פעלו להרגיע הרוחות

לונדון (עד"ר וע"צ). יוון וטורקיה היו בשבת על סף סיכסוך מזויין בים האגיאי על רקע זכויות לקידוחי נפט במדף היבשת.

לאחר שכוחות ימיים רוכזו על ידי שני הצדדים המסוכסכים, תרמה טורקיה להרגעת הרוחות על ידי מתן הוראה לספינה לבדיקת מאגרי הנפט באיזור "סיסמיק - 1" שלא תתקרב לאיזורים שיוון טוענת לריבונות עליהם.

ראש ממשלת יוון אנדריאס פאפאנדריאו הגיב על צעד זה בכך שביטל תביעה שהגיש קודם לכן לארה"ב שתפסיק את פעולותיה בבסיס לתקשורת ימית ליד אתונה. התביעה היוונית שוואשינגטון תפסיק את פעולות הבסיס.

דיפלומאטים מערביים הביעו את הדעה כי אנקרה נכנעה ללחצים שהופעלו עליה מדינות ברית נאט"ו, שבה חברות הן יוון והן טורקיה.

בבריסל מקיים השבוע המזכיר הכללי של נאט"ו, לורד קארינגטון, סידרה של פגישות במסגרת המאמצים לשים קץ לסיכסוך.

נאסר לערוך מחר ביו"ש עצרות לרגל יום האדמה

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"
בגדה המערבית

גורמי בטחון מקורים כי השנה יעבור יום האדמה בגדה המערבית בשקט יחסי, לאחר שננקטו כמה צעדים מקדימים במטרה למנוע, ככל האפשר, הפרות סדר.

בתחומי השטחים לא יינתן היתר לקיים עצרות או כינוסים לרגל האירוע.

פולארד

(סוף מעמוד 1)

דיונן של הכנסת, הבודקת את פרשת פולארד השלטונית, תפרסם, בינוגד לנהלים בעבר, את כל ממצאיה, וספק אם לנוכח ממצאים אלה תוכל ממשלת האחדות הלאומית והנהגתה הנוכחית להמשיך בתפקידה — אמר ח"כ דוד מגן, שהוא חבר ועדת משנה זו, בכינוס של מתנה שרון של תנועת החרות שהתקיים במוצאי שבת באשדוד.

השר אריאל שרון שהיה אורחו הרוחנים בכנס, תקף את את הסיפול הכושל, לדעתו, בנושא פולארד והנשק לאיראן, פרשיות שהרסו את יחסינו עם ארה"ב, כהגדרתו. "יש מי שאחראי למעשים אלה ואלה הן שאלות של חיים ומוות לקיומנו. אנחנו נצטרך לדרוש מאיש זה שיתן את הדין על מעשיו," אמר השר.

עקיבא אלדר, סופר המדיני של "הארץ", מוסר: ועדת המשנה למר דיעין של הכנסת מבקשת לסיים בתוך שבוע את שמיעת העדים הקשורים לפרשת פולארד. לאחר חופשת הפסח תסכם הוועדה את ממצאיה ותגיש אותם ליו"ר הכנסת ולממשלה.

ועידת חרות

(סוף מעמוד 1)

אמש הודיע השר משה קצב יו"ר נשיאות ועידת תנועת החרות, כי החליט לא להתמודד לתפקיד מ"מ יו"ר התנועה והנהלה של דוד לוי.

אריח: אתמודד

ביום ששי דחה ח"כ יורם ארידור את פנייתו של ראש הממשלה, בשיחה בארבע עיניים שהיתה ביניהם, שלא להתמודד מול השר ארנס. ארידור הודיע לשמיר כי הוא מעוניין להמשיך בתפקידו כיו"ר הנהלה אלא לא יתמודד על תפקיד בשעה מקרבת לשר שאלי ימלהסו הרוחות. ככל הנראה תהיה הצבעה לבחירתו של ח"כ אליה, למבות שאחר מפעילי חרות במרכז הארץ הגיש גם את הודעתו המפורשת של ראש הממשלה, כי ינסה לשכנע את הצירים לבחור במשה ארנס.

על פי התכנון, יתבקשו צירי הוועידה לאשר בפתיחת המושב את סדר היום ומיד לאחר מכן יתבחרו אלפים הצירים כחברי המרכז החדש של תנועת החרות, כך שוועידת חרות כולה תיהפך למרכז התנועה. השר קצב החליט להביא כבר בתחילת הדיונים את בחירתו של יצחק שמיר כיו"ר תנועת החרות והנהלה כדי להכניס את בחירתו של ראש הממשלה לתפקיד בשעה מקרבת, הוא את מועמדותו לראשות תנועת החרות.

המתחרים ב"חרות"

(סוף מעמוד 1)

עד אמש היה ידוע על שלושה מועמדים עיקריים לתפקיד זה: השר משה ארנס, ח"כ יורם ארידור (המחזיק בתפקיד זה כיום) וח"כ מיכה רייסר, המשמש כיו"ר אגף הארגון במזכירות, וכפי הנראה יסיר את מועמדותו ברגע האחרון.

לתפקיד ממלא-מקום יו"ר התנועה ויו"ר הנהלתה הגישו את מועמדותם שני אישים מרכזיים: סגן ראש הממשלה דוד לוי וח"כ מאיר כהן-אבידוב מסגני חרות בחיפה.

על תפקיד יו"ר מרכז התנועה יתמודדו השר אריאל שרון, ראש עיריית עפולה, ח"כ עובדיה עלי, שהצטרף שלשום למרוץ כנציג מתנה לוי, ויו"ר סניף חרות בירושלים, עו"ד ראובן ריבלין.

ככל הנראה ייעשה הבוקר עוד נסיונות לשכנע את ד"ר בני בגין, בנו של ראש הממשלה לשעבר מנחם בגין, שיצטרף אף הוא להתמודדות, מתוך מגמה לחסום את השר שרון.

ההסתדרות

(סוף מעמוד 1)

השכר הזהירה. אשר לרפורמה במסי, שהיא חלק מתוך התקציב העומד לקבל את אישור הכנסת השבוע, חוגים אלה אומרים כי גם אחרי התיקונים של הגירסה המקורית, שהשר נסים הגדירה "אין בלתה", היא מיטיבה בעיקר עם בעלי שכר גבוה במקום לפרוש את התקציב לנושא זה על פני שכבות רחבות יותר של השכירים.

מו"מ במגזר העסקי

ההסתדרות מתכוונת לפתוח בימים הקרובים במשא ומתן עם ראשי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים על חידוש הסכמי השכר במגזר העסקי.

בשיחה בלשכת נסים השתתפו גם מנכ"ל האוצר, ד"ר עמנואל שרון, הממונה על השכר, הלל רוזאי.

נציג סין

(סוף מעמוד 1)

זה מדויק שבפגישה עם טמיר סוכם על המשך המגעים בין נציגי שתי המדינות. נציג סין אמר כי אם ירצה בפגישה נוספת, יודיע על כך. שני הצדדים דבקו בעמדותיהם ולא ניכרה גמישות בשיחות, אמר מקור במשלחת.

השיחה התקיימה ביום ששי במשרדי השגרירות הסינית בוושינגטון לאחר שהסינים וידאו שטמיר נועד עם שגרירי ארבע המעצמות הקבועות האחרות במועצת הבטחון, כולל שגריר בריה"מ באו"ם.

השיחות נועדו לברר את עמדותיהן של החמש בנושא הוועידה הבינלאומית. אל טמיר נלוו שגריר ישראל באו"ם בנימין נתניהו, סגנו יוחנן ביין, ואבי פרימור מחברי המשלחת הישראלית באו"ם.

בשיחה עם סופר "הארץ" בניו יורק אמר טמיר כי בפגישה, שנמשכה שעתיים, שררה אווירה יוצאת מהכלל.

"איני רוצה להשתמש במונחים של פריצת דרך או הישג, אך הפגישה היתה קו התחלה ראשוני לציון. לא היתה שום צפיה שהסינים ישנו את עמדותיהם הבסיסיות לגבי המזרח התיכון כתוצאה משיחה זאת, צוין טמיר, אך מצאתי אותם פתוחים וקשובים להקשיב.

לביא

(סוף מעמוד 1)

זאת, לאחר שיימסר הדו"ח על דרום אפריקה לקונגרס האמריקאי.

לדברי רבין, אם ניאלץ לפטר אלפי עובדים בשל ניתוק הקשרים הבטחוניים עם דרום אפריקה, לא נוכל לבטל גם את הלביא, ולהביא להתמוטטות התעשיה האווירית. לדבריו, יגרור ביטול הלביא פיטורי 3000 — 6000 עובדים.

כמו במבצע צבאי

ח"כ חיים רמון דיבר בחריפות על הפעלת ועדי העובדים של התעשיה האווירית ליצירת לחץ פוליטי על חברי כנסת בעד הלביא. רמון סיפר כי נציגי עובדים פנו אליו ונימקו לשכנעו. "כאשר סוגרים יחידות ומשביתים מטוסים", אמר רמון, "אין המפקדים באים אל חברי הכנסת לשכנעם לבטל את ההחלטה. ועדי העובדים של התעשיה האווירית מופעלים כמו בפקודות מבצע צבאית, כאשר כל אחד מהם ממונה על הקשרים עם חברי הכנסת השונים, בהתאם להשתייכותם הפוליטית".

הרמטכ"ל, משה לוי, הבהיר כי לצורך המשך הפרוייקט דרוש סכום גדול מאד, שאי אפשר להקצותו מתקציב הבטחון. לדבריו, גם התברר כי חיל האוויר לא יזדקק ל-300 מטוסים, אלא לכמות קטנה יותר. מדברי הרמטכ"ל היה ניתן להבין בבירור כי לדעתו אין להמשיך בפרוייקט הלביא.

הדו"ח

(סוף מעמוד 1)

150 מיליון דולר.

שיטות סחר עקיפות

ביום רביעי תגיש מחלקת המדינה לקונגרס את הדו"ח על המדינות המפרות את האמברגו הצבאי שהוטל על דרום-אפריקה בשנת 1977, ולדברי "וואשינגטון פוסט", יכלול נתונים מביכים לא רק על ישראל, אלא גם גם על חברות נאט"ו המקיימות סחר צבאי רב היקף עם מדינה זו. הדו"ח, ובו 16 עמודים, יהיה מסווג, ובמקביל ייצא דו"ח כללי, בלתי-מסווג, שידבר על שיתוף פעולה זה.

לדברי מקורות, התקשתה מחלקת המדינה להגיע למסקנות ברורות ולנתונים סופיים באשר להיקף הסחר הצבאי בין ישראל לדרום אפריקה.

גם הן מכרו

מדינות אחרות שעל-פי "וואשינגטון פוסט" מכרו נשק לדרום אפריקה, הן צרפת, בריטניה, גרמניה המערבית, איטליה ושוויץ.

העיתון מציין כי רוב עיסקות הנשק בין המדינות האירופיות לדרום-אפריקה נעשו על-ידי חברות פרטיות או על-ידי מתווכים המתמחים בעסקות מעין אלו. לעומת זאת — תעשיית הנשק הישראלית היא בבעלות ממשלתית.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

ראיתי שמעתי

מה בין מחירי הנפט ומחירי השלום

ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, קיבל ביום ששי לפגישה קבוצה גדולה של עיתונאים מיפאן ושוחח אתם בהרחבה על היחסים בין ירושלים וטוקיו. הוא ניסה לשכנעם שאין סתירה בין שיפור היחסים עם ישראל ובין האינטרסים של יפאן בעולם הערבי. "מחירי הנפט יורדים ומחירי השלום עולים", אמר פרס. הוא הציע לעיתונאים לקרוא לדעת הקהל בארצם לתמוך בפיתוח היחסים עם ישראל על בסיס מסחרי, בהבטיחו כי אין מקום לחשש מפני תגובה ערבית.

באותו יום התפנה פרס גם לפגישה עם קצינים אמריקאים בכירים ברימונים. כמו נדרש כמובן ליחסי ישראל עם ארה"ב ואמר שהאמריקאים יודעים שישראל היא ידידת אמת. אין לה היסוסים בכל הנוגע לשיתוף פעולה עם ארה"ב וגם בפרשת הספקת הנשק לאיראן היא נהגה כידידה, הענית לבקשת בעלת ברית, ולא לשם הפקת רווח כלשהו.

א. לב

100 מנהיגי הבונדס מגיעים לביקור

כ-100 מנהיגי וראשי מפעל הבונדס, נציגי 40 קהילות מארה"ב וקנדה, יגיעו היום ארצה לסיורים, דיונים ופגישות עם אישים ישראלים. במהלך שהותם בארץ הם ייפגשו עם שר החוץ שמעון פרס, שר הביטחון יצחק רבין ושר האוצר משה נסים. האורחים יקדישו חלק נכבד משהותם בארץ לסיורים. הם יבקרו במשך יומיים באזור חיפה ויהיו אורחי חיל הים, שם יתקבלו ע"י מפקד חיל הים, אלוף אברהם בן שושן. בכפר הדרוזי דליית אל כרמל תערך לכבודם ארוחת ערב חגיגית מטעם ראשי העדה הדרוזית.

בירושלים ישתתפו בעצרת מיוחדת לציון 20 שנה לאיחוד העיר. משלחת הבונדס מציינת בוועידתה את שיא המכירות של מפעל הבונדס שהושג בשנה החולפת, המסתכם בכ-600 מיליון דולר. ג.אדם

רוסטרופוביץ' בן 60

הצלן מסטיסלאב רוסטרופוביץ' חגג ביום ששי את יום הולדתו ה-60. יהודי מנוחין, ליאונרד ברנשטיין, אייזק שטרן וז'אן פייר רמפל השתתפו בחגיגה לכבודו במרכז קנדי בוואשינגטון. בחגיגה נכחו גם רעיית נשיא ארה"ב, ננסי רייגן. לאחר המופע המוסיקלי הוזמנו למעלה מ-300 מבין הנוכחים בחגיגה להשתתף בסעודה, שבה הופיע השחקן גרגורי פק.

החגיגות לציון יום הולדתו של המוסיקאי, ממוצא רוסי, החלו לפני שבועות אחדים בסדרה של קונצרטים שלו בכל חבל תבל. לפי בקשת הנשיא, רונלד רייגן, שהוגשה למנהיג הסובייטי מיכאיל גורבאצ'וב בקייאוויק, הסכימו הרוסים להעניק אשרת יציאה לאחותו של רוסטרופוביץ', ורוניקה, שאותה לא ראה מזה עשר שנים. עצ

ראיתי בולגרים מאושרים

שרב התזמורת הנגינה של ה"בולגרים" לעם הבולגרי, שהתקיים בסוף השבוע שעבר, טלטל את הקהילה הבולגרית בארץ וכבר מדברים על הפקת קלטת של האירוע, לאלה שרוצים להיזכר ולרבים אחרים שלא עלה בידם להשיג כרטיסים.

נשיא המדינה חיים הרצוג, עם רעייתו אורה, שרת הכלכלה שושנה ארבלי אלמוזלינו ובעלה נתן, כיבדו בנוכחותם את ערב ההצדעה בהנחייתו של אלכס אנסקי ובביצועו של זיקו גרציאני, שניהם יוצאי בולגריה, כמובן.

מאיזור עולי בולגריה קיוו עד הרגע האחרון שבציג כלשהו יגיע מן המולדת הישנה, אך לא זכו לתגובה. לדברי עו"ד ויקה שעשוע-הוכמן, מנו יו"ר האיחוד, באה התשובה בדמות גישושים של בולגריה לחידוש היחסים עם ישראל ברמה קונסולרית, בנימוק שבארץ חיה קהילה גדולה של יוצאי בולגריה.

בבית התפוצות מוקרן בימים אלה סרט שהופק בבולגריה ב-1986, ושמו "רכבות". ביום אותו הבמאי היהודי חיים אוליבר, אשר נפטר באוגוסט 1986, לפני שהספיק לסיים את הצילומים וחבריו הם שסיימו אותו. בסרט קטע דוקומנטרי שארכו שעה, ושעתיים של סרט עלילתי, המספרים על הצלת יהודות בולגריה בידי העם הבולגרי. הסרט הובא ארצה בידי שולמית שמיר מביקורה האחרון בבולגריה.

מרגריתה מתיופולוס לא יורדת מן הכותרות

מרגריטה מתיופולוס אינה יורדת מן הכותרות בעיתונות היוונית. הצעירה היוונית הנאה, שזילי בראבורם ביקש למנות לתפקיד דוברת המפלגה הסוציאל דמוקרטית, מוסיפה להעסיק את האומה היוונית בתוכניותיה הפרטיות והמקצועיות. ב-30 למאי תינשא מתיופולוס לבחיר לבה, פרידבריט פלוהר, פעיל במפלגת השלטון הנוצרית דמוקרטית, שהוא רופא של הנשיא, ריכארד פון וייצזקר. בהודעות זו מבקשת מתיופולוס לוותר על אזרחותה היוונית (שאותה אותה הסיבות לכך שגרמו על ידי מוציאל דמוקרטים רבים) ולקבל את האזרחות המערב גרמנית.

מתיופולוס תועסק בקרוב במשרד המרע בבון, המנוהל על ידי שר נוצרי דמוקרטי. קודם לכן ביקשה להיות דוברת המשרד, אך נדחתה ותועסק במחלקה העוסקת בטיפוח הקשרים המרעיים בין מערב גרמניה לארה"ב. כיום עובדת מתיופולוס במחלקה ליחסי ציבור של חברת איי-בי-אם בשטוטגארט.

היחסים עם ווילי בראנדט? "אנחנו נשארים ידידים", היא אומרת.

דניאל דגן בן

בהנהלת אולם ע"ש ירון ירושלמי

תיאטרון אורנה אורה ובאה השבוע אולם חדש ובאה להעלאת הצגות. האולם נתרם על ידי בני משפחת ירושלמי לזכר בנם ירון, שנפל במלחמת ההתשה, סמוך לצומת המיתלה. באירוע נכחו שר החינוך והתרבות, יצחק נבון וראש עיריית תל אביב, שלמה להט. לאחר שעבר לא היתה לתיאטרון במה רגילה, יעמוד מעתה לרשות השחקנים אולם תקני כבכל תיאטרון.

במהלך טקס הפתיחה הציגו שחקני התיאטרון קטעים מהצגות שונות שהעלה התיאטרון בעבר.

חיים הנרוזיקר

בעריכת עידית רוזנבלום

שיחת היום / ירח טל

עם: פרופ' אפרים קציר, לשעבר נשיא המדינה
על: החלטות הנשיא הרצוג לקצוב עונשם של אסירי המחתרת ולבקר בגרמניה

היה מוקדם מדי לקצוב עונשם של אנשים שביצעו פשע חמור ביותר

הזמן עוד לא בשל לביקור הנשיא על אדמת גרמניה

גם אתה היית מנוע כמו שמנוע נשיא המדינה הנוכחי, חיים הרצוג?

אני חושב שזה היה מוקדם מדי לקצוב את עונשם של אנשים שביצעו פשע חמור ביותר, כפי שביצעו האסירים שבהם מדובר. לא זכור לי שקיצוב בעונש נעשה לגבי אסירים ביטחוניים. אבל, בכל מקרה, קיצוב בעונש צריך להיעשות לאחר תקופה שבה האסיר מגלה התנהגות טובה, ובעיקר חרטה על מעשיו ונכונות לשנות את דרכיו. נדמה לי שבמקרה שבו מדובר — תנאים אלה עדיין לא התקיימו, והמהלך כולו נעשה מוקדם מדי.

אילו השלכות שליליות, אם בכלל, יכולות להיות להחלטתו זו של הנשיא?

להערכתי יש בדרך-כלל גם תפקיד של הרתעה, כדי למנוע מאנשים לבצע מעשים כאלה. יש חשש שיהיו אנשים שיפרשו לא נכון את החלטות הנשיא, ויבינו כאילו יש פה יחס סלחני לגבי מבצעי פשע כלפי הערבים.

אתה מוצא פסול בהחלטת הנשיא גם משום שהוא יוצר בכך איפה ואיפה בין אסירים ביטחוניים יהודים לערבים?

נשיא המדינה איננו עיתונאי ולא חבר-כנסת. הוא צריך לדון אך ורק על-פי מצפונו. הוא צריך לשקול, לבדוק ולהחליט על כל מקרה לגופו, ולא על בסיס לאומי, עדתי, דתי וכדומה. אני מניח כי האסירים שבהם מדובר פעלו מתוך מחשבה כי במעשם הבורא ישרתו את עמם. הנשיא לא צריך להתחשב ולדון אותם לכף זכות בשל מחשבתם ומניעיהם, אלא רק על-פי התוצאה האיומה של מעשיהם.

על הנימה אין מה לדבר במקרה הזה?

זה לא היה עולה כלל על דעתי. בוודאי לא בשלב זה. אני הענקתי חנינה שעוררה ביקורת ציבורית נוקבת — החנינה לר-חש בקדיגיו, אבל זו פעולתי על-פי חוות-דעת של רופא שאמר כי נשקפת סכנת חיים לאיש אם ימשיך לשבת במאסר. לא רציתי לקחת זאת על מצפוני. באופן כללי, לנשיא צריך להיות יחס סלחני לכל עבריין שמגלה במשך תקופת ריצוי עונשו בבית הסוהר התנהגות טובה ובעיקר חרטה על מעשיו, אבל, מצד שני, הנשיא צריך להבין שכל הקלה בעונש יכולה לעודד מחשבות בקרב אלה הרוצים לעסוק בפשע, ואולי הדבר יעודד אותם להרהר מחדש על ביצוע פשעים חדשים.

היית נשאר איתן בדעתך גם כאשר מחצית מחברי הכנסת וה-300 אלף איש התומכים על עצומה הדורשת חנינה לאסירי המחתרת?

אסור שלחץ ציבורי ישפיע על נשיא המדינה. הוא יכול להרשות לעצמו לפעול אך ורק על-פי מצפונו. משום כך הוא אינו עומד בפני ביקורת הכנסת. הציבור יכול לבקר, אך הנשיא צריך לפעול על-פי מצפונו. אני מבין את הסבל של המשפחות והדירים, יותר עם זאת צריך להבין מה קשה ומסורה היתה העבירה. נכון שזה היה מעשה מאד חריג, וכי אין זו דרכם של יהודים ללכת בדרך זו, אבל האויל ויש החשש שיש עדיין בינינו כאלה המאמינים שדרך כוח של טרור נגד הערבים יכולה להועיל לנו — לא היה צריך לקצוב בשלב זה את עונשם של אסירי המחתרת.

מהלך נוסף של הנשיא מעורר מחלוקת — נסיעתו לגרמניה. ביקור היית אתה מנוע במקרה כזה?

גם במקרה הזה אני חושב שנשיא המדינה עושה צעד מוקדם מדי. הזמן עדיין לא בשל לביקור של נשיא מדינת ישראל על אדמת גרמניה. זה אקט של הוראה שהנעבע ליחסים נורמליים, ואין זה כך. נכון שאני מקיים קשרים הדוקים עם מדענים גרמניים, אבל אין זה דומה לביקור ממלכתי של נשיא מדינת ישראל על אדמת גרמניה.

איתך חושש שמהלכים אלה, מעוררי המחלוקת, יפגעו במוסד הנשיאות ובמעמדו?

אני מקווה מאד שלא. הביקור בגרמניה ישאיר משקע קשה בליבם של יהודים רבים, אך איננו מעשה חמור.

בניגוד לקודמו, נוצר הרושם שהנשיא הנוכחי משתדל להיות מקודי המעורב יותר.

זה אולי בגלל רקעו ועברו הציבורי. אני סברתי וסובר שמוטב כי נשיא לא יגלה מעורבות פעילה מדי בענייני-דיומא, אלא יהיה דמות של אינטלקטואל השומר על ערכים ופעילות אינטלקטואלית. ודאי שיש צדדים חיוביים רבים גם בפעולתו הדרו של הנשיא הנוכחי.

אמש בקונצרט / הרי גולומב

הכמות והאיכות

קונצרט הגיוני של התזמורת הפילהרמונית תל אביב לכבוד יובלה ה-45. המנצח: מיכאל שני

המקהלה הפילהרמונית הינה בכל ארבעים וחמש שנותיה גדולה במספר חבריה. כמות זאת הפכה כיום, בהדרכתו של מיכאל שני, גם למקור של איכות. בבחירה נבונה של חלק מן היצירות ובעיקר בעבודה מקהלתית למופת — קפדנית, יעילה אינטנסיבית — מצליח שני ללכד את הגוף הגדול ולהפיק ממנו שלל גוונים. יש לציין לשבח מיזוג קולות הגברים, ובעיקר את האיכות הקולית המפתיעה של קבוצת הטנורים. גם קולות הנשים היו ערבים ברוך כלל, ובכל הקולות נשמעו פה ושם בימות קלושות וחלשי צמצמות.

גיוון רב ניכר גם בהרכב התוכנית, אלא שכאן הגרעה הסאה, ונוצר רושם מצטבר של פראגמנטאריות ללא קו מנחה ברור. יצירות רבות מדי והמאפינו בססטיות והשורשיות (עמי מעיניה, ברינגט, אורף). כל אחת היתה אפקטיבית על פי דרכה, אך ביחד היה בהם כדי להכביד על השומע. משהו מתכחם היה בריבוי יצירות שאינן אופייניות למלחינים, ולאו דווקא לטובה: ברהמס ורד, שוברט (פרק חסר ענין בביצוע גרוע). ואף שאלו גרוניך, שהופיע בפרק מסוגתי שלא היה בו מן המפתיע. את "תגית התשתולות" סיפק לנו גרוניך רק בקטע ההדרן המרהיב, שהושמע כבר בתוכנית קודמת.

לזלמן ירושלמי היקר

בהגיעך לגיל 88

ברכותינו החמות לבריאות טובה אריכות ימים והמשך עבודה ציבורית פוריה

אורליקטקס בע"מ
ירושלמי זיגה
קצנגולד אריק

המעלות של אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	5	9	מעונן	5	8
אתונה	12	15	מע"ח	8	19
בוקארשט	6	15	מעונן	—	—
בריסל	5	7	גשום	—	—
וינה	8	12	מעונן	9	13
ז'נבה	3	10	גשום	5	14
לונדון	4	12	גשום	5	9
ליסבון	12	16	מע"ח	8	18
מדריד	7	12	גשום	8	19
ניו-יורק	10	13	מע"ח	11	9
פאריס	6	13	גשום	7	10
פרנקפורט	5	8	גשום	7	12
ציריך	6	12	מעונן	—	—
קהיר	13	18	מע"ח	—	—
קופנהאגן	4	7	גשום	5	8
רומא	10	15	מעונן	9	19
שטוקהולם	3	6	מעונן	0	5

הנוסע המאושר — אל על ELAL

בעלי ואבינו האהוב והיקר

עו"ד אליהו בר-דרומא

איננו איתנו עוד

הלוויה תצא היום יום ראשון כ"ח באדר תשמ"ז 29.3.87 בשעה 12.30 בצהריים מבית הלוויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין הדרום גבול חולון בת-ים.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

בכאב וביגון
שולמית, צבי ומיכל
המשפחה בארץ ובחו"ל

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

גרשון שמואלביץ'
ז"ל

תתקיים אזכרה והקמת מצבה ביום שני כ"ט באדר תשמ"ז 30.3.87 בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין סגולה פ"ת

אנו מודים לכל מנחמינו בכתב ובע"פ

המשפחה

נפלה עטרת ראשנו

ראש משפחתנו היקר, איש צדיק וישר רודף שלום ושוחר טוב, מבוני נוה-צדק

שמואל בן חיים הכהן זצ"ל

נתבקש לישיבה של מעלה ביום ו' לפנות בוקר כ"ו באדר תשמ"ז (27/3/87) והובא למנוחות בו ביום בבית-העלמין בקרית-שאול

המשפחה המתאבלת:
אשתו: חיה הכהן
בניו: זהבה ומשה הכהן
דליה ואליהו הכהן
דליה ודוד הכהן
שלומית ואלישע הכהן
אחיו: יהודה הכהן
שרה ויהודה הכהן ומשפחתם

נכדיו: ידידה ומלאכי הכהן
נעמי ועידן הכהן
בלהה ואהרון בן בעיש
איילת ואפרת, אורית,
שאול ושמואל
ידידיה אסתר-דננה,
טוביה ואבי-אליד
ניניו: אורי ומעיין

השבעה בבית המנוח ברח' בן יהודה 202 בתל-אביב פינת רח' יפה נוף 2

עיריית חיפה —
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04-640775

הודעה על-פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על-ידי:

חב' כאב. בע"מ — לאשר תוכנית "מצב סופי" לבנין אחורי ברחוב הגדוד העברי 61 חלקה 90 בגוש 11581, קרית-חיים מזרחית.

הבקשה כרוכה בהוקמת קומה נוספת וחלקית מעל המותר עקב ניצול קומת-הקרקע.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

יקירתנו

גולה (זהבה) איזנשר

סטרי — פולין

איננה

ההלויה תתקיים היום יום ראשון כ"ח אדר תשמ"ז 29.3.87 בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין החדש ברמת-השרון (צומת מורשה)

אוטובוס ייצא בשעה 1.30 אחה"צ מתחנת קו 5 ליד הבימה ברח' תרס"ט ת"א

השבעה בבית אודי רח' לאה 10 נאות אפקה טלפון: 492788

האבלים:
בעלה: אודק איזנשר
בנה וכלתה: בני ונורית אורד וב"ב
בנה וכלתה: שמואל ושלוה אורד וב"ב
גיסתה: אירנה קירשנבאום וב"ב

במלאת 12 שנה לנפול אהובנו

סרן אילן פיין ז"ל

נתייחד עם זכרו ביום שלישי, א' בניסן תשמ"ז (31.3.87), בשעה 5 אחה"צ, בבית העלמין הצבאי בקרית שאול.

המשפחה

ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל

מבכה את פטירתו בלא עת
של יושב הראש שלה

הד"ר שמואל פרלמוטר

ומשתתפת בצער הרעיה, הבת, הבן והמשפחה

ההלויה תצא היום יום ראשון כ"ח באדר תשמ"ז 29/3/87 בשעה 14.00 מבית הלויות העירוני רח' דפנה 5 תל-אביב לבית העלמין הדרום גבול חולון — בת-ים

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

קארטר: ישראל חזקה דיה לעמוד בלחצים של וועידה בין־לאומית

מאת עמוס בן־ורד

אחד הדברים שבאמת לג'ימי קארטר מייד עם כניסתו לתפקיד נשיא ארצות הברית היה שקיימת "הבנה" בין ישראל לבין ארה"ב כי לא יהיה ויכוח של אחת אבל השניה — כך סיפר שלשום קארטר טרם פגישתו עם ח"כ אבא אבן, המשמש יו"ר ועדת המשנה החוקרת את פרשת פולארד.

קארטר הוסיף כי כל זמן שהוא היה נשיא, קיים הבנה זו בקפידה. עם כל זאת העריך כי בפרשת פולארד לא גלום נזק מתמשך ליחסים בין שתי המדינות. זו אמנם פרשה מביכה, אך היחסים הם בין העמים ולאו דווקא בין הממשלות. הם איתנים מכדי שמעשה כזה יערער אותם — אמר.

לדברי אבן, נועדו הדברים "לסתור את האווירה". בפגישה ביניהם לאחר מכן לא עלו מחדש. נושא השיחה היה המגעים לשלום, ובכלל זה מגעי אבן עם שני הגורמים העיקריים של הפלשתינאים: תומכי אש"ף ותומכי ירדן. בשיחה עם מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, הדגיש קארטר כי הוועידה הבין־לאומית, כפי שהוא רואה אותה, אינה סתם תפאורה או מעשה־הסוואה שנועד לחפות על המציאות של שיחות ישירות. ועידה בין־לאומית צריכה לדון בבעיות, להכנס לפרטים, לייעץ, ואף להמליץ המלצות.

קארטר הוסיף כי לדעתו ישראל חזקה מספיק כדי שתוכל לעמוד בלחצים, אם תציע הוועידה פתרון שאינו נראה לה. הוא עצמו, שעה שהיה נשיא, ניסה ללחוץ על ישראל, אך ללא הצלחה. בסופו של דבר ברור כי ההסכם חייב להיות בין הצדדים הנוגעים ישירות לעניין.

בפני ברעם המליץ קארטר שמפלגת העבודה תעמוד על עקרונותיה, ותתמיד בתנופת השלום, אפילו יעלה לה הדבר באובדן קולות. קארטר העריך כי התהליכים לקראת כינוס ועידה בין־לאומית יימשכו כמה חודשים, ואז יהיה הזמן מתאים לכך.

נכונות לשלום בשטחים

אהוד יערי, מסופר "הארץ", מוסר כי בשובו לוושינגטון ייפגש נשיא ארצות הברית לשעבר, ג'ימי קארטר, עם הנשיא רייגן ועם ראשי הממשל בוושינגטון, וימסור להם כי מצא פתיחות רבה ורצון בשלום בקרב תושבי השטחים, וכי עליהם לזכות בנציגות נאותה בוועידה בין־לאומית אם וכאשר תכונס. כך הבטיח אתמול קארטר לקבוצה של אישי־ציבור מהגדה המערבית, עימם נפגש בבית לחם. אחד מהמשתתפים בפגישה מסר כי הנשיא לשעבר הבטיח להמליץ לראשי הממשל האמריקאי לשוחח עם נציגים של אש"ף, כדי לקדם את תהליך השלום.

קארטר ייחד את סוף השבוע שלו למפגשים עם מספר רב של אישי־ציבור פלשתינאיים מהשטחים, ביניהם תומכי אש"ף ותומכי ירדן. שלשום ערך קבלת־פנים לכעשרים אישים המזוהים עם אש"ף בקונסוליה האמריקנית במערב־ירושלים, ואחר כך התארח בביתו של יאסר עובייד ברמאללה, האחראי מטעם ירדן על מערכת הבריאות בגדה המערבית, שם שוחח עם כעשרים אישים המשתייכים למחנה הפרו־ירדני בשטחים. אתמול ביקר בחברון, וסייר בין היתר במערת המכפלה.

בפגישתו עם האישים הפלשתיניים בקונסוליה בירושלים, הביע קארטר צער על מצבם של תושבי השטחים, בפרט בתחום זכויות האדם. עם זאת הוא מתח ביקורת על הפלשתינאים שדחו את הסכמי קמפ־דייוויד, ואמר כי "הפלשתינאים מעולם לא למדו לקחת את מה שנותנים להם, ומשום כך לא קיבלו דבר עד היום".

מתנחלים הפגינו

לדבריו, בגלל הקיפאון במשא ומתן על בסיס קמפ־דייוויד, יש לכנס ועידה בין־לאומית שתהווה מהלך פתיחה לשיחות ישירות בין הצדדים. לדעתו של קארטר, הבעיה הפלשתינאית צריכה לבוא על פתרונה בדרך של קונפדרציה ירדנית־פלשתינית, שכן מדינה פלשתינאית עצמאית לא תוכל להתקיים בכוחות עצמה.

סיורו של קארטר בחברון אתמול התקיים באווירה מתוחה. הכבישים הראשיים במרכז העיר נחסמו בעת הביקור, והורגשה נוכחות רבה של כוחות הביטחון. במערת המכפלה הביע קארטר מורת רוח מכך ש"יש שינאה ונשק רבים כל־כך במקום קדוש". בתשובה לשאלה הוא אמר כי הנוכחות המשותפת של יהודים וערבים במערת המכפלה אינה ביטוי חיובי של דו־קיום.

קומץ מתנחלים מאזור חברון קרא לעומתו "לך הביתה, אינך רצוי כאן". הם הניפו כרזות בנוסח "ישראל אינה למכירה", ו"ארץ ישראל לעם ישראל".

ערכה את העמוד: עדה ארשטיין

הפרקליטות ביקשה מבג"ץ לדחות על הסף עתירת עו"ד שפטל

(ע). פרקליטות המדינה ביקשה שלשום מבג"ץ לדחות על הסף את עתירת סניגורו של ג'ון דמיאניוק, עו"ד יורם שפטל, בעניין עדותו של פרופ' שפלר על מסמך טרווניקי.

שפטל עתר לבג"ץ בעקבות כוונת התביעה במשפט דמיאניוק להעלות על דוכן העדים את פרופ' שפלר, לפני 4 באפריל 1987 — המועד שבו אמורות להתקבל תוצאות בדיקות הדיו, שנלקחו מטעם ההגנה מן המסמך ב־14 במארס.

שפלר, טוענת הפרקליטות, העיד באריכות בנושא זה בארה"ב, ועדותו ידועה לסניגוריה. עיקרי חוות־דעתו של העד נמסרו לסניגוריה לפני חודש ומעלה, וכן נמסר חומר הראיות עליו הוא מסתמך בחוות־דעתו.

לכן סבורה פרקליטות המדינה כי אין מניעה לשמוע את עדותו של המומחה לפני 7 באפריל, והדבר לא יפגע בהגנה.

צייד הנאצים טוביה פרידמן מסרב להעיד מטעם ההגנה:

"איימו לעשות ממני קציצות אם אגיד מלה לטובתו של דמיאניוק"

(ע). טוביה פרידמן, "צייד הנאצים" הנודע, אינו מוכן להעיד מטעם ההגנה במשפט דמיאניוק מחשש של "לינץ'" נגדו. הדברים נאמרו בראיון טלפוני מניו־יורק לגלי צה"ל. פרידמן מסר כי הוא מוכן למסור עדות בפני הקונסול הישראלי בניו־יורק.

פרידמן הכחיש את הידיעה כי ברח מישראל מפחד של איומים על חייו מצד ניצולי־שואה, ולדבריו, "אין אני חושש מן המלשינים האלה".

לשאלה: "האם האיומים נגדך רציניים", השיב: "אנשים מתקשרים ליקנה טילפנו ואמרו: 'אם אתה תופיע במשפט ותגיד איזו מילה טובה — אנחנו נעשה ממך קציצות. כך עשינו כך מדברים עם יהודים'".

פרידמן אמר כי פעל במשך 24 שנים, כדי לגלות רוצחים נאצים, "ועכשיו אנשי הקאפו מתנפלים עלי, כאילו הם הגיבורים".

"לא ברחתי, אבל אני צריך לעשות משהו כשעושים לי הפגנה ליד הבית. או יש לי שתי אפשרויות: או שאני יוצא עם האקדח שלי ויורה, או שהם יהרגו אותי. זה טוב כך?"

הוא סיפר כי מאז הופיע העד רוזנברג במשפט דמיאניוק ונראה בטלוויזיה, לא נותנים לו מנוח. "הוא אמר שני דברים: שאני כאילו זייפתי את העדות שלו משנת 1947, ושאני מכרתי את העדות לסנגורו של דמיאניוק, או'קונור. כל זה לא רציני".

"למחרת השידור בטלוויזיה, ב־26 בפברואר, כבר ב־6.30 בבוקר היו לי צלצולים מכל מיני טיפוסים. מה אני יכול לעשות?"

"לא רוצה להעיד"

"אני בכלל לא רוצה להעיד", אומר פרידמן, "שני גורמים מאיימים עלי. היהודים אומרים: 'אם אתה תגיד שאותו רוזנברג אמר בווינה ב־1947 שהוא שמע ביערות כי הרגו באתים את דמיאניק, אז זה לא טוב'. ואז מצלצל אלי עו"ד או'קונור ואומר: 'אם אתה לא תעמוד בדבריך — אוי ואבוי לך'. אז מה הולך פה?".

בתגובה לשמועה כי לא יבוא להעיד במשפט מטעם ההגנה, השיב פרידמן כי ביקש מן הקונסול הכללי, ד"ר יגר, לשמוע את עדותו בניו־יורק, בקונסוליה הישראלית.

הוא אמר כי "הקהל אינו מבין, מה שהם קוראים בעיתונות או שומעים בטלוויזיה, הם חושבים שאני איזה פושע, שקנו אותי, ושאני הולך להעיד לטובת דמיאניק. מה הולך פה? עד שאני אסביר, יעשו לי לינץ'. או ביקשו לי הפגנות אפילו בבית המשפט".

> "אני בכלל לא רוצה להעיד, שני גורמים מאיימים עלי. היהודים אומרים: 'אם אתה תגיד שאותו רוזנברג אמר בווינה ב־1947 שהוא שמע ביערות כי הרגו באתים את דמיאניק, אז זה לא טוב'. ואז מצלצל אלי עו"ד או'קונור ואומר: 'אם אתה לא תעמוד בדבריך — אוי ואבוי לך'. אז מה הולך פה?".

ח"כ דיניץ ב"מוספשבת" של "הארץ" ו"הבימה":

"רק מישראל דורשים להיות טלית של תכלת לגבי סנקציות בדרא"פ"

"בעוד שורה של מדינות מערביות דאגו לא להטיל הגבלות בנושאים המשתלבים באינטרסים שלהם"

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

"בפרשת הטלת הסנקציות על דרום־אפריקה יש הרבה צביעות. שורה ארוכה של מדינות מערביות דאגו לא להטיל הגבלות בנושאים המשתלבים באינטרסים שלהן — ח"כ שמחה דיניץ אמר אתמול ב"מוספשבת".

דיניץ ציין באירוע, המאורגן על ידי "הארץ", עיריית תל־אביב, תיאטרון "הבימה" ובחסות כתר, שארה"ב הודיעה כי הסנקציות לא יוטלו בעשרה תחומים שיש לה בהם אינטרסים. "מדינות באירופה לא כוללות מכירת פחם, הערבים לא מטילים הגבלות על מכירת נפט ורק ישראל מתבקשת להיות טלית שכולה תכלת", אמר דיניץ.

עוד אמר כי בתחום הבטחוני מספקת דרום אפריקה בעצמה 90 אחוז מצרכיה הבטחוניים, שמונה אחוזים היא מייבאת מצרפת וישראל תופסת רק חלק משני האחוזים הנותרים. יחד עם זאת הביע התנגדות נמרצת לאפרטהייד.

הוא העריך כי ועדת המשנה השומעת עדויות בפרשת פולארד תסיים בעוד שבוע לשמוע את כל העדויות ותגיש את מסקנותיה במהלך חול המועד של פסח או מיד בסיומו. הוא הדגיש כי כל הקשרים האסטרטגיים בין ישראל לארה"ב נמשכים כסדרם.

ד"ר דוד גרין, יו"ר הוועדה המייעצת של אגודת אל־סם, סיפר בתשובה לשאלתו של המנחה, מיכאל הנדלזלץ, כי במחקרים שנעשו התגלה ש־14 אחוזים מתלמידי י"א־י"ב משתמשים באופן מקרי או קבוע בסמים. אחוז המשתמשים בסמים בכיתות ז'־י"ב נע בין 3 ל־5 אחוזים.

העיתונאי רומן פריסטר, חבר מערכת "הארץ", ראיין בקשר לספרו "ללא פשרה", ביוגרפיה אודות יצחק גרינבוים. פריסטר שרטט קווים לדמותו של גרינבוים ותיאר אותו כ"אדם ישר כמו סרגל", כישלון פוליטי, אסטרונאוט, בלתי מתאים לפוליטיקה ויחד עם זאת הגיע למנהיגות יהדות פולין ולכהונת שר הפנים בממשלה. עוד תיאר פריסטר את הדרמה המשפחתית בה היה מעורב גרינבוים, לאחר שבנו האשם בשיתוף פעולה עם הנאצים.

העיתונאי גבריאל שטרסמן מ"מעריב", שחיבר ספר בפרשת רציחתה של מלה מלבסקי, מתח ביקורת על העיתונות בפרשה. הוא טען כי העיתונות עשתה בפרשה זו מעשים שלא ייעשו, עברה על החוק, הפרה את תקנות האתיקה וכשלה בבדיקת העובדות בפרשה קודם לפירסום.

ליא קניג ונתן הכטר בקטע מ"הדרך לברודוויי" ב"מוספשבת".
(צילום: יונתן מלינגר)

קולק: הפרת חוקי התכנון והעתיקות בהר הבית חמורה

מאת סופר "הארץ" בירושלים

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, הבהיר אתמול כי הוא רואה בעין חמורה הפרה של חוק התכנון והבנייה וחוק העתיקות בהר הבית.

הדברים נאמרו בהקשר לעתירת נאמני הר הבית לבג"ץ בעניין פעולות הסותרות את החוקים הנ"ל, המתבצעות על הר הבית, לדברי העותרים, ביניהן — במות תפילה חדשות.

קולק הדגיש כי ציין בבג"ץ את עמדתו נגד הפרת החוקים. יחד עם זאת, בשל שיקולים פוליטיים ודתיים, אין כוונה לנקוט צעדים נגד הקמת במות התפילה החדשות שנבנו במקום ללא היתר.

מת ד"ר שמואל פרלמוטר, יו"ר רופאי השיניים

(ע). ד"ר שמואל פרלמוטר, יו"ר ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל ויו"ר הסניף התל־אביבי של הסתדרות זו, מת אתמול באורח פתאומי בתל־אביב. היה בן 53.

ד"ר פרלמוטר נולד בחיפה, והיה בוגר המחזור הראשון של בית הספר לרפואת שיניים של הדסה באוניברסיטה העברית בירושלים. השתלם ועבד באוניברסיטאות שיקאגו, פנסילבניה ובוסטון, שם התמחה במחלות חניכיים. עם שובו לארץ, פעל, לצד פרקטיקה פרטית שניהל, כמורה בבית הספר לרפואת שיניים באוניברסיטת תל־אביב וכן בפעילות ציבורית והתנדבותית.

ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות מאשים את דוד לוי:

ההחלטה להקים את העיר ביתר מנוגדת לתכניות הממשלתיות

במכתבו ללוי ציין: "קשה לי להבין איך אתה מעז להמשיך לטעון לדאגה למתיישבי הבקעה, כאשר כל מה שעשית למענם היה בבחינת ניסיון לעשות הון פוליטי ממצוקתם"

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות, נסים זווילי (מערך), תוקף בחריפות רבה את סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון, דוד לוי, ומאשים אותו בהפקרות תכנונית והתעלמות מהחלטות של ועדת השרים לענייני התיישבות.

במכתב ששיגר ללוי, מציין זווילי: "קשה לי להבין איך אתה מעז להמשיך ולטעון לדאגה למתיישבי בקעת הירדן, כשכל מה שעשית למענם היה נסיון לעשות הון פוליטי ממצוקתם, תוך השמעת דברים חסרי־כיסוי ואמירות". לדבריו, "השקעות משרד השיכון בבקעת הירדן בשנים האחרונות שאופסו לאפס, ותבריך בליכוד מטרפרים אישורה של תוכנית שיקום והבראה לישובי הבקעה, שהועלה בינמשרדית הונחה על שולחן הממשלה".

בהתייחסו ליוזמת משרד השיכון להקים את העיר ביתר, מציין זווילי כי "קשה לי להחליט אם מה שעשיתם שם נבע מחוסר־ידיעה או מתוך זלזול מוחלט בהחלטות ממשלה, תוך העדפת השיקול האישי והמפלגתי על השיקול הממלכתי, כי אילו טרחת לעיין בהחלטות שעליהן ביססת את החלטתך, היית מגלה סתירה ברורה בין הכרזתך על הקמת עיר באזור לבין התוכנית המאושרת והחלטות הממשלה".

זווילי מרגיש כי ייעשה כל מאמץ כדי "למנוע ממך ומתומכיך להפוך את נושא ההתיישבות לקרדום לחפור בו ומכשיר למאבקים פנים־מפלגתיים. לא יתכן כי שר בממשלה ינהיג הפקרות תכנונית, תוך התעלמות מהחלטות קודמות, ולא יתכן שיבזבזו מיליון שקל מתקציב לאומי מדולדל בניגוד להחלטות הממשלה, מתוך מניעים זרים לאינטרס הלאומי". הוא קורא לשר לוי לחזור בו מהחלטתו להקמת העיר ביתר, ולהקים במקום ישוב תת־עירוני במימון יזמים פרטיים, כמתחייב מהחלטות ועדת השרים להתיישבות, המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית.

מתי לאחרונה אכלת ארוחת צהריים במסעדת יוקרה שוויצרית בדרך לציריך בגובה 32,000 רגל?

ורשבסקי פריילך דובר

יום א'. אם אינך ממהר לטיסת הבוקר של סוויסאיר, אתה יכול לקום בניחותא, לשתות כוס קפה עם עיתון הבוקר, להספיק לעשות סידורים אחרונים במשרד ולהגיע רגוע לשדה התעופה. כאן ממריאה בשעה 14:20 טיסת הצהריים החדשה של סוויסאיר. אתה מתרווח בנוחות במרחבי המושב במטוס וכבר מוגשת לך ארוחת הצהריים המפורסמת של סוויסאיר, בכלי חרסינה וסכו"ים אמיתי, אכן מסעדה שוויצרית מעופפת... על כל אלה הוסף את השרות הידוע של סוויסאיר ומובטחת לך טיסת תענוגות. רשום לעצמך: כל יום א', 14:20 טיסת הצהריים החדשה הנוספת של סוויסאיר, החל מ־29.3.87.

swissair

חברת רייקר

מודיעה

שהחליטה להפסיק הייצור של התכשיר המשלשל דורבנקס DORBANEX

להבטחת בריאות הציבור

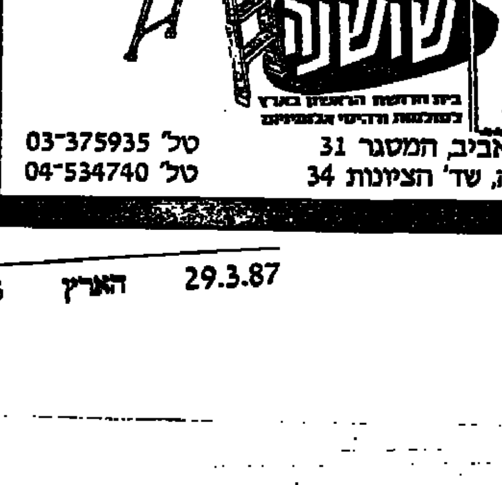

על סולם אלומיניום מתוצרת "שושנה" ללא מאמץ הצליחה לערוך נקיון בביתה

שושנה

תל־אביב, המסגר 31 טל' 03־375935

חיפה, שד' הציונות 34 טל' 04־534740

מרש־מרגול

Very Important...

هكذا من الأصل

"רישיונות יבוא וכשרות בדיעבד" הוענקו לאלפי בקבוקי מיץ ענבים בלחץ של חרדים

בבני ברק ובירושלים נשמעת הטענה שמיץ הענבים של כרמל מזרחי "אינו כשר דיו" ● מנכ"ל התאחדות האיכרים, שלמה רייזמן: מתן רישיון הייבוא הוא שערוריה ● ח"כ בני שליטא יגיש הצעה לסדר היום: "החקלאים בארץ יפסיקו לעסוק בחקלאות ובמקום זה יעסקו בייבוא"

מאת אברים צהר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בלחץ החוגים החרדיים העניק משרד התעשיה והמסחר "רישיונות יבוא בדיעבד", לכמה אלפי בקבוקי מיץ ענבים, לאחר שהם הגיעו כבר לארץ ואוחסנו במחסנים. במקביל העניקה הרבנות הראשית – גם זאת בדיעבד – תעודות "כשר לפסח" לבקבוקי המיץ המיובאים.

מהנהלת משרד התעשיה והמסחר נמסר כי מדובר בכמות קטנה יחסית, של יבוא, ומתן רישיון היבוא בדיעבד נעשה בהתאם לחוק, לאחר שהרבנות הראשית אישרה את היות המשקה "כשר לפסח". מהרבנות הראשית לא ניתן היה אתמול לקבל תגובה.

חוגים במועצת עובדי היין אמרו אתמול כי הייבוא נעשה על ידי חברה אמריקאית בשם "קרמל" או "קרמוה", עבור החוגים החרדיים בירושלים ובבני ברק, אשר לטענתם מיץ הענבים של כרמל מזרחי ושל היקבים הישראליים האחרים אינם כשרים דיים.

מנכ"ל התאחדות האיכרים, שלמה רייזמן הגדיר את עניין מתן רשיון היבוא כשערוריה. לדבריו הדבר נעשה בניסיון לחזור אחרי החוגים החרדיים ולהעניק להם טובות הנאה על חשבון החקלאים. ח"כ בני שליטא (ליכוד), אמר אתמול ל"הארץ" כי הוא מגיש בכנסת הצעה לסדר היום לדון עוד השבוע בנושא הכאוב של יבוא חקלאי. לדבריו, משרד התעשיה והמסחר ממהר לאשר יבוא של תוצרת חקלאית, גם אם היא מתחרה בתוצרת הארץ. לאחרונה אישר משרד התמ"ס יבוא של דבש, ועתה אישר גם יבוא של מיץ ענבים. "החקלאים בארץ, יפסיקו לעסוק בחקלאות ובמקום זה יעסקו כולם בייבוא", אמר עוד בני שליטא, המכהן גם כיו"ר המועצה המקומית במושבה הוותיקה מנחמיה.

הבורסה לני"ע תנהיג בקרוב מדד חדש כמו ה"דאו ג'ונס"

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הבורסה לניירות ערך מתכוונת להנהיג בימים הקרובים מדד מניות חדש, מעין מדד "דאו ג'ונס" ישראלי, שיורכב מ־22 ניירות ערך גדולים, כך גילו בסוף השבוע מנהלי הבורסה יוסי ביצגי ורמי תמרי, בפגישה עם כתבים לענייני בורסה. ניירות ערך אלה ייסחרו במסגרת שיטת המסחר "הרציפה" שתיכנס לתוקפה ב־23 באפריל.

ניירות ערך שייכללו בסל שירכיב את המדד נבחרו משום שהתנהגותן הבורסאית תואמה את התנהגות מדד המניות הכללי. השיקלול של ניירות הערך הללו ייקבע על פי שווי השוק היחסי שלהן.

הנהלת הבורסה מתכוונת להנהיג בשלב מאוחר יותר גם מכשירים פיננסיים חדשים, הנסחרים כיום בשוקי העולם, כמו אופציות כנגד מדד המניות הכללי. הנהגת מכשירים אלה תשכלל את השוק, ותאפשר לגופים הפיננסיים הפועלים בו לצמצם את רמת הסיכון בבואם לרכוש ניירות ערך.

שר הקליטה יעקב צור ביקר אצל תשע משפחות של עולי אתיופיה שנקלטו ב[illegible] בחוצות. 54 משפחות נוספות יעברו בקרוב להתגורר בעיר (צילום: ישראל סאן).

יבוטלו 2600 משקים "חסרי תקווה" במסגרת המלצות ועדת רביד שאושרו בקבינט הכלכלי

מסך כל החובות של המשקים המושביים, הנאמדים בכ־1.35 מיליארד שקל, יימחקו חובות בסכום כולל של כ־150 מיליון שקל ● מימון מחיקת החובות ייעשה ע"י הסוכנות היהודית והבנקים, שהם בעלי החוב העיקריים ● בנוסף לכך יזכו המושבניקים לפריסת חובות של כ־650 מיליון שקל לתקופה של עד 20 שנה

מאת אברים צהר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הקבינט הכלכלי אישר בישיבתו מיום ה'. ללא כל הסתייגות, את המלצות ועדת רביד לסייע למושבים במצוקה. על פי תוכנית זו יוחלט או יבוטלו כ־2,600 משקים במושבים השונים (שהם כ־8% מסך כל המשקים המושביים בארץ), אשר הוגדרו "כחסרי תקווה לפרוע אפילו חלק קטן מסך כל החובות שלהם". משקים אלה "יישוקו" מבעליהם (שהם גם "בעלי החובות") תמורת מחיקת חובותיהם תמורת הסבת אחרות.

המשקים המושביים האחרים יזכו בסיוע גם בפריסת וגם במחיקת חובותיהם.

מסך כל החובות של המשקים המושביים, הנאמדים בכ־1.35 מיליארד שקל, יימחקו חובות בסכום כולל של כ־150 מיליון שקל. מימון מחיקת החובות ייעשה על ידי הסוכנות היהודית והבנקים, שהם בעלי החוב העיקריים. בנוסף לכך יזכו המושבניקים לפריסת חובות של כ־650 מיליון שקל לתקופה של בין שנתיים ל־20 שנה. במסגרת פריסת החובות, ישלמו בעלי החוב הפרשי הצמדה וכן ריבית של כ־8% אחוז לשנה. גם המימון לכך יבוא מכספי הבנקים וכספי הסוכנות, תוך ערבות ממשלתית.

את יתרת החובות של המושבניקים – בסכום כולל של כ־550 מיליון דולר – יפרעו החקלאים בכוחות עצמם.

תוכנית־רביד תובא לאישור הכנסת ביום ג' במסגרת הדיון על תקציב המדינה. תנועות ההתיישבות השונות, ללא הבדלים מפלגתיים, החלו כבר אתמול בהפעלת לחץ במפלגותיהן כדי למנוע עיכוב באישור ההמלצות.

חובלו קווי טלפון בנטפים וברקן בשומרון

(עו). קווי הטלפון חובלו בשבת בישובים ברקן ונטפים בשומרון.

בדיקה העלתה, כי אלמונים ניסרו את עמודי הטלפון הם קרסו ונתקו את כבלי הטלפון.

אנשי בזק פתחו בעבודות, כדי לחבר את הקווים מחדש.

רייגן הכפיל המכסים על מוצרי יבוא מיפן

מטרת צעדי הענישה של ארה"ב היא לאפשר ליצרני האלקטרוניקה האמריקאיים לדחוק את רגליהם של היצרנים היפניים, המציפים את השוק במוצרים זולים

מאת אבי גנאמר
סופרו הכלכלי של "הארץ" בניו־יורק

הנשיא רייגן הכריז שלשום על הכפלת המכסים על רבים ממוצרי האלקטרוניקה היפניים המיובאים לארה"ב, כתגובה ראשונית של ארה"ב על הפרת ההסכם שנחתם לפני כשמונה חודשים בין ארה"ב ליפן, להגבלת השיווק של שבבים אלקטרוניים ומוליכים־למחצה מתוצרת יפנית בארה"ב.

כלי התקשורת האמריקאיים דיווחו אתמול כי להכפלת מכסי היבוא על מוצרי היבוא האלקטרוניים מיפן תהיה השפעה מיידית על יבוא של מכשירי טלוויזיה, מחשבים, מכשירי סטריאו ומוצרים נוספים בשווי של כ־300 מיליון דולר בשנה.

האמריקאים קבעו כמועד סופי להטלת המכסים את 17 באפריל, כדי לאפשר לציבור להעלות את השגותיו בנושא.

מטרת צעדי הענישה של ארה"ב היא לאפשר ליצרני האלקטרוניקה האמריקאיים לדחוק את רגליהם של היצרנים היפניים, המציפים את השוק במוצרים זולים. מזכיר המדינה האמריקאי לנושאי סחר בין לאומי, קלייטון יוטר, אמר שלשום כי לתעשייה האמריקאית נגרם נזק, וצריך לפצות אותה. נציגיה הרשמיים של יפן הגדירו את הצעדים האמריקאיים כמצערים ביותר.

איגוד טייסי ישראל מוחה על חכירת המטוס פוקר וצוותו הזר ע"י ארקיע

מאת זהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תעופה

איגוד הטייסים של ישראל מוחה שלשום על צעדה של חברת התעופה ארקיע שהכריזה מטוס נוסעים חדש מסוג פוקר על צוותו הזר. לטענת האיגוד יש בארץ טייסים מובטלים.

יו"ר איגוד הטייסים של ישראל, קברניט יצחק גונן, אמר, כי אל משרדי האיגוד הגיעו שלשום קריאות טלפוניות רבות מצד גורמי תעופה שונים אשר מחו על הבאת הטייסים הזרים מחו"ל. אשת טייס סיפרה לו שבעלה מובטל וגם בנה הטייס לא מוצא עבודה לקראת שחרורו מצה"ל והוא עומד לרדת מהארץ.

מחברת ארקיע נמסר בתגובה, כי בפני החברה עמדה הברירה לעמוד בהתחייבותה לציבור בארץ ולהחכיר את המטוס על טייסיו או לא לעמוד בהתחייבותה לציבור ולסוכני הנסיעות ולא להחכיר מטוס נוסף. זאת מכיוון שמשא ומתן על החכרת מטוס אחר מסוג ראש נקלע למבוי סתום (חברה אמריקאית סירבה להחכירו בגלל "המצב הבטחוני" באיזור). לדעת החברה אין בהבאת הטייסים הזרים מחו"ל משום פגיעה בטייסים בארץ, כיוון שאין הם מאומנים להטיס מטוס מסוג זה. הכשרתו של טייס לטיסה על דגם זה של המטוס היתה אורכת כחודש ימים.

המטוס החדש, הראשון מסוגו בארץ, יופעל בארץ מיום אחד באפריל. ארקיע משלמת תמורת חכירתו פי שלושה מהמקובל, מפני שהמחיר כולל את הצוותים.

ראש מינהל התעופה אמר אמש בתגובה, כי החליט לאשר את הפעלתו של המטוס על הטייסים הזרים, כיוון שמדובר בתקופת זמן מוגבלת.

ארקיע ממשיכה במאמציה להחכיר מטוס מסוג ראש.

בג"ץ דורש הסבר על כפל התפקידים של מנכ"ל האוצר

מאת נורית בתנא,
סופרת "הארץ" בחיפה

בית המשפט העליון הוציא צו על תנאי, המורה לממשלה לנמק תוך 45 יום מדוע לא יבוטל מינויו של מנכ"ל משרד האוצר, עמנואל שרון, כמ"מ נציב שירות המדינה.

בית המשפט שדן בעתירת מפ"ח, בראשות השופט אהרון ברק, השאיר בתוקפו את צו הביניים שאוסר על מנכ"ל האוצר להשתתף בישיבת ועדת שירות נציבות המדינה בעניין הצמצומים ברשות לפיתוח אמצעי לחימה – רפא"ל.

העתירה הוגשה על ידי מועצת פועלי חיפה בהקשר לפיטוריהם של 250 מעובדי רפא"ל. לא ייתכן לטענת מפ"ח, שאדם אחד יכהן גם כמנכ"ל משרד האוצר, שהוא צד מעוניין בפיטורין, וגם כנציב שירות המדינה בעת ובעונה אחת.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

הבארון ארמנד דה רוטשילד הגיע בסוף השבוע במאיים את הבקבוק הראשון של יין "אוס מדוק" כשר לפסח, המופק מענבי הכרמים המפורסמים של משפחת רוטשילד. היין יתחיל להיות מופץ בחנויות בקרוב. (תצלום: אריפי)

הסטודנטים מחו בנושא שכר הלימוד ליד ביתו של שמיר

מאת נורית אמיתי,
סופרת "הארץ"

אמש קיימו סטודנטים מהאוניברסיטה העברית בירושלים משמרת מחאה ליד בית ראש הממשלה, יצחק שמיר. הם גם הפנו אליו מכתבים מטעם סטודנטים וכהם קבילות על הכוונה להעלות את שכר הלימוד. כמו כן ביקשו מראש הממשלה לזרז את ההכרעה בנושא זה.

מישיבות שקיימו ראשי התאחדויות הסטודנטים מהמוסדות להשכלה בארץ העלתה בסוף השבוע האפשרות להשבית את הלימודים והעבודה באוניברסיטאות וזאת עד שיוחלט בנושא שכר הלימוד.

1000 נציגי מפעלים פקדו את יריד תיירות הפנים

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

כאלף נציגי ועדי עובדים, מנהלי מפעלים ואחרים הקשורים בנושא, פקדו את יריד תיירות הפנים, הראשון מסוגו, שהסתיים בסוף השבוע בגני התערוכה בתל־אביב.

מזג האוויר הגשום פגע במספר המבקרים להנאתם ביריד. בגלל מזג האוויר הסוער לא הובאו ליריד התנינים מחוות גדר והיענים מהאון, כפי שהציג תשדיר השירות שהוקרן בטלוויזיה.

לדברי האחראית על נושא תיירות הפנים במשרד התיירות, עדנה רוזנבלום, הקהל הרחב בישראל אינו מודע עדיין לירידי תיירות ואינו ער לתועלת שהוא יכול להפיק ממנו. לדבריה, יש בכוונת המשרד הממשלתי להפוך את היריד לאירוע מסורתי מדי שנה, לעידוד תיירות פנים.

מאות גימלאים מחו בסוף השבוע נגד הקיצוץ בקיצבאות הזקנה

(עתי"ם). מאות גימלאים חברי הסתדרות מתל־אביב יפו הביעו בסוף השבוע מחאתם כנגד הפחתת קיצבאות הזיקנה של הביטוח הלאומי ואי כיבוד החלטת ועדת הכספים של הכנסת, מסר דובר ההסתדרות.

בכנס שהתקיים בבית ברנר בתל־אביב, בו השתתפו ח"כ נאווה ארד, יו"ר השדולה למען הגימלאים בכנסת, סדי קאופמן, מזכיר מועצת פועלי תל־אביב יפו ואוריאל אברהמוביץ, יו"ר ארצי של הסתדרות הגימלאים, נמסר כי הגימלאים לא יהססו לאחוז באמצעים דרסטיים אם לא ישבו להם זכויות המגיעות להם על פי חוק.

משרדי טפחות סגורים היום

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרדי בנק טפחות יהיו סגורים גם היום בעקבות החלטת הנהלת הבנק להשבית השבתת מגן את משרדי הבנק ואת עשרים הסניפים.

בנק ישראל טרם נתן אישור לבנק טפחות לפתוח בהשבתת מגן על פי הנדרש על פי חוק הבנקאות. ביום שישי התייצבו עובדי הבנק לעבודה למרות ההחלטה להשבית את הבנק בהשבתת מגן. בהנהלת הבנק בבית טפחות בירושלים הבי ליחו העובדים להערים על אמצעי הביטחון ונכנסו למשרדים בלא היתר. לאחר זמן מה הם חזרו לביתם.

[illegible] החליטה הנהלת בנק טפחות לפתוח בהשבתת מגן לאחר עיצומים של העובדים על רקע תביעות לקבלת תוספת שכר, אשר לא נענו על ידי הנהלת הבנק.

מפעל "מבט" בשדרות ישלם ל־62 המפוטרים תשלום בגובה משכורתם עד לסוף אפריל

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

בית הדין האזורי לעבודה בבאר שבע הורה למפעל מבט בשדרות, אשר פיטר באחרונה 62 מעובדיו, לשלם לעובדים תשלומים בגובה משכורתם עד סוף אפריל מבלי לקבוע את טיבו של התשלום הזה. כמו כן קבע בית המשפט כי העובדים והנהלת המפעל ייכנסו לניהול משא ומתן מוזרז ומתוך פתיחות על מנת להגיע להסדר בעניינים השנויים במחלוקת עד סוף אפריל.

ההחלטה באה בעקבות התביעה שהוגשה על ידי ההסתדרות ועובדי המפעל נגד מפעל מבט אשר שלח להם מכתבי פיטורין. העובדים ביקשו בתביעתם לבטל את מכתבי הפיטורין ולפתוח את המפעל.

הדיון על מיזוג סולל בונה עם חברת שיכון עובדים יידחה שוב

רוזוליו ל"הארץ": הדחייה לא על רקע פוליטי אלא על בסיס ענייני

מאת אריה לביא סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הדיון במינהלת חברת העובדים לגבי הקמת חברת גג משותפת לקונצרן סולל בונה ולחברת שיכון עובדים יידחה שוב. הדיון בנושא זה היה אמור להיערך כבר לפני שבוע אך נדחה לישיבה של מינהלת חברת העובדים שתתקיים מחר. בסוף השבוע התברר שקיימת כוונה בהנהלת חברת העובדים לדחות שוב את הדיון. מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו אמר אמש ל"הארץ" שהדחייה בדיון איננה על בסיס פוליטי אלא על בסיס ענייני.

לדבריו טרם הושלמה העבודה שמונתה על ידו, בראשותו של מנכ"ל חברת העובדים ד"ר שמשון רביד ומנהל המחלקה הכלכלית, מרדכי רייסברד לסיים את "נייר העבודה" לגבי הקמת חברת הגג המשותפת לשתי החברות. נראה שהדיון יידחה לשבוע הבא.

בחוגי סולל בונה קיימת ציפייה דרוכה לקראת הקמת החברה החדשה, שכן לדעת חוגים אלה יהיה בכך [illegible] החברה שחובותיה מגיעים ליותר מחצי מיליארד דולר וההפסד הצפוי שלה בשנת 1986 מוערך בכ־100 מיליון דולר. לעומת זאת, יש התנגדות בחברת שיכון עובדים להקמת החברה המשותפת.

هكذا من الأصل

8 אנשים נהרגו ולפחות 8 נפצעו אתמול בהתפוצצות מכונית תופת ליד המטה הצבאי של סוריה בביירות המערבית. זה הפיצוץ הגדול ביותר בביירות המערבית מאז התפרסו בעיר 7600 חיילים סוריים ב־22 בפברואר. מקור צבאי סורי אמר שבין הקורבנות אין סוריים.
בינתיים נודע, כי בעמק לבנון, בחבל קודה הנתון לפיקוח סורי, נהרג קצין סורי ו־5 חיילים נפצעו כאשר הותקפה מכוניתם.
בתמונה: כבאי ביירות מנסים לכבות את השריפה, שנגרמה עקב התפוצצות מכונית התופת.
(תצלום איי־פי).

העתון הסורי "אלתורה":

עיראק בזבזה במלחמה עם איראן פי 3 מההוצאות להנחתת האדם על הירח

"רכישות עיראק מחברות מערביות הצילו אותן מפשיטות רגל וסיפקו עבודה ל־750 אלף עובדים בצרפת, בבריטניה, בגרמניה ובברזיל"

דמשק (עי"מ). עיראק כבר הוציאה במלחמתה נגד איראן פי שלושה מאשר הוציאה ארה"ב בהנחתת אדם על הירח. סיכום סטטיסטי זה ואחרים מביא העתון הסורי "אלתורה" במאמר בו הוא מנתח את השפעת המלחמה על עיראק.

מלחמת עיראק־איראן, הנמשכת כבר שבע שנים, כותב העתון "אלתורה", היא אכזרית ביותר, ומספר קורבנותיה אדיר ומדהים: לא הכרנו מימדים כאלה באף מלחמה מודרנית, אפילו לא במלחמת וייטנאם.

רכישותיה של עיראק מחברות מערביות הצילו אותן מפשיטת רגל וסיפקו עבודה ל־750 אלף עובדים בצרפת, בבריטניה, בגרמניה ובברזיל.

על פי פרסומיו של המשרד למכירות נשק בניו־יורק, כל חייל משני צידי המתרס שימות במלחמה יבטיח את המשך עבודתו של סוחר או עובד בחברות ליצור נשק ואמצעי לחימה במדינות אירופה וארה"ב.

הנזקים החומריים שנגרמו לעיראק במהלך המלחמה, הנאמדים ב־400 מיליארד דולר, משרתים לסתירת התוכנית שחייבות כל מדינות העולם השלישי, כלומר, כל מה שבנתה עיראק במהלך ההיסטוריה הארוכה שלה היה מאכולת למלחמה הזרטעית.

רכישות הנשק הטביעו את עיראק ראשה ורובה בחובות. כלכלנים אופטימים טוענים, כי היא תפרע את כל חובותיה באמצעות מישכון כל עתודות הנפט. חובות אלה באמדן בסוף 1986 בסכום של 70 מיליארד דולר.

עיראק זקוקה לסכום דומה כדי לשקם את הריסות המלחמה.

המאמר מאשים את שליט עיראק, סדאם חוסיין, בהמשך "מלחמתו המטורפת" נגד המהפכה האיראנית וקובע ש"סדאם חוסיין ביצע פשע היסטורי נגד בני עמו. פשע בל ייסלח."

50 מליון נפש באיראן

מפקד אוכלוסין, שנערך באוקטובר 1986, העלה כי אוכלוסיית איראן מונה 49,764,874 נפש. על כך מסר ראש המרכז לסטטיסטיקה, ד"ר מג'יד ג'משידי, מוסר העתון "כיהאן אל ערבי".

אוכלוסיה זו חיה ב־24 מחוזות, 195 נפות (קצ'אס), 497 ערים ו־1583 כפרים. מספר העיירות – 104,108, מהן 65,310 מאוכלסות. השאר משמשות למגורים זמניים. בכל עיירה חיות עשרים משפחות כפריות.

רוב האוכלוסיה – כ־27 מליון נפש – חיה בערים. מנתוני המפקד האחרון עולה, כי האוכלוסיה העירונית מהווה 54.5 אחוז מכלל האוכלוסיה, לעומת 87 אחוזים עפ"י המפקד של 1976.

גידול האוכלוסיה השנתי בעשור האחרון הינו 4 אחוזים. בחלוקה למימדים מגיע הגידול ל־5.2 אחוזים בערים, ול־2.6 אחוזים בכפרים.

מחוז טהראן הוא המאוכלס והצפוף ביותר, ואוכלוסיתו מגיעה כמעט ל־9 מליון איש. מחוז קהקילויה ובויר אחמד הוא המאוכלס פחות מכל, וחיים בו 111 אלף איש.

הבירה טהראן היא המאוכלסת ביותר, ומתגוררים בה למעלה מ־6 מיליון איש, ואחריה ברשימה מרפיעות הערים משהד – מיליון וחצי, ואיספהאן – מיליון איש.

אם ימשך גידול האוכלוסיה בקצב הנוכחי, תסתכם אוכלוסיתה של איראן בשנת 1991 ב־60 מליון איש, ומספר תושביה של טהראן יגיע ל־11 מליון איש.

נבדק חיסון נגד איידס המיוצר מדמו של החולה

דיסלדורף (עי"צ). חיסון נגד איידס, המיוצר מדמו של החולה, עובר מזה שנתיים תהליך של ניסויים באוניברסיטת דיסלדורף בגרמניה המערבית. נמסר, שמתן חיסון זה הביא לשיפור במצבם של 14 חולים שקיבלו טיפול זה.

פרופ' הרברט בריסטר, שמרוחו על הניסוי בביטאון רופאי גרמניה מצ"ין, כי בטיפול זכו ארבעה אנשים שכבר חלו במחלה ו־111 שאצלם נקבע שלב התחלתי של המחלה.

צוות החוקרים, שעוסק בניסוי זה במכון להקרשת הדם וטכניקת העברת דם של אוניברסיטת דיסלדורף, מציין, כי חלה הקלה ניכרת באיאלה תופעות המלוות את המחלה, כגון דלקת צומת העצבים הלימפטיים.

בריטניה תעניק 550 אלף לישט לפליטים פלשתינים

לונדון (עי"צ ועי"ר). ממשלת בריטניה הודיעה ביום ו', כי בדעתה להעביר סיוע דחוף בסך 550 אלף לישט לתושבי מחנות הפליטים, קורבנות הסיכסוך הלבנוני.

ערכה את העמוד: עדה אושפיז

"לוס אנג'לס טיימס":

ראש הסי־אי־אי לשעבר סייע אישית לקונטראס

ויליאם קייסי פיקח באופן ישיר על מאמצי עוזר הבית הלבן, אוליבר נורת', לסייע למורדים בניקראגואה בתקופה בה אסר הקונגרס את הסיוע

לוס אנג'לס (עי"ת). ויליאם קייסי, שכיהן בעבר כראש הסי־אי־איי, הינחה אישית את מאמציו של עוזר הבית הלבן, אוליבר נורת', לסייע למורדי ה"קונטראס" בניקרגואה במשך תקופת השנתיים, שבה אסר הקונגרס האמריקאי סיוע צבאי אמריקאי למורדים – על כך מסר אתמול "לוס אנג'לס טיימס".

בהסתמכו על דברים מפי פקידי מימשל בוואשינגטון ועוזרים של נורת', ששמותיהם לא צויינו, מסר העיתון כי קייסי פיקח אישית על תוכניתו הסודית של נורת' להציב מדריכים צבאיים אמריקאיים במחנות האימונים של ה"קונטראס" בהונדורס. כן מציין העיתון כי קייסי דאג לכך כי אנשים וציוד של הסי־אי־איי יועברו לאימוני המורדים, וכי קייסי אף יעץ לנורת' כיצד להתחמק מן ההגבלות שהוטלו על־ידי הקונגרס.

העיתון מציין כי הידיעות שהגיעו לידיו מגביעות, זו הפעם הראשונה, על כך שקייסי (שהתפטר בחודש שעבר עקב גידול במוחו) חרג מסמכויותיו הרשמיות כראש הסי־איי־אי.

"לוס אנג'לס טיימס" גם מצטט את דבריהם של פקידים בוואשינגטון ושל מקורות ה"קונטראס". אשר סיפרו כי קציני סי־אי־איי מסויימים, שהוצבו לסייע ל"קונטראס" בענייני ביון, חרגו מסמכויותיהם והעניקו למורדים יעוץ טקטי ואף פיקוח על אימוניהם.

מדענים: חשש לרעידת אדמה קרובה שתהרוס את בירת יפן

לפי ההערכות, אם תתרחש רעידת אדמה בטוקיו בעוצמה שפקדה אותה ב־1923 כ־35 אלף איש ייהרגו, כ־63 אלף ייפצעו וכ־3.5 מיליון איש ייפגעו בדרך כלשהי ● כשליש מבנייני הבירה ייהרסו ● חברות ביטוח מודאגות

טוקיו (עי"ת). מדענים, אנשי עסקים ופקידי ממשלה מאוחדים בדעתם שקיימת אפשרות מוחשית של רעידת אדמה אשר תהרוס את טוקיו.

רבים מאמינים שאם אכן תפגע רעידת האדמה החזויה בבירה, יזעזע האסון וישתק לא רק את יפאן, אלא אף את העולם הפיננסי ברחבי תבל. עם זאת אין הם מסוגלים לייעץ מה ניתן לעשות כדי למנוע את האסון, שעלול להתרחש בכל רגע.

הדיון בנושא זה התחדש לאחר רעידת האדמה החזקה, שפקדה בשבוע שעבר את יפאן המערבית וגרמה למותם של שני אנשים ובגלל סרט יפאני, שזכה לפופולריות רבה "הבירה אבודה", המזהיר מפני ריכוז מוסדות חיוניים בטוקיו.

טוקיו נהרסה ברעידת האדמה הגדולה של שנת 1923, שגרמה למותם של 142 אלף אנשים, מרביתם בדליקות שפרצו בעיר.

קיימת תיאוריה של פרופ' הירושי קאווסומי מאוניברסיטת טוקיו, שרעידות אדמה קטלניות פוגעות בעיר מזה מאות בשנים בממוצע מדי 69 שנים. אם אכן מבוססת תיאוריה זו, הרי האסון קרוב.

מחקר שנערך על ידי מחלקת הכבאות של טוקיו הגיע למסקנה, כי אם תיפגע העיר שוב על ידי רעידת אדמה בעוצמה כמו זו שפקדה אותה באסון של 1923 כ־35 אלף אנשים ימצאו את מותם ו־63 אלף ייפצעו. לפי המחקר יש לצפות: שליש מבנייני טוקיו ייהרסו בדליקות, וכ־3.5 מיליון אנשים ייפגעו בדרך כלשהי. במקרה של אסון מעין זה תפרוץ בהלה המונית בכ־35 איזורי קריות ותנועות הרכבת והרכבת התחתית. מומחים להערכת סיכונים בחברות ביטוח מביעים דאגה גוברת נוכח האפשרות שטוקיו תיפגע על ידי רעידת אדמה חמורה. "חברות ביטוח מתחילות לדאוג כיצד יוכלו לכסות את האבידות הכבדות", אמר האסטרטג באריטה, מנהל בקבוצת חברות ביטוח בריטיות.

2 דיפלומטים הודיים נחשדו בריגול בקנדה

גלעד דהן

טורונטו (מיוחד ל"הארץ"). שני דיפלומטים הודים בכירים הסתלקו מקנדה, לאחר שנחשדו בריגול, מסר היום העתון גלוב אנד מייל, המופיע בטורונטו. השגרירות ההודית לביטחון ובין אסף מידע מקיף נגד בריג' מוהן לאל, הקונסול במונטריאול, וקצין צבא לשעבר, ונגד גורינדר סינג, קצין מודיעין בכיר במשטרת הודו, שהיה קונסול בוונקובר. כל אחד משניהם אירגן רשת רחבה של מודיעין בשכר, שנועדה לאסוף מידע על ארגוני סיקים קיצוניים, השואפים להקמת מדינה עצמאית בפונג'אב.

הישראלים במצרים הוזהרו להימנע מבילויים ליליים

מחשש לנסיונות התנקשות בחייהם

כווית (עי"מ) – העתון הכוויתי "אל ראי אל עם" מדווח כי השגרירות הישראלית בקהיר הזהירה את אנשיה המתגוררים בקהיר ובאלכסנדריה להימנע מבילויים ליליים, לאחר השעה שבע, מחשש לנסיונות התנקשות בחייהם.

כן ציינו, כי מטעמי ביטחון יש להימנע מבילויים בבתי מלון עד השעות המאוחרות של הלילה.

ההתרעה הופצה בין עובדי השגרירות והקונסוליה הישראלית באלכסנדריה.

כן נודע ל"אל ראי אל עם", שבמכוניתו של משה ששון, שגריר ישראל, שונה מספר הזיהוי, ואף ניתן לו מספר זיהוי שלישי, כדי להוליש בקביעות ובכך למנוע את רישום המספר המזהה ע"י אלו האורבים לישראלים בקהיר. שלטונות הביטחון החליטו לשנות גם את מספרי הטלפון בשגרירות ולהחליפם במספרים חסויים. השגרירות התבקשה לא למסור את מספרי הטלפון. במיוחד אמור הדבר לגבי תחנת השידור הישראלית המשדרת בערבית, אשר חזרה ומודיעה את מספרי הטלפון באחת מתוכניותיה.

לדברי העתון, אמצעי ביטחון קפדניים אלו נבקטים בגלל איומים טלפוניים חוזרים על השגריר.

בעקבות כשלונו של שר החוץ הדמו־נוצרי

יו"ר פרלמנט איטליה נתבקשה לבדוק הקמת ממשלת קואליציה

במתכונת הממשלה שהתפטרה ● לראשונה מוטל תפקיד כזה על אשה ועל חברת המפלגה הקומוניסטית

מאת הולדה ליברנומה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). בעקבות כשלונו של שר החוץ הדמו־נוצרי, ג'וליו אנדריאוטי, להקים ממשלת קואליציה במתכונת הממשלה שהתפטרה (דמו־נוצרים, סוציאליסטים, סוציאל־דמוקרטים, ליברלים ורפובליקאים), הטיל נשיא המדינה קוסיגה ביום שישי על יו"ר בית הנבחרים, ניל'דה יוטי, לבדוק אפשרויות פתרון המשבר הממשלתי.

זו הפעם הראשונה בתולדות הפרלמנט האיטלקי, שתפקיד מרכזי כזה מוטל על אישה ועל חברת מפלגה קומוניסטית. יוטי היא חברת פרלמנט מ־1946 וחברת הוועד הפועל המצומצם של מפלגתה מאז 1962. היא תצטרך לקבוע אם משבר ממשלת קראקסי וכשלון אנדריאוטי פירושם כשלון הקואליציה של חמש המפלגות.

לקואליציה שמאלית (קומוניסטים, סוציאליסטים, סוציאל־דמוקרטים ורדיקלים) חסרים שמונה קולות, כדי לזכות לרוב.

מדובר עתה על אפשרות הקמת ממשלה לתקופת מעבר בראשות אישיות על־מפלגתית, שתכין את משאלי העם על אחריות השופטים ועל עתיד תחנות החשמל הגרעיניות, שהם סלע המחלוקת בין מפלגות הקואליציה. אפשרות אחרת היא עריכת בחירות כלליות מוקדמות ביוני השנה (כשנה לפני המועד החוקי באביב 1988), שפירושה ביטול משאלי העם או דחייתם לפחות לשנתיים. פתרון זה מקובל על מתנגדי המשאלים הדמו־נוצרים והרפובליקנים. לפי שעה אין רוב פרלמנטרי לאף אחד מן הפתרונות המוצעים, והמשקיפים רואים במשבר הנוכחי את המשבר החמור ביותר מזה 40 שנה.

תושבי ת"א וגוש דן

הצטרפו לאלפים שכבר החליפו למקסי גלאקסי

תן מקרר ישן וקח מקסי גלאקסי

לקראת הפסח יוחלף כל מקרר ישן מכל סוג ומכל תוצרת במקרר החדש - מקסי גלאקסי תמורת המקרר הישן תקבלו 225 ש"ח

לקראת הפסח צריך הרבה מקום במקרר.
החליפו למקרר עם המקפיא הענקי. - מקסי גלאקסי.
★ היחידי עם התקן האמריקאי הישראלי, הקנדי והצרפתי.
★ היחידי המיוצר בישראל עם תא הקפאה ענקי - 160 ליטר (30 ליטר יותר ממקרר נו-פרוסט אחר).
★ היחידי עם גב פלדה.
עכשיו במבצע החלפת מקררים מקסי גלאקסי ב-24 תשלומים.
ועוד יתרון חשוב! הסרתה בפינוי המקרר הישן והובלתו, כולן על חשבוננו חינם (בעת אספקת מקסי גלאקסי).
המבצע לפי מחירון 1.3.87. פרטים ותקנון המבצע בחנויות החשמל המובחרות
הכמות לאספקת פסח מוגבלת, הזדרזו!

קשר בצאל

ויזה דיינרס ישראכרט

אל תקנו מקרר, לפני שתבואו לאחת מחנויות החשמל המובחרות הבאות:

א.ל.מ. ת"א ה' באייר 74, אלנבי 114	שווק הוגן דיזנגוף סנטר פינת קינג ג'ורג' ת"א	מרכז המקררים צ'לנוב 13, ת"א	סנסור דיזנגוף סנטר ת"א, קניון איילון ר"ג
סלון סבוי חולון - סוקולוב 77	כל־בו ליפשיץ בת־ים, בלפור 33	לבל אליהו שד' ירושלים 29 יפו	אסתר אוניברסל ביאליק 2 רמלה

ספורט

בעריכת יחיאל אדר

אל תלחיצו אותם יותר מדי

מאת מיכאל קרנון

הראיץ קאלוזה, צ'כוסלובקיה. באביה, בלגיה. לוזאן, שוייץ. בתוך שלושה שבועות – שלוש נקודות ציון לספורט הישראלי רצוף האכזבות והתיסכולים.

בנבחרות הבנים והנערים בכדורגל הוכיחו בשני האירועים הראשונים, כי בעבודה נכונה, במוטיבציה גבוהה ובאמונה ביכולתם, מסוגלים גם ספורטאים ישראלים להגיע להישגים בקנה מידה בינלאומי ואפילו עולמי.

זה, כמובן, אינו דבר חדש בבחינת מכבי תל־אביב, כדורסל. הם היו הראשונים לעלות על המפה. אמנם בסיוע אמריקאי, אבל בדרך שבה כמעט כל הדי־יבות נהגות בסיוע כזה, אין אפשרות אחרת.

רבים שכחו כבר שמכבי תל־אביב הופיע בגמר אירופי בשנת 1967, בעיבות כפול עם אינים אורחה במפעל לחזיקות גביע. האיטלקים זכו אז בגביע אבל עשר שנים מאוחר יותר, כאולם פינג' בבלגראד, נפגשו שתי הקבוצות פעם נוספת, הפעם בגמר גביע האלופות, ומכבי עשה היסטוריה בניצחון 77–78.

בינתיים חלפו עוד עשר שנים. מכבי תל־אביב היה לאחד המועדונים המובילים בכדורסל האירופי. היו לו עוד שלוש הופעות בגמר האלופות (עם ניצחון אחד). במקביל עלתה גם רמת הציפיות של האוהדים וההקהילה. במכבי תל־אביב, כדורסל, מצפים בכל שנה שיגיע לפחות לגמר.

חמש שנים חלפו מאז ההופעה האחרונה. בפרק זמן זה עבר המועדון התל־אביבי מהפך בכל מה שקשור להרכב. מהקבוצה שזכתה ב־1982 בקלן על־ידי קאסבו, נותרו רק ברקוביץ' ואור־לאמכי (שהיו שותפים לכל 4 ההופעות בגמר) ולאמקה. הקבוצה העונתית התגבשה בשלוש העונות האחרונות כאשר הגיעו מכי וג'ונגנסון לתל־אביב. גם העונה היה ספק אם תגיע לגמר, אבל התארגנות מרשימה, אחרי פתיחה באכזבה, הביאה את הבחורים ללוזאן.

בימים הקרובים ייאמר וייכתב הרבה כאשר על מכבי תל־אביב, כדורסל. אלפי ישראלים ילוו את הקבוצה לשוייץ, כשלכולם ברור כי "באנו לקחת את הגביע", כפי שאמר לי אוהד בעגלת־נכים לפני עשר שנים בבלגראד.

הרגשת הביטחון המופרזת הזו כבר פגעה בעבר בקבוצה (ראה ברלין 1980). חיבוקי האהבה של האוהדים הפכו לא פעם לחיבוקי דב. בהנהלת מכבי עושים הכל למנוע הישנות המקרים.

הקבוצה תאוכסן במלון שקט מחוץ ללוזאן, כדי לאפשר לצבי שרף ולשחקניו להתכונן כיאות למישחק הקשה הצפוי להם מול טרייסר מילאנו. לא כל האוהדים מוכנים לקבל זאת, ויש התובעים להיות סמוכים לשחקנים, בלי להבין את הנזק העלול להיגרם לקבוצה.

ביום חמישי בערב, בהיכל הספורט של לוזאן, תהיה לאוהדים הזדמנות להיות קרובים לשחקנים, לתת להם את הסיוע והעידוד שהם מעניקים להם ביד־אליהו. השחקנים יודעים שהם רוצים את הגביע. הם, יותר מכל, כמהים לזכות בו. רק אל תלחיצו אותם יותר מדי.

ביום ג' המישחקים החוזרים בגביע המדינה

מחרתיים יהיו ארבעה מישחקים חוזרים בשלב שמינית גמר גביע המדינה בכדורגל:

- ● בית"ר ת"א – ה. חולון
- ● מכבי פ"ת – הפועל פ"ת
- ● מכבי יפו – הפו. חדרה
- ● הפו. טבריה – כפר־סבא

הגרלת מישחקי רבע הגמר תהיה ביום ו' הקרוב, באולפני קול ישראל בתל־אביב.

במחזור הבא

- ● מכ. נתניה – מכ. יבנה (1–1)
- ● מכבי ת"א – הפ' פ"ת (0–0)
- ● הפ' ת"א – מכבי פ"ת (1–2)
- ● כפר־סבא – בני־יהודה (1–1)
- ● ב"ש – מכבי חיפה (1–0)
- ● מכבי יפו – בית"ר ים (3–0)
- ● הפו. לוד – שמשון ת"א (0–0)
- ● ב. נתניה – בית"ר ת"א (1–0)

מלך השערים

1. אלי יאני (כפר־סבא) 12
". א. מלמיליאן (ב. ים) 12
". אלי אוחנה (ב. ים) 12
4. י. כנפו (מ. נתניה) 10

איש לא ניחש 14

מאת סופר "ספורט הארץ"

במיון הראשוני של טפסי הטוטו לא נמצא אפילו מי שניחש את כל 14 התוצאות במחזור שהיה בסוף השבוע – כך נמסר מטעם מפעל הספורטוטו אמש. היום תיסתיים בדיקת הטפסים.

הניחוש הנכון בטוטו

1.	מכ. יבנה – בית"ר ת"א	x
2.	בית"ר ים – הפ. לוד	x
3.	מכ. חיפה – מכבי יפו	x
4.	בני יהודה – הפ. ב"ש	1
5.	מכבי פ"ת – הפ. כפ"ס	1
6.	הפועל פ"ת – הפ. ת"א	x
7.	מכ. נתניה – מכבי ת"א	x
8.	ב. נהריה – הפ. חדרה	2
9.	הפ. ר"ג – הפ. חולון	1
10.	בית־שאן – מכ. שעריים	1
11.	הפ. ר"טנה – הפ. עכו	1
12.	טרמוזק – הפועל חיפה	2
13.	ב. רמלה – הפועל ים	x
14.	הכח ר"ג – רמת־עמידר	1

קפטן הנערים: ננוח שבוע ונחזור להכנות

קבלת פנים צנועה אך חמה לנערים שחזרו מבלגיה עם כרטיס העליה לגמר האירופי

צוות לעניין: אהרן מוחרר (מימין), שכבש את שני השערים בבלגיה, צוהל לצידו של גיל מכמורתס – עם שובה של נבחרת הנערים ביום שישי מאירופה. (צילום: עוזי קרן).

בכדורגל

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

המוני אוהדים מריעים לא באו ביום שישי לנתב"ג לקבל את פניהם. אולם כמה עשרות בני משפחה הצליחו לעשות "שמח" ולקבל בצורה הראויה את יקיריהם – שחקני נבחרת הנערים של ישראל, שזכו בבלגיה בכרטיס ההופעה בשלב הגמר של אליפות אירופה בכדורגל (אחרי ניצחון 0–2 על נערי בלגיה). מנהל ההתאחדות לכדורגל יעקב אראל מסר אמש, שעל פי המידע המצוי ברשותו לא נקבעו עדיין כל יריבותיה של ישראל. רק נבחרת דנמרק הבטיחה את השתתפותה בבית הישראלי. עדיין מצפים למיפגשי הגומלין בין הולנד ליוון (0–4 ליוון במישחק הראשון) ושוודיה – טורקיה (2–3 לטורקיה בראשון).

קפטן הנבחרת רן בן־שמעון נראה נרגש במיוחד. "אין מאושר ממני", אמר הקפטן. "אבל מותר לנו לנוח רק שבוע ואחר כך נחזור לאימונים המפרכים. יש עוד משימה לפנינו ואנחנו מתכוננים להגיע רחוק". המאמן אמנון רז דיבר על הצפוי: "הטורניר בצרפת יהיה קשה מאוד. ישתתפו 16 הנבחרות הטובות באירופה. נעשה מאמץ להצליח. השחקנים הוכיחו שהם מסוגלים להגיע להישגים". רז אינו מתכוון לתת לנערים לנוח על זרי הדפנה. מדבריו אפשר להבין שהם יעבדו קשה, כדי להשתתף באליפות אירופה. "הדלת לנבחרת תיפתח מחדש ונרחיב את סגל השחקנים. רק הטובים יסעו לצרפת".

הנסיעה לבלגיה הסתיימה בהצלחה מיקצועית, וגם במישור החברתי הצליחו השחקנים להתגבש לחבורה מלוכדת. אמנון רז: "ההתנהגות היתה למופת. הגישה היתה מקצועית. הרצון היה גדול. זה היה משהו יוצא מן הכלל". גם לקשר אבי בן־זרוע מילים טובות על היחסים בין השחקנים: "הנסיעה היתה מוצלחת מאוד. כולם עשו את המאכסימום. הגיבוש בין השחקנים מוצלח. החבר'ה פשוט אוהבים אחד את השני".

קודם לכן ערכה הנהלת ההתאחדות לכדורגל קבלת פנים לנערים, בה בירכו ראשי ההתאחדות את הנערים על הישגם. בקבלת הפנים השתתפו בין היתר יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שאול סוזיד, מנהל ההתאחדות יעקב אראל, הושב נחום צפלוביץ, מאמן נבחרת הנוער גדעון כהן, וכן יוסף מירמוביץ' אותו שאלתי: מה הלאה? הרי אין זו הפעם הראשונה כה מצליחים נערי ישראל בגיל זה ואחר כך הופכים ל"כוכבי נייר"? מירמוביץ': "ההתאחדות לכדורגל הולכת בכיוון של בניית נבחרות אזוריות בצורת פירמידה של גילים, שתגיע עד לנבחרת הלאומית. השחקנים יעברו דרך הנבחרות האזוריות ויזכו בצוות מאמנים טוב, שיקדיש את מאמציו בצורה הרצינית ביותר. זו הדרך המקובלת בעולם וההתאחדות מיישמת אותה גם אצלנו. היום אני אומר על גילאי 12, כשיש כוונה לבנות גם נבחרת בגיל צעיר עוד יותר. מי שמושקע בצורה כזו, חייב לקבל תמורה. נבחרת הנערים הנוכחית היא הדוגמה לכך".

דוד גורדנה, כובש שער הניצחון לבני יהודה נגד באר שבע, מניף ידו לאוהדים הצוהלים בשכונת התקווה. (צילום: עוזי קרן).

מלחמה על הקו האדום

מאת עמי הרמן

שחקני יבנה עלו במגרשם הביתי מתוך ידיעה ברורה, כי רק ניצחון יעלה אותם מעל הקו האדום. מנגד ידעו הבית"רים שהפסד פירושו ירידה אל מתחת לקו האדום. לכן אין פלא ששתי הקבוצות הציגו משחק לחימה והקרבה יוצאת מן הכלל, אם כי כדורגל גדול לא ראינו.

ברוב דקות המשחק יכולנו לראות את שחקני יבנה תוקפים ואת שחקני בית"ר מתגוננים. אך יכולתם הטובה של מגיני בית"ר, ובראשם שבתאי טורס הצעיר, לא אפשרה ליבנאים להבקיע. גם במחצית השנייה לא השתנו פני הדברים, עד לדקה ה־67. בדקה זו פרץ מאיר בר־שמעון משמאל, חלף על פני שלושה משחקני בית"ר, הסיט ימינה לעבר אודי פלד שבעט פנימה, 1–0.

שחקני יבנה לא הסתפקו בשער זה והמשיכו לתקוף ושחקני בית"ר הוסיפו להתגונן. בדקה ה־71 התקפה של יבנה, שבסיומה שלח רפי אוסמו כדור חזק למשקוף שער בית"ר. בדקה ה־78 יצאו שחקני בית"ר להתקפה בודדת. ניסים כהן קלט את הכדור באגף ימין, התקדם מעט ושלח כדור שטוח ולא מסוכן לעבר שער מכבי יבנה. פלדי לסנר יצא לקראת הכדור, אך הקדים אותו אשר סלומון, שבניסיון להרחיק שיגר את הכדור החלש מעל לסנר ולרשת. שער שיוויון אומלל.

מכבי יבנה – בית"ר תל־אביב 1–1 (0–0)

השער ליבנה: אודי פלד (67). השער לבית"ר: אשר סלומון (עצמי, 78).

★ המצטיין: שבתאי טורס.

● מכבי יבנה: לסנר, אוסמו, אלקבץ, סלומון, באורון, בר־שמעון, עלאוה (גודרון), יעקב, חלפון, ועקנין, פלד. המאמן: אליהו עופר.

● בית"ר תל־אביב: א. ג'דבי, קבב, צמח, ידידי, טורס, ניסים כהן, מזרחי, יצחקי (שוייג), יעקב כהן, לביא, אדרי (ירון כהן). המאמן: דני נוימן.

שפט עובדיה צבי. 500 צופים, במגרש מכבי יבנה.

בית"ר ירושלים איבד גובה נוסף: 0–0 עם הפועל לוד

לאט אבל בטוח: הפער רק 5 נקודות

השוער יעקב בנודיס והגנתו הצמודה מסכלים אחת מהזדמנויות ההבקעה של בית"ר ירושלים על שער הפועל לוד, שכפה 0–0 על המוביל בבלומפילד. (צילום: אריה קנפר).

אחרי 1–0 של בני יהודה על באר שבע משער של גורדנה

מאת אפרים יונתי

שכונת התקווה צהלה ושמחה. שערו של דוד גורדנה בדקה ה־57 הקנה לבני יהודה ניצחון חמישי ברציפות, והפער בינם לבין המוליך, בית"ר ירושלים, צומצם עד כדי חמש נקודות.

כן זקפו לזכותם ההוהבים הישג נדיר: 22 מישחקים ללא הפסד. הפועל באר שבע הציג מישחק הגנה טוב ומערך קישור נייד, אולם בהתקפה הפגין חוסר ריכוז משווע ובעיטות סתמיות לשער היריב. עובדה זו מסבירה את מאזן השערים הדל של האורחים. כללית הוכיחה באר שבע שאינה קבוצת תחתית, וכי מיקומה בטבלה אינו תואם את רמתה.

ההוהבים הפגינו מישחק טכני, אם כי לא תמיד דייקו במסירותיהם. בקישור בלט מישל דיין הפעלתן ובן אבינועם מליחי, שהליץ כדורים רבים. ההגנה בראשותו של אריב יציבה ובחוליית החוד כיכבו גורדנה ואייזנברג, שהטרידו במהלכים רבים את הגנת באר־שבע.

המחצית הראשונה התנהלה בשוויון כוחות. בני יהודה שגו כאשר ניסו לפרוץ מן המרכז, שם נבלמו התקפותיהם בקלות יחסית. בדקה ה־25 ניתנה לבאר־שבע הזדמנות לכבוש שער, אולם כדורו של צרפתי חמק סמוך לקורה. כעבור 3 דקות יכלו בני יהודה לעלות ליתרון. עלה הגביה כדור לרחבה, בן טובים הסיטו בנגיחה לגורדנה, שנגח לשער. אילוז חילץ את הכדור מקו השער.

עם פתיחת המחצית השנייה לחצו ההוהבים והחלו לפעול גם באגפים. בדקה ה־47 בעט אייל חיים מ־14 מטר כדור ששרט את קורת באר־שבע. בדקה ה־57 נפלה ההכרעה: ברקוביץ מסר היטב לאייזנברג, שחלף על פני דוידי והגביה לרחבה, שם ניצב גורדנה בלתי מכוסה, נגח מחמישה מטרים והכניע את זרכוביצקי. כעבור דקה כמעט 2–0. גורדנה חטף כדור, וכשנראה היה שהוא מצליח לחלוף על פני זרכוביצקי, הושיט השוער את ידיו והציל שער בטוח.

בני־יהודה – הפועל באר־שבע 1–0 (0–0)

השער: דוד גורדנה (57).

★ המצטיין: מישל דיין.

● בני־יהודה: אסייג, סלמן, אריב, שרעבי, עלה, דיין, אייל חיים, מליחי, ברקוביץ (שידרי), אייזנברג, גורדנה. המאמן: יצחק שניאור.

● הפועל באר־שבע: זרכוביצקי, ברחום (בן־יעקב), אילה, דוידי, נגנן (שחויין), צרפתי, חיון, ששוני, ביטון, ויצמן, אוחנה. המאמן: דרור ברנר.

שפט יוסף דיאמנט, 2000 צופים, בשכונת התקווה.

טבלת הליגה הלאומית

	משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1. בית"ר ירושלים (1)	22	13	8	1	22–44	47
2. בני־יהודה (2)	22	10	12	—	16–30	42
3. מכבי ת"א (3)	22	9	8	5	17–33	35
4. שמשון ת"א (7)	22	7	13	2	12–25	34
5. הפ' כפר־סבא (4)	22	9	7	6	22–28	34
6. מכבי נתניה (5)	22	9	7	6	23–24	34
7. הפועל לוד (6)	22	8	8	6	13–23	32
8. מכבי פ"ת (9)	22	8	8	6	15–21	32
9. מכבי חיפה (8)	22	7	9	6	18–24	30
10. הפועל פ"ת (10)	22	7	8	7	19–24	29
11. הפועל ת"א (11)	22	5	12	5	16–17	27
12. הפ' באר־שבע (12)	22	4	11	7	14–10	23
13. בית"ר ת"א (13)	22	4	9	9	30–21	21
14. מכבי יבנה (14)	22	3	9	10	27–15	18
15. מכבי יפו (15)	22	2	8	12	32–13	14
16. בית"ר נתניה (16)	22	2	1	19	67–11	7

(בסוגריים – מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

ירושלים: זה לא מה שהיה!

מאת דרור מגר

רק חמש נקודות. תארו לכם מה היה המצב לולא כבש סמי מלכה שער ניצחון בדקה ה־90 לפני שבוע מול בית"ר נתניה. מי חשב על כך בסיום הסיבוב הראשון, כאשר לבית"ר היה פער כה מבטיח. אלא שבסיבוב השני מתקשה בית"ר להשיג נצחונות ובני־יהודה מתקרבים בהתמדה. ויש כאלה שכבר מתחילים להזכיר את העונה בה בית"ר השמיט את האליפות מחזור אחד לפני סיום הליגה.

אין ספק שהדבר תלוי עתה רק בבית"ר ירושלים. הסקורים אוחנה ומלמיליאן לא הבקיעו זמן רב. בכל משחק מציל את בית"ר מבקיע תורן, כמו הנדרמולן וסמי מלכה. אתמול "הצליחו" שחקני בית"ר להחמיץ את כל ההזדמנויות שניתנו להם.

במחצית הראשונה שלט בית"ר במגרש ללא עוררין. יעקב בנודיס הפגין יכולת נפלאה. בדקה ה־16 זינק וקלט כדור על קו השער, ובדקה ה־19 הדף את הכדור שבעט גולדר. בדקה ה־26 הצילה קורת שערו כדור עוצמתי של מלמיליאן. נעמן הרחיק בנגיחה מקו השער בדקה ה־35 ובנודיס הדף בדקה ה־40 בעיטה של סמי מלכה. נעמן שוב הרחיק בנגיחה מקו השער בדקה ה־44. במחצית זו לא ראינו כלל את הפועל לוד, שהתגונן ללא הרף.

במחצית השנייה השתנתה התמונה. בלוד נכנס קשר הגנתי (קאטאשוילי) ויצא קשר התקפי (בר ממס), אך למרבה הפליאה נכנסו הבית"רים ללחוץ והתקשו להגיע למצבים כדוגמת המחצית הראשונה. מגיני בית"ר, הגם שלא נזקקו לשמור על קיצונים (לא היו כאלה בלוד) לא תמכו בהצלחה בהתקפה ולא פרצו באגפים. הלודאים התאוששו והוכיחו מדוע הם כה מצליחים באחרונה. חוליית הקישור הצליחה להתארגן ולשלוח את החלוצים רונן הלל ובני סמרג'ה למתקפות. בדקה ה־59 נכנס הנדרמולן במקום שוריץ. אך לא נגע כלל בכדור. בית"ר ניסה לתקוף תוך לחץ וסיכון שער לוד פחת. לוד שיצאה להתקפות מתפרצות אילצה את מאמן בית"ר להכניס כלם נוסף, משה בן־הרוש, במקום המגן אבי כהן. בנודיס הדף בזינוקים את בעיטותיהם של אוחנה (דקה 62) וסמי מלכה (74) והבך לגרום למתח מחודש בפיסגה.

בית"ר ירושלים – הפועל לוד 0–0

★ המצטיין: יעקב בנודיס.

● בית"ר ירושלים: מזרחי, כהן (בן־הרוש), אולאי, אשש, שידרי, קרדש, שוריץ (הנדרמולן), מלכה, מלמיליאן, גולדר, אוחנה. המאמן: דרור קשטן.

● הפועל לוד: יעקב בנודיס, יצחק בנודיס (ברזוגה), נעמן, אודי בנודיס, חביב, מאיר, בר־ממס (קאטאשוילי), י. הלל, שרבים, סמרג'ה, ר. הלל. המאמן: צבי רוזן.

שפט יאיר טילינגר, 4,000 צופים, באיצטדיון בלומפילד.

המתאגרף ושק האימונים

מאת אילן פיש

ה"מאבק" בין שמשון תל אביב לבית"ר נתניה דמה לתמונת מתאגרף המכה שוב ושוב בשק־חובט, בלי חשש לתגובה. אולם אין להקל בנצחון השמשונים, שכן יש לייחס את מה שמוגדר בכדורגל "פשוט, נכון, יפה ותכליתי".

שחקני שמשון נעו היטב וחיפשו אחר שטחים פנויים, מעל לכל היתרון לבעוט לשער – 21 פעמים. על ה"קונצרט" ניצח אבינועם עובדיה. כמעט כל התקפה החלה דרכו. הוא תיקל ובידר, מסר והכין מצבים לחבריו וגם כבש שני שערים.

סידרת השערים נפתחה בדקה ה־8. שלמה מזרחי הגביה מימין וניסים בירה נגח – 1–0. בדקה ה־17 הופל יוסי־טוב שוקרון ברחבה. את כדור ה־11 מטר ניצל שלמה מזרחי, 2–0. את שערו הראשון במישחק, בדקה ה־39, כבש עובדיה במבצע אישי מבריק, לאחר שחלף על פני כמה מגינים, 3–0.

במחצית השניה חזרה התמונה על עצמה, והשמשונים כבשו שני שערים נוספים. הרצה מבצעת של אבינועם עובדיה לרחבה הסתיימה במסירה ליגאל הלל, 4–0. בדקה ה־64 נגח עובדיה וסיים את המישחק בתוצאה 5–0.

שמשון תל אביב – בית"ר נתניה 5–0 (3–0)

השערים: אבינועם עובדיה (39, 64), ניסים בירה (8), שלמה מזרחי (17, מ־11 מ'), יגאל הלל (47).

★ המצטיין: אבינועם עובדיה.

● שמשון תל אביב: ממן, זהרי, בירה, אודי כהן (ארמוני), הלוי, שמעונוב, יגאל הלל (תוגיי), מזרחי, אבינועם עובדיה, שוקרון, יוסי כהן. המאמן: יעקב גרונדמן.

● בית"ר נתניה: פילוסוף, אבישי גולן, חדד (טוביאנה), מוסי, גלאם, יוסי יונה, גביש, רובין, תשובה (שטולברג), אדרי, ברסימון. המאמן: שמעון צדנחוה.

שפט דאוד סוהיל, 1,500 צופים, בבלומפילד.

הטעם הורדת הגנת בית"ר נתניה בדור שבעט יגאל הלל (מימין). אך שמשון השיג בסיום ניצחון מוחץ של 5–0 על מנגר הטבלה. (צילום: אריה קנפר).

שינוי: גינצבורג־הצטיין

מאת חנן פארי

שתי הקבוצות הפגינו משחק זהיר, כדי לא לספוג שער חובה כבר בשלבי הפתיחה. נתניה ניצלה את העובדה שתל־אביב שיחקה עם שני חלוצים, כדי לתגבר את חוליית הקישור בלא פחות מחמישה שחקנים. העדרו של יגאל מנחם הפצוע, שעלה לשחק רק בשלהי המשחק, הוציא את העוקץ ממשחקה של נתניה.

מכבי תל־אביב סבל מיום בינוני של קשריו גולדברג ואלון נתן, שהסתפקו בעיקר במשימות הגנתיות, ולא סיפקו כדורים רבים לחלוצים. משה גריאני היה פעיל יותר. נתניה היתה טובה יותר במחצית הראשונה ותקפה רבות את שערו של גינצבורג הציב, אך נבלמה פעמים רבות על גבול רחבת היריב.

דווקא תל־אביב היתה זו שסיכנה לראשונה את שער נתניה (דקה 50). בני טבק פרץ משמאל, העביר כדור לרחבה ודריקס ניצל הדיפה גרועה של ההגנה ובעט מעשרה מטרים, אך חביב זינק מצוין והדף.

עשר דקות לאחר מכן ביצע בני־לם מסירה כפולה עם רוני לוי, חדר לרחבה ומעשרה מטרים בעט, אך גינצבורג הדף את הכדור בצורה מצוינת. בדקה ה־70 הוחלף יגאל מנחם את חיים מסיקה. ארבע דקות לאחר מכן חטף כדור מהגנת תל־אביב, אך כאשר ביקש לבעוט הופרע על ידי חלפון, והכדור הורחק.

12 דקות מן הסיום קיבל שלום תקוה כדור במרכז, וכשהגיע לרחבת תל־אביב נרמס בניסיון בלימה של אבי כהן. ליפקוביץ שרק לעונשין מהנקודה הלבנה ויגאל מנחם בבעיטה מדויקת כבש את שער השיוויון.

ארבע דקות מן הסיום הגביה אלון נתן משמאל לתיבת החמש ומיקי כהן דחק מקרוב לשער.

מכבי נתניה – מכבי תל־אביב 1–1 (0–0)

השער לנתניה: יגאל מנחם (79, מ־11 מטרים). השער לתל־אביב: מיקי כהן (86).

★ המצטיין: בוני גינצבורג.

● מכבי נתניה: חביב, שמעון מנחם, בר, חסן, רוזן, חלפון, לם (גראוסה), מסיקה, באורון, תקוה, רוני לוי. המאמן: זאב זלצר.

● מכבי תל־אביב: גינצבורג, קרייס, אבי כהן, שמעונוב, דוד אוזלאי, חיים גולדברג, מיקי כהן, נתן, דריקס, טבק, גריאני. המאמן: שמעון שנער.

שפט חיים ליפקוביץ, 6,000 צופים, איצטדיון מכבי נתניה.

בנייה אחד וגמרנו

מאת אהרון שמולביץ

תוצאת המשחק אינה משקפת את שקרה בשדה. פתח־תקווה נאלצה במרבית שלבי המשחק להתגונן מול מתקפות כפר־סבא, ורק ההגנה בניצוחו של ירדן פרסלני היתה החלק החזק שבקבוצה. שחקני ההתקפה הסתבכו עם הכדור, כאשר כל אחד מהם ניסה לחדור את הגנת כפר־סבא בפריצות יחיד.

מנגד ניהלו שחקני כפר־סבא משחק מסירות מדויק יותר, אך כל זאת עד לקירבת שער פתח־תקווה. מימוני הירבה להרים כדורים לעבר יאני, אך פביאן במיקום טוב ידע תמיד לקלוט אותם, ושמירה הדוקה של מיכה צאפין הגבוה נטרלה את יאני במרבית שלבי המשחק.

שתי הזדמנויות טובות היו לכפר־סבא: בדקה ה־17 כאשר יאני בעט חזק משישה מטר היישר לגופו של פביאן, ובדקה ה־33, כאשר רביבו נגח לשער הריק אך הכדור הורחק. מאמן פתח־תקווה הכניס במחצית השנייה את אלון במקום אסי בר־שמעון. פריצותיו מהאגף הימני יצרו מצבים מסוכנים ליד שער כפר־סבא. ובדקה ה־65 פרץ ממרכז השדה, מסר כדור מדויק לאלישע לוי, שבעט לעבר השער. הכדור נהדף אל טל בנייה, שמארבעה מטרים בעט וקבע 1–0.

שחקני כפר־סבא החלו להפעיל לחץ על שער פתח־תקווה, אך ללא הצלחה. בדקה ה־72 פסל השופט שער לזכות כפר־סבא.

מכבי פתח־תקוה – הפועל כפר־סבא 1–0 (0–0)

השער: טל בנייה (65).

★ המצטיין: מיכה צאפין.

● מכבי פתח־תקוה: פביאן, דאן, אוזגה, פרסלני, צאפין, אלישע לוי, שעשוע, מאיר כהן, רפי כהן (גודל), אסי בר־שמעון (ירוחם), טל בנייה. המאמן: ליאון קונסטנטינובסקי.

● הפועל כפר־סבא: שימיה, אידינגר (פאלוס), סימון, רבינוביץ, איינשטיין, תמיר בן חיים, אפיר בן־חיים, מללי, מימוני, רביבו, יאני. המאמן: ניסים בכר.

שפט יצחק בן־יצחק, 1,200 צופים, איצטדיון הפועל בפתח־תקוה.

ראש הממשלה יערוך קבלת פנים לכדורסלני מכבי ולטניסאים ב־7 באפריל

(עש"ת). ראש הממשלה יצחק שמיר יערוך, יחד עם ראש עיריית תל־אביב שלמה להט, קבלת פנים לקבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב ולנבחרת הטניס של ישראל, במסגרת ביקור בתל־אביב. הביקור יהיה ב־7 באפריל וקבלת הפנים תהיה במלון דן. בסיומה יצאו ראש הממשלה וראש העירייה אל מרכז הספורט בקרית שלום.

נמרוד בלם את חיפה

מאת אברהם ציבין

הצלות נפלאות, זינוקים הרבה, הדיפות ואיגרופים של שוער מכבי יפו נמרוד אברהם מנעו משחקני מכבי חיפה להבקיע.

שתי הקבוצות לא הרשימו אתמול את 5,000 הצופים. אבל היפואים השקועים בתחתית שיחקו משחק טוב, והתגוננו בעיקר במחצית השניה, כשחיפה נתנה את הטון. מכבי חיפה הוכיחה, כי ההידרדרות מהצמרת באה כתוצאה מיכולת דלה. גם הכוכב דניאל בריילובסקי נגרר ליכולת יתר שחקני הקבוצה ואתמול לא היה טוב מיתר חבריו.

במחצית הראשונה כמעט ולא היו אירועים. כמה זינוקים של השוער נמרוד אברהם הצילו אותנו משעמום מוחלט. לשיאו הגיע בדקה ה־25, כשעופר מזרחי נגח ונמרוד הדף מצוין. במחצית השנייה הוכיח שוער זה את גדולתו כמה פעמים. דקה 60, עופר מזרחי בעט ונמרוד זינק והדף לקרן. חמש דקות לאחר מכן פרץ מזרחי מימין, העביר למרכז, בריילובסקי בעט שטוח וחזק אבל אחד המגינים הצליח להרחיק ברגלו מקו השער. גם בהמשך הצליח נמרוד אברהם למנוע מקבוצתו לספוג שער. היפואים שהתגוננו באותה מחצית כמעט ולקחו את כל הקופה בדקה ה־70, כשמנשה מזרחי בעט מול אבי רן שהצליח להרחיק ברגלו.

מכבי חיפה – מכבי יפו 0–0

★ המצטיין: נמרוד אברהם.

● מכבי חיפה: רן, אהרונוי, א. כהן, קלינגר, מריל, אבו קרט, ל. רוזנטל, בריילובסקי, ארמלי, סלקטר, ע. מזרחי. המאמן: שלמה שרף.

● מכבי יפו: אברהם, ראובן, דניאל, לוי, צדוק, ש. כהן, לביאדו (מלכה), אלקולומברה, י. לוי, אמויגה, מ. מזרחי. המאמן: אהרון קפיטולניק.

שפט אריה פרוסט. 5,000 צופים, בקרית־אליעזר.

מזל שיש גרועים יותר

מאת חיים מלינק

מזלן הטוב של שתי הקבוצות, מפתח־תקווה ומתל־אביב, שהציגו רמת כדורגל ירודה, שיש שלוש קבוצות גרועות עוד יותר. בתחילת המחצית הראשונה תקפה תל־אביב יותר, אך הגנתה הגבוהה של פתח־תקוה בראשם של גודניק ואלון, סיכלו את נסיונותיה לכבוש שער. בהמשך עברה היוזמה לפתח־תקוה, כשבמסירות קצרות הוציאה את הפועל תל־אביב משווי משקלה. אך החמצות מסמרות שיער של חזן, מוחפוד ובוטן, הצילו את הפועל תל־אביב מהפסד. במחצית השנייה "שטו" השחקנים בשדה הבשוק, ולפעמים נראו פה ושם שחקנים מתגועעים על כר הדשא, אולי כדי להצדיק את קיומם. ברגעים הבודדים ששיחקו כדורגל ירדה הרמה עד כדי כך שצופים רבים נטשו את המיגרש דקות רבות לפני הסיום. מה שניתן היה לראות במחצית זו היו כומש התקפות בודדות משני הצדדים. לקראת הסיום החלו שתי הקבוצות ללחוץ אחת על שער יריבתה, על מנת להכריע את גורל המשחק, אך השוערים השאירו את התוצאה המאופסת בעינה. הפועל תל־אביב משחקת את אותו משחק שבלוני חסר מעוף, ונראה שרק חלוץ כשרוני במרכז ההתקפה יביא לה את השערים, ועמהם הנקודות. מנגד פתח־תקווה מתגוננת יותר ומדי פעם מגיח ניר לוין קדימה כדי לכבוש שער, אך זו אינה הדרך להצלחה אלא רק להישרדות בליגה הלאומית.

הפועל פתח־תקוה – הפועל תל־אביב 0–0

★ המצטיין: מוריס ז'אנו.

● הפועל פתח־תקוה: ג'דבי, קאראשוילי, גודניק, אלון (לסרי), דוד לוי, מוחפוד (קלמנוביץ), איליה, חזן, מריקס, ניר לוין, בוטן. המאמן: אברהם גרנט.

● הפועל תל־אביב: אלטר, עמר, אקהוז, הרשליקוביץ, שר קרן (מועלם), פיינסי, סיני, מוסה, ז'אנו, שבתאי לוי, לנראו. המאמן: בני קנפורטר.

שפט יהושע לויה, 1,500 צופים, באיצטדיון הפועל פתח־תקוה

בני יהודה מאמינים במהפך

מאת יהושע שגיא

תעודת עניות לליגה הלאומית: תשע מ־16 הקבוצות לא הבקיעו במחזור זה, שש קבוצות הבקיעו רק שער אחד – ורק קבוצה יחידה, שמשון תל אביב, הבקיעה 5 שערים ונצחונה המוחץ 5–0 הזניקה אל המקום הרביעי בטבלה.

אבל גם במחזור שחון ועלוב כזה, חסר מתח ודראמה, אין כל סממן חיוני אחד של כדורגל בנוסח אופיום־להמונים, הל למרות הכל מהלך מעורר עניין בצמרת: המוליך הלאומי בית"ר ירושלים המשיך במסע הצליעה שלו לעבר קו הסיום, והפעם נפרד ב־0–0 במגרשו הביתי בבלומפילד מהפועל לוד. בני יהודה זכו בניצחון ביתי חשוב, 1–0 על הפועל באר שבע, אשר צימצם את יתרון הירושלמים בצמרת כדי 5 נקודות בלבד. ואם נזכור ש־5 נקודות ניתן להשיג במתת משני מישחקים; ואם נזכור שבקופה עדיין 24 נקודות, ואם נזכור שעוד 8 מחזורים נותרו לסיום – אל תתפלאו אם בשכונת התקווה יש כאלה המאמינים במהפך בפיסגה, שימקם את בני יהודה בראש הדירוג. לפחות מבחינת השיא הלאומי שלהם הם כבר ראשונים: 22 מישחקים רצופים ללא הפסד, בהחלט הישג נדיר, גם אם הבקיעו בני יהודה רק 30 שערים לעומת 44 שכבשו הירושלמים.

שלישי בדירוג נותר מכבי תל אביב, שתנופתו נעצרה כשסיים 1–1 עם מכבי בנתניה, כדי להקדים את שמשון תל אביב, שעשה את הזינוק המרשים של השבת: מ־7 ל־4. הפועל כפר סבא ירד שלב אחד בדירוג אחרי שנכנע בפתח תקוה 1–0 למכבי. סגן אלוף אשתקד, מכבי חיפה, ממשיך בנסיגתו ואחרי 0–0 ביתי עם קבוצת התחתית של מכבי יפו, נסוגו החיפאים למקום ה־9.

בתחתית אין שינוי מהותי: בית"ר נתניה נותר אחרון אחרי התבוסה לשמשון, מכבי יפו לפני אחרון אחרי התיקו בחיפה, מכבי יבנה עדיין 14 אחרי 1–1 ביתי עם בית"ר תל אביב, שנותר גם הוא במקומו (13). הפועל תל אביב, אחרי הזעזוע של החלפת המאמן, סיים 0–0 עם הפועל בפתח תקוה ונשאר במקום ה־11.

עוד מחזור מאכזב מאוד, המשך ישיר לתצוגת הנפל של הכדורגל הישראלי כמה ימים קודם לכן מול סגני אלופי העולם מגרמניה, באיצטדיון רמת גן. עם כדורגל באיכות ירודה כזו, קשה להחזיר את ההמונים למגרשים, ורק כ־20 אלף צופים פקדו את מישחקי המחזור ה־22. לטובת שער־אשר למכבד כל הזמן סתורה קלמנקלם, בלי שהקהל יפגין מורת רוח גלויה.

מכבי והפועל ראשון־לציון פותחים במרתון־האליפות

הערב המיפגש הראשון בסידרת הטוב מחמישה

גמר־יד

מאת שמואל קליגר
סופר "ספורט הארץ"

הערב זה יתחיל גם בגמר־יד, ראשון לציון תהיה העיר המארחת גם השבוע, גם בשבוע הבא, ואולי יהיה צורך בעוד שבוע של מישחקי הכרעה. אלוף העונתיים האחרונות ומחזיק הגביע, מכבי ראשון לציון, ומוליך הטבלה הלאומית הפועל ראשון לציון – הם המתמודדים בפליי־אוף של הכדוריד. סידרה בת חמישה מישחקים (או פחות) תכתיר את האלוף.

המיפגש הראשון יהיה הערב (20.30) בהיכל הספורט המפואר של ראשון לציון, שהוא גם מיגרשו הביתי של הפועל ראשון לציון. המיפגש הבא יהיה ביום רביעי, במיגרש מכבי ראשון לציון. ומיפגש נוסף יהיה ביום א' הבא באולם בו יהיה המישחק הערב. ניצחון של קבוצה אחת בשלושת המישחקים הראשונים יכתיר אותה כאלופה.

בשתי הקבוצות הדומיננטיות בכדוריד הישראלי (שיתמודדו גם בגביע המדינה ב־29 באפריל) שחקנים מפורסמים, בחלקם ותיקים ובחלקם מעמודי התווך של הנבחרת הלאומית. הבולטים במכבי ראשון לציון הם שוער הנבחרת יוסי סאמס ושוער הנבחרת לשעבר, אהוד כלע (41), שהוא גם ותיק הכדורידנים בליגה. יואב דרוקר הוא הקפטן ולצדו ישחק יוסי אוסלנדר, מבקיע שערים מצטיין. הבולטים בין שחקני הפועל הם זיו קושניר, דורון דיין ואליעזר וחד – כולם שחקני הנבחרת הלאומית.

רעננה ראשונה בתחרות כדורת

מועדון הכדורת של רעננה דורג במקום הראשון בתום תחרות התמישות של וינגייט שהסתיימה אתמול במועדון מכון וינגייט. התחרות נערכה בחמש השבתות האחרונות בהשתתפות קבוצות של כל המועדונים בישראל. מועדון רעננה הקדים בדירוג הכללי את מועדון סביון ומועדון חיפה.

ביחידים ניצח אהרון הריימן מסביון, בזוגות רעננה, בשלישיות רעננה וברביעיות סביון.

בעיטה חפשית

הפועל חיפה (1–0 על מרמורק) מוביל לבדו

המפולת בפיסגה לא פסחה על חולון, יהוד וירושלים

ליגה ארצית

מאת משה הר־געש

המוליך הפועל חיפה הגדיל את הפער בפיסגה וכעת מיתרונו 2 נקודות. הוא ניצח ברחובות 1–0 את הפועל מרמורק וניצל איבוד נקודות של מתחריו. הפועל ירושלים ניצל מהפסד־חוץ לבית״ר רמלה וסיים עימו בתיקו 0–0; הפועל צפרירים חולון נוצח בחוץ 2–0 ע״י הפועל רמת־גן ונסוג למקום הרביעי; הפועל יהוד הפתיע בביתו ע״י הפועל טבריה שניצח 1–0. הפועל חדרה הכניע בחוץ 3–1 את בית״ר נהריה ועלה למקום השלישי.

13 שערים הובקעו במחזור ה־22, אבל שמונה קבוצות לא הבקיעו.

הפועל חיפה — הפועל מרמורק 1–0 (1–0)

השער: רוני מלכה (37).
★ המצטיין: רונן רוקמן.

שער יחיד הספיק לחיפאים, כדי להשיג ניצחון חוץ חשוב על הפועל מרמורק מתנתחית. בדקה ה־37 פרץ רונן רוקמן מימין ושלח כדור רוחב, רוני מלכה ניצל השתהות בהגנת מרמורק והבקיע את שער הניצחון. לחיפאים היה יתרון קל ברוב שלבי המישחק.

שפט דני יעקובה, 300 צופים, ברחובות.

בית״ר רמלה — הפועל ירושלים 0–0

★ המצטיין: משה מרכוס.

בית״ר רמלה היה קרוב להפתעה גדולה במישחקו הביתי עם הפועל ירושלים. שוער האורחים משה מרכוס הציל בדקה האחרונה כדור שעשה דרכו לשער מבעיטתו של מאיר בלושטיין.

שפט רחמים ויטמבי, 1,500 צופים, ברמלה.

הפועל רמת־גן — הפועל ״צפרירים״ חולון 2–0 (1–0)

השערים: אריק גילרוביץ׳ (34), דורון ביטון (65).
★ המצטיין: אריק גילרוביץ׳.

הפועל רמת־גן הפתיע את הפועל חולון מהצמרת בניצחון משכנע 2–0. שוב הוכח כי החולונים סובלים מחוסר יציבות, עובדה שנוצלה היטב על ידי המארחים.

שפט סאבי אלנקווה, 500 צופים, בגבעתיים.

הפועל חדרה — בית״ר נהריה 3–1 (2–0)

השערים לחדרה: ויו שפירא (7), עודד מכבס (25), מג׳די אבומוך (50). לנהריה: ניסים אלפסי (56).
★ המצטיין: עודד מכבס.

שחקני נהריה לא הצליחו להוות יריב שקול לאורחים מהצמרת. שחקני חדרה הובילו כבר 3–0, ורק לאחר מכן הורידו מעט את הקצב. הבולט במישחק היה הלוץ הרכש עודד מכבס.

שפט יעקב ממן, 500 צופים, בנהריה.

הפועל טבריה — הפועל יהוד 1–0 (0–0)

השער: מאיר עמור (88).
★ המצטיין: אלי פרנקו.

הפועל טבריה הוכיח אתמול ליהוד כי המושג ״לגנוב ניצחון״ אינו תלוש מהמציאות. המקומיים לחצו ב־80 מ־90 הדקות ובעיקר שיא התמבנות. שתי דקות לפני הסיום שגתה הגנת יהוד, עופר דן בעט לשער, הכדור נעצר על קו ה־16 ומאיר עמור עט על המציאה והבקיע.

שפט ראוד סהיל, 800 צופים, ביהוד.

שמעון קרווז

הפועל בית־שאן — מכבי שעריים 1–0 (0–0)

השער: יורם ברנוחי (70).
★ המצטיין: יורם ברנוחי.

הפועל בית־שאן גמל לאורחים על הניצחון מהסיבוב הראשון והשלים תשעה מישחקים ללא הפסד. גיבור הניצחון היה הצעיר יורם בר־נוחי, שהוא מחליף בדרך כלל. בדקה ה־70 השתלט על כדור שנהדף מהגנת שעריים ודחק אותו מקרוב לרשת.

שפט ראובן ליגר, 1,500 צופים, בבית־שאן.

גדעון אברהם

הכח רמת־גן — מכבי רמת־עמידר 2–0 (1–0)

השערים: חיים יואל (37), עופר צעירי (85).
★ המצטיין: שחר בראל.

הכח רמת־גן פגע אתמול בשתי ציפורים. בניצחון זה עקף את מכבי רמת־עמידר, יריבו העירוני, ושיפר מצבו בטבלה. השערים, אחד בכל מחצית, לא הותירו סיכוי רב לשחקני עמידר.

שפט יעקב שיינר, 500 צופים, באיצטדיון וינטר.

הפועל דימונה — הפועל עכו 2–0 (1–0)

השערים: שמואל אבוטבול (36), שלמה בביוה (72).
★ המצטיין: שמואל אבוטבול.

הפועל עכו הושפל בדימונה ע״י הפועל המקומי, סוגר הטבלה, שניצח 2–0. מאמן האורחים רוני דורה נקט בצעד בלתי שיגרתי שלוש דקות מהסיום, כאשר הורה לחניכיו לצאת מהמגרש בטענה שלא נשפט דין.

שפט שלמה שחר, 300 צופים, בדימונה.

טבלת הליגה הארצית

1.	הפועל חיפה	22	14–29	40
2.	הפועל ים	22	20–27	38
3.	הפועל חדרה	22	23–32	37
4.	הפועל חולון	22	12–23	35
5.	הפועל יהוד	22	21–24	33
6.	רמת־עמידר	22	21–19	32
7.	מ. שעריים	22	14–21	31
8.	הפ. טבריה	22	26–29	31
9.	הפועל עכו	22	22–24	30
10.	בית־שאן	22	22–21	30
11.	הפועל ר״ג	22	16–15	27
12.	ה. מרמורק	22	30–24	24
13.	הכח ר״ג	22	21–14	24
14.	ב. רמלה	22	30–16	21
15.	ב. נהריה	22	27–16	19
16.	ה. דימונה	22	30–15	16

במחזור הבא

- הכח ר״ג — ב. נהריה (0–1)
- ר. עמידר — ב. רמלה (1–0)
- הפועל ים — מרמורק (0–1)
- ה. חיפה — דימונה (0–2)
- הפועל עכו — יהוד (1–1)
- ה. טבריה — בית־שאן (1–1)
- שעריים — הפועל ר״ג (1–0)
- ה. חולון — ה. חדרה (1–1)

מלך השערים

1. עופר דן (הפועל טבריה) 11
2. יהודה הנגאוי (יהוד) 10
3. רוני מלכה (ה. חיפה) 9
4. מ. בלושטיין (רמלה) 8

לותאר מתיאוס (משמאל), קפטן נבחרת מערב גרמניה שחזר מישראל, נאבק עם שלושה משחקני האמבורג במיפגש הפיסגה של הבונדסליגה. בו ניצחה אתמול באיירן מינכן 2–1. (צילום־רדיו איי־פי).

באיירן ניצחה 2–1 בדקה ה־87 בהאמבורג, מובילה ב־3 נקודות

בונדסליגה

פרנקפורט (איי־פי). שער של מיכאל רומניגה בדקה ה־87 הקנה ניצחון 2–1 לבאיירן מינכן על האמבורג במישחק בין שתי הראשונות בבונדסליגה, ואיפשר למובילה לפתוח פער של 3 נקודות.

לעיני 61,418 צופים בפולקספארק בהאמבורג הבקיע הולגר לאוס את שערה הראשון במדי באיירן בדקה ה־26. תשע דקות לסיום השווה מאנפרד קסטל, ואז בא שערו של רומניגה שהנחיל הפסד ביתי ראשון להאמבורג מזה שנה. לבאיירן היה זה ניצחון ראשון בהאמבורג מאז 1979, והיא בלתי מנוצחת ב־20 מישחקי החוץ האחרונים שלה.

שני שחקנים שהופיעו ביום רביעי ברמת־גן, הבקיעו בתיקו 1–1 בין נירנברג לדורטמונד: דיטר אקשטיין בדקה ה־20 לנירנברג והרמס ואגס בדקה ה־40 לאורחים. הנס־יורג קריגס וכריסטיאן הכשטקר הבקיעו לבורוסיה מנשנגלאדבך בניצחון 1–2 על בוכום. מיכאל פרונצק המריץ שער שלישי מהנקודה הלבנה.

★ תוצאות אחרות: ברמן — ברלין 2–0, דיסלדורף — המבורג 1–0, קייזרסלאוטרן — פרנקפורט [illegible] 1–1, שאלקה — שטוטגארט 2–1, קלן — מאנהיים 2–1.

צמרת הטבלה הגרמנית

1.	באיירן	22	22–43	32
2.	האמבורג	22	24–42	29
3.	לוורקוזן	21	22–39	27
4.	קייזרסלאוטרן	22	28–37	26
5.	בוכום	22	43–41	26

אברהם לוי: זה לא סוף העולם מצבנו מצוין

בית״ר ירושלים — הפועל לוד

● אברהם לוי, מנהל בית״ר ירושלים: בינתיים הפער אינו סוף העולם. מצבנו עדיין מצוין. למרות שלא שיחקנו טוב החמצנו כמה הזדמנויות לנצח.

● בני רגב, יו״ר לוד: אני מאוכזב מהתוצאה. לא נבהלנו מבית״ר ירושלים. אם היינו מעיזים יותר ומאמינים בעצמנו בשלב מוקדם, היינו מנצחים.

מכבי פתח־תקוה — הפועל כפר־סבא

● ניסים בכר, מאמן כפר־סבא: אנו שלטנו יותר במשחק אך היינו חסרי מזל. לאור יחסי הכוחות ההפסד לא מוצדק אך כל הכבוד לפתח־תקווה שלמרות זאת ניצחה.

● עופר מכיאן, שוער מכבי פתח־תקוה: שיחקנו נגד קבוצה טובה. במחצית הראשונה לא שיחקנו טוב. בשנייה השתפרנו, הבקענו שער והכדורגל מי שמבקיע מנצח.

מכבי יבנה — בית״ר תל־אביב

● ציון יעקב, מכבי יבנה: שיחקנו טוב והיינו טובים יותר, אך המזל בגד בנו. נתנו לבית״ר שער מתנה אך המאבק בתחתית עדיין לא אבוד. אני מאמין שלא נרד.

● דני בוימן, מאמן בית״ר תל־אביב: באנו להשיג נקודה והמטרה הושגה במלואה. לא חסר הרבה שבסוף גם נשיג שער ניצחון. אני מרוצה מהתוצאה ומרוח הלחימה של חניכי.

שמשון תל־אביב — בית״ר נתניה

● יעקב גרונדמן, מאמן שמשון: לאחר שלבית״ר ירושלים היו קשיים מול נתניה בשבוע שעבר, נערכנו למישחק בצורה רצינית.

● שלמה אוריה, בית״ר נתניה: אכזבה. הרגשנו מלכים לשבוע אחד. מה לעשות, נשענים גם על דברים כאלה (בהתכוונו להפסד בדקה ה־90 לבית״ר ים בשבוע שעבר).

הפועל פתח־תקוה — הפועל תל־אביב

● רוני גלזר, שוער הפועל פתח־תקוה: משחק גרוע. הפועל פתח־תקווה התמיצה יותר.

● מוריס זאגה, הפועל תל־אביב: אנחנו בתקופה לא טובה, באנו במטרה לא להפסיד. הצגנו נקודה וזה נתן לנו ביטחון.

בני־יהודה — הפועל באר־שבע

● יצחק שניאור, מאמן בני־יהודה: משחק מהיר וטוב של שתי הקבוצות. באר־שבע הפתיעה אותי לטובה.

● דרור ברנוה, מאמן באר־שבע: משחק טוב. בני יהודה היו רגועים ובכוח זה ניצחו. מיקומם בצמרת מוצדק.

מכבי חיפה — מכבי יפו

● אברהם אבוקרט, מכבי חיפה: היינו טובים יותר, לחצנו והחמצנו כמה הזדמנויות לנצח. נקווה שבמשחקים הבאים נדע לנצל מצבים כאלה כדי לזכות במלוא הנקודות.

● דוד אביבה, מכבי יפו: התיקו נתן לנו ביטחון, כעונה שעברה אחרי כמה תוצאות תיקו התברר שזה הספיק לנו להישאר בליגה. נמשיך לשחק כך עד סוף העונה וגם לנצח.

מכבי נתניה — מכבי תל־אביב

● שמעון שנהר, מכבי תל־אביב: סבלנו מחוסר מזל. טוב שלא נשברנו בשלהי המשחק, כאשר פיגרנו 0–1 הצלחנו להשוות. עם קצת מזל היינו מבקיעים שער נוסף.

● בני לם, מכבי נתניה: החמצנו ניצחון בטוח מול מכבי תל־אביב. ועם קצת יותר תכנון הייתי יכול להבקיע את השער שהחמצתי ממצב נוח מול גינצבורג.

הערב (20.30) הקרב השלישי והמכריע לאליפות

השוני היחיד בתסריט הדרבי: הפעם אין שום דרך חזרה

מכבי והפועל ממשיכים עד לרגע האחרון בלוחמה פסיכולוגית ★ שרף: אין להקל ראש ביריב ★ ויינקרנץ: הפער האיכותי ברור

גמר־סל

מאת שמואל קליגר, כתב ״ספורט הארץ״

לכדורסלני מכבי והפועל תל־אביב שוב יהיה הערב (20.30) היכל הספורט ביד־אליהו במה הולמת, על רקע תפאורה מושלמת, למישחק העונה בכדורסל. אבל לעומת שני המיפגשים הקודמים, שהעניקו למפסידים הזדמנויות נוספות, הפעם אין דרך חזרה. המנצח בדרבי השלישי (לאחר ניצחון הפועל במישחק הראשון 76–77 וניצחון מכבי במישחק השני 74–90) יהיה האלוף, המפסיד — רק סגנו, עם כל ההשלכות שיהיו לדירוג זה במישור המקומי והבינלאומי.

אבל לא רק בעונה הבאה. המכבים יוצאים מחרתיים ללוזאן, למישחק הגמר על גביע אירופה נגד טרייסר מילאנו. אילו פנים יהיו ליציאה זו, אם לא יגיע לשם מכבי תל־אביב כאלוף ישראל? אנו מכירים רבים, שעצם הצגת שאלה זו עלולה לגרום להם סחרחורת. זו גם הסיבה, שמאמן מכבי תל־אביב צבי שרף מסרב לשמוע בכלל על לוזאן עד לאחר מישחק הערב. רק ממחר בבוקר יופנו כל המחשבות למישחק הגמר האירופי.

קצת פסיכולוגיה

במחנה האלוף — כמו גם אצל היריב מהפועל — לא הורגשה בסוף השבוע תכונה מיוחדת. לפחות לא כלפי חוץ. ביום שישי, 24 שעות לאחר מישחק הגומלין, נחו השחקנים. אתמול ערכו המכבים אימון עם צאת השבת. המאמן שרף מסר כי כל הכדורסלנים, לרבות קווין מגי, כשירים והביע תקווה כי כולם ״ירתמו למשימה הקשה. ״חייבים לנצח,״ הוא אומר. זה נשמע כמו קלישאה, בפרט כשהדברים נאמרים בשני המחנות כמעט באותו טון. אבל דומה כי המאמן המכבי אמר זאת ביתר החלטיות ואמונה מהמאמן היריב, משה ויינקרנץ.

שרף ממשיך לטעון כי היריב העירוני הוא תלכיד טוב ומסוכן, ואין הוא מתרשם מהניצחון במישחק הגומלין שהוכרע, כך נראה, בקלות יתרה. ״הבעיה איננה שאנו לא מכירים את הפועל; הבעיה היא שהפועל מכיר אותנו״. הנה כי כן, שום דבר לא יזיז את שרף מתיחוס ליריב בשיא הרצינות ואינו מרשה לאיש לגרום לו להקל ראש בהפועל, גם לא לאחר המישחק ביום חמישי, שחשף לעיני כל את ההבדל האמיתי בין הקבוצות.

האם יש כאן לוחמה פסיכולוגית? זו שאלה המטרידה רבים מאז השיג הפועל את ניצחונו הסנסציוני. דומה שאפשר להשיב על כך בחיוב. די לשמוע את קולו המאופק ולראות את פניו החייכניות הרגועות של משה ויינקרנץ: ״צריך לראות את המציאות כמות שהיא. ליריב יתרון איכותי ברור. עוריאל קאליש מול חן ליפין ושחר דיקמן מול דורון ג׳מצ׳י — כל אחד יכול לראות את ההבדל״.

ואפשר להבין זאת גם אחרת — מנסים ״לעבוד״ על המכבים בצורה פסיכולוגית ואחר כך, ברגע הנכון — להלום בברזל בעודו חם.

העיקר — להאמין

מי שזקוק לראיות נוספות, הנה לפחות אחת מניסיוני האישי: במיפגש הגומלין, כאשר דומה היה בדקה ה־12 שהמאבק הוכרע לטובת המכבים, שכבר הוליכו בהפרש מרהיב של 20 נקודות, אמר לי אדם המקורב להפועל: ״אני מקווה שמכבי ינצח ב־40 הפרש. זה טוב בשביל המישחק השלישי״. כשהתפלאתי מיהר להסביר: ״תראה את הרצח בעיניים של המכבים. אם יביסו את הפועל בצורה משפילה, הם יבואו על סיפוקם באופן פסיכולוגי, ואז זה יקל על הפועל במישחק השלישי כדי לנצח בנקודה, כמו במיפגש הראשון״.

מכבי ניצח ביום חמישי בהפרש 16 נקודות בלבד. האם זה ישפיע על מישחקו הערב?

גם כדורסלני הפועל תל־אביב קיימו אמש אימון יחיד, וכל השחקנים התאמנו. המאמן ויינקרנץ מנסה להסביר לשחקניו שאם הגיעו עד כאן, אין כל סיבה שלא יאמינו כי הם יכולים לזכות בתואר האליפות — לראשונה אחרי 17 שנים.

● [illegible]

הרדיו (רשת ב׳, גל״צ) יעבירו כשידור ישיר את מהלך המישחק. עם מסירת הידיעה אמש לא ניתן אישור לשידור המישחק בטלוויזיה.

ליגה א׳

במישחקי המחזור ה־22 בליגה א׳ הושגו התוצאות:

● מחוז צפון: מכבי עפולה — מכבי אור־עקיבא 1–0 (הפסק, 73), מכבי טמרה — הפועל קרית־ים 0–0, הפועל קרית־אתא — הפועל קרית־שמונה [illegible], הפועל כפר־סבא [illegible], הפועל רעננה — הפועל טירה 1–0 (0–0), מכבי אחי נצרת — בית״ר חיפה 0–0, מכבי חדרה — הפועל בני טמרה 1–0 (1–0).

● מחוז דרום: בית״ר באר־שבע — הפועל קרית־מלאכי 0–0, הפועל רמלה — הפועל קרית־אונו 1–2 (0–1), הפועל אזור — מכבי קרית־גת 1–0 (0–0), הפועל רמת־השרון — הפועל ראשון־לציון 1–2 (0–1), הפועל בת־ים — הפועל בית־שמש 2–1 (1–1), מכבי לוזיס חולון — הפועל אשקלון 0–0, הפועל אור־יהודה — הפועל ירוחם 1–2 (1–1).

ניצחון לחותרי אוכספורד

לונדון (איי־פי). אוכספורד ניצחה את קיימבריג׳ בתחרות החתירה השנתית על נהר התמזה שנערכה אתמול בפעם ה־133. חותרי אוכספורד עברו את 6.8 הקילומטרים במסלול קשה ב־19.59 דקות והקדימו את יריביהם ב־12 שניות.

● איתן לוי מאגודת גלגלי העץ בתל־אביב, זכה בשבת באליפות מועדוני גלגלי העץ במירוצי אופניים כשעבר 34 ק״מ בזמן של 56.14 דקות.

הערב (20.00) מישחק ההכרעה ברמלה

אליצור נווה דוד — מכבי ראשון לציון על הכרטיס לליגה הלאומית

ליגה ארצית

מאת שמואל קליגר, כתב ״ספורט הארץ״

באותו זמן בו יתמודדו הערב קבוצות מכבי והפועל תל־אביב על אליפות הליגה הלאומית, יתמודדו ברמלה (20.00) שתי הראשונות בליגה הארצית מחוז הדרום, אליצור נווה דוד רמלה ומכבי ראשון לציון במחזור האחרון. המנצחת תעלה, לראשונה בתולדותיה, לליגה הלאומית.

הרמלאים, בראשותם של אול ויליאמס, שחגג אמש בתום האימון את יום הולדתו ה־36 והאמריקאי השני מייק אולבייר, מדורגים ראשונים עם הפסד אחד בלבד העונה — למכבי ראשון לציון (75–88). את הקבוצה מאמן יעקב ארלה, שהחליף במהלך העונה את שמואל יעקבסון. את מכבי ראשון לציון (עם שני הפסדים), מאמן יהושע רוזין, ושחקניה הבולטים הם קורקי גלסון ושחקן מכבי תל־אביב לשעבר רוני בוסאני.

המישחק מעורר התעניינות עצומה ברמלה וכל הכרטיסים נמכרו, מרביתם לתושבי רמלה, והצפיה לאווירה חמה מאוד.

ישפטו: ברוך זליגר ושלום וולצר.

הערב יתקיימו מישחקי המחזור האחרון גם במחוז הצפוני, שם הוכתרה כבר מכבי נתניה כאלופה והבטיחה העפלה לליגה הלאומית בעונה הבאה.

ברד (41 נק׳) עצר בשיקאגו את הפסדי החוץ של בוסטון

אן.בי.אי

ניו־יורק (איי־פי). 41 נקודות של לארי בירד איפשרו לבוסטון סלטיקס להפסיק סדרה של חמישה הפסדי חוץ בניצחון 106–111 בשיקאגו. עשרים וארבע שעות קודם לכן נוצחה בוסטון בוושינגטון 103–106 למרות היעדרותו של ג׳ף מאלון הפצוע. ג׳יי וינסנט, 28 נקודות, מנוט בול 23 נקודות ו־17 ריבאונדים ו־12 חסימות של מנוט בול, איפשרו לבולטס לנצח את האלופים.

ד״ר ג׳יי חזר לפעילות אחרי היעדרות מ־19 מישחקים בגלל שבר באצבע, קלע 29 נקודות והוביל את פילדלפיה לניצחון 99–110 על ניו־ג׳רזי נטס.

אריק פלויד קלע נקודת עונשין 4 שניות לסיום ומיד לאחר מכן חסם את ארי ג׳ונסון והבטיח ניצחון 105–106 לגולדן סטייטס על סיאטל. הלייקרס זכו באליפות הבית הפאסיפי בפעם השישית ברציפות בניצחון 111–122 על דטרויט פיסטונס.

יתר התוצאות: יוסטון — פורטלנד 104–119, קליבלנד — מילווקי 113–116, יוטה — סן אנטוניו 133–144, אינדיאנה — ניו יורק 91–100, פיניקס — ל.א. קליפרס 117–130.

אריה גמליאל אלוף ישראל ב־10,000 מ׳

אריה גמליאל ממכבי ת״א זכה אתמול באליפות ישראל בריצת 10,000 מ׳ ב־29:41.67 ד׳. בסיכום התחרות הבינמועדונית הראשונה ניצחה הפועל עמק חפר עם 11,517 נקודות. בתחרות קבע איתי לוריא מהפועל עומר שיא נוער ב־10,000 מ׳ — 31:14.47.

בלום מתח את וילאנדר

גבר עליו בבריסל במערכה הראשונה 5–7, אך נכנע בשתי האחרונות 6–3, 6–2

טניס

בריסל (שרות ״ספורט הארץ״). גלעד בלום מתח כאן בערב שבת את הטניסאי השוודי מאטס וילאנדר, המדורג שישי בעולם, אבל נכנע בסופו של דבר בשלב רבע הגמר. בלום בן ה־20, שהיה זה הישגו הטוב ביותר שלו עד היום, זכה במערכה הראשונה 5–7, אבל נוצח בהמשך 6–3, 6–2.

וילאנדר היה אמור להתמודד אמש בחצי הגמר עם בראדצי יואכים סוונסון שגבר על שוודי נוסף, יאן גונארסון, 6–3, 6–3.

בין מקצרו הבטיח כבר את מקומו במישחק הגמר. ברבע הגמר גבר על השוויצי יעקב לאסק 6–3, 7–5 ובחצי הגמר הדיח את השוודי אנדרס יארייד 6–3, 6–3. זה האחרון, שסבל בחודשים האחרונים מפציעות וירד בדירוג עד למקום ה־26 בעולם, חולל את ההפתעה הגדולה של הטורניר כשניצח ברבע הגמר את המדורג ראשון, בוריס בקר, 6–4, 6–3, 4–6.

ההודי ראמש קרישנאן העפיל לחצי הגמר בטורניר בקאנס, צרפת, בניצחון 7–6, 6–2 על האמריקאי ג׳ים גראבב. אבל בשלב זה נוצח ע״י המדורג מספר אחד, פאט קאש, 5–7, 3–6. במישחק הגמר יפגוש קאש את בראדצי והאלי מאסוד שניצח אוסטרלי נוסף, בראד דרווט, 6–7, 4–6.

גמר סבב פרנקל ופיליפס בחיפה

במשחק גמר מרתק שהיה בחיפה לעיני 450 צופים ניצח הצלאין האול מארה״ב את קני פאלק משוודיה 6–4, 3–6, 6–4. השניים הציגו רמת משחק גבוהה, עם מיגוון חבטות קרקע ורשת.

בגמר הנשים ניצחה הסטר ויטוהרט מהולנד את אילנה ברגר מישראל 6–0, 6–3.

היום תחל אליפות המאסטרס של הנשים בערד ושל הגברים בקרית שמונה. הישראלים השתלבו ברמה הגבוהה של התחרות ובמאסטרס משתתפים 14 ישראלים, כולל דניאלה כלנקה בת ה־14. זו הפעם הראשונה שמספר כה גדול של שחקנים ישראליים הצליחו להגיע למאסטרס.

כדורגל

ארמלי ואקהויז עדיין מחוץ לסגל

מאת כתב ״ספורט הארץ״

המאמן הלאומי מילינקו מיהיץ׳ הזמין 17 שחקנים לאימון נבחרת ישראל שיהיה מחרתיים. זה יהיה האימון האחרון לפני היציאה לרומניה ביום ב׳ של השבוע הבא, כדי להתמודד יומיים לאחר מכן עם נבחרת רומניה.

האימון יכלול, כנראה, מישחק עם קבוצה מהליגה הארצית. רשימת שחקני הסגל כוללת את ה־16 שנכללו בסגל שהתמודד ביום ד׳ האחרון עם מערב גרמניה (0–2), כן הזמין מגן בית״ר ירושלים אבי כהן ששיחק בנבחרת המשנה. לסגל שייך גם אלי יאני, שהושאל גם הוא לנבחרת המשנה, אך ייעדר מהאימון בגלל מישחק חוזר של קבוצתו בגביע.

הרשימה אינה כוללת גם הפעם את שני הותיקים, יעקב אקהויז ואהוד ארמלי, שלא נכללו בנבחרת בשני המישחקים הבינלאומיים האחרונים נגד מערב גרמניה וצפון אירלנד.

כדורעף

מטה־אשר אלוף מכבי ת״א ירד

מאת כתב ״ספורט הארץ״

כדורעפני הפועל מטה־אשר זכו אמש בתואר האליפות, לאחר שהשיגו ניצחון כפול 3–0 על הפועל המעפיל במישחק האחרון של הגמר־פליי. הפועל קרית־אתא סיים שלישי, למרות שנוצח 3–2 ע״י הפועל כפר־סבא. העולה החדש מכבי חיפה סיים חמישי לאחר שניצח בגומלין 3–1 את הפועל בת־ים האלוף היוצא. הפועל שריד סיים שביעי לאחר ניצחון בגומלין 3–0 על הפועל העוגן.

מכבי תל־אביב ירד לליגה השנייה, בעיקבות ניצחון אליצור תל־אביב 3–0 על הפועל רמת־אביב. אגודת ספורט רמת־השרון עלתה לליגה הלאומית.

כדורסל

ריאל מנסה לתקן את הרושם בגמר־סל

מאדריד (שרות ״ספורט הארץ״). אחרי האכזבה שלה בגביע אירופה, מנסה ריאל מאדריד להתנחם במישחקי הגמר־סל בספרד. במישחק הראשון בשלב רבע הגמר, לעיני 12 אלף צופים, ניצחה ריאל בדרבי של מאדריד את אסטודיאנטס 104–95.

תוצאות אחרות: ברצלונה — גראנוליירס 99–79, סאראגוסה — ויטוריה 109–93, בדלונה — לה לאגונה 91–90.

● רביטל שרון, מדורגת שישית בתרגילי התקף במיבחנים אולימפיים המתקיימים במערב גרמניה כשצברה 35.60 נקודות.

פול דייוויס מארסנל נחסם מאחור על־ידי איאן סנודין מאוורטון, שהשתלטה אתמול בניצחון 1–0 בעמדת־הפיסגה האנגלית כוויימבלי. (צילום־רדיו איי־פי).

סנסציה: ווימבלדון ניצחה בליוורפול 2–1

המאבק בצמרת נפתח מחדש: אוורטון ניצחה את ארסנל 1–0 בלונדון

ליגה אנגלית

לונדון (שרות ״ספורט הארץ״). המאבק בצמרת הליגה האנגלית נפתח אתמול מחדש בעקבות הניצחון הסנסציוני של ווימבלדון בליוורפול 2–1 ושלוש הנקודות שהשיגה אוורטון בלונדון מול ארסנל (1–0).

ווימבלדון הקטנה, שרק בקיץ האחרון עלתה לליגה הראשונה, הדהימה את האלוף והמוביל. נייג׳ל ווינטרבורן הבקיע בדקה ה־38 בבעיטה מ־30 מטרים. שלוש דקות אחרי ההפסקה השווה המנהל־שחקן קני דלגליש ואיאן ראש וסטיב מקמהון בעטו לקורה. אבל 11 דקות לסיום נגח המוליך אלן קורק את שער הניצחון הסנסציוני.

בלונדון הבקיע וין קלארק בדקה ה־20 את שערו הראשון במדי אוורטון מאז שנרכש מברמינגהאם. וזה הספיק לאוורטון לצמצם את הפער בצמרת לשלוש נקודות בלבד, ויש לה גם שני מישחקים עודפים. ארסנל הבקיעה שער יחיד בששת מישחקיה האחרונים.

כוונותיה של טוטנהאם להתמודד על התואר, ספגו אתמול מהלומה קשה בלוטון, שם נוצחה 1–3. רוד פליט, מי שניהל את לוטון שנים רבות ועבר בקיץ שעבר לטוטנהאם, לא ציפה לקבלת פנים כזו. מיק הארפורד, מיק ניואל ודארן מקדונה, הבקיעו ללוטון וכריס הודל לטוטנהאם. ניצחון זה העלה את לוטון למקום השלישי, אבל היא מפגרת ב־10 נקודות אחרי ליוורפול.

שתי האחרונות בטבלה ניצחו: ניוקאסל 2–0 את סאות׳המפטון משערים של פול גודארד ופול גאסקוין ואסטון וילה 1–0 את קובנטרי משער של פול ברייס. במאבק בין שתי קבוצות תחתית השיגה לסטר סיטי ניצחון 4–0 על מנצ׳סטר סיטי.

פול מקגראת ובריאן רובסון הבקיעו בניצחון 2–0 של מנצ׳סטר יונייטד על נוטינגהאם. תוצאות נוספות: אוכספורד — שפילד וונסדיי 2–1, קפ״ר — ווטפורד 1–1, נוריץ׳ — ווסטהאם 1–0.

פורטסמות פתחה פער של שלוש נקודות בראש טבלת הליגה השנייה בניצחון 3–1 על סנדרלנד בעוד שמישחקה של דרבי קאונטי עם האדרספילד נדחה. לפורטסמות 68 נקודות, לדרבי 65 ולאולדהאם, שניצחה 2–1 את וסטברומיץ׳, 64 נקודות.

בסקוטלנד שמרה ריינג׳רס על יתרון 4 הנקודות על סלטיק בניצחון 1–0 על מאתרוול. סלטיק ניצחה את המילטון 3–2.

צמרת הטבלה האנגלית

1.	ליוורפול	35	34–61	67
2.	אוורטון	33	26–60	64
3.	לוטון	34	35–39	57
4.	ארסנל	33	21–42	55
5.	טוטנהאם	31	33–52	54
6.	נוטינגהאם	34	41–55	54
7.	נוריץ׳	33	38–44	54

ARTRA
ארטרא בע״מ
כינוסים, אירועים מיוחדים
אפריל־מאי 1987

גני התערוכה תל־אביב — מרכז הכינוסים
8-7 באפריל
הכינוס ה־15 של מהנדסי חשמל ואלקטרוניקה בישראל
9-7 באפריל
ביתנים 30־31
תערוכת החשמל והאלקטרוניקה 87
IEEE

אוניברסיטת תל־אביב
23-22 באפריל
כינוס שנתי מיוחד לזכרו של פרופ׳ יהודה פייגה ז״ל

מלון דן פנורמה, תל־אביב
27 באפריל
יום עיון בנושא טכנולוגיות מתקדמות מיתקני טיפול שפכים תעשייתיים

מלון דן אכדיה, הרצליה
28 באפריל
סמינר על תהליכי ייצור והשפעתם על שלמות המוצר

מלון דן אכדיה, הרצליה
29 באפריל
תחנות עבודה לתיב״ם — חומרה

מלון קרלטון, תל־אביב
30 באפריל
יום עיון בנושא MAP/TOP

מלון הילטון תל־אביב
7-6 במאי
הכינוס הישראלי השני להנדסת מערכות ממוחשבות ולהנדסת תוכנה

מלון דן־אכדיה, הרצליה
19 במאי
כינוס שנתי של מהנדסי תעשיה וניהול על ״איכות כוללת״
20 במאי
סמינר

מלון דן־אכדיה, הרצליה
20 במאי
הנדסת אנוש במערכות אדם־מכונה חדישות

מלון דן פנורמה, תל־אביב
21 במאי
תקשורת נתונים ברצפת הייצור

מלון פלאזה, טבריה
23-21 במאי
הכינוס השנתי של האגודה הישראלית לגימור מתכת

לקבלת פרטים נא לפנות אל:
חב׳ ארטרא בע״מ
מרכז הטקסטיל, רח׳ קויפמן 2 ת״א
ת.ד. 50432 תל־אביב 61500
טל: 03-664825
טלפון להרשמה: 03-660951.

هكذا من الاصل

8 סיבות טובות מדוע כדאי לרכוש דווקא עתה מחשב אישי מקורי של יבם

1 שרות ואחריות
2 מערכת מקיפה לתמיכה מקצועית
3 יעוץ אישי וסיוע בכל עת
4 עברית מא-ת
5 אפשרויות שימוש נרחבות
6 ספריית תוכנה גדולה ורבגונית
7 מחשב מתחדש ומתפתח
8 איכות ותקנים

לפרטים על המשווקים המורשים טל. 03-618500.

IBM יבם
דרוש מחשב אישי מקורי של יבם

חייל מדימונה לקח מאבא את האוטו ונהרג בתאונה

מאת איתן רבין כתב "הארץ"

אדם נהרג וארבעה נפצעו בשתי תאונות דרכים שאירעו בליל שבת בכבישי הנגב, שתיהן בגלל איבוד השליטה.

מרדכי זגורי בן 19 מדימונה, חבר גרעין נח"ל, לקח בערב שבת את מכונית הסובארו של אביו ונהג בה כששניים מחבריו עימו. באחת מעקומות הכביש ירדה המכונית לשוליים, וכאשר ניסה הנהג לחזור לכביש התהפכה המכונית פעמים אחדות. זגורי מת בדרך לבית החולים. שני חבריו נפצעו קל.

באותו לילה התהפך ג'יפ סיור של קצין ביטחון של מפעלי ים המלח סמוך לסדום. שני קצינים נפצעו קשה ופונו במסוק של צה"ל לבית החולים בבאר שבע.

תאונה בין שתי מכוניות משא אירעה ביום שישי אחה"צ בכביש יהוד בני עטרות (צילום: עודי קרן)

צעיר מנתיבות התלונן במשטרה על מעשי סדום ואונס בעבודה

מאת איתן רבין כתב "הארץ"

צעיר בן 25, תושב נתיבות, התלונן במשטרה כי שלושה תושבים מעזה העובדים איתו במפעל בנתיבות ביצעו בו מעשה סדום ואנסו אותו שלוש פעמים בתוך המפעל.

הצעיר אמר כי השלושה אנסו אותו לפני חודש ימים ולאחרונה אף ביצעו בו מעשים מגונים תוך איומים שלא יספר לאף אחד.

משטרת מרחב הנגב פתחה מיד בחקירה לאיתור השלושה ועצרה אותם בעזה. השלושה הודו במעשים שיוחסו להם ונכלאו להמשך החקירה. הבוקר יובאו בפני שופט להארכת מעצרם.

נמנעה כניסת שני צעירים מהולנד לאחר שבכליהם נמצאו כדורי מתאדון

מאת זוהר בלומנקרנץ כתב "הארץ" לענייני תעופה

שלטונות המשטרה בנמל התעופה בן גוריון בלוד גירשו ביום ו' זוג תיירים צעירים מהולנד, בשנות העשרים, לאחר שבאמתחתה של הבחורה נמצאו כדורים המשמשים תחליף לסם. אמש נודע, כי המשטרה מנעה את כניסת בני הזוג לישראל ועצרה אותם מיד לאחר שהגיעו בטיסה של חברת התעופה "אולימפיק".

השניים עוררו את חשדם של בלשי המשטרה מיד לאחר שירדו מכבש המטוס. בחיפוש בכליה של הבחורה נמצאו 41 כדורי מתאדון, המשמשים כתחליף לסם. הוחלט למנוע את כניסתם ארצה ולשלחם למחרת חזרה לאמסטרדאם. מקור משטרתי הסביר, כי אין לישראל עניין להתיר את כניסתם של נודדים אשר ידוע לגביהם מראש, כי הם צורכים סמים או תחליפי סם.

ששה נעצרו בחשד לסחר בהרואין וברכוש גנוב

(עז). שישה אנשים נעצרו ביום שישי בבית משפט השלום בתל אביב בחשד של יבוא סמים וסחר בהם, קבלת רכוש גנוב והפצת צ'קים גנובים. השישה הם: ציון איבגי (31) מתל אביב, מנשה לויה (31) מפתח תקוה, שולמית אבוקסיס (25) מירושלים, יוסף ריחן (33) מפתח תקוה, סוזי חסן (33) מפתח תקוה ושלמה טוהן (35) מפתח תקוה.

ב"כ המשטרה, סמ"ר יפרח ציון אמר, כי בתאריך 25.3.87 בשעה 8.30 בבוקר ערך צוות ממפלג הסמים חיפוש בדירתו של ציון איבגי ברחוב לוד בתל אביב, על פי מידע כי במקום מתנהל סחר בסמים וכי יש בדירה רכוש גנוב.

השוטרים מצאו בדירה את ציון איבגי, מנשה לויה ושולמית אבוקסיס. בחיפוש נתפסו, בתוך גרב שהוסתרה בנעל ספורט, 67 מנות החשודות כהרואין, במשקל 10.03 גרם. כמו כן נתפס חשיש במשקל 4.5 גרם, קופסת עץ עם משקולות וחפצים המשמשים להכנת מנות סם.

בא כוח המשטרה אמר כי נתפסו תכשיטים ומוצרי חשמל החשודים כגנובים ופנקסי צ'קים גנובים.

תוך כדי החיפוש הגיעו לדירה יוסף חסן וסוזי חסן והם נעצרו. שלמה טוהן נעצר בביתו.

השופט יצחק בראז אמר, שמעיון בחומר החקירה ובהסתמך על הרשעות קודמות של חלק מהחשודים, יש חשד סביר למעורבותם בעבירות המיוחסות להם. עוד ציין השופט, שהראיות לכאורה שהתגלו בחקירה הם רק קצה הקרחון.

השופט הורה לעצור את ציון איבגי ומנשה לויה ל-15 יום. את יוסף חסן ושלמה טוהן ל-10 ימים אף שולמית אבוקסיס וסוזי חסן, המטופלות בילדים קטנים, הוחלט לעצור לארבעה ימים בלבד.

מאסר וקנס לבדואים בנגב על בנייה בלתי חוקית

מאת איתן רבין כתב "הארץ"

חמישה חודשי מאסר בפועל, 7 חודשים על-תנאי וקנס כספי בסך 5000 ש"ח הטיל שלשום בית-משפט השלום בבאר-שבע על שניים מתושבי שבט אל סנע שבעיירה הבדואית לגיה בנגב, לאחר שהורשעו בבנייה בלתי-חוקית ואי-קיום שני צווי בית המשפט, שהורו לשניים להרוס בתים שבנו.

השופט צבי סגל מתח ביקורת על מינהל מקרקעי ישראל, שאינו עובד בתיאום עם משרד הפנים לפי חוקי התכנון והבנייה, וכן על המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, שמסר דחה את הבקשה שהגישו השניים לעיכוב ההליכים נגדם, ומאידך המליץ לדחות את ביצוע צווי ההריסה עד לאחר מתן גזר הדין. השופט סגל מצביע על הסתירה שבהמלצה זו.

נעצרה בחשד שסייעה לפרוצה לשדוד לקוח

(עז). ציפורה כהן (26) מיבנה נעצרה ביום ו' בפקודת בימ"ש השלום בת"א ל-7 ימים בחשד שסייעה לגנוב כספו של לקוח.

ב"כ המשטרה אמר, כי ביום ה' אחר הצהרים, חשד לקוח שקיים יחסים עם פרוצה ברחוב ארלוזורוב פינת דרך חיפה שהיא גנבה את כספו. הפרוצה ניסתה לברוח והוא עצר בעדה. למקום הגיעה החשודה, ובאיומי סכין ניסתה לשחרר את חברתה מאחיזתו של האיש.

הפרוצה נמלטה, אולם בדיוק אז הופיעה ניידת משטרה ועצרה את החשודה.

ב"כ המשטרה ציין, שבמקום נראה בחור שלא התערב ולא סייע למתלונן. לאחר מכן הוא נמלט.

החשודה הכחישה את המיוחס לה. לטענתה היא נאנסה ולכן נשאה עימה סכין להגנה עצמית. כאשר ראתה שאדם מרביץ לבחורה היא באה לעזרתה. לטענתה אינה מכירה את הפרוצה.

חייל בן 18 התאבד בי"ם

(עז). חייל בן 18, בנימין בראשי, התאבד בשבת בדירה בביתו בירושלים.

בשבת אחר הצהריים מצאה האם את בנה החייל, ללא רוח חיים בביתו בשכונת קרית משה בירושלים.

חקירת המשטרה העלתה, כי החייל ירה בראשו בנשקו האישי מסוג אמ-16.

המשטרה הצבאית ממשיכה בחקירה.

"תנו לנשום אוויר נקי" יתבעו היום תושבים בחיפה

מאת אלי אלעד

"תנו לנשום אוויר נקי" תהיה סיסמת ההפגנה נגד זיהום האוויר העומדת להיערך היום בחמש ליד בית הקרנות בחיפה ביוזמת כמה ארגונים.

בכרוז שפרסמו היוזמים לתושבי חיפה הם תובעים להעמיד את "הצווים האישיים" הקיימים באזור חיפה נגד מפעלים מזהמים, להכניס למפעלים טכנולוגיות חדישות לטיהור האוויר כמקובל בארצות נאורות, להקים מערכת חדישה וצפופה של תחנות ניטור לפיקוח יעיל על המזהמים ולעבור מייד לשריפת דלק דל גופרית כדי להקטין את הזיהום.

דב תבורי הורשע בתקיפת תושב פ"ת במהלך אירוע שנערך בעיר

מאת נורית אמיתי, כתבת "הארץ" בשרון

ראש עיריית פתח תקוה ויושב ראש מרכז השלטון המקומי, דב תבורי, הורשע ביום שישי בתקיפתו של עצמון רוזנברג.

תבורי שהשתתף בבוקר ראיונות באולם "שרת" בפתח תקוה בתאריך 23 בנובמבר 85' סטר לתושב העיר, לאחר שהופרע על ידי מספר נוכחים באולם.

שופטת בית משפט השלום בנתניה, עדנה בקנשטיין, שהרשיעה את תבורי, אך זיכתה אותו מעבירה על חוק לשון הרע, קבעה כי לא הוכחה כוונת פגיעה במגיש הקובלנה הפלילית האזרחית, עצמון רוזנברג.

השופטת בקנשטיין קבעה בהכרעת הדין הארוכה כי אינה מקבלת את טענת הנתבע כי סטר לרוזנברג בשל הצורך בהגנה על עצמו ושמירה על שלום הציבור וקבעה בין השאר כי האמינה לעדים שהופיעו בבית המשפט וביניהם הד"ר ידידיה בן אליעזר. "הסטירה ניתנה רק לאחר מכן והלה המהומה באולם, קודם היה שקט באולם" קבעה השופטת.

לגבי הטענה כי היה על עורך דינו של התובע לפנות ליועץ המשפטי לממשלה בטרם הגיש הקובלנה, אמרה השופטת כי האירוע לא התקיים תוך מילוי תפקידו של תבורי כאיש ציבור וראש עירייה "ועל כן לא היה מקום לפנות ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה לעכב הליכים".

כשיצא תבורי מאולם המשפט אמר כי לדידו "זו הרשעה של כבוד". גזר הדין יינתן במאי.

פרופ' פנחס — יו"ר איגוד מנהלי בתיה"ח

(עז). בכנס ההסתדרות המדיצינית הדסה, פרופ' שמואל פנחס נבחר בסוף השבוע לכהונה נוספת כיו"ר איגוד מנהלי בתי החולים.

באיגוד חברים 86 מנהלי בתי החולים בארץ. פרופ' פנחס נבחר ברוב מוחלט. זו הפעם השניה ברציפות.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

פנייה נוספת להרצוג שיוותר על הביקור בגרמניה

(עז). ארגון הפרטיזנים ומורדי הגטאות וארגון דור ההמשך לשואה ולגבורה חזרו ופנו לנשיא חיים הרצוג שיוותר על נסיעתו המתוכננת לגרמניה. בפנייה אל הנשיא אומרות הנהלות שני הארגונים כי אין הן מקבלות את הנימוקים שהעלה מזכיר הנשיא, עמי גלוסקא, להצדקת נסיעתו של הרצוג לגרמניה.

בפנייה נאמר "אנו סבורים כי נשיא מדינת ישראל הוא גם נשיאם של עשרות-אלפי ניצולי השואה החיים במדינה ובגולה. לדעתנו ביקור נשיא מדינת היהודים בגרמניה הוא חילול זכרם של מליוני הקדושים שהושמדו על-ידי הנאצים הגרמנים, ועדיין לא הגיע — ואם בכלל — יום הסליחה והמחילה והכפרה לפשע נורא זה".

ח"כ שליטא מוחה על אי מתן מענק לויצ"ו במברקים לשמיר, לקצב ולשפירא

מאת יהודית קנלר כתבת "הארץ"

ח"כ בני שליטא פנה אתמול במברקים לראש הממשלה, יצחק שמיר, לשר העבודה והרווחה, משה קצב וליו"ר ועדת הכספים, ח"כ אברהם שפירא, במחאה על כי ועדת הכספים אישרה בסוף שבוע שעבר מענקים לארגוני הנשים "נעמת" ו"נשות חרות", והתעלמה מבקשת ארגון ויצ"ו.

וירשובסקי פנה לשמיר: על חריש לפסול עצמו מטיפול בנושא "הפגישה הלילית"

מאת גדעון אלון, כתב "הארץ"

"על היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש לפסול עצמו מטיפול בנושא "הפגישה הלילית" בשל הקשרים האישיים שיש לו, עם שניים מן האישים הקשורים לפרשה" — כותב ח"כ מרדכי וירשובסקי (שינוי) בפנייה לראש הממשלה יצחק שמיר.

ח"כ וירשובסקי ציין כי העובדה שחלפו שבועות ארוכים מאז שצוות משפטנים בכיר במשרד המשפטים המליץ בפני חריש להעמיד לדין את כל 8 משתתפי "הפגישה הלילית" באשמת הטרדת עד בנסיבות מחמירות ועד היום, עדיין לא החליט חריש אם להעמידם לדין או לפסול את עצמו מטיפול בתיק זה, מעוררת תמיהה.

לדברי ח"כ וירשובסקי העובדה שבין החשודים לכאורה נמצא גם עו"ד רם כספי, הממשיך לייצג לקוחות בנושאים רגישים, יוצרת נורמה ציבורית-ציבורית פסולה. ח"כ וירשובסקי החליט לפנות בעניין זה אל ראש הממשלה בשל העדרו מהארץ של שר המשפטים, אברהם שריר.

9 חדשי מאסר לפקיד דואר שגנב מחבילות

(עז). תשעה חודשי מאסר בפועל ו-9 חודשים מאסר על-תנאי נגזרו על אברהם בכר (29), שהורשע כי ב-1985, בהיותו פקיד בסניף הדואר ברחוב הירקון 61 בת"א, גנב מתוך חבילות ומכתבים שעברו דרכו.

בכר הורשע כי פתח דברי-דואר וגנב מתוכם כסף מזומן. כאשר מצא שיקים, הוא נהג להשמידם. דרך סניף דואר זה ובאמצעותו עברו כספים מעובדים זרים ששהו בארץ לבני משפחותיהם בחו"ל.

שופט השלום, ארי זיראב, ציין כי המעשה חמור ביותר, ואינו מהווה רק גניבה ופגיעה באמון המעביד — במקרה זה הדואר — אלא פגיעה באמון הציבור לדואר על-ידי אנשים.

השופט דחה את טענת בא-כוחו של הנאשם, עו"ד שגיא, כי זו העבירה הראשונה שלו. הוא ציין כי לאחר שהתגלו מעשיו הוא הועבר לסניף אחר ברחוב מבלי בת"א, וגם שם המשיך לגנוב כספים ממעטפות, ואפילו מצלמה.

התחזה לעובד קופ"ח וכייס בעלי חנויות כשערך "בדיקה רפואית"

(עז). אלמוני, המתחזה כעובד קופת-חולים, נוהג "לבדוק" בעלי חנויות בתל-אביב ולכייסם.

ביום ה' נכנס האלמוני לחנות ברחוב נחלת בנימין 4 בתל-אביב. הוא בדק את רגלו של בעל החנות, וכשעזב הבחין "הבדוק" שנגנבו ממנו 390 ש"ח.

מקרה דומה אירע באותו יום בחנות ברחוב גאולה 44 בתל-אביב. שם נגנבו 2,000 ש"ח.

היום — חנוכת מדרחוב בחיפה

מאת נורית כהנא

היום אחרי הצהריים ייחנך הקטע הראשון של מדרחוב נורדאו בחיפה. אורך הקטע 305 מטרים, והוא בין הרחובות בלפור וחיים. עיריית חיפה השקיעה עד כה בהשלמת השלב הראשון של המדרחוב סכום של 1.25 מיליון שקלים, אך האופוזיציה טוענת שמחירו הגיע ל-1.4 מליון ש"ח, אף שהתקציב המקורי עמד על 677 אלף ש"ח בלבד. עשרה אחוזים מתוך הסכום הראשון מהווה מענק של משרד התיירות.

במדרחוב הוצבה תאורה על גבי 60 עמודים, מורקה צבעונית וריצוף מיוחד.

התאבד שוטר (25) ששירת בבית המעצר במרחב הנגב

מאת איתן רבין כתב "הארץ"

יעקב שילה בן 25, שוטר המשרת בבית המעצר במשטרת מרחב הנגב, נמצא אתמול ללא רוח חיים בביתו שבדימונה. שילה ירה כדור אחד בחזהו מאקדח שנשא ברישיון. המנוח לא השאיר אחריו כל מכתב המסביר את מניעיו.

נודע כי שילה היה בדיכאון לאחרונה בגלל סכסוכים עם בני משפחתו.

שילה התגייס למשטרה ב-1984 ונחשב שוטר למופת. הוא השאיר אשה ושני ילדים קטנים. המשטרה פתחה בחקירה.

הוארך מעצר 3 הישראלים החשודים בהשתייכות לרשת ההירואין שנחשפה בבלגיה

מאת נורית אמיתי, כתבת "הארץ" ברמלה

מעצרם של שלושת החשודים בארץ, בקשר לתפיסת שישה וחצי ק"ג הרואין אצל שלושה ישראלים בבלגיה, הוארך ביום שישי בבית משפט השלום ברמלה.

השופט אברהם בייזר האריך את מעצרם של רפי כהן, רני מרסיגו ושמואל שושנה (סוהר לשעבר) ב-15 יום.

סניגוריהם של השלושה, עורכי הדין ששי גז, גידה לידסקי ואריה כנרי דרשו לדעת את פרטי החומר החסוי שהוצג בפני השופט וקבלו על כך שבפעם הקודמת נודע להם על פרטי החקירה "החסויה" מהעיתונות.

הסוהר לשעבר שנלכד ברשת, שמואל שושנה, סיפר כי הכיר אחד החשודים במהלך תפקידו כסוהר ולא ידע שמדובר בפשע.

בשבוע שעבר נעצר אחיו של אחד החשודים, העצור בבלגיה.

טייטלמן יוצא לחופשה עד שיתבררו החשדות על שוחד והטרדות מיניות

מאת זוהר בלומנקרנץ כתב "הארץ" לענייני תיירות

סמנכ"ל משרד התיירות, אהרון טייטלמן, לא ישוב, ככל הנראה, לעבודה סדירה אלא ייצא לחופשה ללא תשלום עד שיתבררו החשדות נגדו על שוחד והטרדות מיניות.

אמש נודע, כי בפגישה שקיים מנכ"ל המשרד רפאל פרבר עם הממונה על המשמעת בנציבות שירות המדינה, אריה גולדרגר, נידונו דרכי הפעולה לגבי המשך העסקתו של טייטלמן. סוכם עקרונית, כי תינתן לטייטלמן האפשרות לבחור לצאת לחופשה ללא תשלום, כדי שלא יושעה מעבודתו.

במשרד התיירות סירבו אמש בדרג גבוה להתייחס לנושא.

היום, ליקוי חמה חלקי משעה רבע לארבע אחה"צ

(עז). ליקוי חמה חלקי יהיה היום בארץ. בדרום — דרגת הליקוי תהיה גדולה יותר. ליקוי חמה מלא יהיה ברצועה מזרחית לאי סנט. הלנה. תחילת הליקוי במרכז הארץ — ב-3.45 אחה"צ.

באופן חלקי יראה הליקוי מכל יבשת אפריקה, המזרח התיכון, דרום האוקיינוס האטלנטי, וחלק מאנטרקטיקה.

אבנרי שרם, ראש המרכז למידע אסטרונומי בירושלים, מציין כי בשום אופן אין לצפות ישירות בשמש בעין בלתי-מצויידת או דרך מכשירים אופטיים, ללא הגנה מתאימה מחשש עיוורון. יש להשתמש בפילטרים מיוחדים או בשכבות אחדות (לפחות ארבע) של תשליל פילם-צילום כהה. בטוח יותר להטיל את תמונת דיסקת השמש, המתקבלת בטלסקופ או במשקפת-שדה על גבי לוח מאחורי עינית המכשיר, ולעקוב אחר הליקוי בצורה זאת. ליקוי החמה הבא שייראה מישראל יחול רק בעוד 12 שנה — ב-11 באוגוסט 1999.

כשמשקיפים ממשרדנו החדש- דרום אפריקה כמעט נראית באופק.

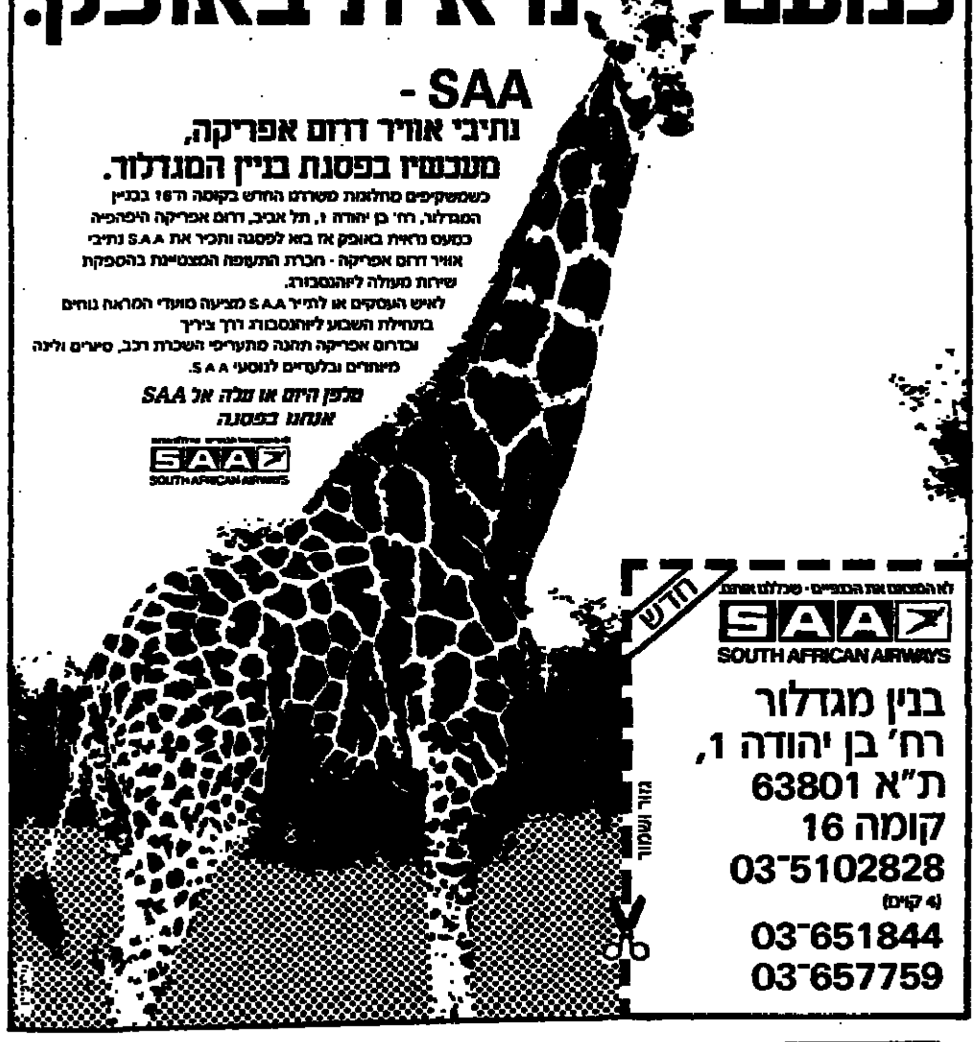

SAA - נתיבי אוויר דרום אפריקה, מעכשיו בפסגת בניין המגדלור.

כשמשקיפים מחלונות משרדנו החדש בקומה ה-16 בבניין המגדלור, רח' בן יהודה 1, תל אביב, דרום אפריקה היפהפיה כמעט נראית באופק אז בוא לפסגה והכר את SAA נתיבי אוויר דרום אפריקה - חברת התעופה המצטיינת בהספקת שירות מעולה ליוהנסבורג.

לאיש העסקים או לתייר SAA מציעה מועדי המראה נוחים בתחילת השבוע ליוהנסבורג דרך ציריך

בדרום אפריקה תהנה מתעריפי השכרת רכב, סיורים ולינה מיוחדים ובלעדיים לנוסעי SAA.

טלפן היום או עלה אל SAA
אנחנו בפסגה

SAA SOUTH AFRICAN AIRWAYS

חדש

SAA SOUTH AFRICAN AIRWAYS

בנין מגדלור
רח' בן יהודה 1,
ת"א 63801
קומה 16
03-5102828
(4 קוים)
03-651844
03-657759

הליברליזם החדש

שינוי - מפלגת המרכז
המרכז הליברלי
הליברלים העצמאיים

מזמינים את הציבור ל-

סימפוזיון מס' 2

שייערך במדרשה הליברלית ע"ש ד"ר פרדר בתל-יצחק בשבת ה-4.4.87

סדר היום:

10.00-10.30 התכנסות - כיבוד קל.
10.30-12.30 מדיניות ישראל בשטחים:
מנחה: יאיר חסלוי (שינוי)
צוות: אברהם פורז (שינוי)
ד"ר דוד זומר (המרכז הליברלי)
נסים אליעד (ל"ע)
12.30-13.30 ארוחת צהרים.
13.30-15.30 צורת המשטר ושיטת הבחירות.
מנחה: יוסף ריכטר (המרכז הליברלי)
צוות: ד"ר ישראל וינבויים (המרכז הליברלי).
צבי ניר (ל"ע), עקיבא מאיר (שינוי).

הקהל ישותף בדיונים. המעונינים להשתתף בסימפוזיון ירשמו במזכירות של אחת המפלגות. הסעה מאורגנת.

שינוי שינוי - מפלגת המרכז: לבונטין 19, ת"א טל. 614737

המרכז הליברלי מפלגת המרכז הליברלי: בית אל-על, בן-יהודה 32, ת"א, טל. 280843

לע המפלגה הליברלית העצמאית: רח' המלך ג'ורג' 48, ת"א טל. 287171

המפלגה הליברלית (בליכוד)

א.ג.נ.

הזמנה לישיבת המועצה הארצית

בעקבות החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב מיום כב' באדר תשמ"ז (23.3.87) ובעקבות ביטול כל צווי המניעה האחרים, שניתנו ע"י בתי המשפט בירושלים בתל-אביב ובחיפה, הריני מזמין בזה את חברי המועצה הארצית לישיבת המועצה שתתקיים היום יום ראשון, כח' באדר תשמ"ז (29.3.87) בשעה 16.00 במלון דן רח' הירקון 99 בתל-אביב.

סדר היום:

א. בחירת חברים נוספים לנשיאות המפלגה, על פי הצעת יו"ר הנשיאות (השלמת הרכב הנשיאות).

ב. בחירת חברים נוספים למרכז המפלגה (השלמת הרכב המרכז).

בכבוד רב,
יצחק קטעבי
יו"ר המועצה הארצית

(*) הכניסה לאולם תהא לחברי המועצה ולמוזמנים על פי התקנון בלבד: ההשתתפות בהצבעה על פי תעודה ממלכתית מזהה.

חברה כלכלית לירושלים בע"מ

מודה לצבור על האמון שנתן בה ורכש את המניות שהוצעו בהנפקה

החברה מודה לצוות המקצועי שעזר וסייע בהצלחתה:

מרכז הנפקה ויועץ	–	אמנון בן־עמרם, רו"ח
עורכי דין ההנפקה	–	גולדפרב, לוי, גניגר ושות'
		א. אברמזון ושות'.
רואה חשבון החברה	–	רפאל הלוי, רו"ח
שמאים	–	א. וינשטיין – ב. קציר
		ע. טור סיני
		ח. בריסקמן

דירקטוריון החברה והנהלתה

הארץ

יום א', כ"ח באדר, תשמ"ז
29 במרץ 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212, ת"ד 233 מיקוד 61001, פקס' 810012 — טלקס 33748

ירושלים: רחוב ההבצלת 2, טל' 224245־6, ת"ד 275 מיקוד 91002. חיפה: רחוב גורדון 20, טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה הדרי, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

מס שפתיים להסכמי קמפ דיוויד

ספק אם התאריך של החתימה על חוזה השלום עם מצרים, לפני שמונה שנים, היה זוכה לאזכור, לא כל שכן להבלטה, אילולא הודמן ג'ימי קארטר לבקר, דווקא בימים אלה, בבירות האיזור. נוכחותו הפנתה את המבט לאחור והדגבה את הפוליטיקאים במצרים ובישראל לתת לעצמם ולבוחריהם דין וחשבון הן על מה שהושג, בזכות לשני המסמכים האלה, והן על מה שעדיין ממתין להגשמה.

מצרים זכתה להחזרת ריבונותה על חצי־האי סיני ("אדמה ערבית") כולה. ישראל השתחררה מהסיוט של מלחמה ביותר מחזית אחת. למצרים, ההישג מחזק אותם במערכת ההתגוננות שלהם מול הגורמים בעולם הערבי המאשימים אותם על ששברו את חומת האיבה הכל־ערבית נגד מדינת היהודים. לנו, הכאב על אובדנה של פתחת רפיח, על יישוביה המשגשגים, אינו צריך לטשטש את בהירות ההכרה כי מצבנו הבטחוני היה בעייתי לאין שיעור יותר משהוא עתה, אילולא היינו מוכנים לשלם את המחיר היקר ההוא.

כפי שטען הד"ר בוטרוס גאלי, משמעות השלום המצרי־ישראלי עדיין אינה חורגת מגדר של אי־לוחמות ולא חסרים אצלנו מי שסבורים כי ישראל יכולה ואף צריכה להסתפק בכך. אבל יש מקום להעיר באוזניהם של אלה דווקא כי המצרים צודקים כשהם מצביעים על העובדה שהמלאכה, שהוחל בה בוועידת קמפ דיוויד, נותרה בלתי־גמורה: תכנית האוטונומיה לערביי הגדה המערבית ורצועת עזה לא מומשה עד כה.

ראש הממשלה צודק באומרו כי המצרים היו אלה אשר ברגע מסויים הפסיקו את המשא ומתן על הגשמת התכנית הזאת. אבל יצחק שמיר, אשר מדגיש ללא הרף כי הסכמי קמפ דיוויד עשויים לשמש בסיס מוצק להשתית עליו כל מאמץ לקידום היחסים בינינו ובין מצרים, משתיק את חלקו של מנחם בגין בהכשלת המשא ומתן ההוא.

עם זאת, אין בכך כדי לטעון שממשלות ישראל לא היתה רשאית או להתנגד להצעות המשלחת המצרית, אשר ביקשה לשוות לאוטונומיה את קווי דמותה של מדינה ערבית־פלשתינית מכל הבחינות, פרט לכינוי הרשמי. המצרים מצדם לא היו יכולים להשלים עם התפיסה של אוטונומיה החלה על התושבים בלבד, מבלי לתת להם סמכויות מסויימות גם על השטחים שהם גרים בהם.

כל עוד יוסיפו יצחק שמיר ואנשיו לדבוק בתפיסה זו של המושג, יקשה עליהם לשכנע את ההנהגה המצרית כי אין לה עילה לקובלנה על שישראל מתחמקת ממילוי שלם של המחוייבות שנטלה על עצמה לפני תשע שמונה שנים.

הלחץ המופעל על ישראל להסכים לוועידה בינלאומית הוא תוצאה ישירה של אי־מילוי המחוייבות הזאת. ההתרופפות המתמדת על הסכמי קמפ דיוויד מכריחה להתקבל כמס שפתיים בלבד.

אם ישראל רוצה שהשלום עם מצרים יהיה יותר מאשר הסכם אי־לוחמות, עליה לשנות את גישתה להסכמי קמפ דיוויד ומוטב לה שלא לזלזל ברצינות התלונה המצרית.

שלושה חורים בפרשת פולארד

חוסר הפיקוח המוחלט על הלק"ם וההפעלה החובבנית של פולארד נחשפו בוועדת החקירה של הכנסת

מאת זאב שיף

בעוד תקופה קצרה, כאשר ועדת המשנה לשירותי המודיעין העוסקת בחקירת פרשת פולארד תגיע להכנת מסקנותיה, היא תעמוד בפני שלושה עניינים מרכזיים, הנראים כשלושה חורים עמוקים, עליהם תמתח ודאי ביקורת נוקבת. זאת עולה לא רק ממי שהוזמן להעיד בפני הוועדה אלא בעיקר ממה שאמרו לחבריה. החשש הוא שהוועדה עושה עבודה טובה בהתחשב בהרכבה. יש לשים לב שלאחר ששמעה את העדים הראשונים החליטה הוועדה להזמין עדים חדשים ולהעמיק את החקירה. שלושת "החורים" בטיפול הוועדה הם: 1. היעדר פיקוח כלשהו על זרוע מודיעינית. 2. חלקם של אל"מ הממונים עליו מצה"ל. 3. ההפעלה החובבנית וחוסר הזהירות של פולארד.

בניגוד לפרסומים ורמזים שונים לא נתגלתה עד היום כל הוכחה, ישירה או עקיפה, שהדרג המדיני ידע על הפעלת פולארד, או שאישר הפעלתו של סוכן בשכר במודיעין הצי האמריקאי. עד כה לא העלתה כל עבודה ממשית המוכיחה את ההיפך. טענתי היא שאילו הדרג המדיני, והחשוב, היה מפקח כראוי על הלק"ם, הוא יכול היה לדעת על כך בשלב כלשהו. זוהי אולי השאלה החשובה ביותר שתעלה בחקירה. מה שמתברר יותר ויותר הוא, כי ההנהגה בפיקוח היתה נוראית. למעשה לא היה כל פיקוח.

רבים שואלים במה היה מקרה פולארד חריג. התשובה היא שהפעילו סוכן בשכר בתוך המודיעין האמריקאי, אך הוא לא היה חריג בכך שגם במקרה זה לא היה כל פיקוח על מה שעושה הלק"ם. חוסר ההתעניינות היה קיים לא רק בהיראכיה הפיקודית, אלא גם, קרוב לוודאי, לרוחב, בוועדות אחרות של קהיליית המודיעין או בוועדת ראשי השירותים, שהיו אמורים לדעת לפחות משהו. בפרשת פולארד היו שטענו כי גם חברי הוועדה לשירותי המודיעין שותפים לחוסר הפיקוח. זוהי טענה מוזרה, מה עוד שאינה נכונה גם עובדתית.

איש לא קם ואמר שאינו מצליח לפענח מה קורה בלק"ם. מקרה יוצא דופן אחד היה כאשר מרדכי ציפורי, כשהיה סגן שר הביטחון, הזמין עצמו לראש הלק"ם וביקש לפתוח תיקים. הדבר התקבל בהרבה אי רצון. בתום הבדיקה הגיע ציפורי לשר ויצמן כי לשם השלטת פיקוח של ממש אסור שראש הלק"ם ישרת בתפקידו יותר מדי שנים ויש לדעון הפיקוד. פרט למקרה זה אי אפשר לומר כי שר אחד טוב בעניין זה מהשני, או מנכ"ל המשרד מרעהו. אדם לא ידע כאשר הוחלט להפעיל את פולארד ועבדו עמו פגישות רבות. כשם שבגין לא ידע על כך למרות שהאיש החל לספק חומר רב. בשלב מסוים ביקש שמעון פרס כראש הממשלה לפטר את רפי איתן. אך הדבר לא הרג משאיפה כאשר התברר לו כי יש לכך התנגדות. המעניין הוא שרפי איתן עצמו לא טען שהדרג המדיני ידע. פרסם שאמר כי הוא אחראי על כל מה שקרה הנוטל על עצמו את הכל.

מעורבותו של איש צבא בכיר, אל"מ אביאם סלע, בפרשת הריגול היא לכאורה עניין אחר, אך למעשה גם היא נוגעת לשאלת הפיקוח אם כי מזווית אחרת. הפעם של הדרג הצבאי וכיצד הוא מדווח למפקדים עליו. זהו ה"חור" השני בפניו ניצבת הוועדה. אין ספק שסלע קיבל אישור לצאת לפעולה. השאלה היא מה ידעו הממונים עליו (הרמטכ"ל משה לוי, סגנו דוד עברי שהיה לאחר מכן למנכ"ל משרד הביטחון, ומפקד חיל האוויר עמוס לפידות) כאשר אישרו את השאלתו ללק"ם. האם היו ערים לאופי המבצע?

בעניין זה יהיה להוועדה קושי לקבוע את כל העובדות והפרטים. כך או אחרת, יהיו ודאי תמיהות על כך ששום דבר לא הועלה בפני השר ובפרט כאשר מביאים בפניו פרטים הרבה יותר שוליים. מסתבר כי לאל"מ סלע נאמר שלא לספר על המבצע לממונים עליו. (מקרה כזה אירע בעבר, כאשר בנימין בן אליעזר, שהיה מפקד הסיירת, שוגר לשליחות הראשונה ללבנון בבירות ונצטווה שלא לספר על כך למפקדו אלוף הפיקוד רפול). זאת בנוסף לשאלה כיצד נוצר הקשר הראשון בין סלע ללק"ם ומדוע דווקא בין איש צבא ללשכה שמחוץ למסגרת צה"ל.

מהופעתו של ראש השב"כ לשעבר, אברהם שלום, בפני הוועדה מסתבר כי היא נתנה דעתה גם לדרך בה הופעל פולארד מבחינה מקצועית. זהו ה"חור" השלישי שבפניו ניצבת הוועדה של אבן אבן היא תביע ודאי דעתה בנדון. כאן נתגלתה חובבנות בלתי רגילה בכל אחד משלבי המבצע. חוסר הזהירות הקיצוני שחקים. פולארד לא יכול היה שלא להיתפס. מה עוד שבמקביל סיפק לרעייתו מסמכים על סין העממית וזו התכוננה להשתמש בהם במסגרת עבודה בחברה ליחסי ציבור על מנת לזכות בקשרי עבודה אצל הסינים. אגב, גם ההאשמה נגדה במשפט אינה נוגעת כלל לישראל אלא למסמכים הסיניים.

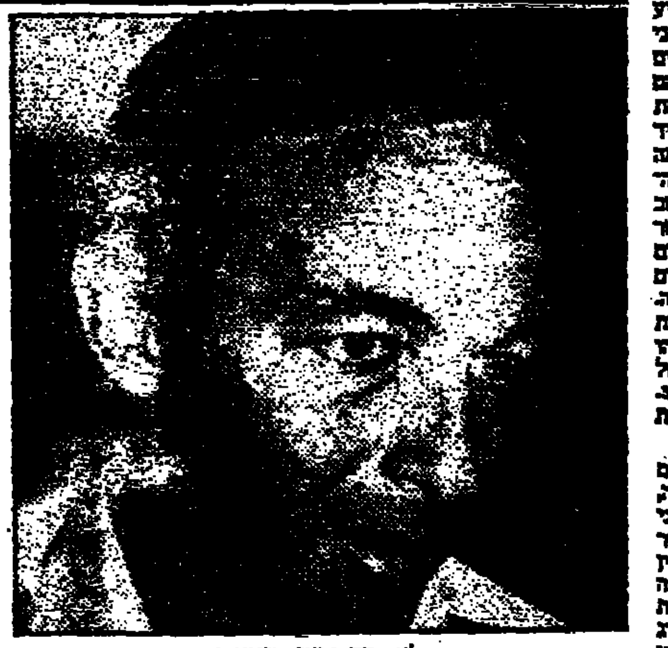

פלע: מה ידעו הממונים

דרום אפריקה, רגע האמת

כאשר מדינה קטנה מייצאת מוצרים ביטחוניים, חייבים הלקוחות להיות יוצאי דופן ביותר: מאיראן החומייניסטית, דרך משטרי הגנרלים בדרום אמריקה ועד למשטר הגזעני היחיד בעולם שלאחר 1945

מאת נחמיה שטרסלר

למרבה הצער הם צודקים. החלטת ממשלת ישראל מלפני שבועיים "לא לחתום עוד על חוזים חדשים עם דרום אפריקה בתחום הביטחון", אינה אלא כניעה ללחץ שהפעילה עלינו ארה"ב, וזה בדיוק מה שאומרים על החלטה זו, אנשי פרטוריה.

בארה"ב הבטיחו שהשבוע תתפרסם רשימת המדינות המקיימות קשרים צבאיים עם דרום אפריקה, וקיים החשש שישראל תעמוד בראש הרשימה. או אז עלולים כמה חברים מהקונגרס האמריקאי להציע קיצוץ בסיוע הביטחוני לישראל. וזה כבר רציני, כי מדובר כאן בכסף, וכסף מדבר אפילו ללבם של שלושת חברי מועדון ראשי הממשלה שלנו.

מבין השלושה מתבלט יצחק רבין. כששהה מכהנתו כשגריר בוואשינגטון, ונתמנה לאחר זמן לראש ממשלה, הבין מיד — לאחר ניתוח אנליטי — שהעתיד של ישראל קשור קשר בל יינתק עם זה של דרום אפריקה. לכן העלה ב־1974 את דרג הקונסוליה שלנו בפרטוריה, לדרגת שגרירות. אחר כך, ב־1976 זכתה ישראל לכבוד הגדול: לקבל לביקור רשמי את ראש ממשלת דרום אפריקה, ג'ון פורסטר, צעד שאף מדינה מערבית אחרת לא העזה לעשות. אז, באותן שנים, ניתנו הכיוון לגידול וצמיחה של התעשיה הביטחונית ואף אחד לא עשה את החשבון שכאשר מדינה קטנה משקיעה במוצרים כאלו, חייבים הלקוחות להיות יוצאי דופן ביותר: מאיראן החומייניסטית, דרך משטרי הגנרלים בדרום אמריקה ועד למשטר הגזעני היחיד בעולם שלאחר 1945.

כמה מוזר היה לשמוע, לא מזמן, את דבריו של הבישוף דסמונד טוטו, ששיבח את הרמה המוסרית של גולדה מאיר, לעומת המנהיגים שבאו אחריה. לשבח את גולדה על רמה מוסרית? אך מי שזוכר, יודע, שגולדה התנגדה — מתוך ראיית הנולד — להידוק הקשר עם דרום אפריקה. בתקופתה היו היחסים בשפל.

היום, ממשיך רבין לטעון נגד חרם על דרום אפריקה. הוא טוען שזהו הוא תקיים לא טוב — דווקא כלפי ישראל. על זה צריך היה לחשוב מראש, ובכלל, העולם אינו זקוק להצטרפותה של ישראל לחרם על דרום אפריקה, או להקיים אותו כלשהו, אם ברצונו לפגוע בה. על ישראל לא הוטל חרם עד כה, רק בזכות הוטו שמטילה מדי פעם ארה"ב באו"ם.

למתנגדים להפסקת היחסים עם דרום אפריקה יש נימוקים נוספים: "חיים שם 110,000 יהודים ואנחנו צריכים לדאוג לביטחונם". גם כאן האמת היא הפוכה. עצם העזרה של ישראל למיעוט הלבן, המדכא, מסכנת דווקא את היהודים. בבוא היום, כשהשחורים יעלו לשלטון, הם יתחשבנו בראש ובראשונה עם היהודים. ובכלל, כמה משונה לשמוע נימוקים כאלו מהנהגה שלא עצרה לחשוב לרגע על הנזק שייגרם ליהדות ארה"ב, אם וכאשר ייחשף פולארד.

מזימות בכל רחבי העולם

אך מגלגלי העיניים אינם מסתפקים בנימוק היהודי. יש עוד נימוק: "אנחנו מדינה קטנה". זה נכון. אנחנו באמת קטנים, אך מדוע נוכחים בזה דווקא עכשיו, ולא כאשר אנחנו ממלאים תפקיד של "מעצמה זוטא" במזימות בכל רחבי העולם, באיראן, בדרום אמריקה ובכלל. "מדינה קטנה", הם אומרים, "צריכה ללכת אחרי העולם המערבי. לא לעשות גלים. לא ללכת בראש המחנה". מעניין. כי כשהעולם שתק, כשהושמדו 6 המיליונים, צעקנו: איזה עולם ציני, איזה עולם אכזר, עולם מכוער לא ניקה אף פעם דוגמא, ועל זה התחנכנו ובזה אף התגאינו.

נימוק נוסף: "תהיה אבטלה בראה". זה נכון שיהיו בעיות תעסוקה מסוימות, אך הן יהיו רק בטווח הקצר, עד שימצאו שווקים חדשים, ועל זה ניתן להתגבר. אך מעתי בעיות תעסוקה מכתיבות את המדיניות? האם לא היה זה ישראל שזעקה כבר בעבר נגד מכירת טנקי לאופרד לערב הסעודית? האם לא שללה אז ממשלת ישראל את הטענה הגרמנית כדבר "בעיות תעסוקה" אצלם?

הטענה המרכזית נגד הקשר, מצויה במישור המוסרי. ישראל השופטת בימים אלו את איוואן דמיאניוק, והיהודים שהיו הקורבן של זוועות השלטון הגזעני, הנאצי, אינם יכולים לנהל קשרים תרבותיים, פוליטיים וצבאיים עם המשטר הגזעני היחיד שנשאר עלי אדמות. ישראל אינה יכולה להמשיך ולספק נשק לממשלה המשתמשת בו לרצח שחורים, שפשעם היחיד הוא שהם נלחמים שיכירו בהם כבני אדם שווי ערך.

בעשר דרגות נמוך יותר

המשמעות של קיום קשר עם מדינה כזו היא כרסום מתמיד, עד דק, בבסיס המוסרי שלנו. וזוהי מדינה שלא מאפשרת ל־85% מאזרחיה להצביע לפרלמנט, שלא מאפשרת להם להיות בעלי רכוש, שלא מוחלה עליהם את חוק לימוד חובה, שכופה עליהם לגור בפחונים בתנאים תת אנושיים, במובלעות, בשולי הערים הגדולות, שמשלמת להם שכר רעב, שהשירות הרפואי הניתן להם הוא בעשר דרגות נמוך מזה שניתן ללבנים, שכולאת אותם ללא משפט ושאף הורגת אותם.

מדינה שמקיימת יחסים עם דרום אפריקה אינה יכולה לבוא אחר כך לצעירי יהדות ארה"ב ולומר: "בואו, עלו למדינה בה מצבכם הכלכלי יהיה אמנם פחות טוב, אך תזכו לחיים עם משמעות, עם עקרונות, עם מוסר. תזכו למדינה עם "מותר" — לא ככל העמים".

אך למה ללכת רחוק? מה נגיד לאלה העומדים בתור הארוך אל מול שגרירות ארה"ב שברחוב הירקון כשאיננו יכולים להבטיח רמת חיים סבירה, וגם הרמה המוסרית יורדת.

וכמו כל עורך דין השולף את כל הנימוקים האפשריים, ראוי לשלוף כאן גם את ה"נימוק המעשי". לא להיגע תלה תהיה בקונגרס האמריקאי. גם שם הרגישו שזה לא ייתכן שלעולם ישלטו 4 מיליון לבנים על 22 מיליון שחורים.

רק לפני חודשים נפגש שולץ בראשונה עם נשיא הקונגרס הלאומי האפריקאי, אוליבר טמבו. גם הוא מבין שמאזן הכוחות בדרום אפריקה השתנה. ואם זה כך, האם לא יהיה זה נבון יותר שלא לחכות שנים ארוכות עד ש"החוזים ייגמרו", אלא לעבור כמה שיותר מהר, לצד שינבונו אפילו "קוקה קולה" ו"יב־מ" החליטו לצאת.

רבין נגד חרם

מבוקש: שגריר בארה"ב

אין להניח כי לאחר שישה חודשים ישלפו שמיר ופרס מהשרוול את המועמד המושלם שיהיה מתון ונאמן על שניהם

מאת עקיבא אלדד

התגרנות הפרת התחלת סביב מינוי השגריר מספר אחד של ישראל, היתה לסמנן מובהק מאין כמוהו של השיתוק הלאומי. מאז ספטמבר אשתקד, יותר מחצי שנה, מוקשות ביותר בתולדות היחסים עם ואשינגטון, יושב שם שגריר ישראלי על תקן של "ברווז צולע". ערב הרוטציה הפך המיועד לשר החוץ שמעון פרס, את החלפתו של מאיר רוזן לתנאי עיקרי למסירת השלטון ליצחק שמיר. המסר שהמסר אינו הפך ביקורו של השגריר נקלט היטב בממשל האמריקאי, בהנהגה היהודית ואף בשגרירות גופה.

אף אם עד אז נחשב רוזן עם המוצלחים בשגרירי ישראל בבירה האמריקאית, הרי שהמחלוקת הגלויה בין ראש הממשלה לשר החוץ בשאלת יורשו, לא השאירה לו שום סיכוי למלא כראוי את המשימות הנשבות שנקרו בדרכו, שלא בטובתה של ישראל. מוטב היה איפוא — דווקא במקרה זה — להקדים ככל האפשר את מינוי השגריר החדש. במקום זאת, הודיע פרס לרוזן (והודבון לשגריר) במברק קצר כי עליו להתייצב במשרד ביום ה' 1 במאי 1987 ושגריר חדש אין.

טענה צודקת בפי שמעון פרס כי מינוי שגריר היא פררוגטיבה של שר החוץ. צודק שמיר כאשר הוא רואה מועמדים שכאילו נשלפו מתוך רשימת מפלגת העבודה לכנסת. מה עושים בששניים צורקיסה פרס ושמיר כבר לימדו את הציבור שאין כמותם במצבים כאלה: לא בוער, זה יסתדר, יהיה בסדר. אם אפשר להיות ביותר עם מסר כפול בעניין הוועידה הבינלאומית, אפשר יהיה גם להיות בלא שגריר בבירה החשובה בעולם.

המגעים האחרונים בין שמיר לפרס בעניין השגריר מלמדים כי העניינים מסתובבים סביב זנבם. שוב מציע שמיר את חנן בראון שנפסל כבר בידי פרס ושוב מעלה האחרון על גס את כישוריו של יועצו המדיני ד"ר נמרוד נוביק. לדידו של שמיר היה זה כאילו הציעו לו את יוסי שריד. ובחלל ממשיך לרחף שמו של השר גד יעקבי, שהסיר את מועמדותו, וכמו תמיד, מסתר אבא אבן להגא יוקמות למנותו לשגריר. אגב, כך מוכיח כי את הוותיקן למעות יש למצוא קודם כל כאן, במערכת הפוליטית בישראל, ולא בשיקום השגרירות בוואשינגטון.

אפילו ישכנע פרס את שמיר להתום על מינוי שגריר מקרב אנשים המזוהים עם מפלגת העבודה, הוא יגרום בכך עוול לעצמו, לשגריר החדש וגרע מעל לעניין הישראלי אמריקאי. כבר התנסינו בשגרירים שראש הממשלה לא נתן בהם אמון. פרס עצמו מיעט בשעתו ואינו מרבה גם היום — במשרד החוץ — לעשות שימוש בשירותיו של השגריר רוזן. האמריקאים למדו עד מהרה כי הוא מעדיף את שגרירם בתל אביב, תומס פיקרינג, והשגרירות בוואשינגטון למדה לקרוא בעיתונים על התפתחויות חשובות ביחסי ישראל־ארה"ב. שמחה דיניץ אמר על כך כי "עם כל הכבוד לפיקרינג, הוא לא יכול לשמש תחליף לשגריר בארה"ב. כיוון שכאן אנו משחקים במגרש שלנו ושם בחצי שלהם, היכן שצריך לשחק על מנת להבקיע שערים".

כך חוזרים איפוא באותן מבצעי להבן בראון הישן והטוב, דיפלומט מקצועי, מתוך ברעותיו, המקובל לגמרי על שמיר בזכות יושרו ואמינותו. אולם, בימים האחרונים משדרים ידידי ישראל בארה"ב מסר ברור אל תשלחו אלינו איש שיזכיר כאן את פרשת פולארד. בראון ניצה אמנם בראיון למוסף "הארץ" את הכניעה ליצר ההרפתקנות הישראלי. הוא עצמו היה קרבן למעשה התרמית בהיותו איש הקשר בין מערכת הביטחון לחוקר המיוחד אהרון סלה, ודווקא משום כך בשבתו במשכן הישראלי הבכיר בבירה האמריקאית, הוא יבצית את המצב. בראון הוא כאמור בדרך כשרנות ומעלות, אולם הוא לוקה בהיסגת כל אימת שעליו להיחשף בפני קהל או מצלמה. פרשיות פולארד, איראנגייט, הדו"ח הצמד על הקשרים הביטחוניים עם דרום אפריקה ומחלוקת הלביא מביאים אותנו לא פשוט בפני השגרירות בארה"ב ביחסים עם הממשל, הקונגרס ויהדות ארצות הברית. ברם, לאחר שיחות עם משקיפים מנוסים השבים מארה"ב קשה להגזים בחומרת הכרסום במעמדה של ישראל בדעת הקהל האמריקאית וביונה מתוך שורות בלתי רחמניות. השגריר הבעיד באו"ם בנימין נתניהו, אינו יכול לשמש שסתום לכל סתם, מה גם שלאחר שנים כה רבות בארה"ב, גם כוכב תקשורת כמוהו, סובל משחיקה ומזוהה עם הממשל הישראלי הישן ו"המפשל".

אין להניח כי לאחר שישה חודשים ישלפו שמיר ופרס מהשרוול את המועמד המושלם שיהיה צעיר ומנוסה, מתון ונאמן על שניהם, מריצאי מסולה והכבב תקשורת. אם הוא היה במצבא, הוא היה מגיעים אליו זה מכבר. בימים אלה, כאשר הציבור נאלץ להשלים גם בהנהגה עם מה שיש, חבל לבזבז את הזמן בחיפוש אחר מה שאין. הזמן שלנו בוואשינגטון יקר מדי, חבל על כל רגע. יוזהה לכך גם רווח משני, שכן בהבילת השגריר צרודים גם מינויים חשובים אחרים (נציב שירות המדינה, יו"ר רשות השידור ה... שר המשפטים) שהקפאתם אינה תורמת אף היא לבריאותו של השירות הציבורי החבול.

בהסתדרות / יהודית וינקלר

המריחה

יממה בלבד לאחר תום הבחירות לוועדות הסתדרות המהנדסים, שהסעיר במשך זמן רב את צמרת ההסתדרות ואת סיעותיה הפוליטיות. נראה כי הכל עושים יד אחת ליצור את הרושם כאילו מדובר בזוטא שולי. שוק התקשורת המודרנית מוסיפה לעסוק בו, למרבה התמיהה. כבמטה קסם הכל הסתדר — מה שהוגדר ערב פתיחת הקלפיות כבחירות בלתי חוקיות, הפך לאקט דמוקרטי חוקי. הסכסוך בין הצמרת לבין המהנדסים התורים ונציגיו את שוס הפרישה מההסתדרות, נעלם לחלוטין. יצחק רז, מזכיר הסתדרות המהנדסים מוכן לומר לציטוט רק זאת: אנחנו מבחינו מוכנים לבטל את כל ההליכים המשפטיים בהם התחלנו.

אלמלא היה הנושא בעל אופי עקרוני, באמת אפשר היה לתמוה על התקשורת המוסיפה לדוש בו. אלא שצמרת ההסתדרות, ובראשם נציג מפ"ם אפרים לילוני, גילו כי פנקס הבוחרים של המהנדסים נוגד את תקנות ההסתדרות, משום שכלל לים כ מהנדסים שאינם חברי ההסתדרות. מאותו רגע החל מאבק משפטי ופוליטי נגד המהנדסים, במטרה לבטל את הבחירות או לפסול אותן בדיעבד.

אחר קיסר במליאת הוועד הפועל: הבחירות ייערכו על פי החוקה, משמע יצביעו רק חברי ההסתדרות. האיום היה ברור. אלא שלמחרת יום הבחירות פרסם דובר האיגוד המקצועי את ההודעה הראשונה שהעידה על השלמה מצד הצמרת עם העובדות בשטח. נאמר בה כי על פי דיווח שנמסר על ידי המהנדסים, הבחירות התנהלו על פי החוקה. משמע, ראשי ההסתדרות, ביודעם בוודאות כי הבחירות על פי תפישתם לא היו חוקיות, מסתתרים מאחורי הודעת המהנדסים, שרק ימים קודם לכן נפסלה על הסף הפרשנות שלהם ביחס לחוקיות הבחירות.

כדי להמחיש את הפסילה ראנה הנהגה ערב הבחירות לכנס את רשות השיפוט העליונה של ההסתדרות, זו הורה וקבעה כי רק עם הצגת הפנקס הארגה, פנקס החבר בהסתדרות, יש לאפשר להצביע. הודעת האיגוד המקצועי בעניין חוקיות הבחירות לא זכתה לפרסום בולט בעיתונות. לכן ראוי, למעורת היום דובר ההסתדרות לחזור ולפרסם הודעה בנוסח דומה — והיום הבעלה, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי ריוזה, כי הסתדרות המהנדסים דיווחה שהבחירות מתקיימות על פי חוקת ההסתדרות. רז, שנתבקש להגיב על ההודעה אמר קצרות: אני לא מוסמך להגיב. יש לנו יועצים משפטיים ויש לנו ועדת בחירות מרכזית. אני סומך על החלטותיהם.

אישית הוא רשאי להיות מרוצה — אף שרק 9000 מבין 32 אלף בעלי זכות בחירה הצביעו, 80% תמכו ברשימה בראשותו. היחוד העלול לערער את האידיליה בין המהנדסים לבין הצמרת הוא איש מפ"ם לילוני. בוועדה המרכזית ואולי גם בערכאות משפטיות הוא ינסה להוכיח את אי חוקיותן של הבחירות. כפי שטען מלכתחילה, ולהוכיח את הצמרת על התקפלותה ועל שהשאירה אותו בודד במערכה.

רכוש נטוש

בנובמבר 1981 המליץ מבקר ההסתדרות למזכ"ל דאז, ירוחם משל, להקים רשות מרכזית לנכסי ולא ניידי. גם ועדת מבקר ההסתדרות המליצה על הקמת הרשות הנ"ל, לצורך ניהולם היעיל והתקין של הנכסים ההסתדרותיים. כעבור שנתיים חזר וכתב יו"ר ועדת המבקר למזכ"ל: "יש לציין שוב את נחיצותה של רשות נכסים מרכזית להסתדרות, בהתאם להמלצת מבקר ההסתדרות". עתה, בדו"ח הביקורת השני של נפתלי בלומנטל, חוזר ועולה נושא הנכסים. להלן רק אחדים מהקטעים: "ישנם נכסים שמשמש מחוקנה של ההסתדרות עקב הזנחת הטיפול בהם, נמצאו מבנים ללא שימוש כשהם סגורים, ובחלקם מוזנחים. במקרים מסוימים נמכרו נכסים מבלי שניתן לכך אישור של הגורמים המתאימים. בחלק של מועצות פועלים שנבדקו לא נפתחו תיקי נכסים או ספר נכסים. נמצאו נכסים שלא הופיעו ברישומי מועצות הפועלים, ובמקרים אחרים לא היה בידי מועצת הפועלים מלוא המידע על כל הנכסים במקום. נמצאו נכסים רבים שלא הוסדר התיעוד הפורמלי. בנכסים שבשליטת חברת העובדים ותאגידיה נמצאו כי ברוב המקרים חברות אלו מנוהלות על ידי מועצות פועלים שונות בצורה לא מקצועית. ולמעשה כל מועצת פועלים מנהלת את הנכסים כראות עיניה. חלק מהמבנים הוקמו על מגרשים ללא הסדר פורמלי מספיק, וכתוצאה מכך לא ניתן לקבוע בוודאות את הזכויות המשפטיות לגבי חלק מן הנכסים. ועוד: לא נקבעו נהלים לטיפול בנכסים, לרבות אופן רכישתם, הכירתם ושכירתם, וכן חסר התיעוד הנדרש בתיקי הנכסים".

אלה כאמור קטעים מתוך ממצאים, שאינם מצביעים באורח מפורש בכמה מדובר, אך מכל אלה עולה תמונת בזבוז הפסדים בסכומי עתק, שאילו ניסה מישהו לנקוב בהם, אולי לא היו מזדעקים בהסתדרות כשם שעשו כאשר הליכוד ניסה להשוות את ההפסדים לפרשת ימת כבל"ל.

שוב הגימלאים על הכוונת

הניסיונות החוזרים ונשנים לעשוק את הגימלאים, בין אם מדובר בגימלאי קרנות הפנסיה ובין אם מדובר בגימלאים תקציבאים, קרי אלה המקבלים את הפנסיה מקופת המדינה או מוסדות ציבור, מקוממים אך אינם מעמידים את ההסתדרות על רגליה. היום תעשה ניסיון נוסף למחות על התנגדות האוצר לפצות את גימלאי שירות המדינה ב־26.7% שחיקה, שהוכרה על ידי ועדת משנה של ועדת הכספים. בבית הוועד הפועל ייערך כנס מחאה, בהשתתפות חברי כנסת שנתנו ידם לשרולה בנושא. עם זאת, על יסוד ניסיון העבר נראה, כי לכנסים מסוג זה השפעה מוגבלת למדי. המעורך שתוף לממשלה, בו שר האוצר נוהג כפי שהוא נוהג. יש בידיו כלים פוליטיים להפסיק את המעשים המדפיים הללו ולהניח אותו ולהחזיר לגימלאים. שגם עם קיצבאות מסודרות כמעט ואינם מסוגלים להתקיים בכבוד. הזלזול המשך באוכלוסיית הקשישים והניסיונות החוזרים לגזול את המעט שנותר בידם אחרי שנות עבודה רבות, הם תעודת עניות לתוכנה המוסרי של החברה הישראלית.

מצב־רוח / ב. מיכאל

עדות לכל עת

אני החתום מטה, מר. הנושא בתפקיד ראש ה..., הממונה על ...., מעיד בזאת עם יד על הלב כי בין התאריכים .... ל־........ נתתי הוראה ל........ ול־........ לבצע את הפעולות הבאות:

1 ....
2 ....
3 ....

הנני מצהיר בזאת, עם יד על הלב, כי לא דיווחתי לשר הממונה עלי מר........ או לכל שר אחר, או לכל אדם אחר הקשור באופן ישיר או עקיף אל הדרג המדיני, על המעשה שעל עשייתו הוריתי.

עם זאת, אני רוצה לציין כי כל אשר עשיתי, וכל אשר הוריתי, נעשה ברשות הסמכות, הנובעים הן מן הנוהג המקובל והן מתוך כתב־המינוי שנמסר לי בעת קבלת התפקיד. אני מפנה את תשומת־לבה של הוועדה למלה — "וכו'" — המופיעה בסוף סעיף מס' .... בכתב־המינוי שלי. סעיף המפרט את סמכויות וחוקי התפקיד. על־פי הבנתי, באה מלה זו להרחיב את סמכויותיי ואת מרחב־הפעולה שלי גם על פעולות מן הסוג שנן בשאלה־החקירה בוועדה זו.

כמובן אני מבקש להצהיר כי ביום, נפגשתי עם כבוד־השר .... ודיווחתי לו כי........ וכי........ ולכן ז. באותו מידי. אני רוצה לשוב ולהדגיש כי גם בשיחה זו לא הבאתי לידיעת השר שום דבר מפורש, המוזהל, ואכן, כבוד השר הודיע לי כי אין לו מושג על מה אני מדבר, ומכיוון שלא הבין את כל התנגדות, הסקתי מדבריו כי אני פועל ברשותו ובסמכותו.

בתאריך .... התחלף השר הממונה. במקומו מונה כבוד־השר .... כאשר נפגשתי עמו לשיחת־תדריך ראשונה, ביקשתי לדווח לו על כל פעולותיי. (כמובן רק באופן כללי). אך כבוד־השר קטע אותי ואמר: "תודה, אבל אני לא מעוניין לדעת שום דבר". מתוך דבריו הבנתי שהוא יודע הכל, ולכן אין צורך לדווח לו.

על־כן אני מבקש מן הוועדה הנכבדה לקבוע כי אין כל עילה להסיק מסקנה אישית כלשהי נגדי, או נגד כבוד־השר .... הממונה עלי, או נגד כבוד־השר הממונה על כבוד־השר הממונה עלי. אני חף מכל פשע — מכיוון שפעלתי ברשות ובסמכות. והם חפים מכל פשע — מכיוון שהם בכלל לא ידעו שהם נתנו לי את הרשות והסמכות על־פיה פעלתי.

אם יורשה לי, אני רוצה להציע לוועדה עצה ידידותית: אם בכל־זאת יוחלט בפעולות להעמיד אותי לדין, איאלץ לטעון בבית־המשפט כי המעשה נשוא־החקירה ככלל אינו חריג, וכבר היו דברים מעולם, לא פעם ולא פעמיים. אין ספק כי גילויים שכאלה יזיקו הרבה ביותר, הן למעמדה וביטחונה של ישראל, הן להמשך הפעילות התקין באיזור־הדמדומים הגדול הזולף של המדינה. אני משוכנע שהוועדה הנכבדה תעשה את כל הנדרש על־מנת למנוע פגיעה נוראה שכזאת בביטחון מדינת־ישראל.

לעומת־זאת, אקבל בהערכה ובהכנעה כל המלצה של הוועדה שתקרא לממשלה להקים לאלתר ועדת־פיקוח בין־משרדית לתיאום־ובקרה של הפעילות הבין־זהוויות המשלבת.

בתודה מראש: (—)

(כל עובדי המדינה הבכירים מתבקשים לשאת, בכיס בכל עת, טופס שכזה, עם כרזרי הדשימת תפקידים אלטרנטיביים בהם הם מעוניינים).

רנו סופר 5 אקספרס

עשה את ההשוואה בעצמך!

נתונים	רנו 5 אקספרס	מסחרית "X"	מסחרית "Y"
מנוע 1400 סמ"ק עם הצתה אלקטרונית	✓		
דלק 91 אוקטן	✓		
ארגז מטען אורגינלי	✓		
דלת פריקה ופתיחה בזווית 180°	✓		
גג אחורי נפתח למטען חורג	✓		
אפשרות להרכבת מגן	✓		
הגה קל עם כושר תמרון מצויין	✓		
5 הילוכים	✓		
כושר העמסה 525 ק"ג	✓		
ריפוד בתא המטען	✓		
שעון זמן אנאלוגי	✓		
הרכב המסחרי הנמכר ביותר מסוגו באירופה	✓		
מסירה מיידית	✓		

בוא לנסיעת מבחן.
לא תמצא מכונית כזו,
ברמה כזו ובמחיר כזה!

בני משה קרסו
■ תל־אביב טל. 627151 ■ חיפה טל. 727204
■ ירושלים טל. 226491 ■ באר־שבע טל. 70911
■ חיפה טל. 530296 ■ נתניה טל. 40404
■ ק. מוצקין טל. 887870

אין מחיר לאמינות
של RENAULT

מסכים ומסיכות / בעריכת מיכאל הנדלזלץ

משפחת צ'ונג והפילהרמונית

בעונת היובל סובלת התזמורת ממכת ביטולים, אבל גם מארגנת רסיטלים לאורחיה

כשפורסמה תוכנית עונת היובל של הפילהרמונית, עם השמות הנוצצים, אמרו כל המנוסים: יופי, בתקווה שלא יבטלו. תכניות היובל ויום ההולדת המאה של רובינשטיין עברו כמעט ללא ביטולים: הזמרת לוציה ולנטיני־טרזאני ביטלה, הבר קוסה שרה הישראלית מירה זכאי בתכניות היובל, ואילו עמנואל אקס שבר יד ושניה ולבנץ ולוהה בתגי בות רובינשטיין. בין שפע הכוכבים הדבר לא הורגש.

אך העונה נמשכת ולביטולים יש אפקט מצטבר. [illegible]

רסיטל של האורחים

אחד מהמבצעים שטרם ביטלו הוא מיונג־והאן צ'ונג הקוריאני. [illegible]

מיונג והאן צ'ונג, המנצח והפסנתרן, בחברת אחותו, הצ'לנית מיונג ואה צ'ונג ואחותו הכנרת קיונג מאה צ'ונג: השלושה המשולש

יצירות מופת בלבוש חדש בלונדון

מאת סאלי וייט

ג'ונתן מילר מחדש את פניה של "טוסקה" באופרה הלאומית האנגלית [illegible]

קצב אחר ובדידות גדולה

"תערוכה שחורה" של דן קדר ותערוכה רטרוספקטיווית של אורי ליפשיץ

מאת ציונה שמשי

[illegible]

מעשי אשף וירטואוזיים

מאת אורי אפשטיין

[illegible]

רביעיית ברטוק עם אמנים ישראלים

מאת הרי גולומב

[illegible]

מקדש מעט

מאת אורנה לנגר

[illegible]

תזמורת סימפונית חיפה HAIFA SYMPHONY ORCHESTRA

מנהל מוסיקלי: סטנלי ספרבר

קונצרט למנויים מס' 9

בחסות שגרירות איטליה והשיתוף המרכז לתרבות איטליה

סדרה 2 ר"ג

מנצח: נתן ייני

סולן: ג'ליו ויסקרדי (איטליה) — חליל

התכנית מיצירות: פרוקופייב, ויוואלדי, מוצרט, מנדלסון

קריית־ים בית נגלר מוצ"ש 4.4.87 שעה 20.30

אודיטוריום חיפה יום ב' 6.4.87 שעה 20.30

סדרה 1

מנצח: דב שרף

סולן: מיכל'ה קרולי (איטליה) קלרינט

בתכנית מיצירות: פרוקופייב, בוזוני, ובר, בטהובן,

אודיטוריום חיפה יום א' 5.4.87 שעה 20.30

כרמיאל היכל־התרבות יום ד' 8.4.87 שעה 20.30

פרטים: משרדי התזמורת רח' פבזנר 50.

ימים א'–ה' משעה 18.00, 6.30 יום ו' 8.30-12.30

טל' 04-660741, 04-671943

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

רחוב ביאליק 3, חיפה

טלפון מספר — 04-640775

הודעה עירונית 2/87

[illegible]

בן אהרון יחזקאל

מהנדס העיר

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

שלום דנינו

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

התנועה ליהדות מתקדמת בישראל

רחוב המלך דוד 13, ירושלים. 02-232444, 234748

מזמינה אנשי חינוך למיפגש מחנכים יהודים וערבים

במיפגש יוצגו התוכניות החינוכיות של התנועה בנושאי דמוקרטיה, דרקיום, סובלנות וקרוב לבבות. התוכניות זכו בפרס השלום של המרכז לתרבות עמים ונוער.

המיפגש יתקיים ב־9.4.87 — 7, בבית ההארחה "בית שמואל", רחוב דוד המלך ירושלים.

דמי השתתפות 35 שקל, כולל הרשמה וארוחת מלא.

פרטים נוספים:

ברוריה — 03-414961, או יואב — 04-936066

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי מרחבים

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק תכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור של הצבים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 111/03/8 שינוי מס' 6 לתכנית מפורטת מושב גילת [illegible]

לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל, והתנגדות תוגש בכתב בפירוט הנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

משרד המשפטים

מועצת השמאים

הודעה בדבר מועדי בחינות לפי תקנות שמאי מקרקעין (תכנית בחינות), התשמ"ז—1985[1]

1. בהתאם לתקנות שמאי מקרקעין (תכנית בחינות), התשמ"ז—1985[1], מודיעים בזה כי הבחינות הבאות בנושאים המפורטים להלן תתקיימנה במועדים שלהלן:

בחינות מוקדמות	התאריך	השעה
יסודות מדידה ומיפוי	ו' אייר התשמ"ז (5.5.87)	10.00
יסודות תכנון ערים	ו' אייר התשמ"ז (5.5.87)	12.30
לוחות שומה עריכתם ושימוש בהם	כ' אייר התשמ"ז (19.5.87)	09.00
יסודות הכלכלה משק ישראל	כה' אייר התשמ"ז (24.5.87)	09.00
סדרי שלטון ומשפט	כה' אייר התשמ"ז (24.5.87)	11.30
יסודות הנדסת בנין והנדסה אזרחית	כז' אייר התשמ"ז (26.5.87)	09.00
סופיות א'		
חוקים ופקודות	כט' אייר התשמ"ז (28.5.87)	09.00
עקרונות שומה — חלק א' (מבוא לתורת השמאות)	ג' סיון התשמ"ז (31.5.87)	09.00
* עקרונות שומה — חלק ב'	ד' סיון התשמ"ז (1.6.87)	09.00
סופיות ב'		
* השומה למעשה	יב' סיון התשמ"ז (9.6.87)	09.00

2. [illegible]

3. [illegible]

(1) ק"ת התשמ"ז, עמ' 235, תעמ' 496.

ד"ר אברהם צוק

יו"ר מועצת השמאים

חברת החשמל לישראל בע"מ

מחוז הדרום

מכרז 800/67/87

גיזום וכריתת עצים באזור נתניה

קבלנים הרשומים כחוק, בעלי נסיון רב וכושר ביצוע מעולה של עבודות גיזום וכריתת עצים בשטח עירוני מתבקשים להגיש הצעותיהם למכרז הנ"ל.

פרטים וטפסי המכרז אפשר לקבל במזכירות מחוז הדרום ברח' קרמנצקי 7 ת"א — חדר 203 טל. 03-263767 תמורת תשלום של 172.5 ש"ח. (כולל מע"מ)

את הטפסים אפשר לקבל עד יום 24.4.87 שעה 12.00.

החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הערה: משרדי החברה יהיו סגורים לרגל חופשה מ־12.4.87 ועד 20.4.87.

יריד הספרים הבינלאומי ה־13

בנייני־האומה, ירושלים

רבבות ספרים מכל קצווי תבל

בשבעים לשון ושפה — ספרי ילדים, אמנות, מדע, טכנולוגיה, מחשבים, ספרות יפה שירה ופרוזה.

היריד פתוח לקהל בימים:

שלישי 7.4.87 15:00–22:30

רביעי 8.4.87 15:00–22:30

חמישי 9.4.87 15:00–22:30

שישי 10.4.87 9:00–13:00

מוצאי שבת 11.4.87 19:30–23:30

ראשון 12.4.87 9:00–12:00

כרטיסים בקופות בנייני האומה

בחסות מפעלי נייר אמריקאים ישראלים בע"מ

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

יום האדמה — יום הפילוג

יום האדמה, שיחול מחר, השלושים במארס, הוא היום הלאומי היחיד של הערבים אזרחי ישראל. ביום זה, לפני אחת עשרה שנים, אירעו התנגשויות בין מפגינים וחיילים בכמה יישובים ערבים על רקע המחאה נגד הפקעת קרקעות. חשבון הדמים של ההתנגשויות היה ששה אזרחים הרוגים ועשרות פצועים ועצורים.

את היום הזה מציינים הגורמים הרדיקליים מדי שנה בעצרות ונאומים. בשנים האחרונות, מאז הופעת "התנועה המתקדמת", מנסים ראשיה להוסיף לעצרות ולנאומים נופך משלהם. פעם הציעו "קרן אדמה", מעין "קרן קיימת ערבית", שתפעל במשך כל השנה בהדרכה חקלאית, ארגון קואופרטיבים, הכשרת אנשי מקצוע, התרת זנים חדשים ונטיעת פרדסים. אך רעיון הקרן נראה לגורמים ביטחוניים צעד "מרגיז", ביחוד לנוכח כוונת המארגנים לגייס כספים לקרן זו מכל מקור אפשרי, ובין היתר מהאלמנטים יהודיים בחו"ל. עו"ד אומר כאמל אל ראוה, דובר "המתקדמת" והכומר ריאח אבו אל עסל, מנכ"ל התנועה, רותקו לדרכונים חדשים. גם התערבות הארכיבישוף מקסימוס, ראש הכנסיה האנגליקנית, לא הועילה לכומר אבו אל עסל, והוא לא הצליח לצאת את הארץ.

"המתקדמת" פנתה אל "הוועד הארצי" של ראשי הרשויות המקומיות" להצטרף לקריאתה להכריז על שביתה כללית. אבל ספק אם יימצאו רבים שיעשו בה שימוש.

תחרות בונה

אחת התופעות המוקרות לעין המבקר ביישובים ערבים בארץ היא הפער בין העיקון בבתי התושבים והלכלוך בחוצות וברחובות. במקרים רבים, הדבר מעיד על מחדלי הרשות המקומית ועל צמצום התקציבים הממשלתי מצבה לדאוג לתבוד את.

תושבי כפר כנא התבשרו השבוע על מועצה בתחום התברואה: המועצה המקומית גייסה את אוהדיה למבצע של ניקיון בכפר. הם סוללים כבישים ומדרכות, משפצים קירות מבן ומחליפים צנרת. המבצע נתמך על ידי חד"ש, חזית הפעולה הלאומית (בני הכפר), האקדמאים תושבי הכפר. המבצע נועד לשמש משקל נגד לתנופת עבודה אחר, שאורגן אשתקד על ידי "הגוש המוסלמי".

המועצה המקומית בכפר כנא ניסתה השנה למנוע הפגנה זו של הגוש המוסלמי תיוסתה לארגן מבצע כללי. הניסיון לא הצליח לבטל את תוכניות הגוש המוסלמים אבל תרם לכפר כנא תחרות בונה בין השמאל והימין מי ינקה יותר רחובות.

נצרת: עיצומים בביטוח הלאומי

בשלושים שנות קיומה של נצרת עילית עקרו את מושבם אליה הציתרים משרדים ממשלתיים, ששכנו קודם לכן בנצרת העיר. בין השאר עברו אל נצרת עילית משרדי הממונה על מחוז הצפון, בית המשפט המחוזי, לשכת מרשם התושבים, מינהל מקרקעי ישראל, משרדי רישום הקרקעות, ומשרדי הפיקוח על החינוך הערבי. ממקומות אחרים עברו לנצרת עילית משרדי מחלקת העבודות הציבוריות, ומקורות. אחד המשרדים שנותר אמנים לנצרת הערבית הוא הביטוח הלאומי. המוסד שוכן בבית כאה במרכז העיר. אבל משרדיו היו צרים מלהכיל את העובדים והקהל, ואז התעוררה בעיית האבטלה והחריפה בגליל בשנתיים האחרונות.

מובטלים מעיירות וכפרים בהרן לנצרת כדי למלא טפסים לקבלת דמי אבטלה או להבטחת הכנסה. עצבנותם של העומדים בתור מאמרבניין נהפכה למקור קבוע של חיכוכים. במקרה אחד ניסה אחד המובטלים להצית את המשרד. רבים טענו כי הם נאלצים להמתין שלושה וארבעה חודשים כדי לקבל את הסיוע מהביטוח הלאומי.

הנהלת המוסד נענתה ללחץ הציבור ועובדי המשרד, והחליטה לקבל את ההצעה של ועד העובדים בסניף נצרת ולהקים סניפי משנה בשפרעם, סכנין, ומגאר. במגאר נשכרו משרדים ונקלטו שבעה עובדים חדשים שנשלחו להכשרה בסניף המוסד בטבריה. המוסד לביטוח לאומי מבקש לספח את תושבי מגאר, עילבון וראמה לטבריה. גם בשפרעם נשכרו משרדים ובביטוח הלאומי מנסים לחפש "אבא" לסניף־המשנה של שפרעם.

כאן התעוררו עובדי הביטוח הלאומי בנצרת והעירו את תשומת לבה של מועצת פועלי נצרת לסכנה הצפויה להם עם כינון שלושת סניפי־המשנה וסיפוחם לסניפים אחרים. משרדי הביטוח הלאומי בנצרת יפסיקו להיות מרכז של אזור נרחב המונה 250 אלף אזרחים, ויאלצו להסתפק במתניתם. 85 עובדי הסניף ימצאו את עצמם ללא קידום, ומול סכנת פיטורים. מועצת הפועלים שמעה את קול הזעקה ומייד אישה בעיצומים.

מוחמד אבו אחמד, מזכיר מועצת פועלי נצרת, אומר כי נצרת זקוקה לכל מקום עבודה. "אחוז המובטלים אצלנו הוא הגבוה ביותר במדינה. לא נסכים בשום מקרה להורדת סניף הביטוח הלאומי בדרגה וצמצום מספר העובדים".

ועדת העבודה של הכנסת מינתה ועדת משנה מיוחדת לדיון במצב התעסוקה והאבטלה באזור נצרת. מהישיבה הראשונה נעדרו נציגי משרד התעשייה והמסחר (שהיו אמורים להשיב על הדרישה להעביר לנצרת מפעל של ... לצורכי השקעות). גם נציגי העירייה וחבר הוועדה לא הטריחו את עצמם לישיבה.

ל"קרן האדמה" מבאר אנשי "המתקדמת" תחליף זול. הם מגייסים מעט כסף, רוכשים שתילי זית ונוטעים אותם במשך חודש מארס, בהפגנה ובפעולה של ממש. מסורת זו, שהחלה לפני שלוש שנים, הולכת ומתרחבת.

השנה החליטו ידידיהם, אנשי חד"ש, לנקוט פעולה דומה. "ועד התלמידים הערבים", הנתון להשפעת המפלגה, החליט לנטוע עצי זית בחצרות בתי הספר בערב יום האדמה "כאות לדבקותנו במולדת".

"המתקדמת" מנסה להחדיר מנהג נוסף. אשתקד החליטה לקרוא לשביתה כללית לציון יום האדמה. אנשי חד"ש דחו את הרעיון וטענו שאין לו בסיס. חד"ש הצליחה. בשום יישוב ערבי בישראל לא היתה שביתה של ממש.

אבל אנשי "המתקדמת" מקווים השנה לתגובה חריפה יותר. משקיפים נוטים להטיל ספק בכך. לראיה: "המתקדמת" לא הצליחה להשתתף בבחירות לוועד הסטודנטים הערבים באוניברסיטה העברית בירושלים, וגם לא באוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע, ובאוניברסיטת תל אביב. הדבר אינו מעיד על הצלחת "המתקדמת" להכות שורשים בחוגים רחבים. הטענה שהבחירות היו בימים שמחנות הפליטים בלבנון הופגזו על ידי אנשי "אמל", הנוצרים על ידי חאפז אל אסד, וכי אנשי רק"ח נמנעו מלצאת בצורה ברורה נגד המשטר הסורי — מהווה תעודת עניות לפעילי "המתקדמת". הם לא הצליחו לנצל את חולשת אנשי "חזית הסירוב" כלפי חסותה של דמשק, ברגע של חולשה.

תשובה לשמואל תמיר

מאת משה שחל

במאמרו ובנושא את הכותרת "הסמכם נקים בית־משפט ממשלתי" ("הארץ", 18.3) תוקף שמואל תמיר את הצעת החוק שהעלינו שר התקשורת הפרופ' אמנון רובינשטיין ואנוכי לפני הממשלה, ואשר לפיה יוקנו לוועדות בירור סמכויות־עזר, כגון זימון עדים, השבעתם וחיובם למסור מסמכים וכדומה. מר תמיר מתריע, כי אם תתקבל הצעתנו, "תהא זו מהלומה כבדה שתנחת על שלטון החוק ופגיעה חמורה בזכויות האזרח ובמערכת המשפט הממלכתית".

האומנם כצעקתה? בדין הנהוג בישראל קיימים גופים שונים שלהם הקנה המחוקק סמכויות חיקור, וכהם ועדות חקירה. לכל הגופים תכונת יסוד משותפת: בידיהם נמסרה סמכות לבירור, חקירה ובדיקה, אך אין להם הסמכות להכריע בעניין שבו הם דנים. המכריע הוא מי שיזם את החקירה והוליש על קיומה.

את ועדות החקירה אפשר לסווג לשלושה סוגים: ועדת חקירה מכוח סמכות חקירה כללית, כמו ועדת בירור; ועדת חקירה מכוח חיקוק ספציפי, כמו ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה התשכ"ט — 1968, או ועדת חקירה לפי החוק השיפוט הצבאי תשט"ו — 1955; ועדת חקירה פרלמנטרית, מכוח סעיף 22 לחוק יסוד: הכנסת. מבין גופי החיקור הקיימים על־פי הדין הישראלי, ועדת חקירה משפטית יכולה להיחשב, מכל הבחינות, "דגם עליון" של מוסד החקירה בכללו. ואולם ראוי להדגיש כי בעצם הקמת כלי משוכלל זה לא נתכוון המחוקק לייתר את קיומם של גופי החיקור האחרים.

אלא שוועדת הבירור, שהיא כאמור יציר החוק הקיים, סובלת מחולשה בסיסית. אין בידיה סמכות לחייב אנשים להופיע בפניה ולהעיד עדות אמת או לחייבם להמציא לה ראיות ומסמכים. כפועל־יוצא מכך לא ניתן להחיל על ההליכים שלפניה את הוראות סימן א' לפרק ט' לחוק העונשין תשל"ז — 1977 בדבר שיבוש עשיית משפט, הכולל עבירות של עדות שקר, בידוי ראיות, עדויות סותרות, סירוב להעיד ועוד. בכך נפגמת יכולתה להגיע לחקר האמת. את עיקר טענותיו של מר תמיר כנגד הצעת החוק הנדונה אפשר לתמצת כשלוש: ועדת הבירור תוקם ע"י הממשלה, אשר תקבע את הרכבה ואת הנושא הטעון בירור; בפני ועדת בירור תישלל הזכות האלמנטרית לייצוג מקצועי ע"י עורך־דין של מי שעלול להיפגע; הקמת ועדות בירור משמעה הקמת מערכת בתי־דין ממשלתיים לצד המערכת המשפטית הקיימת.

מטשטש גבולות

אשר לטענה הראשונה, מן הראוי להדגיש כי גם כאשר המדובר בוועדת חקירה משפטית, הממשלה היא אשר מגדירה את העניין שיהיה נושא החקירה והיא בלבד רשאית להגדיר, להרחיב או לצמצם את נושא החקירה. אשר להרכב חברי הוועדה, אמנם נכון כי במקרה של ועדת חקירה משפטית המינוי הוא בידי נשיא בית־המשפט העליון ובראשה עומד שופט של בית־המשפט העליון או שופט של בית־המשפט המחוזי, או שופט כאמור בדימוס. וכי לעובדה זו יכולה להיות חשיבות בהכרת מעמדן והמוניטין של ועדות אלה. אך אין בשל כך בלבד כדי לשלול מכל וכל הקמת ועדת בירור במקום שהממשלה תחשוב כי ניתן להסתפק בגוף חוקר מדרגה פחותה.

אשר לטענה בדבר הפגיעה בזכות הייצוג המקצועי של נחקר, בטענה זו ובטענה השלישית בדבר בתי־דין ממשלתיים ניטשטשו כמתוכוני למר תמיר הגבולות שבין גוף חיקור לגוף שיפוטי.

בדרך־כלל אין הדין הנוהג בישראל מקנה לנחקר או לחשוד זכות ייצוג ע"י עורך־דין במהלך החקירה, והסיבה לכך נעוצה באותו הבדל שבין גוף חיקור לגוף שיפוטי. מתפקידו של גוף חיקור הוא לחקור, לברור, לאסוף ראיות ולהמליץ המלצות. אך אין לו הסמכות להכריע ולפסוק או לקבוע את אשמתו של הנחקר או החשוד. סמכות זו נתונה ייחודית לבתי המשפט. כך היה גם באשר לוועדת חקירה משפטית, עד שבעקבות לקחי ועדת אגרנט בא המחוקק בתשל"ג והקנה למי שעלול להיפגע מן החקירה או תוצאותיה זכות לעיין בחומר הראיות, להיות מיוצג ע"י עורך־דין ולחקור עדים, אף אם כבר העידו לפני הוועדה.

אמת, גם ועדת חקירה משפטית אינה בית־משפט. ההליכים בפניה אינם שיפוטיים ואין בממצאיה ובמסקנותיה כדי להרשיע אדם בפלילים; אך אפילו כך, יש בקביעותיה כדי יצירת נורמה מוסרית וציבורית. וכבר קבע בזמנו היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר, כי להמלצת ועדת חקירה שעניינה קביעת אחריות אישית למעשה או למחדל, משמעות משפטית ו"רק שיקול ענייני חוק חשוב במיוחד עשוי היה באופן עקרוני להצדיק דחייה או סטייה מהמלצות" (י' זמיר, "האם חובה לקיים המלצות הוועדה", "הארץ", 21.3.83). על כן מקובל עלי שלמי ועדת חקירה משפטית, תהא למי שעלול להיפגע ממסקנותיה הזכות להיות מיוצג על־ידי עורך־דין.

הליך מינהלי קצר

שונים הם פני הדברים באשר לוועדת בירור. האיל והיא מוקמת על־ידי רשות מינהלית לבדיקת עניין שבתחום תפקידיה, היא פועלת כגוף חיקור בלבד, וכמו כל גוף חיקור, אין עדות שנמסרה בפניו כשרה לשמש ראיה בהליך פלילי, חוץ מהליך בשל מסירת אותה עדות והוריג על־פי סעיף 10 א' לפקודת הראיות — ואין בממצאיה ובמסקנותיה כדי להרשיע אדם בפלילים. על כן איני רואה כיצד, במקום שהמדובר בגוף חיקור גרידא, שלילת זכות הייצוג של נחקר על־ידי עורך־דין במהלך החקירה הינה בבחינת פגיעה חמורה בזכויות האזרח. מדוע כאשר אדם נחקר במשטרה בחשד לביצוע פלילים ואינו זכאי לייצוג על־ידי עורך־דין במהלך החקירה, אין בכך כדי להוות פגיעה חמורה בזכויות האזרח?

ועדת בירור נועדה על־פי טיבה להיות הליך מינהלי קצר ויעיל לבירור סוגייה בתחום תפקידיו של שר או הממשלה. מתן זכות ייצוג על־ידי עורך־דין לוועדת בירור יגרום לסרבולה, כפי שאירע לוועדת החקירה המשפטית, בשעה שבפועל לא נגרם כל נזק לנחקר, באשר לא נקבע לגביו כל ממצא שיפוטי מחייב. אם יתגלגלו הדברים ואותו נחקר יועמד לדין בפני רשות שיפוטית מוסמכת, מוקנית לו הזכות להיות מיוצג על־ידי עורך־דין ושמורה לו הזכות לחלוק ולהתגונן מפני כל עדות, ממצא או מסקנה של ועדת הבירור, בטרם יוכרע דינו.

מיליון דולר לשמירת הנוף

סיור בתוואי החוצה את דרום שמורת מדבר יהודה שלאורכו הוקם מסוע האשלג מים המלח למישור־רותם ליד דימונה, מציג מפעל הנדסי מרשים שבצמצום פגיעתו בנוף הבראשיתי הושקע כסף רב. לשני קצותיו מתוכננים מוקדי תצפית וטיול

מסוע האשלג: לצורך לשמור על הנוף יש מחיר (צילום: עופר קובה, רשות שמורות הטבע)

מאת אלי אלעד

אחת החוויות שיש בכוחן לטשטש את המשברים האישיים, זומנה לנו בסיור לאורך תוואי מסוע האשלג החדש שהקימו מפעלי ים המלח במבצע הנדסי מרשים, ממפעליהם בסדום שעל חוף ים המלח אל מסוף צפע במישור־רותם, כ־10 ק"מ ממזרח לדימונה.

המסוע, שאורכו 18.5 ק"מ, ראשיתו בגובה של כ־400 מ' מתחת לפני הים בעוד תחנתו הסופית במסוף הרכבת ברומה היא בגובה של יותר מ־400 מ'. כך שהוא מתגבר בדרכו על הפרשי גובה של יותר מ־800 מ'. זהו אחד משלושת המסועים הארוכים בעולם, ובכך הדישב הנדסי הוא מוכיח בפעל בשטח שאכן אפשר לבצע בארץ מפעלים הנדסיים מורכבים העוברים באזורים רגישים, תוך מיעוט יחסי של הפגיעה בנוף.

אכן, ציונות של שנות האלפיים הממלאה את הלב באוזן בהקמת המסוע, שנכנס לפעולה באמצע מרס, הוחל באפריל 1985. על־פי המתוכנן, היו עבודות הקמתו אמורות להימשך 22 חודש, ובניגוד לכל המקובל בארץ באשר לעמידה בלוחות־זמנים — הוכיחו כאן מפעלי ים המלח כי ההולדות שהיתה מנוות בעיש הקמתם שומרת על הגבלות, והמפעל הצליח של ניצול אוצרותיו הטבעיים של ים המלח ממשיך לעשות חיל. יתרה מכך: בתקציב המתוכנן להקמת המסוע נחסכו כ־3 מיליוני דולר במהלך הביצוע בשטח, ובסך הכל המתכנה השקעה ב־35 מיליון דולר והתוצאה מרשימה.

שיתוף פעולה ורצון טוב

הדיונים וההתלבטויות בטרם ההחלטה על הקמת המסוע התמשכו זמן ניכר. ראשית יצוין, כי המסוע החדש מיועד להעביר כ־80 אחוז מתפוקת המפעל בקטע התעבורתי הבעייתי של המפעל, והבך להסוך סכומים גדולים שהוצאו על צי גדול של משאיות כבדות במבצע 280 טכב־הובלות כימטה. צי זה, של חברת מפעלי הובלה, שגם היא מהמתכנת של תאגיד כימיקלים לישראל (כי"ל), עשה כל יום את דרכו על פני הכביש המרכזי לאילת, שהוא בעייתי מבחינה טופוגראפית, עם עליות, ירידות וסיבובים קשים. עתה יתפנה הציר מהרכב הכבד העיקרי שנסע עליו ואשר יצר נפח תנועה גדול.

מכל מקום, כאשר נשקלו החלופות השונות להובלה חלופית לרכב הכבד, דובר בעיקר בשתי אפשרויות: מסילת רכבת או מסוע. לאחר התלבטויות ותחשיבים כלכליים כי המסוע עדיף. בשלב זה פנו אנשי מפעלי ים המלח ל"בעל הבית" של השטח — שמורת מדבר יהודה — שאותו צריך היה המסוע לחצות: רשות שמורות הטבע. כאן היו דיונים ארוכים ונתקיימו שורה של סיורים בשטח. עמדת הרשות היתה כי יש לבחון את התוכנית בפועל, ואם יידרש, תסייע הרשות לביצוע התוכנית, תוך הצבת שורה של תנאים קפדניים כדי למזער ככל האפשר את הפגיעה בנוף הבראשיתי של מצוק ההעתקים ושל דרום שמורת מדבר יהודה. בעקבות כך סוכם להפעיל ארכיטקט נוף, שייקבע על־ידי רשות שמורות הטבע. נבחר לכך שלמה אהרונסון, שלרשות היה ניסיון בעבודה עמו בפרויקטים קודמים, בעיקר בהיערכות המחודשת של צה"ל בנגב לאחר הסכם השלום והנסיגה מסיני.

בני"ס היתה הזרה של ממש. ראשית נציין כי הרושם הכללי של המסוע הוא אריה: כעין יד נעלמת שנטלה סכין עוקצית והתבה פס ישר ונקי ברוחב של כ־10 מ' המתמשך מתחתית האופק ועד סופו. כמעט אין שבסים: כאילו מישהו ביצע כאן עבודות באמצעות מלקטת עוקצית. זהו עדיין בשלב שלפני הליטוש האחרון לסילוק הטמעה של המסעפים בשטח. לאורך המסוע — מערכת גשרים מרשימה. הגשר הגדול והעיקרי הוקם במקום שבו צריך היה להתגבר על המצוק הבראשיתי המתמשך ומתנשא לכל אורך חוף ים המלח: מצוק ההעתקים. כאן נבנה גשר פלדה באורך של 300 מ', המטפס בתלילות אל תוך המצוק שנתחר בכבכון לצורך ביצועו של תוואי המסוע; התוואי כולו בגוון צהבהב־לים, המסייע להשתלבות־בשטח.

לשם העמדת הגשר וכדי לשמש כדרך שירות, נפרץ כאן מעלה תלול, המתגבר על המצוק. מעלה זה יהיה מחוץ לתחום לקהל, שיוכל להגיע עד למרגלותיו, מקום שם מתוכננת הרשות להכשיר, יחד עם מפעלי ים המלח, מצפור המאפשר מבט יפה מאוד אל המקום הרגיש במפגש המסוע עם הטבע.

לאחר שהוא מטפס במעלה בזווית של כ־20 מעלות, נמשך תוואי המסוע על פני שורה של גשרים וחציבות, חוצה שורה של ערוצי נחלים וכהם נחל ארנון, עובר לאורך אפיק נחל פרס ולמרגלות הר צבעים, חוצה את בקעת צבעים ומסיים במישור־רותם.

כדי לאפשר לציבור הרחב להתרשם מייחודו של מפעל המסוע וגם לבקר ברחוב שמורת מדבר יהודה, ייבנו יחדיו מפעלי ים המלח ורשות שמורות הטבע תוכנית למערכת דרכים משולשת שתאפשר הגעה לכל רכב — עד למסוע למרגלות הר צבעים, שבראשו יוכשר מצפור. מפסגת הר צבעים המתנוסס לגובה של 462 מ' מעל פני הים נשקפים ל־360 מעלות הנופים המרהיבים של מדבר יהודה, ים המלח, הרי מואב האדום לרבות השפך של נחל זרד ונאות המדבר אזופי (צוער הקדומה), וכן דימונה, קמ"ג והכור, עדה, וכס התירה והכמובן המסוע. רשות ודרכים משולשת זו תבחון את הקהל הן למצפור והן לטייל בנחל פרס ובנחל אשלים.

עץ השיקמה השורד

אומר מנכ"ל מפעלי ים־המלח, אריה שחר: לצורך לשמור על הנוף יש מחיר. התענוג הזה עלה לפם ישראל ולמפעלי ים המלח מיליון דולר מכלל ה־35 שהושקעו בפרויקט כולו. על־פי דרישת רשות שמורות הטבע וכדי לא לפצוע בצורה דציגית את המצוק, היה צורך להסיטו מתוואי הסכבי יותר מבחינה הנדסית שתוכנן לו, וכן להקים מערכה של גשרים שהוליש את הפתרון ההנדסי הזול יותר של חיתוך בתוואי השטח הבולטים ומילוי בעפר של המקומות הנמוכים. גם עץ שיקמה אחד השארנו, ולצורך כך נאלצנו לזוז מעט הצדה. אנו באים על כך", מטעים שחר.

לשאלה מדוע נקראת תחנתו הסופית של המסוע במישור־רותם בשם מסוף צפע (מכאן ייפרק האשלג שיגיע במסוע אל קרונות הרכבת שיובילוהו לנמל אשדוד), בעוד נחל צפע רחוק יחסית מהמקום, אומר שחר: גם אנחנו התלבטנו בנושא זה. אם היינו צריכים לתת לו היום שם, בוודאי היינו בוחרים בשמו. אולם השם הזה, מסוף צפע, השתרש ונשארנו עמו.

מוסיף מנכ"ל מפעלי ים המלח: אנחנו מייצרים כיום אשלג בהיקף של 2.1 מיליוני טונות בשנה, שמתוכם 300—400 אלף טונות מיוצאים דרך נמל אילת. ההובלה לאילת מתבצעת במשאיות, מים המלח. בעתיד, אם המדינה תחליט להאריך את תוואי מסילת הברזל מנחל־צין לאילת, יועלה כל האשלג ממפעלי ים המלח באמצעות המסוע למסוף צפע ומשם יוטען לרכבת שתובילו לשני הנמלים: אשדוד ואילת. שחר מוסיף כי בעתיד עשויים מפעלי ים המלח לעבור לשריפת פחם בדרך ריום, שיוליכו את הולק הגולו־כיום. המסוע מתוכנן כך שיוכל במקביל להעלאת האשלג מים המלח לצפע, להוריד למפעלים את הפחם שיידרש לצריכתם. פעולה שתגביר את יכולתו, הרווח למשקל־הצבר של השטח היורד. והשקעה במסוע מתוכננת לכסות את עצמה בתוך 7–6 שנים, ואורך חייו נאמד ב־30–40 שנה.

כשר ההובלה הכרבי של המסוע הוא כ־4 מיליוני טונות אשלג בשנה, בעוד שכיום הוא ינוצל במחצית כושרו. לכן, מציין שחר, יוכלו הירדנים בעתיד, ברוך להסכם שלום או לכשיושג, להשיג חיסכון אדיר על־ידי שימוש בכושר העודף של המסוע הישראלי להעברת האשלג המיוצר במפעלם, הממוקם מעברו השני של ים המלח, לנמל אשדוד. כיום מוליכים הירדנים את האשלג שהם מפיקים לנמל עקבה, ומשם הוא מוטען על גבי אניות ומקיף את חצי־האי סיני בדרכו לתעלת סואץ ולים התיכון.

מסיים שחר: הגורם הלוגיסטי בעלויות מפעלי ים המלח תופס כיום מקום נכבד. אנחנו מחפשים כל הזמן אחר דרכים להוזיל את השינוע ממכרה הכי עמוק בעולם לצרכני האשלג שלנו ברחבי העולם. החיסכון שיושג עם המסוע החדש יהיה גדול מאוד.

תיבת נח ביריד ברלין

חוסר ארגון ותקלות של הרגע האחרון מנעו מהביתן הישראלי הפקת מלוא התועלת מן היריד הגדול והחשוב

מאת זוהר בלומנקרנץ

מערב ברלין

ספק אם נח היה מעלה בדעתו לפני המבול, כי יבוא יום ותיבתו תייצג את מדינת ישראל ותוצב ביריד תיירות בין לאומי במערב ברלין, כאשר שוטרים במדי צבע זית מאבטחים אותה. זוגות זוגות ניצבו באמצע החודש חיות הקרטון בפתחה ועל סיפונה של התיבה בביתן ישראל ביריד התיירות הבין לאומי "אי. טי. בי." בברלין שבמערב גרמניה. סביבה הוצבו שמשיות בצבעי צהוב וכחול, ששימשו את גורמי התיירות מישראל, אשר השתתפו ביריד התיירות השנתי הגדול והחשוב ביותר בעולם בענף התיירות. "הגיע הזמן שישנו את התפאורה להצגת תרמיתה של מדינת ישראל. מזה שלוש שנים שתיבת נח והשמשיות מייצגות את ישראל כלפי גורמי התיירות בעולם", אמרה ציפי שלמה, נציגת חברות התיירות "הוליליגר איסט־ריארגנבמורס". "אנו מודעים לבעיה. ברעיוננו לערוך דיון מסכם, ויתכן שנשנה את צורת ביתן ישראל לקראת השנה הבאה". אמר בתגובה אלי ניר, נציג משרד התיירות במערב גרמניה.

אלי ניר: צורך בשינויים

תופעה תמוהה אשר נחשפה בביתן ישראל ביריד הבין לאומי. לדברי יעקב בן, מנהל הביתן ונציג התאחדות המלונות, היא השתתפותם של גורמי תיירות מישראל אשר לא שכרו דוכן או שטח, לא שילמו את דמי ההשתתפות בסך 6000 מארק גרמניים, ובכל זאת באו ויצאו בביתן הלאומי כבתוך שלהם. הם אף קבעו פגישות עם גורמי תיירות מקומיים בביתן, ו"ראילצר" גורמי תיירות מישראל, אשר שילמו עבור השתתפות ואשר עימם יש להם קשרי מסחר, לאפשר להם להקל בשטחים את המגעים המסחריים עם נציגי התיירות מישראל, אשר תפסו, כדברי כץ, "טרמפ" על המשתתפים האחרים והיו לדבריו נציגי חברות כמו: "אפשר טורס", "פליגה", "אי־של", "דוד" וחוד עמיאל מחברת "אג. אר סי."

מאה ועשרים מדינות מכל רחבי תבל נטלו השנה חלק בתערוכת התיירות. כל מדינה וביתן התיירות הלאומי שלה. ניתן היה לחזות בשפע של כרזות, תמונות, דגלים, תלבושות לאומיות ואטרקציות מיד חוזות, שנועדו למשוך את תשומת לב הקהל ואת גורמי התיירות האחרים. להלכה, אומר היריד לשמש אחד המקורות הראשיים לקשירת קשרי מסחר בין לאומיים בתחום התיירות בין גורמי התיירות במדינות השונות. למעשה, הפך היריד, כך לדברי המשתתפים בו, "להצגה אחת גדולה", בו המפגשים החברתיים מהווים את החלק העיקרי, או כפי שהגדיר זאת יהיעם פרנקל, נציג רשת האחווה בקיבוצים: "באים לכאן כדי לראות ולהיראות". לדברי ראיימר דיישרכי, מהמנהלה המארגנת של היריד ממערב גרמניה מלכתחילה לא היתה בכוונת המארגנים ליצור אירוע המיועד אך ורק לתוכניות חוזים מסחריים.

ואכן, ששת ימי התערוכה גדושים באירועים חברתיים של קבלות־פנים וארוחות ערב הנערכות על ידי נציגי המדינות וגורמי התיירות השונים, המתחרים ביניהם על היכולת להיות אטרקטיביים ומושכים יותר. משרד התיירות בשיתוף גורמי ענף התיירות בארץ אירגנו בערב הראשון לתערוכה "ערב ישראלי" — ארוחת ערב חגיגית במלון "פאלס", אליו הוזמנו בעיקר גורמי תיירות ממערב גרמניה, דווקא בערב זה בלט אי הסדר באירגון, ובכניסה לאירוע. אם נועד הערב ליצור קרבה בין גורמי התיירות מישראל לבין האורחים, הרי שגם כאן היתה החמצה. האורחים ישבו סביב שולחנות נבדלים מן השולחנות סביבם הסבו הישראלים.

בנוסף לאירועים החברתיים, הנוצצים, התקיימו במסגרת התערוכה סמינרים מקצועיים ומסיבות עיתונאים בנושאי תיירות מגוונים. לדברי פיטר קופהאן, האחראי מטעם ההנהלה המארגנת של היריד על נציגי כלי התקשורת, 1800 עיתונאים מכל רחבי העולם סקרו את התערוכה. גם בעניין זה נראה, כי מדינת ישראל החמיצה הזדמנות להפיץ את מסר התיירות שלה בין מדינות העולם. למסיבת העיתונאים שכינס משרד התיירות בשיתוף גורמי הענף הוזמנו רק עיתונאים מגרמניה. לדברי ניר, חל שינוי בתכנית המקורית כאשר מנכ"ל משרד התיירות, רפאל פרבר, אמור היה להגיע ליריד ולהציג את הנושא באנגלית לפני העיתונאים. אולם המנכ"ל מישראל ביטל ברגע האחרון את השתתפותו ביריד בשל התפתחויות במשרד בירושלים, שהיו קשורות באותם ימים למעצרו של הסמנכ"ל לאמרכלות של המשרד, אהרון טייטלמן.

למרות שהתערוכה במערב ברלין היתה בנושא תיירות, היא לא נעדרה סימנים פוליטיים המאפיינים את רוח התקופה והיחסים הבין לאומיים. ליד ביתן דרום אפריקה אשר היה במרחק לא גדול מביתן ישראל, התקיימה מדי יום הפגנה של צעירים מקומיים אשר מחו כנגד האפרטהייד במדינה זו. ביתן סין העממית, אשר היתה זו לה השנה השנייה להשתתפותה בתערוכה, זכה אף הוא לתשומת לב והתעניינות רבה מצד מבקרים וגורמי תיירות. משחקי אולימפיאדת סיאול שיתקיימו בשנה הבאה, משכו אף הם את התעניינות הקהל לביתן הדרום קוריאני. ברית המועצות על גרורותיה המזרח אירופאיות היו אף הן מיוצגות בתערוכה. אולם בעוד כל אחת ממדינות הגוש הקומוניסטי הקימה ביתן לאומי משלה, בו נטלו חלק נציגי חברות התיירות הממשלתיות, העדיפה ברית המועצות להשתמש בנציגיה המוצבים דרך קבע במשרד הנסיעות "אינטוריסט" במערב ברלין, המתמחה בנסיעות לברית המועצות. ביתן התיירות של ניקרגואה, זכה אף הוא להתעניינות יתרה, במיוחד מצד נציגי כלי התקשורת המקומיים. לדברי מרסה בירגס גוזמאן, מנהלת השיווק של האירגון הלאומי של סוכני הנסיעות והתיירות של ניקרגואה "סוור ניקא", עושים הצבא והממשלה במדינתה הכל כדי לאבטח את שלום התיירים הבאים למדינה. היא גם הוסיפה וציינה, כי ידוע לה על ישראלים אשר ביקרו במדינתה כתיירים. לטענתה, מדי שנה מבקרים את ניקרגואה כשלושים אלף תיירים. התיירות בניקרגואה נמצאת בתנופת פיתוח, והשנה אמורים להפתח ארבעה עד חמישה בתי מלון חדשים מפוארים במנגואה הבירה. גוזמאן סבורה, כי פרשת מכירת הנשק לאיראן בה היתה מעורבת ישראל ונושא העברת הכספים לקונטראס, לא השפיעה על תנועת התיירות לניקרגואה מהמדינות שהיו מעורבות בפרשה.

שקוע בעולמו

איך יגיב קדאפי על תבוסת צבאו בחזית צ'אד בתחילת השנה? שאלה זו טורדת מנוחה לא רק בצ'אד ובפטרוניתה, צרפת

מאת ז'אן דה לה גאריוויאר

Le Monde

מיוחד ל"הארץ"

מאז נפילתה של פאדה בתחילת השנה, העלתה השאלה איך ינקום הקולונל קדאפי את נקמת התבוסה הזו והגבעו החששה מפני מיתקפת־פתע שבצבא צ'אד הצעיר היה מתקשה להתמודד איתה. אולם פעם נוספת הוכיח שליט צ'אד, איסאן האברה, את כושרו כמצביא והפך את הקערה על פיה. לטובתו. בסיס וואדי דום נפל בידי הצ'אדים מכיוון שרוב החיילים הלובים יצאו ממנו לכיבוש־מחדש של פאדה ונבלמו בדרכם על־ידי צבא צ'אד.

האירועים האחרונים היו תוצאת הקרבות הקודמים באאוזי. טור לובי ראשון יצא למיתקפה בין וואדי דום לבין פאדה ב־18 במארס, לדברי מקור צרפתי צבאי. נהרגו 450 מחייליו של קדאפי והושמדו 30 טנקים מדגם טי־55. הצ'אדים, שככל הנראה קיבלו מידע מעודכן מיחידות־הולדן שלום או מהצרפתים, שבידיהם אמצעי ציתות ותצפית מתאימים, התארגנו במערך צבאי שאיפשר להם להרוס טור לובי שני, שבא מאוזו מדי לעזרת היחידות הראשונות. מאזן־הרוגים השני: 350 הרוגים לובים, 120 שבויים, עשרות כלי־רכב שנהרסו או נתפסו.

בפאריס התברכו בניצחון משמעותי זה, אך בכך ובכי הרגישו כי אסור להאברה ליטול סיכונים פזיזים באופוריית הניצחון שלו. לפתוח בהתבסאויות הרשמיות לא קוראו לך הצרפתים להמשיך ולתקוף, אבל שליט צ'אד עשה בכל זאת "הימור מסוכן", לדעת מקור צרפתי צבאי. הוא ציוה על אנשיו לפרוץ לעבר וואדי אום בלידרבר קלים, בלי להשאיר לאויב זמן להתאושש. ב־22 במארס, בשעה חמש בערב, הוכתר ההימור בהצלחה. כ־1,200 הלובים בבסיס ומבין כ־5,000 החיילים ששהו בו לפני צאתם של שני הטורים שהוסלו נהרגו. האחרים ברחו לכל הכיוונים, כפי שכבר קרה בפאדה. כפי שמתארים זאת אנשי הצבא הצרפתים, ניצחון זה בא כהפתעה.

בפאריס נכנסים לאקסטאזה מכישוריו האסטרטגיים של איסאן האברה, בלווית הרגשה כי זוהי מבצעת מעין־העזר הצרפתי בטווח הקל על מלאכתו. מדגישים גם כי השתתפותה של צרפת בהכשרת צבא צ'אד מזה כמה חודשים עזרה לתלמידים מכשרים אלה.

נשאלת השאלה אם — בלי שמפרים תאמר זאת. כדי לא לשאת באחריות במקרה של כישלון בעתיד — צרפת לא היתה מעורבת יותר מכפי שהיכנבה כאשר נשלך מחו"ש הלי־המשלוח "יצר" בצ'אד. איך זה מתקבל על הדעת, שחיילים צרפתיים השתתפו בצורה ישירה בקרבות. אף סיוע "לוגיסטי" ללא ספק הובא בחשבון על־ידי המטה הכללי, שהאברה אינו פוסק מללחוץ עליו שיתערב בקרבות. טילי "מילאן", שסופקו באמתה לצ'אד, מילאו תפקיד מרכזי בכיבוש וואדי דום. עקרונית, כלולים טילים אלו בסיוע בן 250 מיליון הפראנקים שקיבלה צ'אד מאז תחילת השנה.

הניצחון מהווה אולי נקודת־מיפנה במלחמה. אחרי שפוצץ את המחסום הלובי, יוכל אולי לממש את חלומות לכבוש מחדש את הצפון. בשורות טובות אינן מגיעות אליו רק מהחזית. בתחילת השבוע דובר על "התקרבות ניכרת" במשא־ומתן בין שר־החוץ שלו וגוקוני ואדאי (בתחילה כדבריו האחרון ידידו של האברה) הנמצא כעת באלג'יר. וואדאי אינו חולק עוד על הלגיטימיות של ידידו לשעבר, שמצידו מסכים לשאת ולתת עם וואדאי, כאדם "המייצג כוח פוליטי חשוב".

הצטברותן של תבוסות אלו גורמת, כנראה, לקדאפי להשתקע לחלוטין בעולמו הדמיוני. ב־22 במארס הודיעה הטלוויזיה הלובית, כי צבא צ'אד "נמחק" בוואדי אום. היא דיברה על מספר רב של שבויים, "בהם חיילים מלגיון הזרים הצרפתי, מכבא זאיר ושכירים אמריקאים". שליט לוב הכריז ברשת הטלוויזיה האמריקאית אי־בי־סי, כי אם תתקוף ארצות הברית שוב את ארצו, הוא "יכריז על עצמו כקומוניסט, יצטרף לברית וארשה ויציב טילים סובייטים על חופי הים התיכון". ברית המועצות תוכל להשתמש בבסיס טוברוק.

תבוסתו הנוכחית של צבא לוב, שאל נכון סובל מפוראל ירוד ואין לו כל מוטיבאציה להישאר בצ'אד, מפליאה את האופטימיים ביותר בין המשקיפים הצבאיים. אך אפשר לצפות למעשי־גמול לובים בצורה של פעולות טרור. יש אנשים בפאריס, שחוששים מיד על "הקשר הלובי" לאור ההתנקשות בבית־קפה בג'יבוטי, שבה־ישב צבא צרפתים מרבים לבקר בו. על־פי הדרשות האחרונות, אחד מהחשודים שנעצרו, חבר בארגון "יחידות מהפכנים וחדתוניים", אמר כי גורש בדמשק. מכל מקום, בחוגים הבנים תאגנה מהשיכרוניו שעושים שלשונות לדב בדרבונים שהחרימו מהפורעלים התוניסאים. אותם נידש חודש לארצם, האיש שגויים בדמשק היה בעל דרכון תוניסי. למחרת ההתנקשות בג'יבוטי אמר מקור מהימן בפאריס, שאין רואות כאשר למעורבות "הקשר הלובי". אך הוא ציין, כי מעודכים אמצעי הזהירות בבסיסים הצרפתיים, שבשלב זה או אחר ייתכן למלונה כצ'אד, בבסיסים "בג'יבוטי ובגם ברפובליקה המרכז האפריקאית".

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

בית המידות מול הר הבית

מאז שחזרנו לעיר העתיקה בירושלים, הפכה זו מרכז התעניינות של תיירות חוץ ופנים. במשך עשרים שנים בוצעו בעיר העתיקה חפירות רבות ושיחזורים של אתרים עתיקים. מדי שנה פותחים עוד אתר או קטע ממנו לסיורים. כך פתחו בשנה האחרונה את מערת צדקיהו וחומת הר־הבית, שהוכנו לביקורים על ידי החברה לפיתוח מזרח ירושלים. אתרים אחרים שכושרו, שהוחז הוכנו לביקורים על ידי החברה לפיתוח הרובע היהודי — היו למקומות הומים אדם. אף אלה שביקרו בקרדו, בבית השרוף, ליד החומה מימי בית ראשון ועוד, חוזרים ושבים לאותם המקומות. עדיין יש מקומות האתרים שטרם נפתחו לציבור הרחב, כגון הגן ליד החומה הדרומית עם המגדל האיובי, האתר הגלבני הפרשים; שרידי מתחם־המקן של הביאה הקתדראלה הביזנטית העקית — מקומות שבחפרו על ידי פרופ' נחמן אביגד במשך שנים רבות, כשם שחפר את כל יתר האתרים ברובע היהודי.

אתר גדול וחשוב אחר שטרם נפתח לביקור, נמצא מתחת לבניין ישיבת הכותל — ששה בתים גדולים של עשירי העיר בתקופת בית שני. מבתים אלה היה מבט ישיר אל הר הבית והעשה בו. בית אחד מהם נקרא "בית המדות" כי גודלו למעלה מ־600 מ"ר עם חמש מיקוואות טהרה בקומת המרתף, בורות מים, מיפלס מגורים עם חדר אמבטיה מפואר ואמבטיות ישיבה, חצר פתוחה וחדרים גדולים בהם השתמרו חלקי טיח ופרסקות צבעוניות. כל חזותו של הבית אומרת בזמן גילויו בחפירות — עושר, הדר, פאר וכבוד.

פרופ' אביגד בספרו על החפירות ברובע "העיר העליונה של ירושלים" (הוצאת שקמונה והחברה לחקירת א"י ועתיקותיה 1980), מקדיש עשרות עמודים ותצלומים רבים לבית המידות והבתים הסמוכים שאף הם מיבני פאר עשירים.

בימים אלה שאלנו את פרופ' אביגד, מה עלה בגורלו של האתר, שעליו נבנו ישיבת הכותל וישיבת פורת יוסף. ידענו שניתן לראות מעט מבית המידות מחלון מסודר בדרך היורדת אל הכותל. והנה לראשונה ניתן לנו להכנס ולהציץ אל האתר, שבו משמר ומשחזר פרופ' אביגד את בתי העשירים. מתברר, כי האתר קרוב לפתיחתו לציבור. הוכנו במות, מעברים, מדרגות עם מעקות, תאורה. המיבנים והשרידים מרשימים ביותר. הם כוללים שרידי מיבנים ומקוואות מתקופה החשמונאית; ריצפות פסיפס קדומות ביותר־המוארות את ירושלים, ועל אחת מהן קורה שרופה מאפרה שהנחתה כדי להנציח את החורבן.

השאלה חוזרת, ונשאלת: האם בתי המידות המפוארים מול הר הבית, הם בתיהם של כהנים. אותם גדולים שעושרם לא תמיד בא להם בדרך הנאותה של מורם מעם, כפי שהספרות התלמודית מלמדת אותנו? פרופ' אביגד אינו מוכן לענות על כך. לגבי קיים האתר, הפאר של בניינים אלה לא נמצאו אסמכתאות שאכן מדובר כאן בבית כהן גדול. אף ריבוי מקוואות טהרה אינו מיוחד רק לבתים אלה, כי נמצאו בתים נוספים בהם היו כמה מיקוואות טהרה ואמבטיות, וכן מיקוואות שיצאו מכלל שימוש והפכו לבורות מים, ומיקוואות ברורים שלא ברור למי היו צורך כבאלה כאשר מדובר בבית פרטי. הגם שימשו גם את עולי־הרגל הרבים שבאו לבית המקדש בימי החגים?

כמו, ל"בית השרוף" בעיר העתיקה, ידע פרופ' אביגד לארגן ולהציג את הממצאים והכלים בצורה מרשימה. לפרופ' אביגד יש עוזרים נאמנים בעבודת השימור והשיחזור, אבל את הניצוח על עבודה זו לא מסר לאחרים. הוא חפר את המקום, חקר, הבין כל פרט. כעת הוא פועל כדי להציג את המקום לפני הציבור הרחב. כאן יבואו לביטוי גם הארכיטקטורה הפרטית של בתי־מגורים, וגם ארכיטקטורה ציבורית, כגון חצר פריסטאלית שנתגלתה, כמו בוילות הרומיות בפומפיי. כ"סלון" של אחד הבתים המפוארים תגלת ביזה החוצה את הגדר ובתוכה קרמיקה הרודיאנית וגם ביזנטית.

לפי התוכנית ייפתח האתר לציבור כבר־בימים ירושלים הקרוב. אם כי קשה לי להאמין שעד אז יושלמו כל ההכנות הרבות. יש לקוות שיוקצו הסכומים הדרושים להשלמת העבודה בהקדם.

מסיכות

הופיעה חוברת הרבעון "קדמוניות", המסיימת 19 שנות הופעה של במה ארכיאולוגית מפוארת וברמה גבוהה, בחומר, בדפוס ובצילומים. הפעם יש בחוברת מסיכות עתיקות. אחת מהן מהתקופה הניאוליתית הקדם־קדמית שנתגלתה עוד בסוף המאה הקודמת על ידי הרופא ד"ר תומאס צ'פלין שישב בבתי המיסיון בירושלים. במאמר מגיעים החוקרים, ד"ר רם גופנא, שמוחה לבירון וגילי ליפשיץ, למסקנה, שהמסכה היא מארגאם שבגלילה ביזמן וכי כל המסיכות שנמצאו עד כה עשויות אבן־גיר. בלך נתגלו באיזור הרי יהודה. המעניין שמסיכה זו נעלמה, כנראה, באנגליה אצל אספן פרטי או במרתפי אחד המוזיאונים.

על מסיכה אחרת, מעוטרת בפסי צבע, שנמצאה במערה בנחל חימר לפני כחמש שנים יחד עם מימצאים מפליאים מלפני למעלה מ־8000 שנה (על פי בדיקות במעבדות שונות בעולם), כותבים פרופ' עופר בר־יוסף ודוד אלון, מגלה המטמון הקדום העשיר ביותר. מימצאי מערה זו הוצגו במוזיאון ישראל תקופה ארוכה. מי שלא ראה את הדברים המפליאים, לפחות יקרא עליהם בחוברת זו ויראה בתמונות את אוצר הכלים — ראשי חיצים בדים וחוטים קלועים, חרוזים וצלמיות, מתקופה שנראית לנו שהיתה טרום־תרבותית. איזו עבודה מציינת מקיפה מסקנות החוקרים הן, שמדובר במערה בה החזיקו במשך מאות שנים כלי עבודה, כלי פולחן או כלי קודש מחוץ לישוב. הישוב או הישובים שמהם הובאו הדברים אל המערה, טרם נתגלו. החוקרים שואלים את עצמם: האם הסלים הקלועים, שהותבו באספלט (מים המלח), שימשו לאיחסון גרעיני דגנים? שרידי פירות וזרעים מעידים על חקלאות ולקט צמחי בר.

פרופ' בר־יוסף אמר לי בזמנו עם גילוי החפצים: ידענו שישנם דברים כאלה, אבל היה זה עניין של זמן למצוא אותם, כשם ששוה עניין של מזל הזמן למצוא את הכפרים של אותם אנשים קדמונים שיצרו כלים אלה.

מסיכת אבן מנחל חימר בת 9000 שנה

מדע / מיכאל גרטי

סופרנובה: הדראמה הגדולה ביקום

כוכב ענק הקורס תחתיו והופך לכוכב נייטרון תוך התפוצצות אדירה של קליפתו ושיחרור אנרגיה שהיתה יכולה להספיק לשמש למשך עשרות מיליוני שנים — זה הסופרנובה.

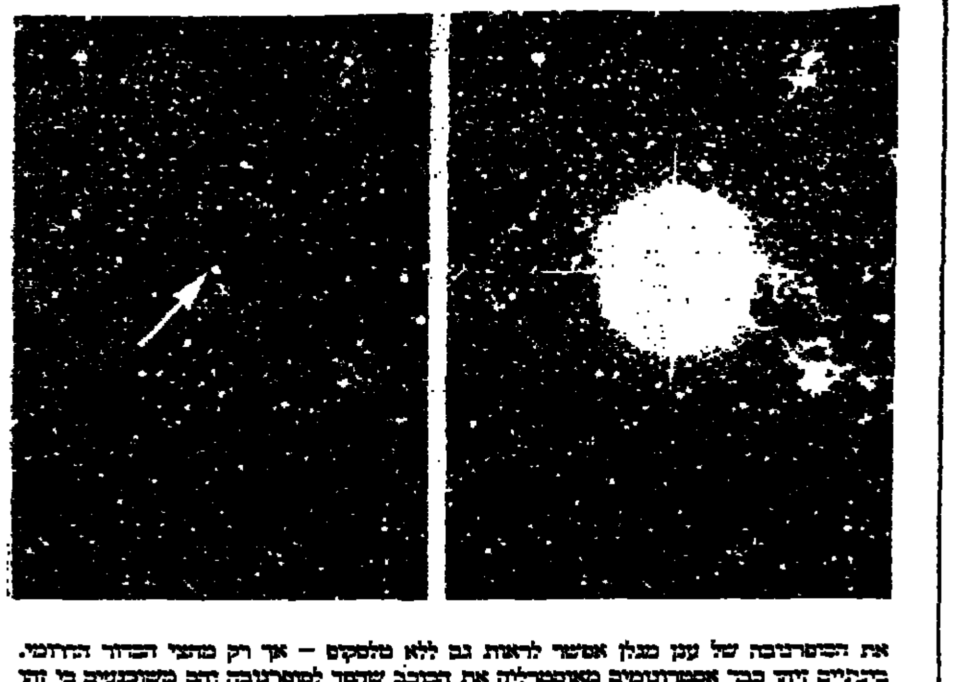

את הסופרנובה של ענן מגלן אפשר לראות גם ללא טלסקופ — אך רק ממצפי הכדור הדרומי. ביתניים זיהו כבר אסטרונומים מאוסטרליה את הכוכב שהפך לסופרנובה והם משוכנעים כי זה הכוכב אס קיי 69-202 — הנראה לא זוהר במיוחד, בצילום טלסקופי משמאל, שנעשה על ידי דיוויד בילאן לפני שלוש שנים. בצילום מימין נראה הכוכב שהפך לסופרנובה כפי שצולם לפני ימים אחדים באותו טלסקופ ובאותה הגדלה על ידי סטיבן לי. (העברת צילומי רדיו איי פי).

זו הפעם הראשונה שטלסקופים על פני כדור הארץ מאפשרים צפייה מקירבה יחסית באירוע הדראמטי ביותר המתרחש ביקום — סופרנובה. על פי חישובים שונים מתרחשות רק שלוש התפוצצויות של סופרנובה באלף שנה בכל גאלקסיה. מרבית אירועי הסופרנובה שנצפו עד כה היו בגאלקסיות כה רחוקות עד שאפשר היה להבחין בהם רק בטלסקופים משוכללים — וגם אז הן נראו ככוכבים חלשים. ולכן אין פלא שקהיליית האסטרונומים נרגשת, כאשר אפשר לצפות בסופרנובה שאירעה במרחק של 180 אלף שנות אור בלבד.

סופרנובה היא תופעה המתרחשת כאשר בכוכב, שמסתו גדולה מזו של השמש, מופר בבת אחת שיווי המשקל בין כוח המשיכה שלו לבין התהליכים הגרעיניים שבהם הוא בוער. המסה של הכוכב הענק נדחסת בכוח המשיכה אל מרכזו ההופך כבד יותר ויותר ככל שצפיפות החומר בו עולה — וככל שיותר מסה נדחסת למרכז היא מושכת בכוח משיכה רב יותר את שאר החומר אל המרכז ההופך דחוס יותר ויותר. בתוך זמן קצר נוצר תהליך המאיץ את עצמו עד לדחיסת כל החומר לצפיפות עצומה כאשר כולו הופך לגרעין העשוי נייטרונים — כוכב נייטרון. כוכב שהחומר בו הוא בצפיפות כה גדולה עד שכל מסת השמש שלנו יכולה להידחס בו לכדור בקוטר 14 ק"מ, והוא קורן בגלים קצרים מאוד.

במהלך קריסתו של הכוכב משתחררת אנרגיה אדירה זה החומר שעל פני קליפת הכוכב שטרם נדחס מתפוצץ בתהליכי היתוך גרעיניים. בפיצוץ האדיר עשוי הכוכב הקורס לאבד בערך עשירית ממסתו שתתפזר כערפילית סביב הגוש הצפוף והאפל הקורן רק בגלים קצרים — כוכב הנייטרון.

קריסת הכוכב מהירה במיוחד ועל פי חישוביו של הפיסיקאי הונג אי צ'יאו, שהיה הראשון שבחן את הריאקציות הגרעיניות המתרחשות בסופר נובה בתחילת שנות ה־60 בפרינסטון, יכולה קריסתו של כוכב ענק לארוך כ־15 דקות מן הרגע שבו החל התהליך המאיץ את עצמו. פיצוץ הסופרנובה אורך זמן רב יותר הנמדד בימים ואולי אפילו בעשרות ימים — עד שהענן הלוהט שנוצר בפיצוץ נהיה דליל. אם כי ענן כזה יכול להמשיך ולהיראות כבגיבולה באזור המגיעה לקוטר עצום הגדול בהרבה מקוטרה של כל מערכת השמש.

התצפית הראשונה שזיהתה את הסופר נובה בענן מגלן היתה ב־24 בפברואר 1987 במצפה כוכבים בהרי האנדים — אך היא באה ימנה לאחר שבמצפה תת קרקעי בהרי האלפים הבחינו פעימות של קרינת נייטרינו בשטף גבוה. פליטת הנייטרינו (חלקיקים ללא מטען חשמלי שמסתם אפסית והם נעים במהירות האור וחודרים מבעד לחומר בלא להיבלע) היתה כלולה בתופעות שחזה מראש ד"ר צ'יאו בחישובים שערך אודות תהליך קריסת הכוכב ויצירת סופרנובה.

החישובים התיאורטיים הראו כי כדי שכוכב יוכל להפוך לסופר נובה, על מסתו להיות גדולה פי 1.5 ממסת השמש ונראה כי מסת הכוכב שהפך לסופרנובה בענן מגלן היתה גדולה מזו של השמש פי 30.

הטמפרטורה במרכזו של כוכב, ברגע שבו הוא הופך לסופרנובה, היא ככל הנראה הגבוהה ביותר ביקום — ואפשר לראות בה את הגבול התיאורטי לחום מירבי: כ־6 מיליארד מעלות צלסיוס. ולעומת טמפרטורה כזו 20 מיליון המעלות שבלב השמש שלנו נראות להוטות הרבה פחות. עוצמת האור של המעטה החיצוני הנראה של הסופרנובה החדשה גדולה פי 100 מיליון מזו של השמש.

משחת הגילוח של האלמוגים

אצות ים ורכיכות הצטברות אל פני הספינה בהות לאחר זמן לא רב כיסוי כבד וצפוף על פני הקרקע של אניות, כמו גם על פני בסיסי מזחים ויקירות תבן. הכיסוי הירוק רק, הכנובה בפי היאמים "זוקף". גורם האטה משמעותית במהירות הספינות, ככל שבקבים הגוד שלהן עולה, צריכת הדלק גוברת.

כדי למנוע מן האצות והצדפים להיצמד אל התחתית כלי השיט פותחו צבעים מיוחדים המכונים "אנטי פאולינג". צבעים אלה מכילים תרכובת של עופרת נחושת או בדיל ורעילותם היא המונעת מן האצות והרכיכות להיצמד אל המשטח הצבוע.

הבעיה העיקרית בשימוש בצבעים אלה היא הרעילות שלהם במים. שכן, צבעי ה"אנטי פאולינג" מן הדור הזה תוכננו כך, שבמשך כמה שנות שימוש הם נמצאים כל העת בתהליך מתמיד של קילוף שכבות עדינות מפני הצבע, להבטחת מישטח חלק ביותר (צבעי המכונים "סלף פולישינג").

עתה נראה כי נסללה הדרך ליצירת צבעים לקרקעי אניות, שיהיו גם עמידים בפני הצטברות אצות ורכיכות ובלתי רעילים. שתי קבוצות של חוקרים בארה"ב מצאו את מה שנראה כפתרון ודאי לבעיית הכנתו של צבע כזה. ד"ר רישטוף וע' מיתיו במעבדות למחקר ימי באוניברסיטת דיוק בצפון קרולינה, מצאו כי על פניהם של סוגי אלמוגים שונים אין שום התגלות של אצות או רכיכות. במחקר מקיף נמצא הרכבו הכימי של החומר המונע את היצמדות האצות והרכיכות לאלמוגים. החוקרים הוכיחו כי החומר שהופק ממים שנלקחו מתוך האלמוג מנע כל אפשרות של היצמדות אצות ורכיכות למשטח.

בעקבות מחקרה של קבוצת אוניברסיטת דיוק, שפורסם ב"ג'ורנאל אוף כימיקאל אקולוגי" בסוף 1985, חקרה קבוצת מדענים אחרת, מאוניברסיטת אילינוי, את ההרכב הכימי של החומר שהופק מן האלמוג ראנילה ראניפורמיס (Renilla reniformis). החוקרים בודדו את החומר והצליחו לעמוד על מבנהו המולקולרי.

במחקר התברר שדי בריכוז אפסי כמעט של החומר בשביל להרחיק רכיכות מסוגים שונים. ומה שחשוב יותר, התברר כי החומר אינו בעל תכונות רעילות כלשהן ולא היה פעיל כנגד יצורים חיים.

בעקבות המחקר שהתפרסם באחרונה ב"ג'ורנאל אוף אורגאניק כימסטרי", מקווים עתה שנמצאה הדרך לייצור מסחרי של חומרי ההדייה של האלמוגים ושילובם בצבעים מיוחדים לספנות, שימנעו את היווצרות ה"זוקף" בקרקעית הספינה ולא ירעילו את המים.

עשרות אלפי זרזירים בשמי ירושלים 1981 (צילום: מ. מרגוליס)

הסכנות שב"האנג אובר"

עשרה טייסים של צי ארה"ב בילו לא מכבר שעתיים רצופות בשתיית תערובת של אלכוהול טהור ומשקאות קלים ללא סוכר. העשרה, שהשתתפו בניסוי מיוחד, הפסיקו לשתות רק כאשר רמת האלכוהול בדמם עברה את מה שנחשב לגבול החוקי לנהגי נהיגה במדינות רבות. גרם אחד של אלכוהול בכל דציליטר של דם (המקבילה לשתייה של כשבע כוסות יין). 14 שעות לאחר "חגיגת השתייה" האלכוהול כבר לא נמצא בדמם והם חשו שמצבם מתאים לביצוע טיסה. העשרה הוכנסו למדמה טיסה (סימולייטור) של מטוס אוריון ארבע מנועי ללוחמה בצוללות והחלו להטיס.

כיצד עמדו הטייסים המנוסים — שבדמם כאמור לא היה אלכוהול — במבחן? הירחון אמריקן סיינטיסט, המדווח על הניסוי, מוסר שכמעט בכל מצב הם הטיסו את המטוס ביעילות שהיתה פחותה מזו שהפגינו כאשר לא נגעו באלכוהול במשך 48 שעות.

המחקר שבוצע על ידי חוקרים מבית הספר לרפואה של אוניברסיטת סטאנפורד הגיע למסקנה כי גם לאחר שמתפוגג האלכוהול קיימת תופעה של "האנג־אובר" העלולה לפגום באופן משמעותי במה שקרוי "ביצועים קוגניטיביים" — וזאת אפילו 14 שעות לאחר שתייה של כמות אלכוהול לא גבוהה במיוחד. תוצאה הסותרת את דעתם של טייסים פרטיים שהשיבו בסקר כי לדעתם הפסקה של ארבע שעות אחרי שתייה מספיקה לטיסה בטוחה.

המחקר מדגיש גם את ההרגשה המוטעית של ביטחון עצמי ביכולת התפקוד שיש לאדם שהתפכח משיכרות ומשוכנע כי הוא מסוגל לבצע משימה מורכבת, כמו טיסה. למרות שכישוריו סובלים עדיין מליקוי חמור.

מהו הגורם המדויק לפגיעה בתיפקוד של טייסים, מפעילי ציוד מכאני ואף נהגים גם אחרי שהאלכוהול בדמם התפוגג? תשובה חד משמעית לשאלה זו לא ניתנה — אך לדעת החוקרים הפגיעה העיקרית היא ביכולת "להפעיל" את הזיכרון ובכשל כך ביכולת לחלק תשומת לב בין כמה משימות בו זמנית.

החוקרים הדגישו כי מחקרם הוא ראשוני, במסגרת מחקר שיארך ארבע שנים ויבחן השפעות של גורמים שונים על כישוריהם של טייסים — כמו גיל, עייפות ומצב בריאות. עם זאת יש לציין כי על פי הנחיות רשות התעופה הפדראלית של ארה"ב נדרשים טייסים שלא לגעת במשקאות אלכוהוליים שמונה שעות לפני טיסה — תקופה הנראית על פי תוצאות המבחן קצרה מדי. (טייסים בחברות תעופה מסחריות וטייסים צבאיים כבולים להוראות מחמירות יותר).

זרזירים — הפגנת כח לפני השינה

התנועה הנראית ונשמעת כמהומה רבתי של להקות הזרזירים המחפשות מקום לינה לקראת ערב עוררה את עניין החוקרים לא רק מהסיבה שהיא מעלה את חמתם של חקלאים ותושבי ערים כאחת. זואג לוגים במשרד החקלאות והריג של בריסטול, שחקרו את התנהגות להקות הזרזירים העצומות, מצאו כי למרות האנדרלמוסיה המוחלטת כביכול של תנועת הלהקה בתמרונים שלפני הלילה, נשמר למעשה סדר מוגדר בין חבריה. המערבולת תוצרת לקראת הנחיתה בערב מבטיחה למעשה את קיומו של סדר זה המושתת על ההיררכיה בלהקה.

רון סאמרס, גרהם הטסלייק וכריס פייד בחנו את ההרכב של חניון לילה כזה בשתי להקות ענק שמנו 100,000 זרזירים. התמונה שהתקבלה היתה של אנוכיות מצד החזקים כלפי החלשים. במרכז הלהקה — המקום המועדף בשל ההגנה שהוא מעניק מפני טורפים והחום הרב יותר בו — נמצאו הזרזירים הבוגרים הזכרים. זאת כאשר בהיררכיה המבנית, של הזרזירים שולטים הזכרים על הנקבות והבוגרים על הצעירים.

כאשר שאר התנאים שווים, נוצר מצב שבו הזרזירים במרכז החניון היו כבדים יותר מאלה שהיו בשוליים. הנקבות הצעירות והקטנות יותר הוגלו לשולי הלהקה — המקום המסוכן ביותר לשהות בו בלילה.

מעניין לציין את שיטת הדגימה שנקטו החוקרים — משהו שאפשר לכנותו פשטות קטלנית. הדגימות נערכו באמצעות רובי ציד שירו כדורים בני 12 גולות אל מרכז הלהקה ואל שוליה.

המהפכה של מוליכי העל החדשים

מאת ג'יימס גלייק
The New York Times
מיוחד ל"הארץ"

אם יצליחו המדענים ליצור מוליכי־על שיפעלו בטמפרטורות החדר צפויה מהפכה בכל הקשור לשימוש, הובלה ואחסנה של חשמל — החל ממנועים קטנים וקלים יותר ועד לאיחסון אנרגיה חשמלית בסלילים קלים בעלי קיבולת שתהיה גדולה בהרבה מזו של מצברים.

מדענים בשלוש יבשות נתונים כעת במירוץ לכיבוש אחד החלומות הגדולים ביותר של המדע — חומר הנושא חשמל ללא אובדן כלשהו של אנרגיה. עד כה חומרים כאלה, מוליכי־על, היו קיימים רק בתחומים האזוטריים של פיסיקה בטמפרטורה נמוכה, כמה מעלות מעל לאפס המוחלט. אבל שורה של הודעות בשבוע שעבר ברחבי ארצות הברית העלתה את האפשרות של ייצור מוליך־על העשוי לפעול בטמפרטורה של החדר. במגנטים, חוטים או מיתקנים אלקטרוניים תהיה למוליך־על בטמפרטורה של החדר היכולת לבנות טכנולוגיה בהיקף חסר תקדים מאז הופעת הטרנזיסטור. אי לכך עלה קצב התגליות באורח קדחתני ממש במעבדות מחקר בארצות הברית, באירופה ובאסיה. "אף פעם לא היה דבר כזה", אמר אלכס זאטל מאוניברסיטת קליפורניה בברקלי, אחד הפיסיקאים הרבים שהודיעו על תגליות שהן בחזית כפנה. "אנשים עובדים במלוא הקיטור. כל יום בא כל אחד בקשר עם כל הקבוצות האחרות ומשום כך הדברים מתקדמים במהירות עוד רבה יותר. זו כמש מפולת שלג".

כמה יישומים כבר נראים באופק — החל ממנועים קטנים יותר ומהירים יותר, וכלה באיחסון חשמל בסלילים מגנטיים ענקיים. אפילו כאשר הם מדברים על רכבות במהירות גבוהה שירחפו באמצעות מגנטים או על מנועים חסכוניים שיהיו בגודל עשירית מגודלם הרגיל, מאמינים מדענים רבים כי הם אפילו לא התחילו לתאר לעצמם את השימושים מרחיקי הלכת ביותר של מוליך־על בטמפרטורת החדר.

כיוון שמוליכי־העל הקיימים פעלו רק בקור קיצוני, היתה תועלתם מוגבלת. זה יותר מעשור נראה היה שהמחסום הוא 23 מעלות קלווין, כמה מעלות מעל האפס המוחלט (אפס בסולם קלווין שווה ל־273 מעלות מתחת לאפס).

באחרונה פרצו מדענים מחסום זה והגיעו ל־30, 39 ואף 52 מעלות קלווין בתנאי לחץ גבוה שנוצר בצורה מלאכותית. ואז בעיצומה של מערבולת רישומי פטנטים והודעות על פטנטים, מצאו מדענים חומר המתחיל את היפכו למוליך־על ב־98 מעלות קלווין. בימים האחרונים נצפתה סדרה מהירה של התפתחויות:

* תרכובת אחרת הראתה תנודות המצביעות על מוליכות־על אפשרית בכ־240 מעלות קלווין, פחות מ־33 מעלות צלסיוס מתחת לאפס — 55 מעלות מתחת לטמפרטורת החדר, המוגדרת כ־295 מעלות קלווין (22 מעלות צלסיוס).
* תיאוריה רדיקאלית חדשה של פיסיקת מוליכות־העל הועלתה על ידי חתן פרס נובל, שקודם סבר כי הגבול התיאורטי העליון הוא כ־100 מעלות קלווין. על פי התיאוריה החדשה שלו לא תהיה שום מניעה למוליכות־על בטמפרטורת החדר.
* על בסיס המידע המועט על התגליות, הצליחו מעבדות ברחבי ארצות הברית — כל אחת בכוחות עצמה — לחקות את התערובות עם המעברים מעל 90 מעלות קלווין ובכך אישרו שהחומרים הם אכן מוליכי־על אמיתיים, וייצרו את הדגימות הטהורות הראשונות. "חומרים אלה קלים כל כך לייצור עד שברגע שיש תוצאה היא מושגת בו בזמן במקומות רבים", אמר רוברט דיינס ממעבדות בל אי־טי אנד טי. "מה שהוא שיא כיום לא יהיה השיא מחר".

המחסום למוליכות־על בטמפרטורה גבוהה נפל ב־27 בינואר 1986. פריצת הדרך הושגה על ידי חומר בלתי צפוי — חתיכה קטנה וכהה של קרמיקה, תחמוצת במקום מגסות מתכת. בדרך כלל תחמוצות הן מבודדים, היינו הן מוליכי החשמל יעורים במיוחד. ומרבית חוקרי מוליכות־העל חיפשו בכיוונים אחרים. אבל שני מדענים במעבדת המחקר של יבמ בציריך, ק. אלכס מילר וג'. גיאורג באדנורץ, חשבו שהתחמוצות מבטיחות. מזה שלוש שנים עירבבו אבקות, אפו אותן בתנורים חמים כדי להשיג תערובות חדשות, וציננו אותן כדי לראות אם יאבדו את התנגדותן לחשמל.

ד"ר באדנורץ קרא בעיתון צרפתי על תחמוצת חדשה המשלבת באריום, לאנטאנום, נחושת וחמצן. המדענים הצרפתים שגילו את התערובת היו בראש ובראשונה כימאים ומעולם לא בחנו את מידת מוליכות־העל שלהן. "זה הדבר המדהים", אמר ריצ'רד גרין ממרכז המחקר ווטסון של יבמ ברמות יורקטאון שבניו־יורק. "כל אחד בתחום מוליכות העל צריך היה להיות מודע למה שהצרפתים עשו בשטח זה וצריך היה לבדוק את החומרים האלה".

המדענים בציריך חשדו שהחומר עשוי להיות בדיוק מה שחיפשו. ב־27 בינואר גילו שההתנגדות החשמלית ירדה לסביבות 30 מעלות קלווין. אחרי שלוש שנים חשו הקלה לא פחות מאשר תחושת ניצחון. "כל פעם שהפעלתי את המכשיר, ציפיתי לראות שמשהו מאוד מרגש יקרה", אמר ד"ר באדנורץ. "אבל שום דבר לא קרה — עד הפעם הזו".

אפילו אז לא יכלו להיות בטוחים שהם צופים במוליכות־על אמיתית, מצב מוזר של החומר שבו צפים אלקטרונים באופן חופשי דרך סבכה גבישית של מולקולות. רשומות חקר החומרים מלאות בדיווחים כוזבים על תופעות, שנראו כמו מוליכות־על בטמפרטורה גבוהה אך לא היה אפשר לחזור עליהן. באפריל מסרו ד"ר מילר וד"ר באדנורץ דו"ח ראשוני לביטאון גרמני "צייטשריפט פיר פיסיק". אך עד שפורסם חלפו חמישה חודשים, ובינתיים לא שיגרו לעמיתיהם עותקים של הדו"ח, טרם פרסומו, אפילו לא ביבמ. "רצינו להמשיך במהירות זמן רב ככל האפשר, בלי שיהיה עלינו לחץ של תחרות", אמר באדנורץ.

חוקרים שקראו את ממצאי ציריך לאחר פרסומם בחרו בשתי דרכים. הם ניסו לחזור על התוצאות על ידי אותו חומר תוך חיפוש אחר הסברים לתכונותיו הלא צפויות. הם ניסו לשנות את המרשם בתקווה שימצאו וריאציות שיפעלו בטמפרטורה גבוהה עוד יותר.

בסביבות דצמבר 1986 החוש המירוץ. קבוצות בסין וביפאן נענו לאתגר. באוניברסיטת יוסטון כבר עבר סי.וו. צו על תחמוצות ולמד את יכולתם של לחצים גבוהים לעודד מוליכות־על. כך דחס את החומר החדש בלחץ הגבוה אלפי מונים מלחץ אטמוספרי. כאשר מדד את הטמפרטורה בה החל המעבר למוליכות־על גילה שהצליח להשיג בתחילה 40 קלווין, אחר כך 50 ולבסוף כמעט 60.

"כאשר המשכנו הלאה זה לא הלך", אמר ד"ר צו. "אז ניסינו לחקות את הלחץ בשיטות כימיות". הוא ניסה להחליף את הבאריום בסטרונציום, יסוד שלו אטום קטן יותר. מיד עלתה טמפרטורת המעבר. אבל כאשר ניסה אטום עוד קטן יותר, סידן, שוב נפלה הטמפרטורה. עוד משבצת בתשבץ מולאה כאשר תפס שלטוהר המדגמים שלו יש השפעה מוזרה. בדרך כלל גוש קטן נתון של חומר אינו הומוגני, אלא כולל שלבים שונים או מבנים כימיים. וכאשר ד"ר צו הפך את המדגמים שלו לטהורים יותר בינואר, הם הפסיקו להראות סימני מוליכות־על בטמפרטורות הגבוהות ביותר. הרמז הזה הוביל אותו לחומר חדש לחלוטין, שבו הלאנטאנום הוחלף באיטריום. חומר זה, שעדיין כולל כמה שלבים שונים בכל מדגם יחיד, יצר סימנים של טמפרטורות מעבר גבוהה בצורה שלא תיאמן. הסימנים באו ונעלמו. אך ב־8 בינואר הגיש ד"ר צו בקשה לאישור פטנט. לפני שלושה שבועות הודיעו קבוצתו וקבוצה באוניברסיטת אלאבאמה בראשות מאו קואן וו, תלמיד לשעבר שלו, כי מימשו את המעבר למוליכות־על ביותר מ־90 קלווין.

בעוד חוקרים חיפשו בקדחתנות אחר תרכובות טובות יותר ויותר, כמה מתכונות המבריקות של תרכובות שכבר התגלו החלו להתמקד ולבוא לידי ביטוי. אפילו ד"ר צו לא הצליח לייצר גירסה טהורה ב־100%. אך לפני שבועיים הודיעו מעבדות בל אי־טי אנד טי, כי בודדו ושיחזרו מוליך־על בטמפרטורה גבוהה.

להעברת חשמל צריך מוליך־על להיות מסוגל לשאת זרמים גדולים. זו היתה בעיה רצינית של החומרים החדשים. אבל קבוצת בל, וחברת קאווה ועמיתיו, אומרת כי נראה שהבעיה ניתנת לטיפול. לצורך יישומי מוליך־העל כמגנט, שאלת המפתח היא: מה גודל השדה שחומר יכול לשאת בלי לאבד מוליכות־על. חוקרים מדווחים כי החומרים החדשים יכולים להתמודד עם שדות ענקיים, בהשוואה לחומרים הנמצאים עכשיו בשימוש.

מאז גילויה ב־1911, אפפה תופעת מוליכות־העל מסתורין. ההסבר התיאורטי המוצלח הראשון בושש לבוא עד 1957. לרוע המזל אין זה נראה שהוא מסביר את החומרים החדשים. "זה אחד ההשגים הגדולים ביותר של הפיסיקה התיאורטית", אמר ד"ר זאטל, "אבל כרגע הפיסיקאים הניסויים מקדימים בהרבה את התיאוריה". הניסיון הראשון להמיר את פריצות הדרך האחרונות לרעיונות חדשים באורח רדיקאלי בתחום הפיסיקה, פורסם לאחרונה ב"סיינס" על ידי פיליפ אנדרסון מאוניברסיטת פרינסטון. לדעתו המפתח נמצא בעובדה שהחומרים החדשים "מפלרטטים" עם יכולתם להיות חומרי בידוד. ללא השינוי הקל ביותר בתרכובת, הם לא יוליכו כלל חשמל.

ד"ר אנדרסון סבור שקיים מנגנון בסיסי של דחייה בין אלקטרונים במקום משיכה כמו במוליכות־העל המסורתית. הוא מעלה כאפשרות "מצב בו אין שום סדר לטווח ארוך, שום מבנה סריג, מצב הדומה מאוד למצב נוזלי".

אפילו ללא תיאוריה שלמה יכלו פיסיקאים לנחש ניחושים טובים על החומרים החדשים. בשבוע שעבר לפני גילוי סוד החומר של ד"ר צו, העתיקה אותו אוניברסיטת קליפורניה בברקלי, וכך עשו גם כמה מעבדות אחרות. המעבדות הלאומיות של ברוקהייבן בלונג איילנד השיגו מעבר ב־90 מעלות קלווין תוך החלפת חומרים, בהשתמשם [illegible] במקום באיטריום.

אפשר שבדיקת יישומי הפטנטים תדרוש שנים. לא זו בלבד שחוקרים שונים הגישו בקשות פטנטים על כל חומר חדש, אלא שגם יבמ וגם מעבדות בל מנסות לקבל פטנט על כל הון החדש הזה.

"אם היית יכול ללכת לחנות כלי הבית בפינה ולומר שאתה רוצה חוט חשמל", אמר מרווין כהן, פיסיקאי בברקלי, "והיו שואלים אותך איזה סוג אתה רוצה, רגיל או מוליך־על? זה בוודאי היה משנה את העולם".

ברטון תכנון וייצור בע"מ
הודעה על אסיפה כללית שנתית

ניתנת בזאת הודעה לבעלי המניות כי בתאריך 7.4.87 בשעה 09.00 תתכנס במשרדי החברה ברחוב הברזל 25 בתל־אביב.
האסיפה הכללית השנתית של החברה.

על סדר היום:
א. דיון בדו"ח רווח והפסד ומאזן החברה ליום 31.3.1986 ודו"ח מנהלים.
ב. בחירת המנהלים.
ג. מינוי רואי חשבון וקביעת שכרם.
ד. קביעת מניות הטבה שחולקו כחלוקה סופית לשנת 1985־1986.

כל חבר יכול להצביע אישית או על ידי בא כוח.
יפוי כוח יש להפקיד במשרדי החברה בכתובת הנ"ל, לא פחות מ־48 שעות לפני האסיפה.

בפקודת מועצת המנהלים
מיכאל אגוז
מזכיר החברה.

היתר להעלאת מחיר של שעת עבודה במוסך לפי חוק יציבות מחירים במצרכים ובשרותים (הוראת שעה) התשמ"ז 1987 בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7 (א) (2) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשרותים (הוראת שעה) התשמ"ז 1986, אנו קובעים כי מותר להעלות את המחיר של שעת עבודה במוסך בשיעור של 10% מעל המחיר הקובע.

משה ניסים שר האוצר
חיים קורפו שר התחבורה

ט"ו באדר התשמ"ז 16 במרץ 1987.

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חברנו
בנימין פלגנהיימר
הלויה תתקיים היום יום ראשון כ"ח באדר תשמ"ז 29/3/87
ותצא מבית העם בשעה 14.00

המשפחה
ובית מולדת

כואבים את מותה של יקירתנו
רחל שפירא
הלויה תצא היום יום ראשון כ"ח אדר תשמ"ז 29/3/87
בשעה 13.45 מבית הלויות העירוני רח' דפנה 5 תל־אביב
לבית העלמין בקרית שאול
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים
השבעה בבית המנוחה רח' גרץ 4 ת"א

האבלים:
בניה: עמוס ומולי שפירא וב"ב
אחיה וגיסתה: נתן ואלזה קרמן
וכל בני המשפחה

להברנו לעבודה
אליהו הכהן
אתך באבלך במות
אביך
שמואל ז"ל

י.א. מיטוך ובניו בע"מ
ההנהלה וחבר העובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
רבקה דרבאום
אלמנת ד"ר ישעיהו דרבאום ז"ל
הלויה תצא היום יום ראשון כ"ח באדר תשמ"ז
29.3.87 בשעה 13.00 מביתה ברח' יעקב 15 רחובות
לבית העלמין הישן ברחובות
השבעה בבית משפחת ניסנבאום רח' אייזנברג 14 רחובות.

המתאבלים:
בתה וחתנה
הדסה ואריה ניסנבאום
נכדותיה: רות, אורנה ועדי
אחותה: נעמי שכטמן

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר
גדעון הס והמשפחה
על מות **האב** ז"ל

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר
אפרים סיטון כהן והמשפחה
על מות **האם** ז"ל

במלאת שלושים לפטירת יקירנו
צבי לב ז"ל
נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה ביום שלישי
א' בניסן תשמ"ז 31.3.87 בשעה 2.00 אחה"צ
בהר המנוחות גבעת שאול
נפגשים בכניסה לבית העלמין

המשפחה

למשפחת ספקטור
משתתפים בצערכם על פטירתו של
יעקב ספקטור ז"ל

פוגו
חב' לשווק בע"מ

מלאו 8 שנים לפטירת
בננו ואחינו היקר האהוב והבלתי נשכח
אורי פרייס ז"ל
נתייחד עם זכרו בחוג המשפחה
היום, כ"ח אדר 29.3.87

המשפחה

לעו"ד גדעון זמיר
השתתפותנו הכנה באבלך הכבד במות
אמך ז"ל
חבריך לעבודה
במחלקה המשפטית בבנק דיסקונט

בצער רב וביגון עמוק אנו מודיעים על פטירתו
של אבינו וסבנו
יעקב פלד
ההלויה תתקיים מחר יום שני כ"ט באדר תשמ"ז 30/3/87 בשעה 14.00
בבית העלמין חוף הכרמל חיפה

בתו ובעלה: בלה וגדעון כרמל
נכדתו ובעלה: איה ודורון בירגר
נכדתו: אורלי כרמל
ניניה: עדי וערן
ומשפחות: רופין, הכהן, ירדן ורייזנר

כלכלה ועסקים

בנק ישראל לא נוטה לאשר את מכירת בנק כרמל

קבוצת המשקיעים המעוניינת בבנק מיוצגת ע"י עו"ד חיים כצמן ● הקבוצה שילמה עד כה חצי מיליון דולר ותשלם ביום ג' עוד 175 אלף דולר על החשבון

מאת אריה לביא

בבנק ישראל אין נטייה בשלב זה לאשר לקבוצת המשקיעים בראשות עו"ד חיים כצמן את רכישת בנק כרמל למשכנתאות, הנמצא בשליטת בנק טפחות. למקורות "הארץ" נודע שהגורמים הבודקים את בקשת הקבוצה מביעים ספקות ביחס לכישורי הקבוצה לנהל בנק למשכנתאות.

בבנק ישראל אמנם ממשיכים לבדוק את הנושא וביום חמישי האחרון אף נערכה פגישה בעניין זה בין אנשי בנק ישראל לבין עו"ד כצמן.

עו"ד כצמן אמר ל"הארץ" שלא ידוע לו דבר על עמדת בנק ישראל בעניין זה. גם בבנק טפחות אומרים שטרם ידועה להם עמדת בנק ישראל לגבי העסקה.

בנק טפחות הגיע בראשית השנה להסכם עם הקבוצה המיוצגת על ידי עו"ד כצמן למכירת בנק כרמל תמורת 2.25 מיליון דולר. הקבוצה, המורכבת ממשקיעים מארה"ב וכישראל, שילמה בהתחלה על חשבון העסקה 100 אלף דולר. לפני כחודש שילמה עוד 400 אלף דולר והיתרה בסך 175 אלף דולר תשולם ב-10 תשלומים רבעוניים של 175 אלף דולר.

התשלום הראשון אמור להיות ביום שלישי ה-1 באפריל כאשר האופציה שניתנה לביצוע העסקה תפוג ב-15 באפריל. אם בנק ישראל לא יאשר את העסקה עד תאריך זה רשאים הצדדים לחזור בהם ממנה.

רווח חברת הביטוח איתן ירד ל-116 אלף שקל

השבוע אמורה לעבור השליטה בחברה מבנק המזרחי לקבוצת כלל

מאת אריה לביא

הרווח הנקי של חברת הביטוח איתן ירד ב-38 אחוז בשנת 1986 והגיע ל-116 אלף שקל לעומת 160 אלף שקל בשנה הקודמת. חברת הביטוח "איתן" הינה בשליטת בנק המזרחי, ולאחרונה הושג הסכם למכירת חלקו של בנק המזרחי לחברת ההשקעות כלל. העסקה תיחתם ככל הנראה השבוע, לאחר שיתקבלו האישורים מכל הגורמים הנוגעים בדבר.

איתן הפרישה גם במהלך 1986 את הסכום המירבי לקרן לסיכונים יוצאים מהכלל בביטוח חיים.

כלל ודיסקונט השקעות רצו לרכוש את "החברה הכלכלית"

כדי שלא תתחרה ב"נכסים ובניין"

מאת יהודה שרוני

קונצרן כלל ודיסקונט השקעות העבירו לרשות החברות הממשלתיות, בתאריך ה-3.3.87, זמן קצר לפני פרסום התשקיף של החברה הכלכלית לירושלים, הצעה לרכישת החברה בשלמותה במחיר המינימום של ההנפקה.

ל"הארץ" נודע כי עם מגישי הבקשה נוהל משא ומתן קצר, שבמהלכו הביעו נציגי דיסקונט השקעות וכלל גם נכונות להעלות את מחיר ההצעה. ברם, ההצעה הדהימה את ראשי האוצר ומשרד המסחר והתעשיה, שהיו אמורים לאשר את המכירה, והעניין לא יצא אל הפועל.

הרשות לניירות ערך אילצה את מנהלי החברה הכלכלית, בהתאם לעיקרון "הגילוי הנאות" שלפיו היא פועלת, לתת גילוי למשא ומתן זה. נראה כי הצעת הרכישה של "החברה הכלכלית לירושלים" הד... פנתה לרשות נוכח החשש שגיוס ההון על ידי החברה, יחזק אותה, וכך היא תתחרה עם החברות המוחזקות על ידי דיסקונט השקעות (כמו נכסים ובנין העוסקת בין השאר בבנייה להשכרה).

מחר ייסחרו לראשונה המניות של החברה, והשבוע הבא ייסחרו כתבי האופציה.

הודעה ללקוחות

החל מיום ד' 1.4.87 יחולו שינויים כדלקמן בשיעורי הריבית בבנק לאומי:

1. השיעור השנתי של הריבית הבסיסית לבעלי מסגרות אשראי בחח"ד יופחת ב-3% ויעמוד על 27% לשנה, דהיינו ריבית אפקטיבית שנתית של 30.31%.
2. שיעור תוספת הריבית בגין חריגה בחח"ד יוגדל ב-3% לשנה ויהיה 15% על בסיס שנתי.
3. שיעור הריבית שיקבע על מסגרות אשראי לבעלי "זכות יתר" יופחת אף הוא ב-3% לשנה ויסתכם כדלקמן:
   א. מסגרת "זכות יתר" ראשונה; שיעור שנתי של 39%, דהיינו ריבית אפקטיבית שנתית של 45.8%.
   ב. מסגרת "זכות יתר" שניה; שיעור שנתי של 48%, דהיינו ריבית אפקטיבית שנתית של 58.29%.

מודעה זו באה במקום משלוח הודעה ללקוחות.

בדבר פרטים נוספים תוכל לפנות לסניף בו מתנהל חשבונך.

בנק לאומי

רואה החשבון

בטאון לשכת רואי חשבון בישראל

הופיע גליון מוגדל של חודש מרס 1987

בתוכן:

- שכר וגמול לדירקטורים
- הלכת אנגל גבולותיה — הערות לפסק דין בעמ"ה 771/83 מזרחי הנדסת בנין בע"מ נ' פ.ש. ת"א 3.
- תיאום מדדמות המס, ניכויים וזיכויים בשנת מס מיוחדת וקיזוז הפסדים.
- עיקרי התפתחות בארצות-הברית.
- דו"ח רווח והפסד מותאם במלואו.
- ספרים קבילים, ספרים נאותים — סוף סוף יישור הקו.
- גילוי דעת של לשכת רואי חשבון בישראל מס' 44.
- חוות דעת בדבר ההשפעה של הקטנת שיעורי המסים על הכנסה על יתרות המסים הנדחים.

כ"כ מופיעים בגליון:

- על דיווח כספי.
- אשנב לתיכנון חבות מס.
- הארות לפסיקה פיסקלית.
- המדורים הקבועים.

הגליון הבא יופיע בסמוך ויכלול ראיון מורחב עם נשיא לשכת רואי חשבון בישראל

הבטאון מופיע 6 פעמים בשנה ומחירו — 140.- ש"ח לשנה

לסטודנטים — 80.- ש"ח, לעובדי מוסדות השנתון המוזל.

מחיר גליון בודד — 35.- ש"ח

מנויים מתקבלים במשרדי לשכת רואי חשבון, רחוב מונטיפיורי 1, ת"א 61292

ת.ד. 29281, טלפון: 03-661134

נא למלא הפרטים בתלוש ולהעבירו בדואר או במסירה אישית.

אל: "רואה החשבון" — בטאון לשכת רואי חשבון בישראל
רח' מונטיפיורי 1, ת"א 61292, טל. 03-661114, ת.ד. 29281

אבקש לרשום אותי כמנוי על "רואה החשבון" לתקופה של שנה אחת

מצ"ב המחאה ע"ס ______ ש"ח, דמי מנוי לשנה.

שם מלא ______

רחוב ______ מס' ______

ישוב ______ מיקוד ______ טלפון ______

חתימה ______

תדיראן — ירידה חריפה ברווחיות

החברה הפסידה למעשה 8 מיליון דולר, אך בעזרת שינויים חשבונאיים, הצליחה להציג רווח סמלי של 3 מיליון דולר לשנת 1986 ● כמו כן היתה ירידה במכירות, הרעה במצב הנזילות והרעה גם במבנה הפיננסי ● שנה לא טובה

דו"ח על דו"ח / רו"ח נח סופר

תדיראן היא החברה התעשייתית השניה בגודלה בישראל (אחרי התעשיה האווירית), ובענף התעשיה האלקטרונית היא הגדולה ביותר ומהווה כשליש מהענף כולו. כור תעשיות מחזיקה ב-86% ממניות ההצבעה בתדיראן ואילו ב-14% הנותרים מחזיקה החברה האמריקאית ג'י.טי.אי.

מכירות והרווחיות

המכירות בשנת 1986 הסתכמו ב-620 מיליון דולר לעומת 572 מיליון דולר בשנת 1985. זהו גידול דולרי של 8%, שנבע בעיקרו ממכירת המוצרים הביתיים.

המכירות בשוק המקומי גדלו מ-321 מיליון דולר ל-380 מיליון דולר, ואילו במכירות היצוא היתה נסיגה קלה (מ-251 מיליון דולר ל-240 מיליון דולר). לחברה מכירות ב-17 ארצות. מתוך מכירות החברה — 39% הן לממשלת ישראל. בהתחשב בהקפצת הדולר ב-1986, יש קיטון של 10% במכירות מבחינה ריאלית.

מגמת השחיקה ברווח החריפה בשנת 1986. בעוד שהרווח הנקי בשנת 1984 היה 46 מיליון דולר ובשנת 1985 28 מיליון דולר — הרי שהרווח הנקי בשנת 1986 היה פחות מ-3 מיליון דולר. וגם זאת רק לאחר שבוצעו שני שינויים חשבונאיים. האחד — שינוי אומדן אורך החיים הכלכליים של סוגים מסוימים של נכסים, ובעקבותיו הקטנת שיעורי הפחת — שינוי שגרם להקטנת הוצאות הפחת בשנת 1986 ב-6 מיליון דולר. השני — שינוי במערכות התמחיר שגרם להגדלת ההפסד לשנת 1986 מסתכם ב-8 מיליון דולר.

בבחינת הרווחיות כן הראוי לבודד גורם נוסף, הוא השתתפות בהוצאות מחקר ופיתוח שמקורה בהנפקת איגרות חוב ובתקבולים מהמדען הראשי. סכום סעיף זה בשנים 1984, 1985 ו-1986 היה 15.71 ו-23 מיליון דולר בהתאמה. הכללתן של השתתפויות אלה בדו"חות הכספיים נובעת בחלקה מרכישה עצמית של איגרות חוב.

אם נסכם את כל הנתונים הללו נמצא כי הרווח בשנת 1986 קטן לעומת 1985 ב-44 מיליון דולר ולעומת 1984 — ב-70 מיליון דולר. כלומר, בין השנים 1984 ו-1986 נשחק הרווח של החברה בסכום השווה ל-11% ממחזור המכירות. (70 מיליון דולר על מכירות של 620 מיליון דולר).

השחיקה ברווחיות נובעת לדעת הנהלת החברה מהגורמים הבאים:

א. מכירות לחו"ל:
הקפאת שער החליפין של הדולר לעומת המשך התייקרויות השכר והתשומות האחרות (במונחים דולריים), וקיטון בתמריצי היצוא.

ב. מכירות מקומיות:
המשך מדיניות הקפאת המחירים לעומת התייקרויות שכר ותשומות אחרות, וקיטון חד בביקוש של מערכת הביטחון.

לכך יש להוסיף גם את השפעת האטת האינפלציה על צמצום מרכיב האשראי במחירי המכירה של החברה. (בעוד שבשנת 1985 נהנתה החברה מהכנסות מימון נטו של 32 מיליון דולר, הרי שבשנת 1986 היה איזון בין הכנסות המימון והוצאות המימון).

בתגובה נקטה החברה שורה של צעדים שכללו: אי הצלאת שכר, קיטון בכוח אדם, צמצום בהשקעות ובהוצאות מחקר ופיתוח. החיסכון כתוצאה מצעדים אלה מוערך ע"י החברה ב-50 מיליון דולר.

נזילות ומבנה ההון

ההון החוזר של החברה קטן ב-1986 ב-43 מיליון דולר בהשוואה לקיטון של 29 מיליון דולר שנוצר ב-1985. כלומר, בשנתיים האחרונות קטן ההון החוזר ב-72 מיליון דולר. היחס השוטף שעמד ב-31.12.84 על 1.72 ירד בתום 1985 ל-1.45 ובתום 1986 ל-1.19. זהו שיעור די נמוך.

מאידך, היו לחברה בסוף 1986 עודפים נזילים (השקעות קצרות מועד ומזומנים) בסכום של 92 מיליון דולר, בהשוואה ל-76 מיליון דולר בסוף 1985 ו-61 מיליון דולר ב-31.12.84.

כאמור לעיל, בין צעדי ההתייעלות שנקטה החברה נכלל גם צמצום בהשקעות ברכוש קבוע (66 מיליון דולר ב-1986 לעומת 93 מיליון דולר ב-1985), ובהשקעות במחקר ופיתוח. השקעות אלה — לפני ניכוי ההשתתפות — נשארו ב-1986 ברמה דומה לזו של 1985 — 68 מיליון דולר. יש לזכור כי פעילות הפיתוח של תדיראן היא המקור העיקרי לייצור מוצרים חדשים וכיום כ-90% מסך המכירות של החברה הם של מוצרים מפיתוח עצמי.

ההון העצמי של החברה גדל בשנת 1986 ב-7 מיליון דולר. אולם, סך הנכסים של החברה גדל ב-157 מיליון דולר. האיתנות הפיננסית — שאחד ממאפייניה הוא היחס שבין ההון העצמי לסך הנכסים — נשחקה איפוא. היחס הזה שעמד ב-31.12.85 על 30% ירד ב-31.12.86 ל-25%.

ראוי לציין כי רכישת החברה הבת "אלישרא" (ראה להלן) בנובמבר 1986 ואיחודה לראשונה בדו"ח הנוכחי הביא לתוספת נכסים של 62 מיליון דולר ולהקצאת הון מניות של 13 מיליון דולר.

גיוס כספים לזמן ארוך

בשנים 1984 ו-1985 גייסה החברה כספים למו"פ בסך 104 מיליון דולר ברוטו (91 מיליון דולר נטו). בפברואר 1986 גייסה החברה הבת אליאנס 10 מיליון דולר נוספים, לפי אותה מתכונת. דרך זו של הנפקות מו"פ נחסמה על ידי המחוקק לפני כשנה. במחצית 1986 גייסה תדיראן 38 מיליון דולר נטו באג"ח העומדות לפרעון בשנים 1994–1998, נושאות ריבית של 7.75% לשנה צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן.

במסגרת התשקיף של כור תעשיות לפני חודשים אחדים לגיוס 105 מיליון דולר בארה"ב בדרך של שטרי התחייבות לא ניתנו ביטחונות למשקיעים. תחת זאת נטלה כור על עצמה התחייבויות שמטרתן לסייע בשמירת יכולתה לפרוע את השטרות. התחייבויות אלה יכולות להשפיע על החברות הבנות של כור. כור התחייבה לשמור על יחס מסוים קבוע בין התחייבויותיה על בסיס מאוחד לבין הונה העצמי. כן התחייבה כור לשמור על כך שסך ההתחייבויות המאוחדות המובטחות לא יעלו על 50% מסכום הנכסים המוחשיים המאוחדים. תדיראן עלולה איפוא להיות מוגבלת בגיוס הלוואות וביצירת שיעבודים וביטחונות על נכסיה, כתוצאה מפעילות החברה האם שלה והחברות הבנות של החברה האם, בלי קשר למצבה של תדיראן עצמה.

במסגרת התשקיף של תדיראן לגיוס איגרות חוב נושאות ריבית של 7.75% קיבלה על עצמה החברה את ההגבלות העצמיות הבאות:

ההתחייבויות המאוחדות בדו"חות הכספיים המאוחדים של תדיראן לא יעלו על 200% מהסכום הכולל של ההון העצמי המאוחד בתוספת זכויות המיעוט. ההתחייבויות הנ"ל — דרך כסך ההתחייבויות לזמן ארוך וההתחייבויות השוטפות, בניכוי חייבים ומזומנים המופיעים ברכוש השוטף.

ההון העצמי המאוחד ביחד עם זכויות המיעוט לא יפחת מ-150 מיליון דולר.

נוסף לכך התחייבה כור שלא להתיר לחברות הבנות להתחייב להגביל חלוקת רווחים לכור. כך נקבע גבול תחתון מינימלי של דיווידנד שיהיה על תדיראן לשלם לכור מדי שנה.

בכוונת החברה לצאת בקרוב בתשקיף של מניות בכורה 8% לעובדי החברה בסכום של 23 מיליון דולר.

השקעות בחברות בנות

ב-1986 הגדילה תדיראן את אחזקתה בחברת אלישרא מערכות אלקטרוניות בע"מ מ-41% ל-100%.

רכישה זו מאפשרת לתדיראן חיזוק מעמדה האיסטרטגי בתחומי הלוחמה האלקטרונית והתקשורת האווירית. רכישה זו גם מאפשרת לבצע ארגון מחדש בתדיראן ובאלישרא שיביא לרציונליזציה ארגונית ועסקית של שתי החברות, ובעקבותיה שיפור משמעותי בצד הרווח.

בתמורה הוקצו למוכר מניות בכורה ניתנות לפדיון המייצגות 6% מהזכויות לרווחים ומהזכויות להצבעה בתדיראן. עלות ההשקעה היתה 13 מיליון דולר.

בכוונת החברה להמיר את המניות הניתנות לפדיון למניות כחלק מהנפקת מניות לציבור בארה"ב. מניות אשר לא תומרנה בדרך זו תהיינה לפדיון ביוזמת המחזיק בתוך תקופה בין 1 בינואר 1990 ל-31.12.1991.

מחיר הפדיון הינו 20 מיליון דולר בתוספת ריבית בשיעור מתואם (פריים).

השוואה עם ארה"ב

מנתונים מסכמים ראשונים על ביצועי חברות האלקטרוניקה הגדולות בארה"ב, עולה כי חל אצלן שיפור משמעותי הן בהיקף המכירות והן ברווחיות ב-1986. המכירות גדלו ב-11% והרווח הנקי גדל ב-13%. מאד שונה מתדיראן.

הנפיקה, ורכשה בחזרה

מאת יהודה שרוני

בבורסה רשומות למסחר שתי אגרות מחקר ופיתוח (מו"פ) של תדיראן: תדיראן מו"פ 84 ותדיראן מו"פ 85. תדיראן גייסה באמצעות אגרות אלה הון בבורסה, שתמורתו נועדה להשקעה בתכניות המחקר והפיתוח של החברה האם.

לקראת סוף 1985 ביקשה החברה האם תדיראן, מהממונה על שוק ההון באוצר, לשנות התחייבות שניתנה לציבור בתשקיף ההנפקה, ולרכוש מהציבור כחזרה, באמצעות מכרז, 1.5 מיליון יחידות מו"פ 85. האישור ניתן, לא לפני שהבורסה עמדה על כך שההצעה לרכישה חוזרת תופנה לציבור הרחב, ולא רק למקורבי החברה.

וכך קרה שכל היחידות שהוצעו לרכישה על ידי תדיראן, (בתמורה כספית של 6 מיליון דולר), נמכרו על ידי הציבור הרחב. רכישת האגרות איפשרה לתדיראן לשפר את תוצאותיה העיסקיות, ולהציג את הפער שבין מחיר הרכישה לבין מחיר האגרות בספרים כרווח. כשמנהלי תדיראן ראו כי טוב, הם חזרו על אותו תרגיל מספר חודשים מאוחר יותר, כשביקשו לרכוש מהציבור 1.5 מיליון יחידות נוספות. גם הפעם נמכרו חזרה כל היחידות.

מרבית יחידות תדיראן מו"פ 85 מוחזקות כיום על ידי החברה האם, ולא מן הנמנע כי הבורסה תמחק את היחידות מהרישום למסחר אם תימשך הסחירות הנמוכה ביחידות.

גם בעלי יחידות מו"פ 84 לא קופחו. בחודש שעבר הועברה גם להם הצעה למכירת אחזקותיהם במחיר של 1.19 דולר ליחידה. אלא שכאן נכשלה הצעת הרכש, ומתוך 4 מיליון יחידות שהוצעו לרכישה, נענו בעלי יחידות שהחזיקו במיליון יחידות בלבד.

ההיענות הזולקית נבעת מהעובדה שזמן קצר לאחר פקיעת תוקפה של ההצעה, תדיראן אמורה היתה לחלק דיווידנד במזומן בשיעור של 1.2 מיליון דולר. מי שסירב למכור רצה ליהנות מהדיווידנד.

זמן קצר לפני פרסום הצעת הרכש, הורגשה פעילות תוססת ביחידות המו"פ, והמחיר ירד ממחיר של 1.18 דולר ליחידה, למחיר של 1.08 דולר ליחידה.

הפעילות הבורסאית ביחידות המו"פ נעשית בעיקר באמצעות חברת הברוקרים סהר ניירות ערך, המשמשת לצורך העניין כברוקר של תדיראן. בחודשים האחרונים הורגשה גם פעילות ערה מצד חברת ניירות ערך השקעות. פעילות מסויימת ביחידות מורגשת גם מצד בנק הפועלים.

תמצית דו"ח רווח והפסד

(במליוני $)

	1986	1985	1984
מכירות	620	571	557
עלות המכירות	524	462	437
רווח גלמי	96	109	120
הוצאות מכירה והנהלה	91	86	79
	5	23	41
הכנסות מימון, נטו	–	10	11
רווח לפני מסים	5	33	52
הפרשה למסים	–	3	2
	5	30	50
זכויות המיעוט	2	2	4
רווח נקי	3	28	46

תמצית המאזן

(במליוני $)

	31 בדצמבר 1986	1985	1984
רכוש שוטף	487	390	363
השקעות והלוואות לזמן ארוך	86	81	50
רכוש קבוע	351	296	241
	924	767	654
התחייבויות שוטפות	408	268	211
התחייבויות לזמן ארוך	283	272	230
הון עצמי (לא כולל זכויות מיעוט)	233	227	213
	924	767	654

התפלגות מכירות לפי תחומים

(במליוני $)

	1986	1985	1984
ציוד קשר	152	162	167
מערכות אלקטרוניות	118	103	94
תקשורת	110	89	87
רכיבים	87	72	84
אלקטרואופטיקה	90	110	112
מוצרי צריכה ביתיים	121	77	68
	678	613	612
קיזוז מכירות בתוך הקבוצה	58	42	55
	620	571	557

מפעלי המתכת והאלקטרוניקה החלו במשא ומתן על תוספות שכר מפעליות

הנהלת ההסתדרות: מפעל שיכול — צריך להעניק תוספות שכר

מאת יונתן שרמן

ההסתדרות סבורה, כי מפעלים המסוגלים להעניק לעובדיהם תוספת שכר השנה, צריכים לעשות זאת.

עמדה זו, הינה עמדת הפתיחה של ועדי העובדים במשא ומתן עם הנהלות המפעלים עמן הם מנהלים משא ומתן בימים אלו על תוספות שכר מפעליות לשנת 87'.

לדברי יצחק גלעדי, מזכיר הסתדרות עובדי החשמל, מתכת ואלקטרוניקה, הנהלות המפעלים חייבות ללכת לקראת העובדים בתחום השכר. לדבריו, ההסתדרות דורשת מהמפעלים לבנות סולמות שכר חדשים במפעלים, אשר יבטאו רמת שכר גבוהה יותר וכן ההסתדרות סבורה שיש מקום למתן תוספת שכר נוספת במסגרת מפעלית.

בשיחה עם "הארץ" אמר גלעדי, שההסתדרות כבר גיבשה לעצמה הצעה בנוגע לסולמות השכר החדשים והיא ממתינה כעת להצעה הנגדית של התאחדות התעשיינים.

גישה זו של ההסתדרות חלה גם המפעלים בענף הפלסטיק, אשר צמודים בהסכמי העבודה שלהם למתרחש בענף החשמל והאלקטרוניקה.

מרכז התק"מ יאשר השבוע הקמת חברה לגיוסי הון

מאת יונתן שרמן

מרכז התק"מ יאשר השבוע את הצעת ראשי התנועה להקים חברה מרכזית לגיוסי הון שתרכז בתוכה את כל הפעילות של התנועה בתחום הנפקות אג"ח. ההצעה תאושר בישיבה של מרכז התנועה ביום ה' ברמת אפעל.

ראשי התנועה החליטו על הקמתה של חברה זו, כאמצעי לגיוס הון ישירות מהציבור במקום אפיקי מימון מסורתיים, שכבר אינם קיימים דוגמת הלוואות פיתוח או גיוסי הון בחו"ל.

החברה החדשה אמורה להתחיל בגיוס הון כבר בחודש אפריל ובשלב ראשון מתוכנן גיוס של 40 מיליון דולר בצורת אג"ח בריבית ריאלית של כ-9 אחוזים ולתקופה שמעבר ל-10 שנים.

החברה עצמה תהיה קשורה בקשר הדוק לבנק הפועלים, אשר ישמש כנאמן וחתם של הנפקות החברה ויעמיד לרשות החברה כלים לביקורת מקצועית.

העורך: נחמיה שטרסלר

בית המשפט קבע שיש להפחית את שיעורי הארנונה לתעשיה בלוד

ההפחתה: 25 אחוז לגבי 1986

מאת יונתן שרמן

עיריית לוד תיאלץ להפחית את שיעורי הארנונה שגבתה ממפעלי התעשיה בלוד ב-1986 ב-25 אחוז בעקבות פסיקה של בית המשפט שניתנה בשבוע שעבר.

מפעלי התעשיה בלוד פנו בזמנו לבית המשפט בבקשה לאכוף על עיריית לוד הורדה של מיסי הארנונה לתעשיה בטענה, כי העלאתם בשיעור של 170 אחוזים בשנה שעברה היתה גבוהה מדי ולא תאמה את היעדים שנקבעו על ידי ועדת הכנסת. זאת כאשר מדד המחירים לצרכן עלה בתקופה המקבילה ב-90 אחוזים לערך.

בד בבד עם החלטת בית המשפט, מתכוונים ראשי המפעלים בלוד להמשיך ולפעול להורדת נטל המסים על התעשיה בעיר זו, שהתשלום בה לטענתם הינו מהגבוהים בארץ.

מפעלי התעשיה הודיעו כבר כי, יתנגדו להחלטה של העירייה להעלות את המיסים העירוניים ב-11 אחוז השנה וזאת בגלל ההעלאה הגבוהה של המיסים בשנים האחרונות עד לשיא של 41 שקל למ"ר לפני שנה.

התעשיינים נתמכים בעמדתם זו בוועדת הפנים של הכנסת, שהמליצה להקפיא את הארנונה ברמתן הנומינלית — אך אינם נהנים מגיבוי ועדת הכספים.

קח FUJITECH PC/XT-TURBO

התואם היפני העסקי המשוכלל מסוגו

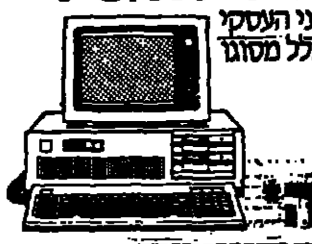

וקבל במתנה*

מודם תקשורת

מיוחד לטלקסים, דואר אלקטרוני מאגרי מידע בקואות אלקטרוניות ועוד

* לרוכש מערכת עיסקית מלאה תנאי תשלום נוחים.

אלפא גת מציעה:
מערכות עיסקיות במחירים ללא תקדים

עיבוד תמלילים — מערכת קומפלט החל מ-2870 ש"ח

מערכת להנהח"ש — מערכת קומפלט החל מ-3035 ש"ח

לשורכי דין — חבילה מלאה (הכוללת תוכנת עו"ד) מ-4345 ש"ח

חשבשבת — תכנת הנהח"ש ו/או מלאי במבצע מיוחד

מערכות CAD/CAM כולל MOUSE חינם

רשת תקשורת מיוחדת לבתי-ספר

חדש! במחיר נמוך יחסית תוכל להוסיף עמדות עבודה ולהגביר את יעילות המערכת MULTI USER

רק באלפא-גת — התקנה מלאה למערכות אלו במשרדך ללא תוספת מחיר

המחירים אינם כוללים מ.ע.מ

אלפא גת
מחשבים ותקשורת
ת"א דיזנגוף סנטר (שער 4)
טל' 284743, 204706

אל חברי עמותת בעלי יחידות ב-
טבריה קלאב הוטל

עמותת בעלי יחידות טיים שרינג ט.ק.ה. 58-009-989-3

חברים נכבדים: שמחים אנו להודיעכם בעקבות האסיפה הכללית השנתית והבחירות נבחרו האנשים הבאים.

ועד העמותה
שמואל גוטנטג — יו"ר
עו"ד דני ארנסט — ס. יו"ר
אסתר חזקי — מזכ"ל
פאול דרימר — גזבר
עו"ד יוסף בורלא
עו"ד יעקב לוי
עו"ד יעקב זליבנסקי
יעקב גורלי
אלישע יהודאי

ועדת ביקורת
רו"ח דב בן דוד
מרק מתניה
רון עזריאל

בית דין
עו"ד נמרוד עובדיה
יעקב עברון

בהחלטות ראשונות שנתקבלו אושר שהוועד ייצג את כל בעיות החברים

פתיחת המלון – פרטים לגבי מוקד, מספרי טלפון ונוהל הזמנות ינתנו במשרדי העמותה מתאריך 8.4.84.

הצטרפות להסדר אזהרה אחרונה. אלה שלא יצטרפו עד לתאריך 7.4.87 כולל בעלי הערות אזהרה ובעלי זכויות לעשר שנים. בהתאם להחלטת בית המשפט יפסידו את זכותם ליחידת נופש ויהפכו נושים רגילים.

לצורך הבהרות יש לפנות דחוף למשרדי העמותה.

חומר הסברתי יישלח לחברים בימים הקרובים.

★ משרדי העמותה פתוחים לרשות הקהל בימים א'-ה': 9.30–17.00, ריב"ל 18, ת"א, מיקוד 67778, טל': 371508, 371433, 381255.

בברכת חג שמח ונופש נעים

שמואל גוטנטג – יו"ר העמותה **עו"ד דני ארנסט – ס. יו"ר**

בשם המוסדות הנבחרים של העמותה

שי לחג בתקציב שלך

מגבות ורדינון

הנחות מיוחדות לועדי עובדים

לפנות: ת"א – נילי 03-9232778

חיפה – מוריס 04-763590

עודפי-יצוא וסוג ב' עד 50% הנחה

בחנות המפעל בלבד

חנות המפעל:
פתח-תקוה, קרית מטלון
מבטחים 6, טל': 03-9223531

סכ:ז׳ מן الاجل

מכתבים למערכת הארץ

מתחרדים המנותקים מהמציאות

בתגובה להתבטאותו של ראש הממשלה, יצחק שמיר, בפני רבני ישיבת המתחרדים "אש התורה".

כדאי להציג עובדות, שהבל ששמיר לא טרח לברר.

בפגישה שהיתה לנציג עמותת "נפגעי החזרה בתשובה", מיכאל כהן, עם רבני הישיבה הנ"ל, ק. מקסאון וב. שור, בסוף 1984, התברר מעל כל צל של ספק כי זוהי ישיבה אנטי־ציונית העוסקת בקליטת תלמידים עולים מקנדה וארה"ב, "היודעים מעט מאוד על אודות יהדות ושבאופן נורמלי בוודאי היו פונים לכתות זרות ומתחתנים עם לא־יהודיות".

בתשובה על שאלה אם תוכנית הלימודים כוללת מידע כלשהו על אודות אישים כהרצל, בן־גוריון, ביאליק או גורדון, תשובת הרבנים היתה שלילית. לשאלה אם התלמידים מבקרים באתרים היסטוריים או ארכיאולוגיים התשובה היתה שלילית.

תלמידי ישיבה זו אינם משרתים בצה"ל, אין חוגגים בה את יום העצמאות וכמובן שאין מניפים בה את דגל ישראל ואין מכבדים את המנון התקווה. תלמידים אלה אינם לומדים מאומה על אודות מאה שנות חיי המעש האחרונים של עם ישראל. הם אמנם גרים בירושלים אך באותה מידה אפשר להחליף את השם ירושלים ולנקוב בשם ברוקלין או וילנה.

שושנה כהן
תל אביב

מטען הנפץ אינו במכנסיים

ב־18 במארס, יומיים אחרי פורים, ברחוב בגרשוב, סמוך לפינסקר, חנתה מכונית משמר־הגבול. לידה ניצב נער בג'ינס, בידו כובע בוקרים אדום של פורים ומאחוריו איש משמר־הגבול. פני הנער וידיו היו צמודות אל דופן המכונית, ואיש משמר־הגבול ממשמש בקפידה באברי גופו. מלמעלה למטה וחוזר חלילה. נער נוסף, צעיר מן הראשון, עמד וחיכה בצד בשקט. חייל נוסף של משמר־הגבול התעכב בהעדרות־הזהות של הנערים.

השוטר לא הסתפק בטקס ה"חיפוש". הוא לקח את הנער והוביל אותו לחדר־מדרגות סמוך. כשניגשתי לשם בעקבותיהם, ראיתי כי השוטר עומד ומתחקר את הנער, שעמד עתה כשתחתוניו ומכנסיו מקופלים עד קרסוליו. כשיצאו משם, עמד הממשמש ממג"ב ורשם ארוכות בפנקסו. ולבסוף שחרר את הנער. זה פנה לדרכו בלוויית חברו. אותות ההתעללות וההשפלה שספגו לפני רגע קט לא ניכרו בהם. הם רגילים.

מטען הנפץ שחיפש משמר־הגבול בזריזות ויסודיות שכאלה, אינו שוכן במכנסיו של הנער הפלשתיני המושפל. חפשו ותמצאו אותו בכיבוש הישראלי בגדה, בגולן ובעזה – מציאות איומה בת 20 שנה.

ימפה ברסלבסקי
תל אביב

ידיים מגואלות בדם

הנאצי איוון דמיאניוק העומד כיום למשפט בפני שופטי בית המשפט בירושלים, אינו עומד למשפט כאיש בודד. יחד עמו עומד למשפט העם הגרמני כולו.

כמה מחוקרי השואה מבחינים בין הנאצים לעם הגרמני. נשאלת השאלה אם אפשר לעשות הבחנה כזו. שהרי העם הגרמני ברובו נטל חלק בהשמדת בני עמנו.

כעת עומד נשיא המדינה לבקר בגרמניה, וללחוץ את ידיו של "העם הגרמני" הזה.

גם מבחינה מדינית, ביקור של הנשיא לגרמניה הוא שגיאה פוליטית. הביקור יסמל בשביל הגרמנים טיהור מושלם, הגרמנים יצטרפו לעמי עולם כשווים ויפעלו כנגדנו. תוצאות הביקור תהיינה בדיוק הפוכות מהרצוי. לגרמנים זהו אקט היסטורי שחיכו לו 40 שנה.

נסיעתו של נשיא המדינה לגרמניה היא שגיאה חמורה, עלבון לקורבנות השואה ובושה לכל היהודים.

מנחם דיאמנט
חבר הנהלת "המשואה"
תל יצחק

חוסר אונים היא מלת המפתח

"בזמן השואה לא היה אפשר לדבר על גבורה". תחת הכותרת הזאת כתובה ענה לורינשטיין על הגהוריה של ד"ר אריקה לנראו על אודות ההשתקפות של משפט דמיאניוק ("הארץ", 11.3).

ברצוני לגעת בשלוש נקודות שהעלתה: השם "יום השואה והגבורה" והמושגים "גבורה" ו"חוסר אונים".

אפשר להסכים שהצמדת המלה גבורה ליום השואה פוגעת. לא מפני שלא היו גיבורים כפי שהיא טוענת, אלא מפני שזה מעיד על האי־יכולת המבישה לקיים יום זיכרון ולהתאבל על הקורבנות כפי שהם, בלי להזדקק להילת הגבורה.

אבל אי אפשר להסכים בשום אופן למסקנה, שלא יכלה להיות גבורה במחנות ריכוז. לנראו מזהה כאן גבורה עם מרד. להיפך. מרד ולחימה הם רק ביטוי אחד של גבורה. גבורה היא דבקות איתנה בדבר שאדם מאמין בו תחת הלחץ העצום של צרכים פיסיים ונפשיים בסיסיים. גבורה היא, למשל, המעשה של אותו ילד צמא שהשיג במאמץ גדול פתיתי שלג דרך אשנב של קרון בהמות ובו הובל, ושוויתר עליהם כאשר הבחין לידו בילד קטן וצמא יותר. מעשי גבורה נסתרים כאלה היו לאין־ספור, ובכל זאת לא בגללם אנחנו מקיימים את יום השואה, אלא כדי לזכור את בני עמנו שקיפחו את חייהם.

והנקודה השלישית: "חוסר אונים" היא מלת המפתח של השואה לדברי לנראו והמשפט דמיאניוק מוכיח "שאיננו חסרי אונים". האפשרות לערוך את המשפט לא משנה במאומה את המצב של חוסר אונים, כי היא לא מלת מפתח של השואה. היא מלת המפתח של האדם. בכל מקום ובכל הזמנים מגלה האדם שהוא חלש מול בעיות גדולות וטרגיות ומול בעיות קטנות.

נעמי רינת
רחובות

קולנוע / רחל גורדין

מישל בלאן – "להפוך את הבושה לאושר": אהבה לגבר עכברי המקריח

מי צריך הגנה?

"חליפת ערב", קולנוע לב, ת"א

החלטתה של הצנזורה לאסור את הקרנת סרטו של ברטרנד בליה, "חליפת ערב", היא החלטה נלעגת ואבסורדית לא פחות מהחלטתה, בדיון חוזר, לאשר סרט זה להקרנה. היא מעידה פעם נוספת כמה אנאכרוניסטי הוא עצם קיום מוסד הצנזורה.

ב־1909 יצא ג'ורג' ברנרד שו במאבק "על הצורך במחזות לא־מוסריים". הוא הגדיר "אי־מוסריות" כ"כל מה שמנוגד למנהגים ולהרגלים המקובלים". כל רעיון מתקדם, שונה מהרגיל, נחשב לאי־מוסרי עד שהוא נהפך לחלק ממערכת המוסר המקובלת. התקדמותה של חברה כלשהי תלויה בגורמים לא־מוסריים הדוחפים אותה קדימה, אל השונה. באותו שהמוסריות מוגנת היטב, על ידי הדבק דעת־הקהל, דומה הצנזורה, לדעתו של שו, למי שרוצף רכבת הרוויה מגילא.

החלטותיה של הצנזורה שלנו, שאיסוריה והיתריה נופלים במרומה באופן מקרי וקפריזי לחלוטין, היו יכולות להיות מצחיקות, אלמלא היתה להן בכל זאת השפעה על ה"דיאטה" שלנו בתחום האמנות. את "אימפריית החושים" למשל – סרט יפני מעניין, העוסק במין כבחיפוש מיסטי אחר טוטאליות – לא יזכה הקהל הישראלי לראות. עוד לפני כמה שנים הוא נאסר להקרנה בארץ מתוך מאמץ מיותר להגן על רגישותו של הצופה. "הביטחון אינו מנת גורלו של האדם", כתב פעם הסופר הנרי מילר לצנזור. "גבונות, זריזות, יכולת להגיב – אלו התכונות היחידות האפשריות".

סרטו של ברטרנד בליה "חליפת ערב" בודאי לא היה מעורר סערה אלמלא החליט מישהו בוועדת הצנזורה להעניק לו פרסומת חינם. הסרט אמנם מתחיל כקומדיה מקסימה ומרעננת, המתאימה להגדרת "אי המוסריות" של שו. היא יורקת בעיני הבורגנות, באמצעות דיאלוג שנון וציני. אך בהדרגה תופסת האכזבה את מקום ההנאה, ככל שהסרט נעשה רציני, והייאוש בא במקום הצחוק. בכל מקרה, אם יש סרט שאינו פורנוגרפי – "חליפת ערב" הוא הסרט הזה. אם יצירה פורנוגרפית מכוונת כולה ליצור ריגוש מיני, בניגוד לפונקציה המורכבת של אמנות; אם "הפורנו" משמיט את הרקע האנושי להתרחשות, ומרוכז רק על עסקה לא־אישית בין אברי גוף; אם סרט פורנוגרפי הוא פנטסיה, שבה הנשים תמיד רוצות והגברים תמיד יכולים – כי אז "חליפת ערב" אינו עומד באף אחד מן הקריטריונים הללו. אין כאן כלל מין גלוי. יש בעיקר דיבורים על מין, ודיבורים אלו – לא זו בלבד שאינם מעוררים ריגוש מיני, אלא הם מצחיקים. והצחוק, כידוע לכל, הוא מכת מוות להתרגשות רגשית או מינית.

זה סרט על התערערות מוסכמות מיניות. סרט שבו שום דבר, כולל הזהות המינית, אינו קבוע. סרט על ההתגלות, או אי־ההתגלות, לתבאים חדשים. שלוש הדמויות העיקריות מחליפות את הזהות המינית בעקבות השינויים ביחסי הכוח ביניהן. בוב (ז'ראר דפרדייה) הוא בריון מחוספס המתערב בריב סוער בין אנטואן (מישל בלאן המצוין, שזכה בפרס בקאן על משחקו בסרט) ואשתו מוניק (מיו מיו). הוא משתף אותם במעשי השוד שהוא מבצע בבתי עשירים, מרעיף עליהם שטרות כסף, ומתאהב אהבה נואשת ופיוטית באנטואן המקריח, העכברי, בעל עיני העגל. בהדרגה הוא רוכש שליטה בחיי הזוג, רוחץ את רגליה של מוניק מן המשולש הרומנטי. יחסי התלות הרגשית בין השלושה משתנים במהלך הסרט, ועמם משתנה גם הגדרת הזהות המינית. השחרור מכבלי השגרה מתחלף באירוניות מעיקה לא פחות, של עולם שאין בו דבר בטוח.

החסרונות שבסרטים קודמים של בליה, "הערוחיים" ("הבינו את המנוחות"), קיימים גם כאן. הבעיה העיקרית היא הצירוף המלאכותי של קומדיה ומלודרמה. כל עוד עוסק בליה, שכתב וגם ביים את הסרט, בצד הקומי של המשולש – שנינותו המבריקה, ומשחקם הטוב של כל השלושה, מענגים את הצופה. הוא משתמש לפעמים בנפלים, נקצב ובצליל כבאיכויות הוראשיות. אך הצילום, שיש לו לעתים נופך מיתולוגי, גדול מהחיים, יוצר יומרה שאינה במקומה.

המצבה שרוחש דפרדייה הגברי לאנטואן הנבוך, הזהיר, המגוחך, היא מקור לשעשוע, כשמשחקו המצוין של מישל בלאן מעניק לסיטואציה מגע אנושי. "אני אהפוך את הבושה שלך לאושר", אומר בוב למושא אהבתו הגלגל בדיאלוג שכאילו יצא מספרו של ז'אן ז'נה. אך כאשר ההפתעה של ההתחלה פגה, והיחסים בין הדמויות לובשים בכל זאת צורה מוגדרת – הסרט נעשה בנאלי.

50 התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 7
סר אלכסנדר גיבסון
מנצח
אורי פיאנקה
כנר
מיכאל הרן
צ'לו
ברוס ויינשטיין
אבובן
זאב־דורמן
נגר־באסון
בתכנית מיצירות:
ברליוז, היידן ואלגר
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה א': הערב – 29.3.87
סדרה ב': יום ב', 30.3.87
סדרה ג': יום ג', 31.3.87

קונצרט למנויים מס' 4
מנצח, סולנים ותכנית
כמו בקונצרט מס' 7
סדרות א–ג בחיפה
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה ד': יום ד', 1.4.87

קונצרט למנויים מס' 8
מנצח, סולנים ותכנית
כמו בקונצרט מס' 7
סדרות א–ג בחיפה
תל־אביב, היכל התרבות 8.30 בערב
סדרה ח': מוצ"ש, 4.4.87

קונצרט למנויים מס' 7
דוד שלון
מנצח
הנריק שרינג
כנר
שירה רבין
כנרת
התכנית:
ויוואלדי: קונצ'רטו לשני כנורות
צ'ייקובסקי: קונצ'רטו לכנור
סן־סאנס: סימפוניה מס' 3
תל־אביב, היכל התרבות 8.30 בערב
סדרה ב': יום א', 5.4.87
סדרה ג': מוצ"ש, 11.4.87

פילוקלסיקה
קונצרט מס' 4
דוד שלון
מנצח
משה מורביץ
כנר
התכניות:
גבריאלי: קנצונות
היידן: סימפוניה מס' 101
באך: קונצ'רטו לכנור
באך־סטוקובסקי: טוקטה ופוגה ברה מינור
תל־אביב, היכל התרבות
יום ב', 6.4.87 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 8
מנצח, סולנים ותכנית
כמו בקונצרט מס' 7
בת"א סדרות ב–ג
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה א': יום ג', 7.4.87
סדרה ב': יום ד', 8.4.87
סדרה ג': יום ה', 9.4.87

נמשכת מכירת כרטיסים לקונצרט המיוחד למוסיקה קמרית בבצוע שלישיית צ'ונג

הארץ ממליץ

מלאכון (ת"א, ירושלים, חיפה) – סרט מלחמה אמריקאי על חוסר הטעם שבמלחמת ויטנאם. נכתב ובוים ע"י אוליבר סטון, שלחם בויטנאם ואף זכה בעיטור גבורה.

שתי אצבעות מצידון (ת"א) – קורותיה של יחידת חי"ר קטנה בתקופה האחרונה של מלחמת לבנון. בבימויו של אלי כהן.

מונה ליזה (ת"א) – גנגסטר תמים (בוב הוסקינס המצוין) מתאהב בפרוצה שחורה עוז, ב"סרט אפל" על פשע ואהבה.

חנה ואחיותיה (ת"א, ירושלים) – סיפורה של משפחה אמריקאית, והיחסים בתוכה מוצגים באירוניה ובוים ע"י וודי אלן.

חליפת ערב (ת"א) – סאטירה הנעשית למלודרמה, על משחקי כוח המשנים את הגדרת הזהות המינית. סרט צרפתי.

בתיר בי (ת"א) – סרטו של אלאן רודולף ("בעקבות הכדד") מתרחש בתחום עירוני מיתולוגי רומנטי, על אהבה ובדידות.

סרטים מיוחדים

קיץ (ת"א, ירושלים) – סרט רגיש של אריק רוהמר ("ירח מלא בפריז") המתעד את חופשת הקיץ של נערה פריזאית הסובלת מבדידות.

שיחות מלוכלכות (ת"א) – סאטירה קנדית שנונה, שכולה שיחות, על אינטלקטואלים, מין, התפוררות התרבות המערבית, והפער בין הגוף ובין הדיבורים עליו.

דיקה לחצות (ת"א) – אהבתם של הצרפתים לתרבות האמריקאית ולג'ז בפרט, מתגלמת בסרטו האמריקאי של טברניה הצרפתי, המספר על טיפולו המסור של צעיר פריזאי בנגן סקסופון אמריקאי המכור לטיפה המרה. (נגן הסקסופון גורדון דקסטר, המתגלה כאן כשחקן מעולה). לאוהבי ג'ז.

בטי בלו (ת"א) – סיפור אהבה המתחיל בקומדיה ומסתיים באופן טראגי, בבימויו של ז'אן ז'ק בייניקס ("דיווה").

סרטי בידור

קרוקודייל דנדי (ת"א, ירושלים, חיפה) – קומדיה קופתית לכל המשפחה, על צייד תנינים קשוח המארח כתבת אמריקאית בערבה האוסטרלית, והתמורה זוכה בביקור ב"ג'ונגל" הניו־יורקי, ובאהבתה.

הסינפונייטה הישראלית באר־שבע
מנהל מוסיקלי: מנדי רודן
מנצח:
משה עצמון
מצו־סופרן:
פליסיטי פלמר (אנגליה)
"האורזי"... זמרת גדולה... חוויה לאזנין לשמוע...
"ירושלים פוסט" ...זמרת מירה, ראוי שתשמעו אותה בשנית ובהקדם...
בתכנית יצירות מאת: הונגר, סקרלטי, גלינקה, מוסורגסקי, צ'ייקובסקי והיידן.
באר שבע, מועצה אזורית אשכול, 28.3.87, 29.3.87
ירושלים, תיאטרון ירושלים 31.3.87
אשקלון, בית יד לבנים 1.4.87
תל־אביב, מוזיאון תל־אביב 4.4.87
כרטיסים בקופות האולמות.

אשוני ישראל
הערב יום א' 29.3
תיאטרון הבימה:
הדוד הוזה 20.30
התיאטרון הקאמרי:
נפש יהודי – בקאמרי
הדולות האחרון – בצוותא
אבי לא רפפורט – בת' חיפה
התיאטרון העירוני חיפה:
אבי לא רפפורט – (חיפה)
נפש יהודי – בקאמרי ת"א
גנותו של פקיד – מועדון (27)
עלילות מכס המורים – ת"א ב' ליסין

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנהל מוסיקלי: יואב תלמי
"פסטיבל אמדיאוס אביב"
אפריל 1987 – 4 קונצרטים
קונצרט מס' 1
ז'אן־ברנרד פומייה מנצח ופסנתרן
מוצארט־קונצ'רטו לפסנתר מס' 26 ק. 537
קונצ'רטו לפסנתר מס' 17 ק. 453
סימפוניה מס' 29 ק. 201
ת"א מוזיאון תל אביב, 20.30
אמדאוס סדרה 1 – יום ד' 1.4.87
אמדאוס סדרה 2 – יום א' 5.4.87
ירושלים, תיאטרון מוצאי שבת 4.4.87 20.30
* * *
"קולות וגוונים" קונצרט מס' 7
סדרה 3 – יום ה' 2.4.87
מוזיאון ת"א, 20.30
התכנית כמפורט לעיל
הקונצרטים הבאים:
יואב תלמי, מנצח
קלוד פרנק, ארנן חזל, דניאל גורטלר,
יוסף קליבשטיין, פסנתרים
הקונצ'רטות לפסנתר מאת מוצרט
לפי דרישות הקהל נפתחה סדרה נוספת!
נמשכת מכירת המנויים במשרדי התזמורת הקאמרית הישראלית, "בית אסיה", רח' וייצמן 4 ת"א, בין השעות 9–15. טל' 03-210102
ובקופת תיאטרון ירושלים

עירית תל־אביב־יפו
החברה לפיתוח יפו העתיקה
הקול חוויות !!!
השנה חג הפסח הוא חגיגה של מוסיקה.
סמטאות יפו העתיקה הופכות לתיבת תהודה ענקית המביאה אליכם את קולות "פסטיבל תל־אביב למוסיקה ווקאלית". האורטוריה "אליהו", "רינת", "קנטילנה" ועוד צלילים צלולים בביצוע ה"ניו סווינגל סינגרס", "מקהלת הקיבוץ הארצי", "המקהלה הפילהרמונית ת"א"
מקהלות וחבורות זמר נוספות רבות מישראל ומחו"ל.
זוהי יפו. זה הפסטיבל. זה הקול.
14–18 באפריל
פסטיבל תל־אביב למוסיקה ווקאלית
THE TEL-AVIV FESTIVAL FOR VOCAL MUSIC
כרטיסים: המצה ראשית – תל־אביב, "לאן", דיזנגוף 101, טל. 03-230898,231189,247373.
רעננה – "לאן הערב", אחוזה 110, טל. 052-22816.
ניתן להזמין כרטיסים ב־VISA באמצעות הטלפון. לרוכשי 3 כרטיסים (כולל "אליהו") – הרביעי חינם.

פנחס פוסטל – המועצה הבריטית מציגים: אירועי אביב 1987 בברכת העיר ת"א־יפו.
קונסורט אוף מיוזיק
מנהל מוסיקלי: אנתוני רולי (לאוטה)
אמה קירקבי – סופרן, אוולין טאב – סופרן, מרי ניקולס – אלט, אנדרו קינג – טנור, רופוס מילר – טנור, אלן יאנג – בס
תכנית א'
"המדריגל הוירטואוזי"
(מונטוורדי, שיץ, ווארד, לאוס)
תל־אביב – מוזיאון ת"א "רקנאטי"
יום ב' 20.4 מוצאי פסח ב־20.30
יום ו' 24.4 ב־14.30
דורות יום ד' 22.4 ב־20.30 ● בבארי יום ה' 23.4 ב־21.00
רחובות "ויקס" יום א' 26.4 ב־20.30
ירושלים "תיאטרון הנרי קראון" יום ד' 29.4 ב־20.30
תכנית ב'
"לוקה מארנציו – ו"המזג האנגלי""
(מארנציו, פראבוסקו, דאולנד, ווילקס, וואורד)
תל־אביב – מוזיאון ת"א "רקנאטי"
יום ג' 21.4 ב־19.00 וב־21.00
(בשעה 20.00 – מפגש עם האמנים על כוס יין)
אוניברסיטת ת"א "אודיטוריום בר־שירה"
יום ו' 24.4 ב־21.30
כרטיסים להשיג במוזיאון ת"א טל. 257361, "הדרך" 246787, "קסטל". 444725 בירושלים: "בימות" 234061 ובקופת התיאטרון טל. 667167

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

תורנות רופאים בבקורים דחופים: מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבקר בתחנת מד"א של: 101.
כמו כן דרך אגודת:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 828333
רחובות 08־451333
בתים 5511111
חולון 805133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' – 8.00–20.00
בימי ו' – 8.00–15.00
טלפונים: 03־433580, 03־433500
שר"ן – שירות רפואי נייד
(24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים:
ירושלים, מוקד יום – 660585, 669551
מוקד לילה, שבת וחג – 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום – 218820, 218898
מוקד לילה – 651011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
שלו"ם – שירות רפואי לקט
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24–19:
טל' 03־7549111 "שקש" קוד מנוי 222
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 5 (ליד המשביר)
טלפון: 294869, 03–285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות בהזמנה טלפונית בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה:
רח' הגפן 26, קומה ג', טל' מס' 04–521245. שעות הקבלה כל יום בין 20.00–23.00.
קופ"ח לבית –
שירות מיוחד לרפואה, שיקום ומיקור בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052–548575
איחודית 7549111 1500
ער"ן – עזרה ראשונה נפשית:
(24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261118
חיפה 672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111.
מרכז רפואי באר־יעקב 08־223958
מרכז סיוע לקורבנות אונס
(24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
יד ביד – ארגון קשת לילד ולהורים
תל אביב – לילך 03־226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־20.00 – 222732,17.80.
ירושלים – 243358
חיפה והגליל – 229488
הגליל המערבי – 04־922222
מרכז מידע למגבלי לחץ
במטה "מקבלים"
א' רח' 11.00–13.00
ב' רח' 16.00–18.00
טל: 220031
רח' מאור 13 תל־אביב

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח – (ילדים)
איכילוב – (פנימית, כירורגית)
ירושלים בקור חולים – (כירורגית)
הדסה ע"כ – (ילדים, עיניים, א.א.ג.)
שערי צדק – (פנימית)
הדסה ה"צ – (נשים, אורטופדית)

תורנות בתי־מרקחת

תל אביב בני ריינגף? 174 272586
קינג ג'ורג' קופ"ח מכבי קינג ג'ורג' 25 282650
ירושלים ביה"ח שערי צדק בית וגן 555502
חיפה הגינה וגינה ב"ש 22 231905
חולון אהרון הפיין 52 809153
בת ים בני בת ים הנביאים 3 5515671
רמת גן רמת יצחק שד' ירושלים 96 777506
פתח תקוה פרת פ"ת 76 40967
פתח תקוה קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
הקריות היסוד קרן היסוד 73 ק. ביאליק 704185
רחובות כללית בני משה 452381
חדרה כללית והסתילר 335884
רחובות כללית בני משה 452381

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושא חברה, משפחה, מיניות – אנונימי בביקה. ימים ב' ג' ד' – 16.00–19.00.
רמב"ם 9, 5101511/2
חיפה: ימים א' ורד' 16.00–19.00 רח' הספורט 14 טל' 381520

מרכזי מידע – אגד

02–528231–2 03–452777 04–549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

- 08.00 טלטקסט – הודעות קול ישראל
- 08.03 שעת כושר
- 08.15 תלמוד
- 08.40 ממך לספרות (יסודי) השליש
- רצלו
- 09.00 אנגלית ז'
- 09.20 השעה שלנו – הענק והגנן (ב)
- 10.00 שעת כושר
- 10.10 אנגלית ז'
- 10.30 פרפר נחמד
- 11.00 חשבון ה' – כפל שברים
- 11.15 צרפתית
- 11.30 גיאוגרפיה – מדינות המפרץ – נפט ומפגן
- 12.00 ספרות – שתי הספות
- 12.25 אנגלית ט'
- 13.00 אנגלית י'
- 13.30 מוסיקה – שירי אביב
- 14.00 טלטקסט – הודעות לקול ישראל
- 14.03 שעת כושר
- 14.15 בלי סודות
- 14.45 אנגלית
- 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: פראנקו – הקאודיליו של ספרד; ריכטר – מרשיד הדמוקרטיים; מבוא למדעי החיים – צומת חוף הים
- 16.00 רחוב סומסום
- 16.50 השבוע מבורה
- 17.00 ערב חדש

כללית

- 17.50 מתגלגלים – סיבה למריבה
- 18.00 לאוקי ברימול – מעריבון באנימאציה
- 18.30 (ע) קיצור החדשות
- 18.32 (ע) עם סוכבים – עם להקת רוקסי מיוזיק
- 18.45 (ע) חידושים והמבואות: חזרת כלבי השמש
- 19.00 (ע) יומן החדשות
- 20.00 מהדורת מבט
- 20.02 עד פתע: להקת "סנמטה", חזרית ראובני ושימי תבורי
- 21.00 מבט לחדשות
- 21.0 תשדירי שירות
- 21.35 שושלת – סדרה
- 22.25 סוף ציפוש
- 23.05 גבול הדמיונים – אירועים בדיוניים
- 23.30 מסוקי של יום החדשות

ירדן ערוץ 6

- 17.30 סרט קולנוע צרפתי
- 19.00 חדשות בצרפתית
- 19.15 לקט שירים
- 19.30 חדשות בעברית 19.45 לקט שירים
- 20.00 חדשות בערבית
- 20.30 מי הבוס (סדרה קומית)
- 21.10 היום בו השתנה היקום (דוקומנטרי)
- 22.00 חדשות באנגלית
- 22.20 בתו של ספיתילד (סרט)

לבנון ערוץ 12

- 13.30 חיים אחרים (סדרה)
- 14.00 מועדון 700
- 14.30 מעשיות משפחה (ערבית)
- 15.00 סרט (ערבית)
- 16.30 17.00 הבית המעופף (מצויר)
- 17.30 הרפתקות עם אינטורי
- 18.00 טאבקי (סדרה)
- 18.30 כפיות של כסף (קומי) 19.00
- 20.00 הגשושים
- 21.00 סרט: "הארץ הרחוקה" עם ג'יימס סטיוארט
- 22.30 מעשיות משפחה (ערבית)

רדיו

קול המוסיקה

- 06.02 צלילי בוקר
- 07.09 בהמנה גינותה
- 09.00 קונצרט בוקר
- 11.57 מבושם שיר
- 12.00 אבנים באולפן
- 13.05 בהמנה גינותה
- 15.00 מוסיקה כאן ועכשיו
- 16.00 מוסיקה ליום ראשון
- 18.00 הזירון המוסיקלי
- 19.00 מוסיקה קלאסית קלה
- 20.05 אינטרלוד – רגע מוסיקלי
- 20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי
- 22.30 מן המקורות
- 23.00 מוסדי יצירות

רשת א'

- 07.30 רדיוקל – עברית קלה
- 08.05 הגה
- 09.05 טלרדיו – מידע
- 10.05 פניני בוקר
- 11.10 השידור הזוגי לנוער
- 11.30 שירי עמים
- 12.05 מעורב ירושלמי
- 14.06 בראש צעיר
- 15.30 השכלה ודעת לכל
- 16.05 רדיו־עשרה
- 17.10 שירים עבריים
- 17.20 האוניברסיטה המשודרת
- 18.06 מינות ערב
- 18.58 פרקי היום בתנ"ך
- 19.05 מחשבת ישראל
- 19.30 שידורים לעולים
- 22.05 תמוה וערך

רשת ב'

- 18.06 מסיבת עתונאים
- 18.45 היום בספורט
- 19.00 היום הזה
- 19.35 עם ישראל
- 20.05 אמור בשבחו פרקי הגות

ספרדיים
- 22.05 צמוקים ושקדים
- 23.05 שירים עבריים

רשת ג'

- 18.06 מצעד המנגונים הלועזיים
- 21.05 ארזם עתיק
- 23.05 הלילה הזה שירים

גלי צה"ל

- 18.05 קונה קלה על כלכלה
- 18.45 משולש – צימות יומי
- 19.05 רדיו ספורט
- 20.05 עושים מדינה
- 21.00 מבט לחדשות
- 21.30 אוניברסיטה משודרת
- 21.55 שידורים 87
- 22.05 על הדבש ועל העוקץ – שירים
- 23.05 עשרים הארבע – היום שהיה
- 23.55 שירות הצות
- 00.05 ציפורי לילה משותפות

שידור קבוע

רשת א'

- 07.30 רדיו קל – עברית קלה
- 08.05 הגה
- 08.30 משפט האמיגוק – שידור חוזר
- 14.06 בראש צעיר – מגאזין לילדים
- 15.30 השכלה ודעת לכל
- 16.05 משפט האמיגוק – שידור חוזר

רשת ג'

- 06.05 בהזרה לאופר־להיטים
- 07.05 שיר בבוקר־בבוקר־פיונטים
- 09.05 מה, כבר תשע?
- 10.05 שבעים מי יודע
- 11.05 אהבה יוממית
- 12.05 רק מוסיקה
- 13.05 רק ביני ושל
- 14.05 מזמן חוזר
- 15.05 חדש, חדיש ומחודש
- 16.05 הגנה יומית

רשת ב'

- 07.00 הבוקר הזה
- 08.00 שעשים עינין
- 09.05 ביקור בית
- 10.10 כל צבעי הקשת־מגאזין יומי
- 11.30 סעו לשלום

- 12.10 אלי־ראלף ב־ב'
- 13.00 במוני היפדיתשרות המאמונים
- 14.00 בת צחק – חזי המסור
- 15.05 רבעי קסם
- 16.05 שירים ושירים
- 17.10 יומן כלכלה
- 17.30 על מסמרים האנשים

גלי צה"ל

- 06.05 אוניברסיטה משודרת
- 06.30 מקומיים עין־מידע ומוסיקה
- 07.07 שבע אפס שבע
- 08.05 בוקר־טוב ישראל – אקטואליה
- 09.05 אילה מקי
- 10.05 הפסקה עשר
- 11.05 נבון לעכשיו
- 13.05 אחד אחד מומנים ישראליים
- 14.05 רדיו־דיומי
- 15.05 מה יש
- 16.05 ארבע אחר הצהרים–שירים
- 17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

- 19.05 חדיו, חדיו
- 20.05 מסבאבה בכבוד
- 22.05 על הדבש ועל העוקץ
- 23.05 לילה לילה

קולנוע

תל־אביב

אורלי – סמר לגדל השישנים. סרט התחיה ילדים ורבים לאלוהים
אופיר – כל מה שרצית לדעת על המין ולא העזת לשאול 5.00, 7.30, 9.40
אסתר – שוטר במשטרה הלקית 5.00, 7.15, 9.40
בית לסין – רגי רוח הרש מבדרוחי 11.15 בלילה
בן יהודה – גיבנע בתוך 5.00, 7.15, 9.50
גורדון – שוט של הבוסט הסמכני 4.30, 7.00, 9.30
גת – הנות קטנה ומטרופה 5.00, 7.15, 9.40
דיזנגוף 1 – שיחות מלוכלכות 11.00, 4.30, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2 – מונה ליזה 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3 – המרות אהבה מפירנצה 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.30
זקל – קרוקודייל דנדי 7.15, 9.50
חדיש אין – כלא הנשים 4.30, 7.15, 9.30 סרט סקס 12.00 חצות
חוד – מוחר מובנר 5.00, 7.15, 9.30
הקלונע – שימנע עיין 4.30, 7.15, 9.30 רב חן:
חן 1 – צבע הכסף 4.45, 7.15, 9.45
חן 2 – גושע אתמול היום 7.30, 9.45 ממני 4.45, 6.15
חן 3 – אל תקרא לי לבן 5.00, 7.35, 9.45
חן 4 – מלקולם 5.2,11.00, 7.30, 9.40
חן 5 – הסיקה נעימה 2.30, 11.00, 5.00, 7.30, 9.40
לימור – הבקר שאומר 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 – חליפת ערב – למבוגרים בלבד 2.00, 5, 7.50, 9.50
לב 2 – קיץ 3.00, 5.00, 7.40, 9.40
לב 3 – הקשר הבורבוני 2.00, 12.00, בוקר 5.00, 7.40, 9.40
לב 4 – מפרץ מוסקיטו 2, 5, 7.15, 9.40
מוזיאון ת"א – קואה 1.00
מרכז התוזה הישראלית – שתי אצבעות מצידון 10.00
סינמה 1 – הוצר מפרץ האש 5.00, 7.15, 9.30
סינמה 2 – חנה ואחיותיה 5.00, 7.15, 9.30
סינמטק – סיפור טוקיו 7.00 צבאות אהבתך 9.30
פאר – ללא רחמים 4.30, 7.15, 9.30
פריז – בסר בלו 2.00, 11.45, 4.15, 7.00 סרט סמוך 11.30 בלילה 9.30
צפון – ממור לדגל שיימבים סרט התמיהה: שם הורד
צפון – מלאכון 4.15, 7.00, 9.30
רמה – הבעיה הלילית שלי 7.50 הזמנות לטופת 9.40
תכלת – דיקה לחצות 4.30, 7.00, 9.35
תל־אביב – כלא הנשים 5.00, 7.15, 9.50

ירושלים

אדיסון – ניבנלה ודיקון האש 4.30, 7.00, 9.00
אורגיל – צבע הכסף 4.15, 6.45, 9.15
אור 1 – קרוקודיל דנדי 4.50, 7.00, 9.00
אור 2 – ג'ק פלאש המקפץ 4.50, 7.00, 9.00, האישה בשדים 11.30 חצות
אור 4 – מרגליות הן בתולות 4.30, 7.15, 9.15, להיות או לא להיות 11.30 בלילה
אור 5 – מסורה חנה 4.30, 7.15, 9.15, עד כלות הנשימה 11.30 בלילה
אורנע – ספורים להכוכב 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון – גוספטמורט 7.00, הדולחמור 8.15, רסטי ג'יימס 10.30
כפיר – מלאכון 4.30, 7.00, 9.15
המירה – הקשר הבורבני 7.15, 9.15
מרכוש ירושלים – יום א' בכפר 6.30 – 9.00
סמדר – חנה האחיותה 7.00, 9.15
סינמטק 1 – אשה בחלות 7.00, קלוחת האלימנט 9.50
סינמטק 2 – ההבטחה 9.30
עדן – גיבנע בתוך 4.30, 7.00, 9.00
רון – הבוקר שאוחר 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים – קיץ 6.45, 9.15

פתח־תקוה

היכל 1 – מלאכון 4.15, 7.00, 9.30
היכל 2 – כלא הנשים 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 – הטנב 5.00, 7.15, 9.30

רמת־גן גבעתיים

אלמוגים – צבע הכסף 4.30, 7.00, 9.40
אורדע – גיבנע בתוך 4.30, 7.15, 9.30
ארמון – סופרדאבנו 7.15, 9.40
הדר – כלא הנשים 5.00, 7.15, 9.30
לילי – שכם רב המשרות 4.30 מלאכון 7.00, 9.30
רב חן – רמת גן
חן 1 – אל תקרא לי לבן 7.30, 9.45, 5.00
חן 2 – ג'ק פלאש המקפץ 5.00, 7.25, 9.45
חן 3 – שוטר במשטרה הלקית 5.00, 7.20, 9.40
קפ – גושע אתמול היום 5, 7.10, 9.40
שפרש – כולם נולד על הראש 7.00, 9.30

רחובות

בית העם – סילבדו 8.00
חדר – מפרץ מוסקיטו 7.00, 9.15
חן – גיבנע בתוך 7.15, 9.15

נתניה

מגדל – זורה לנעורים 5.00, 7.00, 9.15
שרון – הקשר הבורבני 5.00, 7.00, 9.15

טבריה

יד שמרות – מבכבת ישמופיה שלי 7.15

חיפה והסביבה

אורה – מלאכון 4.00, 6.30, 9.00
אורלי – מלקולם 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון – אריב התחיה המבוד 7.00, 9.15
ארמון – ללא רחמים 4.30, 6.45, 9.00
חן – קסימה בתולה 4.30, 6.45, 9.15
סינמטק – המפרנה שסה 9.30
עמוזון 1 – גיבנע בתוך 4.30, 7.00, 9.15
עמוזון 2 – הנרים 4.45, 7.15, 9.30
קין אוד המבודש – מבנט 4.30, 6.45, 9.15
פאר – קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.15
רון – כלא הנשים 4.30, 6.45, 9.00
שבים – שפרון הנשים 7.00, 9.15
רב חן 1 – צבע הכסף 4.30, 6.45, 9.15
רב חן 2 – אל תקרא לי לבן 4.30, 7.00, 9.15
אורות – האצר מפרץ האש 7.00, 9.15
בית העם – חנה האחיותיה 9.15
היכל – גיבנע בתוך 5.00, 7.00
ליין – חורה לנעורים 7.00, 9.15
מבוין – אל תקרא לי לבן 7.00, 9.15
מפיר – להתחתן שנית 7.00, 9.15

נצרת עילית

מגנב"ם – גיבנע בתוך 7.00

בת־ים

אורדע – גיבנע בתוך 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות – איש הכבוד 5.00, 7.15, 9.30

הרצליה

דוד – גיבנע בתוך 4.30, 7.15, 9.30
היכל – ניבנלה איש האש 5.00, 7.15, 9.30
דן אביה – מועדון קולנוע – בשחות האל בר 7.00, 9.30
תפארת – הטבע 7.15, 9.15

חדרה

חדרה – זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.15
זהר – קסימה בתולה 4.30, 7.00, 9.15

כפר סבא

זק – האוצר מפרץ האש 7.00, 9.15
סבל – חורה לנעורים 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב – הסקעט לוחם 7.00, החתן של אתמול בלילה 9.30

חולון

מגדל – צבע הכסף 7.15, 9.40
ארמון – ללא רחמים 7.15, 9.30
מרכז – מלאכון 4.30, 7.00, 9.50
רינה – גיבנע בתוך 4.30, 7.15, 9.30